

Občina Grosuplje
Taborska cesta 2
1290 Grosuplje

OKOLJSKO POROČILO

za
Občinski prostorski načrt
občine Grosuplje

OKOLJSKO POROČILO

Domžale, julij 2008
dopolnjeno julij 2009
dopolnjeno oktober 2009

Naročnik:	Občina Grosuplje Taborska cesta 2 1290 Grosuplje
Ime plana:	Občinski prostorski načrt Občine Grosuplje
Območje plana:	Občina Grosuplje
Ime dokumenta:	Okoljsko poročilo za Občinski prostorski načrt (OPN) Občine Grosuplje
Številka projekta:	179-01/07
Vodja projekta:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem.
Podpis in žig:	
Sodelovali:	<u>Ipsum, d.o.o.:</u> Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. Branko Štrekelj, univ. dipl. inž. grad. Aleksander Jenko, univ. dipl. inž. gozd. Nataša Zupančič, univ. dipl. biol. Martina Ploj, univ. dipl. biol. Tina Vrhovec, abs. kraj. arh. Jaka Bon, abs. fizike
Ključne besede:	občinski prostorski načrt občine (OPN), občina Grosuplje, namenska raba prostora, okoljski cilji, vpliv OPN, omilitveni ukrepi, poselitveno območje, tla, voda, hrup, odpadki, kulturna dediščina, narava, biotska raznovrstnost, območja NATURA 2000

1. KAZALO VSEBINE

1. KAZALO VSEBINE.....	3
2. POVZETEK POROČILA Z OCENO SPREJEMLJIVOSTI.....	14
2.1 Ozadje.....	14
2.2 Občinski prostorski načrt.....	14
2.3 Okoljski cilji OPN Grosuplje.....	15
2.4 Ocena vplivov na okolje.....	16
2.4.1 Grosupeljsko polje.....	16
2.4.2 Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	17
2.4.3 Škocjansko hribovje.....	19
2.4.4 Radensko polje.....	20
2.4.5 Žalsko – Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	21
3. UVOD.....	25
3.1 Ozadje in namen.....	25
3.2 Obveznost presojanja vplivov na okolje.....	25
3.3 Obseg in vsebina okoljskega poročila.....	26
3.4 Metodološke osnove.....	27
3.4.1 Okoljski cilji in ocena vplivov na okolje.....	27
4. PODATKI O OBČINSKEM PROSTORSKEM NAČRTU.....	30
4.1 Ime plana in obdobje izvajanja plana.....	30
4.2 Programska izhodišča načrta.....	30
4.3 Cilji plana in okoljski cilji z opredelitvijo do drugih planov.....	30
4.4 Pregled obstoječih prostorskih aktov	32
4.4.1 Veljavna občinska zakonodaja.....	32
4.4.2 Ostali plani in programi v njeni okolici.....	34
4.4.3 Odnos plana do drugih ustreznih planov	35
4.4.4 Območja OPN, ki se bodo podrobneje urejala z OPPN.....	35
4.5 Odločbe o izdelavi celovitih presoj vplivov na okolje v občini	36
4.6 Povzetek smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora	36
4.6.1 Smernice s področja varstva narave in biotske raznovrstnosti.....	36
4.6.2 Smernice s področja upravljanja z vodami.....	37
4.6.3 Smernice s področja rabe tal.....	37
4.6.4 Smernice s področja javne infrastrukture.....	38
4.6.5 Smernice s področja obrambe in varstva pred naravnimi nesrečami.....	39
4.6.6 Smernice s področja kulture.....	40
4.7 Opis območja občinskega prostorskega načrta.....	40
4.7.1 Splošni opis.....	40
4.7.2 Predvidene spremembe namenske rabe vključene v OPN.....	43
4.7.3 Grosupeljsko polje.....	47
4.7.4 Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	49
4.7.5 Škocjansko hribovje.....	50
4.7.6 Radensko polje.....	52
4.7.7 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	54
5. TLA.....	56
5.1 Zakonski okvir.....	56
5.2 Uvod.....	56

5.3	Metodologija dela.....	57
5.4	Okoljski in varstveni cilji	58
5.5	Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje	58
5.5.1	Dejansko stanje okolja na območju Občinskega prostorskega načrta.....	58
5.5.1.1	Uvod.....	58
5.5.1.2	Hidrogeološka zgradba.....	59
5.5.1.3	Pedološka zgradba.....	59
5.5.1.4	Raba tal.....	60
5.5.1.5	Kmetijske površine.....	61
5.5.1.6	Gozdne površine.....	65
5.5.1.7	Onesnaženost tal.....	67
5.5.2	Grosupeljsko polje.....	67
5.5.2.1	Opis dejanskega stanja.....	67
5.5.2.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	67
5.5.3	Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	69
5.5.3.1	Opis dejanskega stanja.....	69
5.5.3.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	70
5.5.4	Škocjansko hribovje.....	71
5.5.4.1	Opis dejanskega stanja.....	71
5.5.4.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	71
5.5.5	Radensko polje.....	71
5.5.5.1	Opis dejanskega stanja.....	71
5.5.5.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	72
5.5.6	Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	73
5.5.6.1	Opis dejanskega stanja.....	73
5.5.6.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	73
5.6	Omilitveni ukrepi za varstvo tal.....	74
5.7	Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	75
5.8	Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	76
5.9	Monitoring.....	77
5.10	Viri.....	77
6.	POVRŠINSKE VODE.....	78
6.1	Zakonski okvir.....	78
6.2	Metodologija dela.....	78
6.3	Okoljski in varstveni cilji.....	79
6.4	Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje	80
6.4.1	Klimatski režim.....	80
6.4.1.1	Padavinski režim.....	80
6.4.2	Poplavne površine.....	81
6.4.3	Hidrografske značilnosti občine.....	81
6.4.3.1	Kategorizacija urejanja vodotokov v občini.....	81
6.4.3.2	Vodotok Grosupeljščica.....	82
6.4.3.3	Vodotok Bičje.....	83
6.4.3.4	Odvajanje in čiščenje odpadnih vod	83
6.4.3.5	Kakovost vodotokov Bičje in Podlomščica.....	84
6.4.4	Grosupeljsko polje.....	86
6.4.4.1	Opis dejanskega stanja.....	86
6.4.4.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	86
6.4.5	Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	87
6.4.5.1	Opis dejanskega stanja.....	87
6.4.5.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	87
6.4.6	Škocjansko hribovje.....	88
6.4.6.1	Opis dejanskega stanja.....	88
6.4.6.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	88

6.4.7 Radensko polje.....	89
6.4.7.1 Opis dejanskega stanja.....	89
6.4.7.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	89
6.4.8 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	90
6.4.8.1 Opis dejanskega stanja.....	90
6.4.8.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	90
6.5 Omilitveni ukrepi za varstvo površinskih vod.....	90
6.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	91
6.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	92
6.8 Monitoring.....	93
6.9 Viri.....	93
7. PODZEMNE VODE.....	94
7.1 Zakonski okvir.....	94
7.2 Metodologija dela.....	94
7.3 Okoljski in varstveni cilji.....	95
7.4 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje	96
7.4.1 Dejansko stanje okolja za območje občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje.....	96
7.4.1.1 Hidrogeološke razmere.....	96
7.4.1.2 Kakovost podzemne vode.....	98
7.4.1.3 Zajetja pitne vode in vodni viri.....	100
7.4.1.4 Povzetek veljavnih pravnih režimov na varovanih območjih.....	103
7.4.2 Grosupeljsko polje.....	106
7.4.2.1 Opis dejanskega stanja.....	106
7.4.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	107
7.4.3 Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	107
7.4.3.1 Opis dejanskega stanja.....	107
7.4.3.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	108
7.4.4 Škocjansko hribovje.....	108
7.4.4.1 Opis dejanskega stanja.....	108
7.4.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	108
7.4.5 Radensko polje.....	109
7.4.5.1 Opis dejanskega stanja.....	109
7.4.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	109
7.4.6 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	109
7.4.6.1 Opis dejanskega stanja.....	109
7.4.6.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	110
7.5 Omilitveni ukrepi za varstvo talnih voda.....	110
7.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	111
7.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	111
7.8 Monitoring.....	112
7.9 Viri.....	112
8. NARAVA.....	113
8.1 Zakonski okvir.....	113
8.2 Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana.....	114
8.2.1 Izhodišča in okoljski cilji.....	114
8.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje.....	115
8.3 Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN.....	116
8.3.1 Opis obstoječega izhodiščnega stanja okolja in njegove obremenjenosti.....	116
8.3.2 Prikaz stanja okolja in njegovih delov s kazalci stanja okolja.....	117
8.4 Pregled stanja biotske raznovrstnosti, območij naravnih vrednot in zavarovanih območij..	118
8.4.1 Stanje biotske raznovrstnosti	118
8.4.1.1 Ogrožene rastlinske in živalske vrste.....	118

8.4.1.2	Nevretenčarji.....	120
8.4.1.3	Ribe.....	121
8.4.1.4	Dvoživke.....	121
8.4.1.5	Plazilci.....	122
8.4.1.6	Ptiči.....	122
8.4.1.7	Sesalci.....	122
8.4.1.8	Flora.....	123
8.4.1.9	Habitatni tipi.....	123
8.4.1.10	Ekološko pomembna območja in predlagana ekološko pomembna območja.....	124
8.4.1.11	Posebna varstvena območja (Natura območja).....	125
8.4.2	Območja naravnih vrednot in območja predlaganih in pričakovanih naravnih vrednot.....	126
8.4.3	Zavarovana območja in predlagana zavarovana območja.....	131
8.5	Ocena pričakovanih vplivov na izvedbo plana.....	132
8.5.1	Opredelitev ugotovljenih škodljivih vplivov plana OPN Grosuplje na biotsko pestrost, območja naravnih vrednot in zavarovana območja na strateškem nivoju	133
8.5.2	Ocena pričakovanih vplivov na biotsko raznovrstnost.....	133
8.5.2.1	Zavarovane in ogrožene živalske in rastlinske vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju.....	133
8.5.2.2	Ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja- Natura 2000 območja.....	134
8.5.3	Ocena pričakovanih vplivov na območja naravnih vrednot	138
8.5.4	Ocena pričakovanih vplivov na zavarovana območja.....	139
8.5.5	Kumulativni in sinergijski vpliv izvedbe plana na okolje.....	140
8.6	Omilitveni ukrepi.....	140
8.7	Načini spremljanja stanja.....	146
8.8	Skladnost načrta OPN z okoljskimi cilji s področja narave.....	146
8.9	Viri.....	146
9.	KULTURNA DEDIŠČINA.....	148
9.1	Zakonski okvir.....	148
9.2	Metodologija dela.....	149
9.3	Okoljski in varstveni cilji.....	150
9.3.1	Splošni cilji.....	150
9.3.2	Cilji, ki izhajajo iz usmeritev nacionalne kulturne politike.....	150
9.3.3	Cilji, ki izhajajo iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije.....	151
9.3.4	Podrobnejši cilji.....	151
9.3.5	Cilji, ki izhajajo iz prostorskih značilnosti občine.....	151
9.3.6	Splošne usmeritve za varstvo dediščine.....	152
9.3.7	Dejansko stanje okolja na območju občinskega prostorskega načrta.....	152
9.4	Podatki o varovanih območjih.....	154
9.4.1	Arheološka dediščina.....	154
9.4.1.1	Območja in objekti arheološke dediščine v občini Grosuplje	155
9.4.2	Stavbna dediščina.....	156
9.4.2.1	Območja in objekti sakralne stavbne dediščine v občini Grosuplje.....	156
9.4.2.2	Območja in objekti profane stavbna dediščine v občini Grosuplje.....	158
9.4.3	Memorialna dediščina.....	159
9.4.3.1	Območja in objekti memorialne dediščine v občini Grosuplje.....	159
9.4.4	Naselbinska dediščina.....	160
9.4.4.1	Območja in objekti naselbinske dediščine v občini Grosuplje.....	161
9.4.5	Vrtnoarhitekturna dediščina.....	161
9.4.6	Kulturna krajina.....	162
9.4.6.1	Območja in objekti kulturne krajine v občini Grosuplje.....	162
9.4.7	Vplivna območja in območja nacionalne prepoznavnosti.....	162
9.4.7.1	Nacionalno pomembna območja krajinske prepoznavnosti v občini Grosuplje.....	163
9.5	Opis dejanskega stanja in ocena pričakovanih vplivov na okolje	163
9.5.1	Vpliv občinskega prostorskega načrta Občine Grosuplje na zasnovo varstva kulturne dediščine	

	163
9.5.2 Grosupeljsko polje.....	166
9.5.2.1 Opis dejanskega stanja.....	166
9.5.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	166
9.5.3 Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	167
9.5.3.1 Opis dejanskega stanja.....	167
9.5.3.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	167
9.5.4 Škocjansko hribovje.....	168
9.5.4.1 Opis dejanskega stanja.....	168
9.5.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	168
9.5.5 Radensko polje.....	169
9.5.5.1 Opis dejanskega stanja.....	169
9.5.5.2 Ocena predvidenih vplivov na okolje.....	170
9.5.6 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	170
9.5.6.1 Opis dejanskega stanja.....	170
9.5.6.2 Ocena predvidenih vplivov na okolje.....	171
9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine.....	171
9.7 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	172
9.8 Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	173
9.9 Monitoring.....	173
9.10 Viri.....	174
10. ZRAK.....	175
10.1 Zakonski okvir.....	175
10.2 Metodologija dela.....	175
10.2.1 Izhodišča in okoljski cilji.....	175
10.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje.....	176
10.3 Opis dejanskega stanja.....	177
10.3.1 Klimatski podatki.....	177
10.3.2 Klimatske spremembe.....	178
10.3.3 Kakovost zraka na območju občine Grosuplje.....	179
10.3.3.1 Splošna kakovost zraka na območju občine Grosuplje.....	179
10.3.3.2 Žveplov dioksid (SO ₂).....	180
10.3.3.3 Dušikovi oksidi (NO _x).....	180
10.3.3.4 Ogljikov monoksid.....	181
10.3.3.5 Ozon.....	181
10.3.3.6 Delci PM ₁₀	182
10.3.4 Emisijski viri in emisije na območju občine Grosuplje.....	182
10.4 Ocena pričakovanih vplivov izvedbe plana na okolje.....	183
10.4.1 Grosupeljsko polje.....	183
10.4.1.1 Opis dejanskega stanja.....	183
10.4.1.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	183
10.4.2 Ostala območja občine Grosuplje.....	184
10.4.2.1 Opis dejanskega stanja.....	184
10.4.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	184
10.5 Omilitveni ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti zraka.....	185
10.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	186
10.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	187
10.8 Monitoring.....	187
10.9 Viri.....	187
11. HRUP.....	189
11.1 Zakonski okvir.....	189
11.2 Metodologija dela.....	189

11.2.1	Izhodišča in okoljski cilji.....	189
11.2.2	Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje.....	189
11.3	Opredelitev območij varstva pred hrupom in kriterijev za vrednotenje.....	190
11.4	Opis dejanskega stanja.....	191
11.4.1	Raven hrupa na območju občine Grosuplje.....	191
11.5	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	195
11.6	Omilitveni ukrepi in predpisi.....	204
11.7	Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	205
11.8	Monitoring.....	206
11.9	Viri.....	206
12.	ELEKTROMAGNETNO SEVANJE.....	207
12.1	Zakonski okvir.....	207
12.2	Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana.....	207
12.2.1	Izhodišča in okoljski cilji.....	207
12.2.2	Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje.....	207
12.3	Opredelitev območij s kriteriji za vrednotenje.....	208
12.4	Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN.....	209
12.5	Ocena pričakovanih vplivov izvedbe plana na okolje.....	211
12.6	Omilitveni ukrepi za varstvo pred elektromagnetnim sevanjem.....	213
12.7	Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	213
12.8	Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	213
12.9	Monitoring.....	213
12.10	Viri.....	213
13.	ODPADKI.....	214
13.1	Zakonski okvir.....	214
13.2	Metoda izvedbe naloge.....	214
13.3	Okoljski in varstveni cilji.....	215
13.4	Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi.....	215
13.4.1	Dejansko stanje okolja za območje občinskega prostorskega načrta	215
13.4.1.1	Odvoz komunalnih odpadkov v občini Grosuplje.....	215
13.4.2	Celotno območje občine.....	217
13.4.2.1	Opis dejanskega stanja.....	217
13.4.2.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	217
13.5	Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	219
13.6	Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	219
13.7	Monitoring.....	220
13.8	Viri	220
14.	PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE.....	221
14.1	Zakonski okvir.....	221
14.2	Metoda izvedbe naloge.....	221
14.3	Okoljski in varstveni cilji.....	221
14.4	Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi.....	223
14.4.1	Naselja in prebivalstvo	223
14.4.2	Prometna dostopnost.....	225
14.4.3	Svetlobno onesnaženje in poraba električne energije	226
14.4.4	Regionalni in urbani razvoj.....	226
14.4.5	Arhitekturne regije in krajine v občini Grosuplje.....	227
14.4.6	Območja potencialnih naravnih in drugih nesreč	229
14.4.7	Razvrednotena območja v občini Grosuplje.....	230

14.4.8	Kakovost življenja.....	230
14.4.9	Rekreacijske in zelene površine.....	231
14.4.10	Turizem.....	231
14.4.11	Grosupeljsko polje.....	232
14.4.11.1	Opis dejanskega stanja.....	232
14.4.11.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	233
14.4.12	Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	234
14.4.12.1	Opis dejanskega stanja.....	234
14.4.12.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	234
14.4.13	Škocjansko hribovje.....	235
14.4.13.1	Opis dejanskega stanja.....	235
14.4.13.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	235
14.4.14	Radensko polje.....	236
14.4.14.1	Opis dejanskega stanja.....	236
14.4.14.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	236
14.4.15	Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	237
14.4.15.1	Opis dejanskega stanja.....	237
14.4.15.2	Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	237
14.5	Omilitveni ukrepi.....	238
14.6	Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil.....	239
14.7	Skladnost načrta z okoljskimi cilji.....	239
14.8	Monitoring.....	239
14.9	Viri.....	240
15.	VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V PRIMERU NEIZVEDBE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA	241
16.	POTREBE PO NARAVNIH VIRIH.....	242
17.	ALTERNATIVE.....	243
18.	SKLEP.....	244

Tabele

Tabela 1:	Struktura predvidenih sprememb namenske rabe	14
Tabela 2:	Vpliv občinskega prostorskega načrta na posamezne sestavine okolja.....	23
Tabela 3:	Lestvica velikostnih razredov vplivov plana na okolje.....	28
Tabela 4:	Število prebivalcev v občini Grosuplje po krajevnih skupnostih	42
Tabela 5:	Teritorialne enote in hišne številke v občini Grosuplje (2007Q2).....	42
Tabela 6:	Obravnavana območja občine Grosuplje in predlagane spremembe rabe.....	44
Tabela 7:	Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na tla.....	57
Tabela 8:	Okoljski cilji, kazalci in stanje plana za tla	58
Tabela 9:	Družinske kmetije po tipu kmetovanja.....	62
Tabela 10:	Površina zemljišč v uporabi kmetijskih gospodarstev v občini Grosuplje in površina kmetijskih zemljišč po kulturah v ha.....	62
Tabela 11:	Družinske kmetije v občini Grosuplje po velikostnih redih kmetijskih zemljišč v uporabi.....	62
Tabela 12:	Kmetijska zemljišča glede na obstoječi plan, dejansko rabo in občinski prostorski načrt občine Grosuplje.....	64

Tabela 13: Predvidena namenska raba na najboljših kmetijskih zemljiščih.....	64
Tabela 14: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na površinske vode.....	78
Tabela 15: Okoljski cilji, kazalci in stanje za občinski prostorski načrt za površinske vode	80
Tabela 16: Snovi, za katere so bile izmerjene povišane koncentracije.....	84
Tabela 17: Rezultati posameznih meritev in analiz, ki so bile izvedene na čistilni napravi Grosuplje.....	84
Tabela 18: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na podzemne vode.....	94
Tabela 19: Okoljski cilji, kazalci in stanje plana za podzemne vode.....	96
Tabela 20: Obremenitev iz razpršenih virov onesnaženja	98
Tabela 21: Obremenitev iz točkovnih virov onesnaženja	98
Tabela 22: Obremenitev zaradi odvzemov.....	98
Tabela 23: Tehnični podatki o vodovodnem sistem.....	100
Tabela 24: Sistemi oskrbe s pitno vodo v opravljanju JP VO-KA.....	100
Tabela 25: Zavarovani vodni viri.....	101
Tabela 26: Vodovarstvena območja na območju občine Grosuplje.....	102
Tabela 27: Varstveni režim ožjega varstvenega pasu (območje 2).....	104
Tabela 28: Varstveni režim širšega varstvenega pasu (območje 3).....	105
Tabela 29: Pregled okoljskih ciljev plana za območje občine Grosuplje.....	114
Tabela 30: Ocenjevalna lestvica vplivov na biotsko raznovrstnost (ogrožene in zavarovane živalske in rastlinske vrste, prednostni habitatni tipi, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja), naravne vrednote in zavarovana območja.....	115
Tabela 31: Pregled habitatnih tipov, ki se v skladu z Uredbo o habitatnih tipih ohranjajo v ugodnem stanju in se glede na poznavanje nahajajo na območju občine Grosuplje.....	123
Tabela 32: Pregled ekološko pomembnih območij na širšem območju plana.....	124
Tabela 33: Pregled Natura območij na širšem območju presojanega plana.....	125
Tabela 34: Pregled obstoječih in predlaganih naravnih vrednot na širšem območju plana.....	127
Tabela 35: Pregled zavarovanih območij na širšem območju plana.....	131
Tabela 36: Pregled omilitvenih ukrepov podanih za območje plana OPN občine Grosuplje.....	140
Tabela 37: Predlagani kazalci za spremljanje stanja.....	146
Tabela 38: Razredi vplivov plana na kulturno dediščino.....	149
Tabela 39: Možni vplivi na kulturno dediščino.....	150
Tabela 40: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za kulturno dediščino	152
Tabela 41: Pregled okoljskih ciljev na področju ohranjanja kulturne dediščine.....	173
Tabela 42: Okoljski cilji, kazalci in stanje za zrak.....	176
Tabela 43: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na kakovost zraka.....	176
Tabela 44: Raven onesnaženosti zraka za posamezna onesnaževala na območju SI 3 v letu 2006.....	179

Tabela 45: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov.....	182
Tabela 46: Upravljalci naprav, v katerih se uporabljajo organska topila.....	183
Tabela 47: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo zraka.....	185
Tabela 48: Okoljski cilji, stanje in kazalci plana za hrup.....	189
Tabela 49: Ocenjevalna lestvica vplivov na raven hrupa v okolju.....	190
Tabela 50: Povprečni letni dnevni promet PLDP, struktura in rast prometa na najbolj prometno obremenjenih cestnih odsekih v občini Grosuplje.....	192
Tabela 51: Porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na cestnem odseku R3/646 Cikava-Grosuplje v letu 2008 po časovnih obdobjih dneva, večera in noči.....	193
Tabela 52: Preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa po cestnem odseku R3/646 Cikava-Grosuplje v letu 2008 za območje III. stopnje varstva pred hrupom.....	193
Tabela 53: Porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na cestnem odseku R3/647-Grosuplje-Mlačevo v letu 2008 po časovnih obdobjih dneva, večera in noči.....	194
Tabela 54: Preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa po cestnem odseku R3/647-Grosuplje-Mlačevo v letu 2008 za območje III. stopnje varstva pred hrupom.....	194
Tabela 55: Pregled okoljskih ciljev na področju ohranjanja ravni hrupa.....	206
Tabela 56: Okoljski cilji, kazalci in stanjem plana za elektromagnetno sevanje.....	207
Tabela 57: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na raven EM sevanja.....	208
Tabela 58: Električno polje–okvirne oddaljenosti od osi daljnovoda, na katerih nemoteno polje pri obravnavanih daljnovodih lahko dosega preventivne mejne vrednosti 0,5 kV/m.....	211
Tabela 59: Magnetno polje–okvirne oddaljenosti od osi daljnovoda, na katerih nemoteno polje pri obravnavanih daljnovodih lahko dosega preventivne mejne vrednosti 10-5 T.....	212
Tabela 60: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na ravnanje z odpadki.....	214
Tabela 61: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za odpadke.....	215
Tabela 62: Količine odpadkov v občini Grosuplje v preteklih letih	215
Tabela 63: Lokacije zbirnih mest ločenih frakcij na območju občine Grosuplje.....	216
Tabela 64: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na družbeno okolje.....	221
Tabela 65: Okoljski cilji, stanje in kazalci za družbeno okolje.....	222
Tabela 66: Romska naselja v občini Grosuplje.....	224
Tabela 67: Število prebivalcev v občini Grosuplje v obdobju od leta 1999 do 2006.....	224
Tabela 68: Naravno gibanje prebivalstva	225
Tabela 69: Porabljenost število kWh električne energije.....	226
Tabela 70: Prebivalci občine Grosuplje, stari 15 let ali več, po izobrazbi.....	227
Tabela 71: Značilnosti arhitekturnih krajin v občini Grosuplje.....	227
Tabela 72: Značilnosti krajin in vzorci v občini Grosuplje.....	228

Slike

Slika 1: Prikaz območja občine Grosuplje in sosednjih občin.....	41
Slika 2: Prikaz razdelitve občine Grosuplje na obravnavana območja s predvidenimi spremembami rabe.....	43
Slika 3: Prikaz območja Grosupeljskega polja	48
Slika 4: Prikaz poselitvenega območja Severno obrobje Grosupeljskega polja.....	50
Slika 5: Prikaz območja Škocjanskega hribovja.....	51
Slika 6: Prikaz območja Radenskega polja.....	53
Slika 7: Prikaz območja Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.....	54
Slika 8: Kmetijska zemljišča z omejitvami zaradi naravnih vrednot, kulturne dediščine in vod.....	63
Slika 9: Gozdne površine s posebnimi funkcijami.....	66
Slika 10: Prikaz poplavnih površin na območju občine Grosuplje.....	81
Slika 11: Prikaz kategorizacije vodotokov.....	82
Slika 12: Prikaz vzorčnih mest in kakovosti površinskih voda.....	85
Slika 13: Prikaz teles podzemne vode.....	97
Slika 14: Prikaz reliefa z vodovarstvenimi pasovi.....	103
Slika 15: Območja in objekti kulturne dediščine na območju občine Grosuplje.....	153
Slika 16: Prikaz prometne infrastrukture na območju občine Grosuplje.....	192
Slika 17: Območje obstoječega nelegalnega peskokopa v naselju Mali Vrh pri Šmarju (poseg 1_1_IG_1).....	196
Slika 18: Širitev proizvodnega območja v naselju Šmarje Sap (poseg 1_3_IG_1).....	196
Slika 19: Širitev proizvodnega območja obstoječe gospodarske cone Brvace (poseg 2_2_IG_1).....	197
Slika 20: Širitev območja Mizarstva Grosuplje (poseg 2_3_IG_14).....	197
Slika 21: Širitev območja obrtne cone Pod Slivniškim hribom ob čistilni napravi (poseg 2_3_IG_13).....	197
Slika 22: Območje rastlinjakov v montažni izvedbi, naselje V. Mlačevo (poseg 3_4_IK_1).....	198
Slika 23: Širitev obstoječega kamnoloma Zg. Duplice.....	198
Slika 24: Širitev obstoječega kamnoloma Valnaček v naselju Mali Konec.....	198
Slika 25: Predvidene spremembe namenske rabe prostora v naselju Šmarje-Sap.....	199
Slika 26: Kombiniran kazalec hrupa LDVN zaradi cestnega in železniškega prometa na območju naselja Šmarje-Sap.....	202
Slika 27: Nočni kazalec hrupa LNOČ zaradi cestnega in železniškega prometa na območju naselja Šmarje-Sap	203
Slika 28: Obstoječe naselje v neposredni bližini železniške proge (stanovanjski objekti v vkupu)	204
Slika 29: Območje predvidene širitve stanovanjskih površin	204
Slika 30: Viri elektromagnetnih sevanj na območju občine Grosuplje.....	210
Slika 31: Gostota poselitve v občini Grosuplje.....	223

Priloge

- A** Situacija - prikaz obstoječe namenske rabe ter predvidenih sprememb namenske rabe prostora (risba R.1), 1 : 25.000
- B** Situacija - prikaz predvidenih sprememb namenske rabe prostora (risba R.2), 1 : 25.000
- C** Situacija – prikaz obstoječe namenske rabe prostora (risba R.2), 1 : 25.000
- D** Situacija - prikaz poplavnih in vodovarstvenih območij (risba R.4), 1 : 25.000
- E** Situacija - prikaz posebnih varstvenih območij Natura 2000 (risba R.5), 1 : 25.000
- F** Situacija – prikaz naravovarstvenih območij brez Nature 2000 (risba R.6), 1 : 25.000
- G** Situacija – prikaz enot kulturne dediščine (risba R.7), 1 : 25.000
- H** Situacija – prikaz dejanske rabe zemljišč, kmetijskih zemljišč in GERK-ov (risba R.8), 1 : 25.000
- I** Situacija – prikaz dejanske rabe zemljišč, kmetijskih zemljišč in območij hidromelioracij (risba R.9), 1 : 25.000
- J** Prikaz sprememb namenske rabe po javni razgrnitvi (risba R.10), 1 : 25.000
- K** Dodatek za varovana območja
- L** Revizijsko poročilo dodatka za varovana območja
- M** Odločba MOP o potrebni izdelavi okoljskega poročila
- N** Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila
- O** Naznanilo javne razgrnitve
- P** OPN – stališča do pripomb

2. POVZETEK POROČILA Z OCENO SPREJEMLJIVOSTI

2.1 Ozadje

Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje, pripravlja občinski prostorskega načrt občine (v nadaljevanju OPN). V sklopu načrta je skladno z Zakonom o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B) izdelano tudi okoljsko poročilo in presoja sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja. Na podlagi okoljskega poročila, poročila o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja in njegove revizije Ministrstvo za okolje in prostor izvede celovito presojo vplivov na okolje.

Ministrstvo za okolje in prostor je na podlagi namere za pripravo prostorskega akta (OPN) občine Grosuplje, ugotovilo, da je obvezna celovita presoja vplivov na okolje (Odločba št. 35409-212/2006), saj so posegi v prostor predvideni na celotnem območju občine, kjer pa so prisotna zavarovana območja narave (naravni spomeniki) in posebna varstvena območja (območja Natura 2000). Na območju občine ni predvidenih posegov za katere je potrebna izvedba presoje vplivov na okolje.

Okoljsko poročilo je izdelano v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V njem so opredeljeni, opisani in ovrednoteni pomembni vplivi izvedbe plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturne dediščine ter možne alternative, ki upoštevajo okoljske cilje in značilnosti območja, na katerega se plan nanaša. Z ustreznimi metodami z vidika vseh obremenitev okolja in glede na vse predvidljive posledice plana na okolje, naravne vire, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturno dediščino so v poročilu obravnavani vsi tisti elementi plana, ki lahko sami ali s kumulativnimi in sinergijskimi vplivi z drugimi plani ali posegi pomembno vplivajo na okolje.

Okoljsko poročilo obravnava pet poselitvenih območij, medtem ko poseben zvezek o sprejemljivosti plana na varovana območja (Natura območja in zavarovana območja), ki je dodatek poročila, obravnava sedem območij. Predvideni posegi imajo neposredni in daljinski vpliv na sedem varovanih območij. Vpliv posegov na rastlinske in živalske vrste ter habitatne tipe za vseh sedem območij smo ocenili z razredom učinka C – nebistven vpliv pod pogoji. Torej so za ohranitev kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na varovanih območjih potrebni omilitveni ukrepi, ki so navedeni v posebnem zvezku (Priloga J).

2.2 Občinski prostorski načrt

OPN Grosuplje predvideva razvoj dejavnosti v skladu z naravnimi in kulturnimi značilnostmi prostora, zato je oblikovan »selektivno intenzivni« prostorski razvoj prilagojen posameznim delom občine. Tako je na območju Grosupeljskega polja oblikovano območje intenzivnega razvoja, na ostalih območjih občine (Škocjansko hribovje, Severno obrobja Grosupeljskega polja, Radensko polje in Ilova gora ter Lučki dol) pa so območja zmerne ali zadržanega razvoja.

Tabela 1: Struktura predvidenih sprememb namenske rabe

območje občine	korekcija stanja v prostoru (ha)	korekcija stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč (ha)	sprememba iz primarne rabe prostora (ha)	sprememba iz stavbne v primarno rabo prostora (ha)	sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč (ha)	sprememba znotraj primarne rabe prostora (ha)	skupaj (ha)
Žalsko – Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora	17,37	10,33	11,22	3,99	0,99	0,23	44,13
Grosupeljsko polje	105,27	217,41	342,89	6,72	118,70	0,90	791,88

območje občine	korekcija stanja v prostoru (ha)	korekcija stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč (ha)	sprememba iz primarne v stavbno rabo prostora (ha)	sprememba iz stavbne v primarno rabo prostora (ha)	sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč (ha)	sprememba znotraj primarne rabe prostora (ha)	skupaj (ha)
Radensko polje	33,11	8,51	28,60	3,98	9,54	0,62	84,35
Severno obrobja Grosupeljskega polja	10,10	59,88	21,40	6,28	13,29	0,00	110,95
Škocjansko hribovje	5,75	32,88	26,40	8,78	1,65	0,10	75,56
skupaj	171,61	329,01	430,51	29,74	144,16	1,85	1106,87
delež (%)	15,5	29,7	38,9	2,7	13,0	0,2	100,00%

Opomba: količine so prikazane glede na veljavni plan

vir: Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009

Opređeljena skupna površina predlaganih sprememb namenske rabe prostora obsega velik del območij, ki so dejansko v prostoru že prisotne, nekatere pa so bile opredeljene tudi že v prejšnjem planu (npr. območja obrambe), vendar v njem niso bili vrisani, v obravnavanem OPN pa so ta območja grafično opredeljena.

Prav tako so v OPN vključene in opredeljene tudi posamezne dejavnosti, ki so bile na območju občine vzpostavljene po zadnji spremembi plana (cestne povezave) in imajo vpliv na bilanco kmetijskih zemljišč na območju občine, saj so na teh območjih do sedaj plansko opredeljene kmetijske površine.

V primerjavi z veljavnim planom je površina kmetijskih zemljišč manjša tudi zaradi ažuriranja in uskladitve z dejanskim stanjem. Območja obstoječih objektov so v OPN opredeljena kot stavbna zemljišča. Najpomembnejše namenske rabe, ki so predvidene na najboljših kmetijskih zemljiščih, so stanovanjske površine za eno in dvostanovanjsko gradnjo (predstavljajo 38% posegov na najboljša kmetijska zemljišča), površine za oddih, rekreacijo in šport (predstavljajo 34% posegov na najboljša kmetijska zemljišča) in površine podeželskega naselja (predstavljajo 8% posegov na najboljša kmetijska zemljišča). (Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009).

Tako so le na območju Grosupeljskega polja predlagana območja za razvoj gospodarskih dejavnosti (poslovno proizvodne cone), medtem ko so nova poselitvena območja v skladu z intenziteto razvoja posameznega predela občine predlagana v obstoječih naseljih, predvsem kot zgoščitve in zaokrožitve poselitvenih območij. Razen ob naselju Grosuplje v občini tako ni večjega predlaganega območja stanovanj.

Oskrbne in storitvene dejavnosti ter omrežje družbenih dejavnosti je usmerjano v same centre lokalnih središč, zato nove površine za njih niso opredeljene v večjih obsegih.

Razvoj turizma in rekreacije je opredeljen na obstoječih območjih, na novo se umešča le območje rekreacije jugozahodno od naselja Grosuplje (golf igrišče), ki je po površini najobsežnejši predlog spremembe rabe (48 ha).

2.3 Okoljski cilji OPN Grosuplje

Okoljski cilji občine Grosuplje so opredeljeni na podlagi:

- ciljev varstva okolja po ZVO-1 (2. člen),
- osnovnih ciljev varstva okolja v Sloveniji, opredeljenih z Nacionalnim programom varstva okolja (v nadaljevanju NPVO),
- cilji varstva okolja, ki izhajajo iz drugih dokumentov:

- Operativni programi odstranjevanja odpadkov,
- Operativni programi odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode,
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013
- Operativni program zmanjševanja emisij toplogrednih plinov (TGP)
- Operativni program – program upravljanja območij Natura 2000 (2007-2013)
- Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013

2.4 Ocena vplivov na okolje

Območje občine Grosuplje je razdeljeno na pet območij obdelave, ki so navedene v nadaljevanju.

2.4.1 Grosupeljsko polje

Grosupeljsko polje leži 30 km od Ljubljane med Molnikom (582 m) in Kucljem (748 m) na severu in turjaškim ozemljem na jugu. Na zahod se odpira v Ljubljansko barje, njegovo nadaljevanje v jugovzhodni smeri pa je Radensko polje. Zaradi poplavne ogroženosti se naselja pojavljajo na vzpetinah in so strnjena. Zaradi bližine mesta Grosuplje, in tudi Ljubljane, je interes v prostoru predvsem po širjenju območij za stanovanjsko gradnjo, prav tako težnje po novih zelenih površinah, ki bi bile namenjene rekreaciji (golf igrišče).

Na območju Grosupeljskega polja naselja in zaselke obkrožajo kmetijske površine, ki so na tem delu prisotne v najobsežnejših območjih v občini, zato je večji del predvidenih sprememb dejavnosti na tem delu občine povezanih s spremembo rabe kmetijskih površin. Obravnavano območje je poplavno najbolj obremenjen del občine (predvsem južno od naselja Grosuplje) in kar nekaj posegov je v neposredni bližini poplavnih površin, zato je tudi opredeljen vpliv predvidenih posegov ocenjen kot nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Odvajanje in čiščenje komunalnih voda je na obravnavanem območju že urejeno s kanalizacijskim sistemom, ki pa ga bodo v prihodnosti še nadgradili in razširili. Kanalizacijski sistem je speljan na mehansko–biološko čistilno napravo Grosuplje. Če v času gradnje na posameznih predvidenih delih sprememb rabe kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). V času gradnje, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov, in kasneje med obratovanjem novih objektov, ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke in podzemne vode, seveda ob ustreznem povečanju kapacitet čistilne naprave in njenim ustreznim nivojem čiščenja. Vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na podzemne vode smo ocenili kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Obravnavane predvidene spremembe rabe se le v manjšem delu nahajajo na vodovarstvenem območju (3. varstveni režim), zavarovanem na občinskem nivoju, kjer so opredeljeni omilitveni ukrepi in zato so ocenjeni vplivi kot nebitveni pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Predlagane spremembe rabe ne ležijo Natura območjih, so pa spremembe rabe načrtovane znotraj zavarovanega območja naravni rezervat potok Bičje in močvirski biotopi in ekološko pomembnega območja Radensko polje – Bičje ter hkrati tudi znotraj naravne vrednote Bičje. Predvideni so nekateri omilitveni ukrepi, ob izvedbi teh bo vpliv na omenjena območja nebitven.

Na obravnavanem območju se nahajajo številni objekti kulturne dediščine. Nekateri ležijo ob območjih spremembe namenske rabe. Predvideni posegi pa na njih, ob upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov in pod pogoji, ki so opredeljeni v dopolnjenem osnutku odloka za OPN opredeljujemo kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Dodatno, kratkotrajno onesnaženje zraka se bo pojavljalo med izvajanjem gradbenih del na območju stavbnih zemljišč. Novozgrajeni objekti bodo zaradi ogrevanja v zimskem času povzročali minimalno dodatno obremenitev zraka z emisijami škodljivih snovi. Na območju naselja Grosuplje bo možen priklop teh objektov na obstoječe vročevodno omrežje. Pri novogradnjah je ekonomsko upravičeno upoštevati predvsem energetske učinkovite gradnje. Na območjih gospodarskih con bo potrebno, glede na vrsto dejavnosti, ločeno ovrednotiti predvidene emisije škodljivih snovi v zrak. Vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na zrak smo ocenili kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C). Izgradnja obvoznice okoli naselja Grosuplje, ki je samo strateško opredeljena, bo vsekakor prometno

razbremenila center naselja in s tem zmanjšala emisije škodljivih snovi iz prometa na območju, kjer je gostota prebivalstva največja. Nekateri predvideni posegi bodo v prostoru predstavljali nove vire hrupa, ki bodo morali med obratovanjem zadostiti zahtevam veljavnih predpisov za varstvo naravnega in življenjskega okolja pred hrupom, kar velja tudi za omenjeno obvoznico. Vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na hrup smo ocenili kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Predvideni posegi v prostor ne bodo bistveno vplivali na povečanje obremenjevanja okolja z elektromagnetnim sevanjem. Zaradi varovanja ljudi in ustrezne zaščite pred poškodbami daljnovodov smo za območje Grosupeljskega polja predvideli omilitvene ukrepe, vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na elektromagnetno sevanje pa smo ocenili kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Območje Grosupeljskega polja ima odvoz nenevarnih in nevarnih odpadkov ter njihovo ločeno zbiranje urejeno v sklopu ostale občine Grosuplje, tako da z vzpostavitev predvidenih sprememb namenske rabe prostora ni pričakovati bistvenih vplivov in sprememb obstoječega sistema zbiranja odpadkov ter ravnanja z njimi, zato smo vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na odpadke ocenili kot nebitven (B).

Po Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, občina Grosuplje presega ciljno vrednost rabe električne energija na prebivalca za osvetljevanje javnih površin. V občini je trenutno zamenjanih oziroma prilagojenih 38,8 % javne razsvetljave. Na območju Grosupeljskega polja so svetilke zamenjali oziroma prilagodili v KS Grosuplje (90 %) in KS Šmarje – Sap (40 %). Z zamenjavo oziroma prilagajanjem naj občina nadaljuje.

Predvidene spremembe rabe ne bodo povzročile povečanega tveganja za naravne nesreče. Načrtovane zelene površine bodo povečale možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov povezanih predvsem z dovoljeno ravno hrupa, emisijami v zrak in ravnanja z odpadnimi komunalnimi vodami se bivanjske razmere zaradi načrtovanih sprememb namenske rabe prostora ne bodo spremenile, prav tako pa ne bo vplivov na zdravje ljudi. Vpliv predlaganih posegov na območju novih zazidalnih površin, zelenih in rekreacijskih površin v okviru Grosupeljskega polja smo ocenili kot nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Skupen vpliv na obravnavanem območju Grosupeljskega polja lahko ocenimo kot: **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).**

2.4.2 Severno obrobje Grosupeljskega polja

Območje obsega severni del občine, kjer je pretežno gričevnat in gozdat svet z zamočvirjenimi manjšimi dolinami. Ta razgibanost je vidna pri razporeditvi naselij, cestni mreži, rabi prostora. Na poplavnih območjih so zemljišča v kmetijski rabi. Parcele z njivskimi ali travniškimi kulturami sledijo plastnicam. Na območju se menjavajo kmetijske površine v nižjih predelih in gozdne površine na pobočjih. Naselja so enakomerno razporejena in sicer na prisojnih pobočjih, dvignjena nad poplavne travnike. Prometno dostopnost otežuje reliefna razgibanost, hkrati pa ga tudi trasa avtoceste odreže od ostalega dela občine. Prostor je posejan z manjšimi vasmi in zaselki, ki imajo še ohranjen vaški prostor, pojavljajo pa se tudi razpršene novogradnje, predvsem vzdolž prometnic.

Na severnem obrobju Grosupeljskega polja omejitve izhajajo iz območij ohranjanja narave, območij in objektov kulturne dediščine, območij varstva vodnih virov, najboljših kmetijskih zemljišč ter ostalih (erozija, poplavna območja, koridorji infrastrukture).

Predlagane spremembe namenske rabe so ob obstoječih naseljih, opredeljene predvsem za stanovanjsko dejavnost. Območja pridobivanja mineralnih surovin so že prisotna v prostoru, pričakovano je njihovo nadaljnje izkoriščanje in kasneje sanacijo. Območja pridobivanja naj ostanejo znotraj predvidenih okvirov oziroma površin. Vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na tla smo ocenili kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Na obravnavanem območju naselja in zaselke obkrožajo manjše zaplate kmetijskih površin, zato je večji del predvidenih sprememb dejavnosti na tem delu občine povezanih s spremembo rabe kmetijskih površin, ki pa ne bodo bistveno spremenile pridelovalne funkcije pomembne za kmetijstvo. Vpliv predvidenih sprememb rabe na kmetijska zemljišča tako ocenjujemo kot nebitven vpliv (B).

Zaradi reliefne zgradbe severnega dela občine Grosuplje na tem območju ni večjih poplavnih površin, tako predvidene spremembe namenske rabe na morebitno širjenje poplavnih površin in s tem ogrožanje obstoječe poselitve ne bodo imele vpliva. Odvajanje in čiščenje komunalnih voda na obravnavanem območju še ni urejeno s kanalizacijskim sistemom. Če v času gradnje na posameznih predvidenih delih sprememb rabe kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). V času gradnje, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov, in kasneje med obratovanjem novih objektov, ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke, zato smo vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na površinske vode ocenili z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Širitve stanovanjskih območij ob naselju Dobje (5_1_SK_1) so na 3. vodovarstvenem pasu zajetja Dobje. Na območju omenjenih predvidenih lokacij kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno, tako da ne bo možen sočasen priklop novih objektov v omrežje odpadnih voda. Širitev oz. gradnja novih objektov v naselju Dobje je tako mogoča šele, ko bo zgrajena kanalizacija, saj gradnja objektov z individualnimi sistemi glede na odlok o vodovarstvenih območjih na tem območju ni mogoča. V neposrednem stiku z območjem pridobivanja mineralnih surovin je vodovarstveno območje Javor-Močila 1, v bližini pa še območje imenovano potok Valnačka 1a. Vse manipulativne površine na območju pridobivanja mineralnih surovin morajo biti nepropustne oz. na način, da tekočine ne morejo pronicati in ponikati do podzemnih vod. Ostali posegi niso v bližini vodovarstvenih območij, tako da se glede na prostorsko omejenost predvidenih posegov ne pričakuje pomembnejših vplivov na podzemne vode ali na vire pitne vode. Vpliv posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Na območjih predlagane spremembe rabe se nahaja eno Natura območje Duplica (SI3000141). Na območju ni prisotnih zavarovanih območij. Prisotno je tudi ekološko pomembno območje Skobčev mlin. Na območjih naravnih vrednot ni načrtovane spremembe namenske rabe. Predvideni so nekateri omilitveni ukrepi, ob izvedbi teh bo vpliv na omenjena območja nebitven.

Na obravnavanem območju se nahajajo številni objekti kulturne dediščine. Nekateri ležijo ob območjih spremembe namenske rabe (arheološka dediščina). Predvideni posegi pa na njih, ob upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov in pod pogoji, ki so opredeljeni v dopolnjenem osnutku odloka za OPN opredeljujemo kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Pri gradnji in kasneje pri obratovanju objektov na predvidenih stavbnih zemljiščih ni pričakovati večjih vplivov na onesnaženje zraka. Seveda je potrebno upoštevati predpise za energetske učinkovitejšo gradnjo objektov in uporabo okolju prijaznejših goriv. V okviru t.i. energetske zasnove v občini je potrebno opredeliti obstoječe stanje potreb po energiji, kataster energetskih objektov in naprav, območja posameznih energetskih oskrb, možnosti izkoriščanja različnih energentov in preverjene možnosti uporabe obnovljivih virov energije. Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Novi posegi ne bodo bistveno povečali ravni hrupa v okolju. Vpliv predvidenih posegov na območju severnega dela občine na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Predvideni posegi v prostor ne bodo bistveno vplivali na povečanje obremenjevanja okolja z elektromagnetnim sevanjem. Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na elektromagnetno sevanje smo ocenili z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Severno obrobje Grosupeljskega polja ima odvoz nenevarnih in nevarnih odpadkov ter ločeno zbiranje odpadkov urejeno v sklopu ostale delov občine Grosuplje, tako da z vzpostavitvijo predvidenih sprememb namenske rabe prostora ni pričakovati bistvenih vplivov in sprememb obstoječega sistema zbiranja odpadkov ter ravnanja z njimi na območju občine Grosuplje, zato smo vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na odpadke ocenili kot nebitven (B).

Po Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, občina Grosuplje presega ciljno vrednost rabe električne energija na prebivalca za osvetljevanje javnih površin. V občini je trenutno zamenjanih oziroma prilagojenih 38,8 % javne razsvetljave. Na območju Severnega obrobja Grosupeljskega polja svetilke še niso zamenjali oziroma prilagodili v KS Polica (0 %). Z zamenjavo oziroma prilagajanjem naj občina tako čim prej začne.

Ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov povezanih predvsem z dovoljeno ravno hrupa in emisijami v zrak, odvodno odpadnih komunalnih vod ter zagotavljanjem pitne vode se bivanjske razmere zaradi načrtovanih sprememb namenske rabe prostora ne bodo spremenile, prav tako pa ne bo vplivov na zdravje ljudi. Prav tako predvidene spremembe ne bodo povzročile povečanega tveganja za naravne nesreče. Vpliv predlaganih posegov v okviru Severnega obrobja grosupeljskega polja ocenjujemo kot nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Skupen vpliv na Severnem obrobju Grosupeljskega polja lahko ocenimo kot: **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

2.4.3 Škocjansko hribovje

Za zahodni del občine je prav tako značilen razgiban relief manjših višinskih razlik z zamočvirjenimi dolinami. Na poplavnih območjih, prav tako kot na Grosupeljskem polju, prevladujejo kmetijske površine, kjer parcele z njivskimi ali travniškimi kulturami sledijo plastnicam. Vrhovi in severna pobočja so porasla z gozdom. Poselitev predstavljajo vasi, ki imajo še ohranjen vaški prostor, pojavljajo pa se tudi razpršene novogradnje ob cestah. Predvidene spremembe namenske rabe obsegajo predvsem manjše širitve stanovanjskih dejavnosti ob območjih obstoječih poselitvenih enotah.

Med prostorskimi/normativnimi omejitvami so navedena območja ohranjanja narave, območja in objekti kulturne dediščine, območja varstva vodnih virov, najboljša kmetijska zemljišča ter drugo (erozija, poplavna območja, koridorji infrastrukture).

Odvajanje in čiščenje komunalnih voda na obravnavanem območju še ni urejeno s kanalizacijskim sistemom. Če v času gradnje na posameznih predvidenih spremembah rabe sistem zbiranja in čiščenja odpadnih vod še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). V času gradnje, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov, in kasneje med obratovanjem novih objektov, ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke, seveda ob ustreznih ureditvi zbiranja in čiščenja odpadnih vod. Na obravnavanem območju sta predvideni širitvi stavbnih zemljišč 4_6_SK_1 v Št. Juriju in 4_9_SK_1 v naselju Mala vas opredeljena na območju razreda preostale nevarnosti. Pred vzpostavitvijo stavbnega območja je potrebno izvesti ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Ostale spremembe rabe so izven poplavno opredeljenih območij. Površine razlivnih območij na območju se ne bodo zmanjšale, kot tudi ne bo nobenega vpliva na poplavno varnost obstoječih objektov. Predlagani posegi so odmaknjeni od površinskih vodotokov, tako da njihova umestitev na kakovost površinskih vodotokov ne bo imela vpliva. Vpliv predvidenih sprememb namenske rabe na območju Škocjanskega hribovja na površinske vode in poplavno ogroženost ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Vse spremembe, ki so opredeljene v OPN v stiku z vodovarstvenimi pasovi so opredeljene kot korekcije stanja in so v prostoru že prisotne. Te so na območju zaselka Železnica (8_3_A_2), v zaselku Vrane (4_13_A_8) in Žmuc (4_13_A_5), ki so v stiku z 3. vodovarstvenim območjem, ostale spremembe ne posegajo na vodovarstvena območja in tudi niso v neposrednem stiku z njimi, zato za njih niso potrebne posebne omejitve za varstvo virov pitne vode. Za preprečevanje onesnaženja podtalnice s komunalnimi odpadnimi vodami je potrebno zagotoviti njihovo zbiranje v greznicah ali malih čistilnih napravah, skladno z veljavno zakonodajo. Ocenjujemo, da da gradnja objektov ne bo imela bistvenega vpliva na podzemne vode, zato smo vpliv plana na podzemne vode na območju Škocjanskega hribovja ocenili z opisno oceno nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

V obravnavanem poselitvenem območju so prisotna tri Natura območja: Stržene luže, Škocjan in delno tudi Županova jama. Spremembe namenske rabe so načrtovane na zadnjih dveh. Območje Županove jame se v celoti pokriva tudi z zavarovanim območjem Taborska jama. Nekaj predvidenih sprememb rabe je načrtovanih in posega na območja vseh štirih ekološko pomembnih območij (Radensko polje – Bičje, Županova jama, Škocjan in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri). Spremembe namenske rabe se nahajajo tudi znotraj območij dveh naravnih vrednot (Močila in Krokariča). Predvideni so nekateri omilitveni ukrepi, ob izvedbi teh bo vpliv na omenjena območja nebitven.

Na obravnavanem območju se nahajajo številni objekti kulturne dediščine. Nekateri ležijo ob območjih spremembe namenske rabe (arheološka dediščina). Predvideni posegi pa na njih, ob upoštevanju vseh

omilitvenih ukrepov in ob pogojih, ki so opredeljeni v dopolnjenem osnutku odloka za OPN, opredeljujemo vplive sprememb z razredom nebitveni pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C). Zaradi manjših širitev stanovanjskih površin ni pričakovati večjih vplivov na onesnaženje zraka. Seveda je potrebno upoštevati predpise za energetsko učinkovitejšo gradnjo objektov in uporabo okolju prijaznejših goriv. Pri gradnjah in obstoječih objektih na območju je potrebno preveriti možnost uporabe obnovljivih virov energije in gradnjo energetsko varčnih objektov. Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Novi posegi ne bodo bistveno povečali ravni hrupa v okolju in bistveno vplivali na povečanje obremenjevanja okolja z elektromagnetnim sevanjem. Vpliv predvidenih posegov na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C). Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na elektromagnetno sevanje smo ocenili z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Na območju Škocjanskega hribovja je odvoz nenevarnih in nevarnih odpadkov ter ločeno zbiranje odpadkov urejeno v sklopu odvoza in ravnanja z odpadki v ostalih delih občine Grosuplje. Z vzpostavitev predvidenih sprememb namenske rabe prostora ni pričakovati bistvenih vplivov in sprememb obstoječega sistema zbiranja odpadkov ter ravnanja z njimi, zato smo vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na odpadke ocenili kot nebitven (B).

Po Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, občina Grosuplje presega ciljno vrednost rabe električne energija na prebivalca za osvetljevanje javnih površin. V občini je trenutno zamenjanih oziroma prilagojenih 38,8 % javne razsvetljave. Na območju Škocjanskega hribovja so svetilke zamenjali oziroma prilagodili v KS Škocjan (60 %) in KS Šentjurij (18 %). Na območju KS Slivnica z zamenjavo še niso začeli (0 %). Z zamenjavo oziroma prilagajanjem naj občina nemudoma začne oz. nadaljuje.

Ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov povezanih predvsem sanitarno-higienski standardi ter bivanjski standardi se bivanjske razmere zaradi načrtovanih sprememb namenske rabe prostora ne bodo spremenile, prav tako pa ne bo vplivov na zdravje ljudi. Tako smo vpliv plana na območju novih zazidalnih površin ocenili kot nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Skupen vpliv na poselitvenem območju Škocjanskega hribovja je ocenjeno kot: **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).**

2.4.4 Radensko polje

Radensko polje leži jugozahodno od naselja Grosuplje. Obsega veliko kraško polje z vidnimi tipičnimi deli kraških polj: višjim kraškim obodom, kraškimi izviri, ponikalnicami, kraškimi požiralniki s požiralnimi jamami. Z vseh strani ga obdajajo gozdne površine, le na severozahodnem obrobju se preko ravnine odpira na Grosupeljsko polje. Polje je podolgovate oblike, z gručasto in obcestno razpršeno razporeditvijo naselij, ki so zaradi izjemne hidrologije in geomorfologije polja, zgoščena in dvignjena nad nivo poplavnih voda. Predlagane spremembe namenske rabe so vezane na družbeno infrastrukturo, stanovanjske in zelene površine.

Na območju izhajajo omejitve zaradi prisotnosti območij ohranjanja narave in objektov kulturne dediščine, območij varstva vodnih virov, najboljših kmetijskih zemljišč ter drugo (poplavna območja, koridorji infrastrukture).

Odvajanje in čiščenje komunalnih voda na obravnavanem območju še ni urejeno s kanalizacijskim sistemom, je pa na podlagi komunalno energetske študije predvidena postavitve manjših čistilnih naprav (300-700 PE). Če v času gradnje na posameznih predvidenih spremembah rabe sistem zbiranja in čiščenja odpadnih vod še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). V času gradnje, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov, in kasneje med obratovanjem novih objektov, ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke, seveda ob ustreznih ureditvi zbiranja in čiščenja odpadnih vod. Vpliv gradnje in obratovanja na površinske vode ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Čeprav na območju ni vodovarstvenih območij vsak poseg, zaradi hidroloških in talnih lastnosti območja, predstavlja vpliv na talno vodo, ki se iz vira onesnaženja zaradi poplav in ponikalnic lahko razširi na širše

območje ter z odvodnjo po vodotokih v dolvodna območja. Vpliv posegov na podzemne vode smo zato ocenili z opisno oceno nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Na poselitvenem območju Radensko polje je prisotna Natura območje Radensko polje–Viršnica (SI3000171). Nekatero predlagane spremembe namenske rabe segajo na predlagano zavarovano območje krajinskega parka Radensko polje. Prisotna so tudi štiri ekološko pomembna območja od katerih se sprememba načrtuje na dveh (Radensko polje – Bičje in osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri). V tem poselitvenem območju so prisotna tudi številna območja naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena, številne naravne vrednote- jame, dve točkovni naravni vrednoti in območje pričakovanih geomorfoloških podzemnih naravnih vrednot. To kaže na velik pomen tega območja pri ohranjanju biotske raznovrstnosti. Za poseganje na Natura območje, ekološko pomembna območja in območja naravnih vrednot so predvideni nekateri omilitveni ukrepi, ob izvedbi teh bo vpliv na omenjena območja nebitven.

Na obravnavanem območju se nahajajo številni objekti kulturne dediščine. Celotno obravnavano območje je na območju nacionalne prepoznavnosti Radensko polje, zato je pri vseh spremembah v prostoru potrebno upoštevati omilitvene ukrepe. Nekateri izmed posegov ležijo ob opredeljenih kulturnih območjih (predvsem območja kulturne krajine). Predvideni posegi pa na njih, ob upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov in pod pogoji opredeljenimi v dopolnjenem osnutku odloka za OPN opredeljujemo kot nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Zaradi predvidenih posegov ni pričakovati večjih vplivov na onesnaženje zraka, povečanje ravni hrupa ter obremenjevanje okolja z elektromagnetnim sevanjem. Pri gradnji objektov bo občasno lahko prihajalo do prašenja. Pri novogradnjah ter sanacijah objektov na območju Radenskega polja je potrebno upoštevati predpise za energetsko učinkovitejšo gradnjo objektov in uporabo okolju prijaznejših goriv. Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Novi posegi ne bodo bistveno povečali ravni hrupa v okolju. Vpliv predvidenih posegov na območju občine Grosuplje na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Predvideni posegi v prostor ne bodo bistveno vplivali na povečanje obremenjevanja okolja z elektromagnetnim sevanjem. Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na elektromagnetno sevanje smo ocenili z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Na območju Radenskega polja je odvoz nenevarnih in nevarnih odpadkov ter ločeno zbiranje odpadkov urejeno v sklopu odvoza in ravnanja z odpadki v občini Grosuplje. Z vzpostavitvijo predvidenih sprememb namenske rabe prostora ni pričakovati bistvenih vplivov in sprememb obstoječega sistema zbiranja odpadkov ter ravnanja z njimi, zato smo vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na odpadke ocenili kot nebitven (B).

Po Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, občina Grosuplje presega ciljno vrednost rabe električne energije na prebivalca za osvetljevanje javnih površin. V občini je trenutno zamenjanih oziroma prilagojenih 38,8 % javne razsvetljave. Na območju Radenskega polja so svetilke zamenjali oziroma prilagodili v KS Račna (70 %). V KS Mlačevo z zamenjavo še niso začeli. Z zamenjavo oziroma prilagajanjem naj občina nadaljuje oz. takoj prične.

Ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov povezanih predvsem z dovoljeno ravno hrupa in emisijami v zrak, ravnanja z odpadnimi komunalnimi vodami ter oskrbe s pitno vodo se bivanjske razmere zaradi načrtovanih sprememb namenske rabe prostora ne bodo spremenile, prav tako pa ne bo vplivov na zdravje ljudi. Prav tako predvidene spremembe ne bodo povzročile spremembe tveganja za naravne nesreče. Tako smo vpliv plana na območju novih zazidalnih površin ocenili kot nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Skupen vpliv na območju Radenskega polja je ocenjeno kot: **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).**

2.4.5 Žalsko – Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

Območje vzhodnega dela občine predstavlja gričevnat svet z vmesnimi dolinami. Reliefno gre za razgiban teren, ki je prometno manj ugoden, ker je dolina zaprta z višjim obrobjem. Po robu doline teče železnica

Ljubljana–Zagreb. Prevladuje kmetijska raba. Lučki dol je kraško polje, z značilnim poplavnim ravninskim delom in kraškimi pojavi, ter poselitvijo na obrobju, kjer so gručasta naselja, pogosto razporejena ob cestah. Relativno veliko je novogradenj, tudi počitniških objektov. Predlagane spremembe namenske rabe prostora so ob obstoječih poselitvenih enotah in so opredeljene predvsem na območjih kmetijskih površin in sicer za stanovanjsko dejavnost, centralne dejavnosti ter območja zelenih površin. Na območju Žalsko – Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore omejitve izhajajo iz območij ohranjanja narave, območij in objektov kulturne dediščine, območij varstva vodnih virov, najboljših kmetijskih zemljišč ter ostalih (erozija, poplavna območja, koridorji infrastrukture).

Zaradi reliefne zgradbe vzhodnega dela občine Grosuplje na tem območju ni večjih poplavnih površin, tako predvidene spremembe namenske rabe na obstoječe poplavne površine in njihovo spreminjanje ter s tem ogrožanje obstoječe poselitve ne bodo imele vpliva. Na območjih, kjer ni načrtovanega sistema odvodne komunalnih vod je obvezna izgradnja nepretočnih greznic oz. malih čistilnih naprav, ki jih prazni javno komunalno podjetje. Na območjih, kjer pa je načrtovan sistem odvodnje komunalnih odpadnih vod, pa je pred gradnjo objektov obvezna izgradnja kanalizacijskega sistema s priklopom na čistilno napravo. Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanj hipni odtok z utrjenih površin. Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih sprememb namenske rabe na območju Žalsko-Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore na površinske vode in poplavno ogroženost ocenjujemo z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Spremembe rabe niso v stiku z vodovarstvenimi območji, zato ocenjujemo, da gradnja objektov ne bo imela bistvenega vpliva na podzemne vode. Kljub temu je potrebno upoštevati določene omilitvene ukrepe pri gradnji za zmanjšanje ali preprečitev morebitnih negativnih vplivov na podzemne vode, saj so obstoječa zazidljiva območja v bližini vodovarstvenih območij ter na terenu, ki je kraški. Vpliv predvidenih posegov na podzemne vode smo ocenili z opisno oceno nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Na Natura območjih Breg pri Mali Loki in Lučka jama ni načrtovanih sprememb rabe. Predvidena pa je sprememba rabe na območju naravne vrednote Lučka uvala. Predvideni so nekateri omilitveni ukrepi, ob izvedbi teh bo vpliv na omenjena območja nebitven.

Zaradi predvidenih posegov ni pričakovati večjih vplivov na onesnaženje zraka, povečanje ravni hrupa ter obremenjevanje okolja z elektromagnetnim sevanjem. Pri gradnji objektov bo občasno lahko prihajalo do prašenja. Pri novogradnjah ter sanacijah objektov na območju Žalsko – Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore je potrebno upoštevati predpise za energetsko učinkovitejšo gradnjo objektov in uporabo okolju prijaznejših goriv. Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Novi posegi ne bodo bistveno povečali ravni hrupa v okolju. Vpliv predvidenih posegov na območju občine Grosuplje na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ocenjujemo z opisno oceno nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

Predvideni posegi v prostor ne bodo bistveno vplivali na povečanje obremenjevanja okolja z elektromagnetnim sevanjem. Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na elektromagnetno sevanje smo ocenili z opisno oceno nebitven vpliv (B).

Na celotnem območju Žalsko – Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore je odvoz nenevarnih in nevarnih odpadkov ter ločeno zbiranje tako kot v ostalih delih občine Grosuplje urejeno. Z vzpostavitvijo predvidenih sprememb namenske rabe prostora ni pričakovati bistvenih vplivov in sprememb obstoječega sistema zbiranja odpadkov ter ravnanja z njimi, zato smo vpliv predlaganih sprememb podrobnejše namenske rabe na odpadke ocenili kot nebitven (B).

Po Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja, občina Grosuplje presega ciljno vrednost rabe električne energija na prebivalca za osvetljevanje javnih površin. V občini je trenutno zamenjanih oziroma prilagojenih 38,8 % javne razsvetljave. Na območju Žalsko Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore so svetilke zamenjali oziroma prilagodili v KS Ilova gora (100 %), v KS Žalna pa 10 %. Z zamenjavo oziroma prilagajanjem naj občina nadaljuje.

Ob upoštevanju vseh zakonskih predpisov povezanih predvsem z dovoljeno ravno hrupa in emisijami v zrak, oskrbo s pitno vodo in odvajanjem odpadne komunalne vode se bivanjske razmere zaradi načrtovanih sprememb namenske rabe prostora ne bodo spremenile, prav tako pa ne bo vplivov na zdravje

ljudi. Prav tako predvidene spremembe ne bodo povzročile spremembe tveganja za naravne nesreče. Tako smo vpliv plana na območju novih zazidalnih površin ocenili kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Skupen vpliv na območju Žalsko – Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore je ocenjeno kot: **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Tabela 2: Vpliv občinskega prostorskega načrta na posamezne sestavine okolja

	GROSUPLEJSKO POLJE	SEVERNO OBROBJE GROSUPELJSKEGA POLJA	ŠKOCIJANSKO HRIBOVJE	RADENSKO POLJE	ŽALSKO LOŠKA UVALA, LUČKI DOL, ILOVA GORA
TLA*	B/C	C/B	C/B	C/B	C/B
POVRŠINSKE VODE	C	B	C	C	B
PODZEMNE VODE	C	C	C	C	C
NARAVA**	C/C/C	C/C/C	C/C/C	C/C/C	C/C/C
KULTURNA DEDIŠČINA	C	C	C	C	C
ZRAK	C	C	C	C	C
HRUP	C	C	C	C	C
ELEKTROMAGNETNO SEVANJE	C	B	B	B	B
ODPADKI	B	B	B	B	B
PREBIVLSTVO IN ZDRAVJE	C	C	C	C	C
SKUPNA OCENA	C	C	C	C	C

* vpliv na tla / vpliv na kmetijske površine

** vpliv na biotsko raznovrstnost / vpliv na območja naravnih vrednot/ vpliv na zavarovana območja

Vplive izvedbe OPN na okolje

Kot je razvidno iz posameznih zgoraj navedenih ocen, ocenjujemo, da je vpliv OPN z upoštevanjem vseh navedenih omilitvenih ukrepov **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Vpliv OPN na kmetijske površine

Najboljših kmetijskih zemljišč, K1, je trenutno nekaj več kot 20% območja občine, drugih kmetijskih zemljišč, K2, pa nekaj več kot 17% območja občine. Glede na velikost občine, je relativno gledano to velika površina kmetijskih zemljišč (nekaj več kot 50 km²). Dopolnjen osnutek OPN Grosuplje predvideva spremembo namenske rabe na kmetijskih zemljiščih. Skupno se bo površina kmetijskih zemljišč v občini Grosuplje glede na veljavno plansko rabo zmanjšala za 181,2 ha oz. za 3%. Od tega je največ sprememb na najboljših kmetijskih zemljiščih, kar obsega 101,32 ha. Spremembe na druga kmetijska zemljišča pa obsegajo 79,87 ha. Če upoštevamo podatek o dejanski rabi, ki je bolj ažuren, je posegov na najboljša kmetijska zemljišča (njive in vrtovi) le 45,9 ha oziroma 0,3%. V primerjavi z veljavnim planom je površina kmetijskih zemljišč manjša tudi zaradi ažuriranja in uskladitve z dejanskim stanjem. Območja obstoječih objektov so v OPN opredeljena kot stavbna zemljišča. (povzeto po Strokovnih podlagah za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009).

Vpliv OPN na biotsko raznovrstnost, območja naravnih vrednot in zavarovana območja

V sklopu petih poselitvenih območij občine Grosuplje je po večini načrtovana širitev stavbnih in kmetijskih zemljišč. Načrtovani so tudi novi kanalizacijski vodi in manjše čistilne naprave. Glede na dejansko rabo so območja sprememb rab prostora večinoma opredeljena kot gozdne in travniške površine. Večina načrtovanih širitvev je znotraj obstoječih poselitvenih območij oz. na območju, kjer je že prisoten velik antropogeni vpliv in je naravna vrednost nekoliko zmanjšana. Glede na majhen obseg dejanskih novih stavbnih in kmetijskih zemljišč, ogrožene in zavarovane živalske in rastlinske vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo, zaradi tega ne bodo bistveno prizadeti, kljub temu pa podajamo nekatere

omilitvene ukrepe za metulje, netopirje, dvoživke, nekatere organizme vezane na vodno okolje (ozki vretenec, pezdirk, človeška ribica) in nekatere prednostne habitatne tipe.

Predvidene spremembe namenske rabe kot tudi le korekcije stanja v prostoru se nahajajo na štirih Natura območjih (Škocjan, Radensko polje- Viršnica, Županova jama in Duplica) in na treh ekološko pomembnih območjih (Radensko polje- Bičje, Skobčev mlin in Županovi jami). Spremembe namenske rabe se večinoma nahajajo v okviru obstoječih naselij, zato večjih škodljivih vplivov na varstvene cilje Natura območij in ekološko pomembnih območij ne pričakujemo, kljub temu pa zanje podajamo nekatere omilitvene ukrepe, ki se nanašajo na varstvo tam prisotnih živalskih vrst in habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo.

Spremembe namenske rabe in korekcije stanja v prostoru se načrtujejo tudi na območju pet naravnih vrednot (Bičje, Veliki potok- mokrišča, Krokarica- ponikalnica, Močila, Lučki dol- uvala, Radensko polje in Kopanjski). Večina sprememb se nanaša na naselja ali obstoječe stavbne površine, zanje podajamo nekaj omilitvenih ukrepov da se značilnosti, zaradi katerih so bila območja naravnih vrednot opredeljena, ohranijo.

Dve manjši spremembi namenske rabe se nahajata znotraj zavarovanih območij Taborska jama in naravnega rezervata Potoka Bičje in močvirskih biotopov, za ohranjanje lastnosti zavarovanih območij so podani nekateri omilitveni ukrepi.

Povezave z drugimi plani zaradi vrednotenja kumulativnih in sinergijskih vplivov

V postopku izdelave Okoljskega poročila za OPN občine Grosuplje so bili zaradi vrednotenja kumulativnih in sinergijskih vplivov upoštevali planski dokumenti in prostorsko ureditveni pogoji občine Grosuplje. Upoštevali smo tudi veljavne zazidalne, lokacijske in ureditvene načrte občine Grosuplje in nekatere pomembnejše plane in programe občin Škofljica, Ljubljana, Ivančna Gorica, Dobropolje. Z upoštevanjem naštetih prostorskih aktov so bili ovrednoteni kumulativni in sinergijski vplivi ter oblikovani ustrezni omilitveni ukrepi.

Upoštevanje okoljskih izhodišč in drugih obveznih podlag za pripravo plana ter usmeritev, izhodišč in pogojev iz smernic

Pri pripravi OPN in okoljskega poročila so bile upoštewane vse smernice in usmeritve, ki so jih podali nosilci urejanja prostora in drugi udeleženci, ki sodelujejo pri pripravi OPN občine Grosuplje. Vse smernice so podane v začetnem delu poročila, v nadaljnjih poglavjih pa le tiste, ki so relevantne za posamezno poglavje.

Omilitveni ukrepi

Omilitveni ukrepi so podani na koncu vsakega poglavja in so prilagojeni natančnosti občinskega prostorskega načrta. V posameznih poglavjih so zaradi lastnosti sestavine okolja in vplivov posega na okolje ukrepi podani v večji natančnosti.

Omilitveni ukrepi so oblikovani predvsem zaradi varovanja kmetijskih in gozdnih površin, varovanje vodotokov, brežin vodotokov ter zmanjšanja vplivov na poplavne površine, varstva talnih vod med gradbenimi deli, ohranjanje habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij, naravnih vrednot, zmanjšanja vplivov na enote kulturne dediščine, emisijami iz prometa, gradbišč in ogrevanja objektov ter za zmanjšanje ravni hrupa v okolju.

Spremljanje stanja okolja – kazalci stanja

Posamezni načini spremljanja stanja okolja so podani na koncu poglavja za vsako okoljsko sestavino okolja in so prilagojeni natančnosti izdelave OPN Grosuplje.

Občina mora enkrat na pet let objaviti poročilo o monitoringu vpliva izvedbe plana na okoljske cilje (objaviti podatke o kazalcih stanja okolja, ki so bili predvideni za monitoring).

2.5 Javna razgrnitev

Po pridobitvi Mnenja o ustreznosti Okoljskega poročila za OPN Grosuplje (št. 35409-212/2006) je Občina Grosuplje na podlagi 43. člena ZVO v času od 4. januarja 2010 do 5. februarja 2010 (glej priloženo naznanilo) izvedla javno razgrnitev in javne obravnave. Na podlagi stališč do pripomb (glej priložena stališča) so bile spremenjene namenske rabe v spodnji tabeli navedenih površinah.

Na podlagi stališč do pripomb so bila izvzeta naslednja obširnejša območja.

Pripombe na gospodarsko cono Šmarje-Sap (1_4_IG_1) se upošteva. Območje gospodarske cone Šmarje Sap se izvzame in ohranja primarna raba (najboljša kmetijska zemljišča)(1_K1_11).

Območje golf igrišča (2_4_ZS_1) se izvzame in ohranja primarna raba (kmetijska zemljišča) (2_K1_13 in 2_K1_13).

Območje stanovanjske dejavnosti v naselju Grosuplje (2_3_SSe_4) se izvzame in ohrani kot primarna raba (2_K1_10).

Večji del stanovanjskega območja v Spodnji Slivnici (4_12_SSe_9) se izvzame in se prav tako ohrani kot primarna raba (4_K2_63).

Ostala območja sprememb rabe po javni razgrnitvi so manjša in so se spremenila zaradi uskladitve mej na podlagi pripomb in predlogov občanov podanih na javni razgrnitvi ter obravnavi. Kot je razvidno iz spodnje tabele gre za površinsko manjše spremembe namenske rabe, ki ne vplivajo na že podano presojo v nadaljevanju okoljskega poročila.

Tabela 3: Spremembe namenske rabe po javni razgrnitvi

PNRP_na JR	EUP_na JR	PNRP_po JR	EUP_po JR	površina (m ²)
K1	1_K1_22	A	1_3_A_2	970
K2	1_K2_53	SK	1_3_SK_1	195
K1	1_K1_22	SKvr	1_3_SKvr_2	160
K2	1_K2_53	SKvr	1_3_SKvr_2	86
CU	1_4_CU_6	SSe	1_4_SSe_6	1
SK	1_4_SK_6	SSe	1_4_SSe_6	18
K1	1_K1_21	SSe	1_4_SSe_7	5
ZD	1_9_ZD_1	SSe	1_9_SSe_1	4641
IG	1_4_IG_1	K1	1_K1_11	29352
SSe	1_4_SSe_5	K1	1_K1_11	487
SK	1_4_SK_6	K1	1_K1_21	1953
SSe	1_4_SSe_7	K1	1_K1_21	1095
SSe	1_4_SSe_8	K1	1_K1_21	1090
SSv	2_3_SSv_3	CD	2_3_CD_1	228
K2	2_3_K2_1	CD	2_3_CD_8	2201
ZS	2_3_ZS_6	CD	2_3_CD_8	986
PC	2_3_PC_9	CDo	2_3_CDo_3	3
IG	2_3_IG_15	CDo	2_3_CDo_3	605
IG	2_3_IG_22	CDos	2_3_CDos_6	21
SSv	2_3_SSv_11	CDs	2_3_CDs_8	7504
SSe	2_3_SSe_17	CU	2_3_CU_4	1440
PC	2_3_PC_3	IG	2_3_IG_2	1
CDos	2_3_CDos_6	IG	2_3_IG_22	137

PNRP_na JR	EUP_na JR	PNRP_po JR	EUP_po JR	površina (m ²)
CDos	2_3_CDos_6	IG	2_3_IG_23	1
F	2_3_F_1	IG	2_3_IG_5	7002
ZS	2_3_ZS_8	IG	2_3_IG_6	1764
IG	2_3_IG_2	PC	2_3_PC_1	44
IG	2_3_IG_15	PC	2_3_PC_13	488
CDo	2_3_CDo_3	PC	2_3_PC_9	6
K2	2_K2_2	SSe	2_3_SSe_1	612
IG	2_3_IG_12	ZD	2_3_ZD_9	50
K2	2_K2_17	ZD	2_3_ZD_9	1516
SSe	2_3_SSe_26	ZP	2_3_ZP_13	662
CU	2_3_CU_13	ZP	2_3_ZP_14	2525
SSv	2_3_SSv_3	ZS	2_3_ZS_1	18
K2	2_3_K2_1	ZS	2_3_ZS_6	715
K2	2_K2_28	A	2_6_A_3	203
K2	2_K2_28	A	2_6_A_5	1336
K1	2_K1_11	SK	2_6_SK_1	218
SSe	2_3_SSe_4	K1	2_K1_10	37250
ZS	2_4_ZS_1	K1	2_K1_13	377964
ZS	2_4_ZS_1	K2	2_K2_14	5703
ZD	2_3_ZD_9	K2	2_K2_17	93
K1	3_K1_11	SK	3_1_SK_9	1423
K2	3_K2_15	A	3_2_A_4	117
K2	3_K2_34	SK	3_3_SK_1	1337
G	3_G_5	A	3_4_A_2	811
K1	3_K1_10	A	3_5_A_1	581
G	3_G_1	A	3_5_A_3	386
G	3_G_1	SSe	3_5_SSe_2	1444
K1	3_K1_10	SSe	3_5_SSe_3	63
SSe	3_5_SSe_3	K1	3_K1_10	1
K2	4_K2_39	A	4_1_A_1	1467
G	4_G_19	SK	4_1_SK_1	750
K2	4_K2_39	SK	4_1_SK_1	22
G	4_G_19	SSe	4_1_SSe_2	47
K2	4_K2_55	SK	4_10_SK_1	214
K1	4_K1_13	ZK	4_10_ZK_1	1276
K1	4_K1_9	SKvr	4_11_SKvr_4	406
K2	4_K2_56	CV	4_12_CV_1	142
K2	4_K2_64	CV	4_12_CV_1	254

PNRP_na JR	EUP_na JR	PNRP_po JR	EUP_po JR	površina (m ²)
K2	4_K2_64	SSe	4_12_SSe_4	103
K2	4_K2_24	SSe	4_12_SSe_7	311
G	4_G_23	SSe	4_12_SSe_8	281
K2	4_K2_2	SKvr	4_2_SKvr_1	294
K1	4_K1_13	SKvr	4_2_SKvr_2	1358
SK	4_5_SK_1	CV	4_5_CV_1	256
K2	4_K2_62	A	4_6_A_1	249
K1	4_K1_10	SSe	4_6_SSe_1	517
K1	4_K1_14	A	4_8_A_1	399
K1	4_K1_14	A	4_8_A_7	351
K2	2_K2_17	A	4_8_A_7	65
K2	4_K2_7	SK	4_8_SK_5	86
K2	4_K2_57	SK	4_8_SK_5	114
G	4_G_23	SK	4_8_SK_9	553
K2	4_K2_7	SSe	4_8_SSe_2	237
K2	4_K2_55	SK	4_9_SK_3	96
SKvr	4_2_SKvr_1	K2	4_K2_2	7
SSe	4_12_SSe_7	K2	4_K2_24	33
SSe	4_8_SSe_3	K2	4_K2_30	3589
SK	4_6_SK_1	K2	4_K2_62	6959
A	4_6_A_1	K2	4_K2_62	235
SSe	4_12_SSe_9	K2	4_K2_63	12085
G	5_G_17	O	5_2_O_1	471
K1	5_K1_8	SSe	5_3_SSe_1	192
K1	5_K1_9	SK	5_5_SK_3	312
CV	5_7_CV_1	ZK	5_7_ZK_1	172
SK	5_5_SK_3	K1	5_K1_9	318
K1	6_K1_7	SK	6_1_SK_11	237
K2	6_K2_61	SK	6_2_SK_16	107
K2	6_K2_1	SK	6_2_SK_19	432
K2	6_K2_2	SSe	6_2_SSe_6	204
K2	6_K2_42	SK	6_3_SK_1	65
K1	6_K1_8	SSe	6_4_SSe_2	39
SSe	6_4_SSe_2	K1	6_K1_8	16
SSe	6_2_SSe_6	K2	6_K2_2	281
SKvr	6_4_SKvr_1	K2	6_K2_53	604
K1	7_K1_5	SK	7_1_SK_3	188
K2	7_K2_35	Ak	7_3_Ak_4	385

PNRP_na JR	EUP_na JR	PNRP_po JR	EUP_po JR	površina (m ²)
G	7_G_5	A	7_5_A_1	143
K2	7_K2_6	A	7_5_A_1	2755
K1	7_K1_4	A	7_5_A_1	231
SK	7_1_SK_3	K1	7_K1_5	160
SKvr	7_1_SKvr_3	K1	7_K1_5	1165
K2	8_K2_13	A	8_1_A_7	156
K2	8_K2_15	SSe	8_4_SSe_1	102
K2	9_K2_18	SK	9_2_SK_2	836

Sklepna ocena sprejemljivosti občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje
Ocenjujemo, da je predviden Občinski prostorski načrt okoljskega razvoja občine Grosuplje, ki obsega spremembe namenske rabe prostora, ob upoštevanju veljavnih predpisov, omilitvenih ukrepov, z vidika varstva okolja sprejemljiv.

3. UVOD

3.1 Ozadje in namen

Občina Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje, pripravlja občinski prostorski načrt. Zaradi uveljavitve Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07) se priprava Občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPN), ki se je začela na podlagi Programa priprave Strategije prostorskega razvoja Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 70/06) v nadaljevanju SPRO in Programa priprave prostorskega reda Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 70/06) v nadaljevanju PRO, nadaljuje po ZPNačrt. Na podlagi Sklepa o začetku priprave občinskega prostorskega načrta Občine Grosuplje (Ur. l. 12/08) je občina tako začela namesto SPRO izdelovati OPN in njegovo Okoljsko poročilo.

Prostorski načrt občine bo temeljni prostorski razvojni dokument občine s katerim se določajo nadaljnje usmeritve za urejanje prostora in varstvo okolja in bo nadomestil obstoječe planske dokumente, ki so vsebinska podlaga za pripravo občinskega prostorskega načrta. Z načrtom se bodo podajale usmeritve za nadaljnji usklajen in vzdržen razvoj dejavnosti v prostoru in njegovo rabo.

V sklopu izdelave navedenega Občinskega prostorskega načrta se skladno z Zakonom o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B) izdela tudi okoljsko poročilo. Na podlagi poročila bo Ministrstvo za okolje in prostor izvedlo celovito presojo vplivov na okolje.

Ministrstvo za okolje in prostor je na podlagi namere za pripravo občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje z Odločbo št. 35409-212/2006 ugotovilo, da je obvezna celovita presoja vplivov na okolje.

Namen okoljskega poročila je določiti in oceniti vplive na okolje na podlagi primerjave obstoječega stanja okolja s predvidenim stanjem okolja ter podati okoljske ukrepe in predloge v zvezi s potekom izvedbe plana.

Okoljsko poročilo je izdelano na podlagi:

- dopoljenega osnutka OPN Grosuplje (tekstualni in grafični del)
- terenskega ogleda,
- pogovora s predstavniki občine in pripravljavca občinskega prostorskega načrta,
- pridobljenih smernic in strokovnih podlag pristojnih urejevalcev prostora in
- TTN, DKN, državne baze podatkov (DMR, Raba prostora po MKGP, Statistični letopis idr.), - podatki iz veljavnih prostorskih aktov občine,
- podatki o prostorski problematiki in razvojnih pobudah, povzeti iz že izdelanih strokovnih gradiv, programov, strategij.

Poročilo vsebuje tekstualni in grafični del. Grafični del vsebuje karte in modele. Natančnost izrisov je odvisna od pridobljenih podatkov in od namena oz. vsebine, ki jo grafika ponazarja.

3.2 Obveznost presojanja vplivov na okolje

Celovita presoja vplivov na okolje se izvede za plan ali spremembo plana, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države ali občine za področje urejanja prostora, upravljanja voda, gospodarjenja z gozdovi, lova, ribištva, rudarstva, kmetijstva, energetike, industrije, transporta,

ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami, oskrbe prebivalstva s pitno vodo, telekomunikacij in turizma, če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje skladno z določbami 51. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B), ali če plan sega v posebno varstveno območje po predpisih o ohranjanju narave ali če bi njegova izvedba na ta območja lahko vplivala.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se celovita presoja vplivov na okolje izvede tudi za drug plan, če ministrstvo oceni, da bi lahko njegova izvedba pomembneje vplivala na okolje.

Zaradi uresničevanja načel trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive je treba v postopku priprave občinskega prostorskega načrta (OPN), katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje, s katero se ugotovi in oceni vplive na okolje in vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan, in pridobiti potrdilo pristojnega ministrstva o sprejemljivosti njegove izvedbe na okolje.

3.3 Obseg in vsebina okoljskega poročila

Okoljsko poročilo mora biti izdelano skladno z 41. členom Zakona o varstvu okolja (uradno prečiščeno besedilo) (ZVO-1-UPB1)(Ur. l. RS, št. 39/06) in Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Vsebovati mora informacije, potrebne za celovito presojo vplivov občinskega prostorskega načrta na okolje, pri njegovi pripravi pa se praviloma uporablja obstoječe znanje in postopki vrednotenja ter upošteva vsebina in natančnost občinskega prostorskega načrta, ki se ga pripravljata.

Pri pripravi okoljskega poročila so vključeni tudi ostali državni in evropski dokumenti (Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005 – 2012 (ReNPVO), prostorskega razvoja Slovenije, Direktiva Evropskega Parlamenta in Sveta 2001/42/ES z dne 27. junija 2001) o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (Ur. l. št. 197 z dne 21. 7. 2001, str. 30), ki opredeljujejo podrobnejšo vsebino in obseg informacij, ki jih mora zagotavljati okoljsko poročilo.

Okoljsko poročilo je izdelano v skladu z določili Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), razen za varovana območja narave, kot je to določeno s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06).

Okoljsko poročilo je razdeljeno na poglavja po skupinah okoljskih kazalcev oz. sestavinah okolja, ki jih obravnava tudi Poročilo o stanju okolja, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2003. Poleg teh skupin je dodano tudi poglavje kulturne dediščine. V poglavju Zrak in Hrup je obravnavan promet.

Okoljsko poročilo v ločenih podpoglavjih obravnava posamezne prostorske dele občine Grosuplje.

Vse obveznosti in dolžnosti, ki so navedene v okoljskem poročilu, so usklajene z Zakonom o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B) in se nanašajo neposredno na povzročitelja, v konkretnem primeru na občino Grosuplje, Taborska cesta 2, 1290 Grosuplje, ki bo sprejela obravnavan odlok o občinskem prostorskem načrtu občine Grosuplje.

3.4 Metodološke osnove

Vsebina okoljskega poročila je predpisana z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V okoljskem poročilu so zajete naslednje vsebine:

- Podatki o planu, ime plana in predvideno obdobje izvajanja plana, območje, ki ga zajema plan, cilji in kratek opis plana, obstoječa namenska raba prostora ter njen obseg in razmestitev dejavnosti v prostoru, določitev načrtovanih posegov v prostor, njihova kartografska predstavitev. Predvidene emisije, odpadki in ravnanje z njimi so navedeni v poglavjih, ki obravnavajo sestavine okolja zrak ter odpadki.
- Podatki o stanju okolja na območju izvajanja plana, opis obstoječega stanja in obremenjenosti okolja, prikaz kazalcev stanja okolja na podlagi obstoječih podatkov, obravnava varstvenih, varovanih, zavarovanih, degradiranih in drugih območij, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine predpisan posebni pravni režim, povzetek veljavnih pravnih režimov na varovanih območjih ali njihovih delih, podatke o pridobitvi smernic ter strokovnih podlag za pripravo plana in stopnjo njihovega upoštevanja, zlasti glede omilitvenih ukrepov.
- Podatki o okoljskih ciljih plana, merilih vrednotenja in metodah za ugotavljanje in vrednotenje vplivov plana, okoljski cilji plana z obrazložitvijo načina določitve glede na splošne okoljske cilje, stanje okolja, upoštevanja teh ciljev pri pripravi plana, izbrana merila vrednotenja vplivov plana na okolje z utemeljitvijo izbora in načina uporabe, uporabljene metode ugotavljanja ter vrednotenja vplivov plana z utemeljitvijo izbora in načina uporabe, se nahaja v poglavjih, kjer so obravnavani vplivi plana na posamezne sestavine okolja.
- Podatki o ugotovljenih vplivih plana in njihova presoja: ocene vplivov plana so podane za posege znotraj obravnavanih območij. Vplivi so lahko *neposredni, daljinski, kumulativni, sinergijski, kratkoročni, srednjeročni, dolgoročni, trajni, začasni, pozitivni, negativni*, in se nanašajo na obravnavane sestavine okolja ter njihova medsebojna razmerja. Če so bili ugotovljeni bistveni vplivi plana ali s planom načrtovanega posega v okolje in je te vplive mogoče učinkovito omiliti, so le-ti navedeni v poglavju Omilitveni ukrepi. Kjer je možno je določen tudi časovni okvir izvedbe posameznega omilitvenega ukrepa. V poglavju Skladnost načrta z okoljskimi cilji je podana skupna presoja ugotovljenih vplivov glede na okoljske cilje plana za posamezne sestavine okolja. V poglavju 248 Alternative okoljskega poročila so predlagane tudi možne alternative k nekaterim predlaganim posegom in razlog za njihov izbor.
- Predvideni načini spremljanja stanja v času izvedbe plana so navedeni v poglavju Monitoring pri obravnavi posameznih elementov okolja, kjer je predlagano spremljanje posameznih kazalcev, ki so pomembni za doseganje okoljskih ciljev.
- Navedbe o izdelovalcih in morebitnih podizvajalcih okoljskega poročila se nahajajo na začetku dokumenta, kjer so navedeni strokovni sodelavci, ki so sodelovali pri izdelavi okoljskega poročila ali izdelavi strokovnih podlag zanj.
- Ločen prikaz ugotovitev okoljskega poročila, ki se nanaša na varovana območja, ki se ga izdelava na podlagi Zakona o ohranjanju narave /ZON-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 22/03), za potrebe OPN Brda ni bilo izdelano, ker predlagani plan s širitvami ne posega na varovana in zavarovana območja.
- Poljuden povzetek okoljskega poročila z obrazložitvijo je naveden v poglavju 2.

3.4.1 Okoljski cilji in ocena vplivov na okolje

Osnova za vrednotenje vplivov plana so okoljski cilji. Okoljski cilji so prevzete obveznosti, določene v ratificiranih mednarodnih pogodbah ali predpisih Evropske unije, ki se nanašajo zlasti na povzročanje čezmejnih vplivov na okolje ter globalno onesnaževanje, in varstveni cilji na

območjih s posebnim pravnim režimom, ki vključujejo usmeritve, izhodišča, omejitve in prepovedi zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine.

Okoljski cilji so opredeljeni v okoljskih izhodiščih, programih in načrtih s področja varstva okolja (Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (Ur. l. RS, št. 2/06) in Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04), dokumentih s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in v drugih pravnih aktih zaradi uresničevanja načel trajnostnega razvoja. Okoljski cilji plana so okoljski cilji, ki se nanašajo neposredno na OPN in ustrezajo značilnostim okolja na območju občine. Pri določitvi okoljskih ciljev so bile upoštevane tudi smernice nosilcev urejanja prostora, odločbe ter mnenja, izdana s strani resornih ministrstev, nosilcev javnih pooblastil ali Občine.

Na podlagi okoljskih ciljev ter ugotovljenih vplivov posegov na posamezne sestavine okolja in obstoječega stanja je bila podana ocena vplivov plana na okolje.

Ocena posledic učinkov izvedbe plana na uresničevanje ciljev celovite presoje se ugotavlja v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Lestvica vrednotenja posledic učinkov izvedbe plana na okoljske cilje je opisno podana v sledeči tabeli.

Tabela 4: Lestvica velikostnih razredov vplivov plana na okolje

OCENA	OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A	ni vpliva/ vpliv je pozitiven	stanje okolja zaradi vpliva izvedbe plana bo ostalo nespremenjeno oz. se bo vpliv na okolje zmanjšal, zato bo vpliv na nek element okolja pozitiven
B	nebistven vpliv	stanje okolja zaradi vpliva izvedbe plana se bo, vsaj v eni od sestavin okolja, nedoločno majhno spremenilo oziroma bo sprememba na meji zaznavnosti
C	nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	stanje okolja zaradi vpliva izvedbe plana se bo v fizičnem in kakovostnem smislu, vsaj v eni od sestavin okolja, zaznavno spremenilo, vendar bo ob upoštevanju podanih omilitvenih ukrepov vpliv nebistven
D	bistven vpliv	vplivi izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev plana niso sprejemljivi, vplivi so zaradi posega bistveno večji, kakovost posameznih sestavin okolja se zaradi posega lahko bistveno poslabša
E	uničujoč vpliv	stanje okolja zaradi vpliva izvedbe plana bo v fizičnem in kakovostnem smislu, vsaj v eni od sestavin okolja, prevelika (nesprejemljivo velika, npr.: večja od mejne vrednosti obremenitve določene z zakonodajo, standardom, itd.)
X	ugotavljanje vpliva ni možno	če ugotavljanje značilnosti plana ni možno se tak vpliv označi z x

Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05) na naslednji način predpisuje, kako je potrebno opredeliti omilitvene ukrepe pri posameznih, za okolje še sprejemljivih posegih:

1. Če so ugotovljeni bistveni ali uničujoči vplivi plana ali s planom načrtovanega posega v okolje, se preveri, ali se jih lahko z ustreznimi omilitvenimi ukrepi prepreči, omili ali odpravi v taki meri, da postanejo vplivi izvedbe plana za okolje sprejemljivi.
2. Preveritev omilitvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka vključuje:
 - navedbo ustreznih omilitvenih ukrepov;

- oceno vplivov omilitvenih ukrepov na bistvene ali uničujoče vplive plana ali s planom načrtovanega posega v okolje v skladu z 10. členom uredbe;
- utemeljitev ustreznosti in verjetnost uspešnosti izbranega omilitvenega ukrepa;
- oceno izvedljivosti načrtovanih omilitvenih ukrepov v planu.

3. Izvedljivost načrtovanih omilitvenih ukrepov se dokazuje z naslednjimi podatki:

- navedbo o tem, kdo bo poskrbel za izvedbo omilitvenega ukrepa in kako bo ta ukrep izveden,
- časovno opredelitev izvedbe plana in omilitvenega ukrepa ter
- navedbo načina spremljanja uspešnosti izvedenega omilitvenega ukrepa.

Obsežna okoljska zakonodaja v veliki meri postopke in ukrepe pri posameznih, v okoljskem poročilu obravnavanih posegih, že predpisuje. Na zahtevo naročnika smo zato izdelovalci okoljskega poročila med omilitvene ukrepe in tudi drugod v poročilu vključili tudi zakonsko predpisane ukrepe in ne samo priporočljive ukrepe, ki so lahko pogosto izraz osebnega pogleda in odnosa izdelovalca poročila do posameznega posega. Naročnik bo imel tako boljši vpogled v veljavno okoljsko in drugo zakonodajo, kar jim bo olajšalo izvedbo posameznih posegov.

V poročilu je podan tudi predlog spremljanja stanja sestavin okolja med posegom in po končanem posegu (monitoring).

4. PODATKI O OBČINSKEM PROSTORSKEM NAČRTU

4.1 Ime plana in obdobje izvajanja plana

Občinski prostorski načrt Občine Grosuplje obsega celotno območje občine Grosuplje. Občinski prostorski načrt prostorskega razvoja občine Grosuplje (strateški in izvedbeni del) se sprejme za obdobje dvajsetih (20) let oz. do sprejetja novega krovnega prostorskega akta občine.

Okoljsko poročila je opredeljeno za Dopolnjen osnutek odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Grosuplje (z datumom maj 2009).

4.2 Programska izhodišča načrta

Predmet Občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje je opredelitev izhodišč in vizije prostorskega razvoja občine ter usmeritev razvoja dejavnosti v prostoru in določitev rabe prostora tako, da bodo ob upoštevanju varstvenih zahtev zagotovljeni pogoji za usklajen in vzdržen prostorski razvoj na območju občine. Prostorska ureditev občine izhaja iz upoštevanja in usklajevanja družbenih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov prostorskega razvoja.

Programska izhodišča za prostorske načrte so predvsem:

- usklajenost z Državnim strateškim prostorskim načrtom – DSPN in Državnim prostorskim načrtom – DPN ter Regionalnimi prostorskimi načrti – RPN (do njegovega sprejetja morajo biti novi občinski prostorski načrti v skladu s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije in Prostorskim redom Slovenije)
- usklajenost z razvojnimi dokumenti posameznih nosilcev urejanja prostora,
- ustvarjanje čim bolj prepoznavnega reda v prostoru občine;
- doseganje skladnega razvoja občine na načelih trajnostnega razvoja,
- v povezavi z gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi razmerami,
- vzdržen prostorski razvoj, usklajen z razvojnimi in poselitvenimi potrebami,
- usmerjanje prostorskega razvoja skladno z varstvenimi usmeritvami in zahtevami s področja varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov in varstva kulturne dediščine,
- prenova oziroma sanacija degradiranih območij,
- doseči prostorsko usklajene in med seboj dopolnjujoče se razmestitve različnih dejavnosti v prostoru,
- zagotoviti ustrezno prometno povezavo mesta Grosuplje s širšim regionalnim zaledjem,
- povezavo naselij z mestom Grosuplje in povezavo med posameznimi naselji v obravnavani občini,

Z občinskim prostorskim načrtom se določi razvoj prostorskih sistemov poselitve, gospodarske javne infrastrukture ter krajine.

4.3 Cilji plana in okoljski cilji z opredelitvijo do drugih planov

Cilji Občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje so opredeljeni že v sedanjem planskem aktu občine, načrt predstavlja načeloma le nadaljevanje z veljavnim krovnim aktom začrtanih usmeritev, ki so usmerjeni v razvoj pomembnejših poselitvenih območij (urbanistična zasnova Grosuplje-Šmarje-sap), v razvoj za širše gravitacijsko območje pomembnejših centrov infrastrukture. Skupna izhodišča in cilji so načeloma identični programskim izhodiščem opisanim v predhodnem poglavju.

Cilji prostorskega načrta občine Grosuplje so predvsem:

- uravnotežen razvoj urbanega sistema in kvalitetno bivanje,
- krepitev položaja občine v Ljubljanski urbani regiji in vloge Grosupljega kot medobčinskega središča,
- ohranjanje prepoznavnosti prostora,
- ohranjanje naravnih kakovosti prostora,
- izboljšanje dostopnosti in prometne opremljenosti naselij, gospodarskih con in turističnih območij,
- izboljšanje energetske ter komunalne opremljenosti naselij, gospodarskih con in turističnih območij,
- varčna in smotrna raba prostora ter skrb za okolje,

vir: Dopolnjen osnutek odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Grosuplje, LUZ d.o.o., 2009

Cilj varstva okolja z občinskim prostorskim načrtom občine Grosuplje je zmanjšanje obstoječih problemov okolja in preprečitev nastanka novih. Za njegovo doseganje je potrebno:

1. izboljšanje stanja bivalnega okolja oziroma njegovih sestavin (zrak, voda...);
2. sanacija prekomerno onesnaženih sestavin okolja in degradiranih območij;
3. ohranjanje biotske raznovrstnosti, samočistilnih zmogljivosti okolja oziroma njegovih posameznih sestavin;
4. lokalno, regionalno, državno in globalno sprejemljive posege v okolje, ki zagotavljajo zadovoljevanje materialnih potreb, zdravo okolje in naravne vire tudi prihodnjim generacijam;
5. sonaravno zasnovano usmerjanje prostorskega razvoja poselitve, infrastrukture in rabe zemljišč v okviru zmogljivosti okolja.

Občina Grosuplje bo s konceptom usmerjanja dejavnosti v prostoru:

- težila k zgoščevanju poselitve v nepozidanih območjih stavbnih zemljišč znotraj naselij (notranji razvoj območij);
- zaokroževala površine znotraj urbanističnih zasnov tako, da bo načrtovala individualno gradnjo v strnjениh kompleksih z enakomerno porazdelitvijo v okviru večine prostih površin, razvojno perspektivnih morfoloških celot, blokovno gradnjo pa zaokroževala na lokacijah, ki so že komunalno opremljene oziroma načrtovane z ustrežno opremo;
- poselitev usmerjala v obstoječa naselja ter spodbujala prenavljanje in dopolnitve stavb v okviru obstoječih poselitvenih površin;
- širitev drugih naselij izvajala z dopolnjevanjem in zaokroževanjem na njihovem robu;
- preprečevala nadaljevanje razpršene gradnje, razen v primerih, ko se več manjših skupin razpršene gradnje lahko zaokroži v večjo gručo;
- dopuščala gradnjo novih kmetij izven oziroma na robovih ureditvenih območij naselij, v skladu z usmeritvami za ohranjanje kvalitet kulturne krajine;
- preprečevala zlivanje naselij in vzdolžno razpotegnjeno gradnjo ob komunikacijah;
- z izvedbenimi prostorskimi akti določila merila in pogoje za skladnost v urbanističnem in arhitekturnem vidiku oblikovanja posegov v prostor;
- varovala obvodni prostor vodotokov in hkrati varovala krajinsko zaključena in s posegi še nenačeta območja pred novimi posegi;
- ohranjala kvalitetna kmetijska zemljišča za primarno rabo;
- z izvedbenimi prostorskimi akti določila dovolj široka merila in pogoje glede dopustnih vrst dejavnosti za posamezno rabo površin, s čimer bi zagotovili preplet bivanja, dela ter turističnega razvoja;

- dejavnosti na primeren in nekonflikten način usmerjala v prostor;
- dejavnosti, ki imajo prekomerne vplive na sosednja območja, usmerjala v območja, kjer ti vplivi ne bodo negativno vplivali na razvoj drugih dejavnosti;
- planirala širitev naselij v skladu z razpoložljivimi in načrtovanimi zmogljivostmi obstoječe infrastrukturne opreme pri čemer širitev ne bo prekomerno oslabila obstoječo oskrbo.

Temeljni okoljski cilj sonaravnega prostorskega razvoja Slovenije je zmanjšanje sedanjega onesnaževanja okolja in zmogljivostim (prostorskim, regeneracijskim in nevtralizacijskim) okolja in naravnim virom (količini, kakovosti) trajno prilagojena prostorska razmestitev sistemov poselitve (z gospodarstvom), infrastrukture in krajine (pokrajinske rabe). Vgrajevanje zahtev varstva okolja v zasnove sistemov poselitve, infrastrukture in krajine je zato bistvena sestavina trajnostno sonaravno zasnovanega načrtovanja prostorskega razvoja Slovenije na vseh prostorskih ravneh in hkrati pomemben vzvod uresničevanja prednostnih in drugih ciljev Nacionalnega programa varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06) in Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (Ur. l. RS, št. 2/06).

Z usmerjanjem prostorskega razvoja dejavnosti pokrajinske rabe, poselitve ter infrastrukturnih sistemov v smeri uravnoteženega in pokrajinski občutljivosti (zmogljivostim okolja) prilagojenega prostorskega razvoja se udeležujejo naslednji prednostni okoljevarstveni cilji:

1. zmanjšanje zračnih emisij v prekomerno onesnaženih naseljih in območjih;
2. zmanjšanje vrednosti kazalcev hrupa;
3. zmanjšanje obremenjevanja prsti in vegetacije;
4. izboljšanje in ohranjanje kakovosti vodnih virov (vode črpališč pitne vode, najbolj onesnaženih vodnih tokov in drugih prekomerno onesnaženih vodnih virov);
5. zmanjšanje obremenjevanja okolja s komunalnimi odpadki;
6. ohranjanje pokrajinske in biotske raznovrstnosti;

(vir: Varstvo okolja in prostorski razvoj Slovenije, MOP, Urad RS za prostorsko planiranje)

4.4 Pregled obstoječih prostorskih aktov

4.4.1 Veljavna občinska zakonodaja

Planski dokumenti:

- Dolgoročni plan občine Grosuplje za obdobje 1986-2000 (Ur. l. SRS št.23/86, 16/90)
- Družbeni plan občine Grosuplje za obdobje 1986- 1990 (Ur. l. SRS št. 36/86, 9/87, 18/88, 29/90 in Ur. l. RS 34/92, 38/92)
- Spremembe in dopolnitve DP za obdobje 1986-2000 in DP za obdobje 1986-1990(Ur. l. RS št. 3/93, 17/94, 78/94)
- Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega Plana občine Grosuplje1996-2000 (Ur. l. RS št. 3/97, 57/98, 70/98, 21/01, 100/02, 111/03, 124/03, 87/04, 136/04)

Prostorsko ureditveni pogoji (PUP):

- PUP za območje Občine Grosuplje – Generalni PUP Občine Grosuplje, in sicer za PPC I/1 in PPC I/2, PPC I/3, I/4, I/6, I/7 in I/8, PPC I/5 in PPC I/9 (Ur. l. RS št. 118/2005, 75/06, 5/07, 34/07)

Zazidalni načrt:

- ZN Dvori III (Ur. l. RS št. 23/99, 111/03, 34/04, 63/04, 32/05, 118/06)

- ZN Dvori IV (Ur. l. RS št. 23/99, 69/01, 111/03, 34/04, 32/05)
- ZN Eurotrans (Ur. l. RS št. 78/94, 85/02, 104/06)
- ZN Gospodarska cona – sever, (Ur. l. RS št.23/99, 6/03, 22/03, 29/03, 48/03,104/06, 47/07)
- ZN Turistično oskrbovalni center TOC II (Ur. l. RS št. 23/99)
- ZN Nova šola Brinje (Ur. l. RS št. 35/97, 24/04, 62/04, 119/04)
- ZN Obrtna cona v pentlji, Cikava (Ur. l. RS št. 6/ 2003, 35/03)
- ZN Pri pošti (Ur. l. RS št. 4/97)
- ZN Turistično oskrbovalni center TOC III (Ur. l. RS št. 28/99, 39/00, 22/02, 45/04)
- ZN »Pri pošti« (SDZN) (Ur. l. RS št. 42/2006)
- ZN ob Grosupeljščici
- ZN Brvace
- ZN zahodno od Zdravstvenega doma
- ZN Jerova vas
- ZN Jerova vas - S od Adamičeve ceste
- ZN obrtna cona 02 - Rožna Dolina
- ZN Brinj
- ZN Šmarje Sap_P2
- ZN Mali Vrh
- ZN Male Njive -jug
- ZN na pobočju cerkvenega hriba
- ZN Mrzle njive zahod
- ZN S od Adamičeve ceste
- ZN obrtna cona (ob ceti Grosuplje- Mlačevo)
- ZN cesta na Krko
- ZN severnega dela Brinski hrib - Grosuplje

Lokacijski načrti:

- OLN Gospodarska cona Jug (Ur. l. RS št. 30/07, 53/07)
- OLN Vodna pot (Ur. l. RS št. 120/2006)
- OLN jedro (Ur. l. RS št. 30/2007, 53/07)
- OLN Stari gasilski dom (Ur. l. RS št. 64/06)
- OLN Spodnje Brvace (Ur. l. RS št. 134/04)
- OLN Rožna dolina II (Ur. l. RS št. 76/05)
- OLN Šmarje – Sap (Ur. l. RS št. 64/06)

Ureditveni načrti:

- UrN »Upravni trikotnik« (Ur. l. RS št.115/05, 18/07)
- UrN »Družbeni dom« (Ur. l. RS št. 106/2002, 62/04)
- UrN Kamnolom Šmarje-Sap (Ur. l. RS št. 1/89)
- UrN Komunalna deponija Špaja dolina (Ur. l. RS št. 70/98, 13/99, 83/03, 3/07)
- UrN Peskokop Pleše(Ur. l. RS št. 78/94)
- UrN Pokopališče - Grosuplje, (Ur. l. RS št.9/88, 56/96, 61/06)
- UrN Pri Bambiču(Ur. l. RS št. 67/99, SDURN Pri Bambiču(VELE) Ur. l. RS št. 103/02)
- UrN za deponijo komunalnih odpadkov Stehan (Ur. l. RS št. 34/92)
- UrN Zadrževalnik Veliki potok (Ur. l. RS št. 8/91, 85/02, 64/01)

Navedeni prostorski akti so izvedeni oz. se izvajajo in imajo lahko skupaj s predvidenimi spremembami namenske rabe, ki jih obravnava občinski prostorski načrt, lahko kumulativni vpliv na okolje. Prav tako so povezani s predlaganimi spremembami rabe prostora.

4.4.2 Ostali plani in programi v njeni okolici

Občina Ljubljana:

- Dolgoročni plan občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986-2000 Ur. l. SRS, št. 11 / 1986
- Družbeni plan Občine Ljubljana Bežigrad za obdobje 1986-1990 Ur. l. SRS, št. 15 / 1987
- Družbeni plan Občine Ljubljana Center za obdobje 1986-1990 Ur. l. SRS, št. 3 / 1987
- Družbeni plan Občine Ljubljana Moste-Polje za obdobje 1986-1990 Ur. l. SRS, št. 39 / 1986
- Družbeni plan Občine Ljubljana Šiška za obdobje 1986-1990 Ur. l. SRS, št. 45 / 1986
- Družbeni plan Občine Ljubljana Vič-Rudnik za obdobje 1986-1990 Ur. l. SRS, št. 34 / 1986
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za planski celoti M12 Besnica in M13 Lipoglav (Ur. l. RS, št. 70/95 in 63/99)
- Odlok o varstvu virov pitne vode Ur. l. SRS, št. 13 / 1988

Občina Ivančna Gorica:

- Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Grosuplje in dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Litija, vseh za obdobje 1986-2000 za območje Občine Ivančna Gorica Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 5 / 1998
- Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Grosuplje ter dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Litija vseh za obdobje 1986 - 2000 za območje občine Ivančna Gorica Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 7 / 1996
- Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ivančna Gorica Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 6 / 1998
- Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 5/97)

Občina Dobropolje:

- Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Dobropolje za obdobje 1986–2000, dopolnjen 2001 (Ur. l. RS, št. 79/04)
- Obvezna razlaga 4. člena Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Dobropolje za obdobje 1986–2000, dopolnjen 2001 (Ur. l. RS, št. 11/07)
- Odlok o usklajenosti prostorskih izvedbenih načrtov in drugih prostorskih aktov s Spremembami
- in dopolnitvami prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Dobropolje za obdobje od leta 1986–2000, dopolnjen 2001 (Ur. l. RS, št. 81/04)
- Odlok o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Dobropolje (Ur. l. RS, št. 39/98)
- Popravek odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Dobropolje (Ur. l. RS, št. 79/99)
- Odlok o spremembi odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Dobropolje (Ur. l. RS, št. 51/02)
- Popravek odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Dobropolje (Ur. l. RS, št. 103/05)
- Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Dobropolje (Ur. l. RS, št. 64/00)

Občina Velike Lašče:

- Sprememba odloka o spremembah in dopolnitvah dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljana za obdobje 1986 – 2000 in družbenega plana Občine Vič Rudnik za obdobje 1986 – 1990 za območje Občine Velike Lašče - dopolnitev 2002
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Velike Lašče

- Odlok o spremembah in dopolnitvah dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljana za obdobje 1986 – 2000 in družbenega plana Občine Vič Rudnik za obdobje 1986 – 1990 za območje Občine Velike Lašče - dopolnitev 2002
- Odlok o spremembah dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–2000 in družbenega plana Občine Ljubljana Vič Rudnik za obdobje 1986–1990 za območje Občine Velike Lašče
- Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Velike Lašče

Občina Škofljica:

- Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Škofljica (Ur. l. RS št. 22 / 1997)

Za vse zgoraj naštete občine, ki obkrožajo občino Grosuplje, razen za občini Ljubljana in Ivančna Gorica, so podatki o obstoječem prostorskem planu dosegljivi na Prostorskem informacijskem sistemu občin (<http://www.geoprostor.net/piso>).

Podatki veljavnega prostorskega plana občine Ljubljane so dosegljivi na naslovu Javnega informacijskega sistema prostorskih podatkov Mestne občine Ljubljana (<http://urbinfo.gis.ljubljana.si>).

Javno dosegljivih podatkov o planu nismo zasledili le za Občino Ivančna Gorica.

Vse omejitve in varstvena območja so dosegljiva na <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>.

4.4.3 Odnos plana do drugih ustreznih planov

Vse naštete občine pripravljajo nove krovne prostorske dokumente (Občinske prostorske načrte) oz. spremembe in dopolnitve obstoječih planov.

Predvidene spremembe in dopolnitve obstoječih planov, kot tudi predlogi občinskih prostorskih načrtov so v posameznih primerih javno dostopni le v času javne razgrnitve.

Glede na to, nismo uspeli pridobiti podatkov o prostorskih namerah sosednjih občinah, zato smo uporabili le informacije iz obstoječih krovnih prostorskih dokumentov (glej predhodno podpoglavje).

Na podlagi tega obstaja možnost, da sosednje občine načrtujejo spremembe namenske rabe prostora, ki imajo lahko skupaj s predvidenimi spremembami namenske rabe na območju občine Grosuplje večji kumulativni vpliv kot je opredeljen v tem poročilu.

4.4.4 Območja OPN, ki se bodo podrobneje urejala z OPPN

obstoječi PIN, ki se bodo sedaj urejali kot OPPN	predvideni OPPN
pp OLN Vodna pot (Ur.l. RS 120/06)	OPPN Grosuplje_Pri Mostu - Rožna Dolina
pp OLN Gospodarska cona Jug (Ur.l. RS 30/07, 53/07, 78/07)	OPPN Grosuplje_Ob Adamičevi
pp OLN jedro (Ur.l. RS 30/07, 53/07)	OPPN Grosuplje_Davkarija
pp ZN »Pri pošti« (SDZN) (Ur.l. RS 42/06)	OPPN Grosuplje_Klinčkar
pp OLN Stari gasilski dom (Ur.l. RS 64/06)	OPPN Grosuplje_Zdravstveni dom
pp OLN Spodnje Brvace (Ur.l. RS 134/04)	OPPN Grosuplje_Brinjski hrib
pp OLN Rožna dolina II (Ur.l. RS 76/05)	OPPN Grosuplje_nadvoz
OLN za zadrževalnik Bičje - Grosuplje (Ur.l. RS 27/07)	OPPN Grosuplje_športni park in gasilski center
UrN »Upravni trikotnik« (Ur.l. RS 115/05, 18/07)	OPPN Grosuplje_Pod Brvacami (kastelec)
UrN »Družbeni dom« (Ur.l. RS 106/02, 62/04)	OPPN Grosuplje_park Adamičeva cesta
UrN Kamnolom Šmarje-Sap (Ur.l. RS 1/89)	OPPN Grosuplje_pod letališčem
OLN Šmarje - Sap (Ur.l. RS 65/07)	OPPN Grosuplje_družbeni center
UrN Komunalna deponija Špaja dolina (Ur.l. RS 70/98, 13/99, 83/03, 3/07)	OPPN Grosuplje - golf
UrN Peskokop Pleše (Ur.l. RS 78/94)	OPPN Šmarje Sap - ŠS_2/3
UrN Pokopališče - Grosuplje (Ur.l. RS 9/88, 56/96, 61/06)	OPPN Šmarje Sap - ŠS_8/3
UrN Pri Bambiču (Ur.l. RS 67/99, SDURN Pri Bambiču (VELE) 103/02)	OPPN Šmarje Sap - ŠS_15
UrN za deponijo komunalnih odpadkov Stehan (Ur.l. RS 34/92)	OPPN Šmarje Sap - gospodarska cona
UrN Zadrževalnik Veliki potok (Ur.l. RS 8/91, 85/02, 64/01)	OPPN Šmarje Sap - ŠS_12/3

obstoječi PIN, ki se bodo sedaj urejali kot OPPN	predvideni OPPN
ZN Dvori III (Ur.l. RS 23/99, 111/03, 34/04, 63/04, 32/05, 118/06) ZN Dvori IV (Ur.l. RS 23/99, 69/01, 111/03, 34/04, 32/05) ZN Eurotrans (Ur.l. RS 78/94, 85/02, 104/06) ZN Gospodarska cona – sever, (Ur.l. RS 23/99, 6/03, 22/03, 29/03, 48/03, 104/06, 47/07) ZN Turistično oskrbovalni center TOC II (Ur.l. RS 23/99) ZN Nova šola Brinje (Ur.l. RS 35/97, 24/04, 62/04, 119/04) ZN Obrtna cona v pentlji, Cikava (Ur.l. RS 6/2003, 35/03) ZN Pri pošti (Ur.l. RS 4/97) ZN Turistično oskrbovalni center TOC III (Ur.l. RS 28/99, 39/00, 22/02, 45/04, 94/07)	OPPN Grosuplje_obvoznica OPPN Grosuplje_obvoznica Jerova vas OPPN Veliko Mlačevo_obvoznica OPPN kamnolom Valnaček OPPN kamnolom Zg. Duplice OPPN kamnolom Klanci I in II OPPN Huda Polica OPPN Mala Žalna_pokopališče OPPN Boštanj_pokopališče OPPN Št. Jurij_vzhod OPPN Velike Liplenje

* imena območij, ki so na novo opredeljena z OPPN so delavne oblike in se ob izdelavi OPPN lahko spremenijo
vir: LUZ d.d. , junij 2008

4.5 Odločbe o izdelavi celovitih presoj vplivov na okolje v občini

Na območju občine Grosuplje so bile za naslednja območja izdane odločbe o izdelavi celovite presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO):

1. izdelava CPVO je potrebna:

- SDZN TOC III - Grosuplje, št. odločbe 35409-43/2006, št. sklepa o potrditi plana 35409-43/2006, 11.06.2007
- OLN Zadrževalnik Bičje – Grosuplje, št. odločbe 354-19-31/2004, št. sklepa o potrditi plana 35409-43/2006 MK, 01.08.2006, Ur. l. RS 27/07
- OLN Vodna pot, št. odločbe 35409-214/2006 MK, trenutno pred izdajo mnenja o ustreznosti za javno razgrnitev
- OLN – OPPN Jedro, št. odločbe 35409-331/2006, 20.12.2006, trenutno še ni v izdelavi
- OLN OPPN Gospodarska cona Jug, št. odločbe 35409-330/2006, trenutno še ni v izdelavi

1. izdelava CPVO ni potrebna:

- OLN Obrtno storitveno območje Spodnje Brvace, št. odločbe 35419-23/2004, 15.11.2004
- OLN Rožna dolina II, št. odločbe 354-09-206/2005, 21.07.2005
- OLN Stari gasilski dom, št. odločbe 35409-229/2006, 15.09.2006
- SDZN Pri pošti, št. odločbe 35409-168/2006, 29.06.2006
- OLN Nadvoz Sever in obvoznica Cikava, št. odločbe 35409-332/2006,

4.6 Povzetek smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora

Okoljsko poročilo v svoji vsebini pri obravnavi predlaganih sprememb namenske rabe prostora, upošteva smernice pristojnih nosilcev urejanja prostora. Smernice se nanašajo na vpliv predvidenih posegov na stanje okolja ali njegovih delov, varstvo naravnih virov, varstvo zavarovanih območjih narave, ohranjanje biotske raznovrstnosti vključno z živalskimi in rastlinskimi vrstami, varstvo kulturne dediščine ter umeščanje nove prometne, energetske in komunalne infrastrukture. Vse smernice, ki so pri predvidenih novih posegih relevantne, so bile smiselno upošteevane tudi pri obravnavi posegov v posameznih poselitvenih območjih.

4.6.1 Smernice s področja varstva narave in biotske raznovrstnosti

- Naravovarstvene smernice za Strategijo prostorskega razvoja in prostorski red občine Grosuplje, Zavod RS za varstvo narave, št. 3-III-411/7-O-06/AG, 21.09.2006
Zavod je za območje plana občine Grosuplje podal usmeritve za varstvo zavarovanih območij, varstvo naravnih vrednot, varstvena priporočila za ravnanje na območjih

pričakovanih naravnih vrednot, varstvene usmeritve za varstvo habitatnih tipov, varstvene usmeritve za varstvo ekološko pomembnih območij, varstvene usmeritve za varstvo posebnih varstvenih območij (območij Natura 2000), priporočila za varstvo območij predlaganih za zavarovanje ter priporočila za varstvo predlaganih naravnih vrednot in predlaganih ekološko pomembnih območij.

Smernice ZRSVN OE Ljubljana so upoštevane predvsem pri predvidenih posegih, ki imajo daljinski vpliv ali neposredno segajo v Natura območja, ekološko pomembna območja, območja naravnih vrednot in zavarovana območja oziroma na območja prisotnosti zavarovanih/ogroženih vrst ter habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo. Varstvene usmeritve smernic ZRSVN, OE Ljubljana so upoštevane v poročilu v poglavju Narava kot tudi v Dodatku za varovana območja (Priloga J).

- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, šifra 281-34/06-II/MS
Ohranjati in varovati ogrožene, zaščitene in redke živalske vrste in njihove habitate. V varovalnih gozdovih so izjemoma dopustni ukrepi in posegi, ki so opredeljeni z veljavnimi gospodarskimi načrti in zagotavljajo ohranitev ter krepitev varovalne, hidrološke, biotopske ali klimatske funkcije gozda.
Smernice ZGS OE Ljubljana so upoštevane pri posegih, ki segajo neposredno ali v bližino gozdov s posebnim pomenom. Na območje varovalnih gozdov ter rezervatov ni predvidenih novih posegov. Predvideni posegi ne posegajo na območja večnamenskih gozdov (1. stopnjo), zato je razmeroma majhna možnost nastanka konfliktnih situacij.

4.6.2 Smernice s področja upravljanja z vodami

- Obvezna izhodišča in smernice s področja upravljanja z vodami za pripravo Strategije prostorskega razvoja Občine Grosuplje, MOP, ARSO, šifra 35001-553/2006, 05.09.2006
Smernice MOP, Agencija RS za okolje s področja upravljanja z vodami predvidevajo odmik gradnje objektov vsaj za 5 metrov (Podlomščica, Bičje, Grosupeljščica, Zelenika in Šica) ter od meje vodnega zemljišča, kar je pri vseh predvidenih posegih v sklopu OPN občine Grosuplje upoštevano in navedeno kot omilitveni ukrep.
Ob zgoraj naštetih vodotokih so območja poplavno ogrožena, prav tako celotno Radeljsko polje. Na teh območjih je potrebno zagotoviti varnost obstoječih naselij in izgradnjo ustrezne infrastrukture za eliminacijo negativnih vplivov na vode in vodni režim.
Severni del občine (okolica Lipoglava) in območja na jugu občine (okrog Ločnika) se nahajajo znotraj vodovarstvenih pasov zajetij pitne vode, zato je na teh območjih potrebno upoštevati ustrezne ukrepe za varstvo vodnih virov.

4.6.3 Smernice s področja rabe tal

- Smernice in strokovne podlage za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje – področje gozdarstva, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, šifra 3401-22/2006/3, 02.08.2006
Smernice MKGP pri spremembi namenske rabe zemljišč predvidevajo prikaz varovanih ali zavarovanih območij po predpisih o ohranjanju narave in o gozdovih ter druga območja, pomembna za ohranjanje naravnih kakovosti krajine.
- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, šifra 350-51/2006/3, 26.07.2006

Smernice MKGP pri spremembi namenske rabe zemljišč predvidevajo upoštevanje katastra dejanske rabe zemljišč, hidromelioracijska območja, veljavne namenske rabe (najboljša in ostala kmetijska zemljišča). Pri posegih na najboljše kmetijska zemljišča je hkrati potrebno upoštevati vse zgoraj navedene lastnosti kmetijskih zemljišč. Vsakemu posegu na kmetijska zemljišča je potrebno določiti površino, s katero posega na tovrstna zemljišča in jih ustrezno grafično prikazati. Morebitne razpršene gradnje je potrebno preučiti z vidika posega v nenačet kmetijski prostor. Izgube kmetijskih površin zaradi predvidenih novih posegov je potrebno nadomestiti na drugih območjih znotraj občine. Pri tem je pomembno ohranjanje proizvodnih kapacitet kmetijskih zemljišč.

Smernice so v okoljskem poročilu upoštevane v poglavju tla.

- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, šifra 281-34/06-II/MS
V gozdovih je prepovedana vsaka dejavnost, ki zmanjšuje ravnost sestoja ali rodovitnost rastišča, stabilnost ali trajnost gozda oz. ogroža njegove funkcije, njegov obstoj ali namen) Približevanje naravni sestavi drevesnih vrst in zmanjševanju deleža smreke v nižinskih delih občine.
Z gozdovi je potrebno gospodariti vzdržno in tako zagotavljati njihovo trajno produktivnost (načelo vzdržnega razvoja).
Območja gozdov, ki opravljajo ekološke in socialne funkcije 1. stopnje poudarjenosti in področja sklenjenih gozdov naj bodo ohranjena.
V primestnih gozdovih, ki jih je občina Grosuplje opredelila kot gozd s posebnim namenom (GPN) so prepovedana vsa dejanja, ki negativno vplivajo na njihovo ekološko stabilnost in ogrožajo funkcije gozdov.
Pri gospodarjenju s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja izven naselij je potrebno ohranjati drevesa ob znamenjih, križpotjih, posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin.
Ob cesti in železnici naj bo pas drevja čim bolj strnjen (proti hrupna zaščita).
 - Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Geološki zavod Slovenije, 01.08.2006
V smernicah Geološkega zavoda Slovenije so naštet:
- a) območja pridobivanja mineralnih surovin, za katere je podeljena rudarska pravica za gospodarsko izkoriščanje (Pleše in Šmarje Sap)
 - b) sanacijska območja po posameznih območjih (peskokop Dole, štirje peskokopi dolomita v nahajališču Sp. Duplica – nekateri delno ali v celoti samosanirani)
 - c) perspektivna in potencialno zanimiva nahajališča mineralnih surovin (kamnolom tehničnega kamna-dolomita Stara vas in Klanec pri Polici)
- Morebitna druga posamezna nelegalna območja izkoriščanja mineralnih surovin, ki danes često predstavljajo nelegalna odlagališča odpadkov, naj se sanirajo tako, da se prepreči še večje ekološko obremenjevanje okolja.

4.6.4 Smernice s področja javne infrastrukture

- Smernice – vodovod, Javno komunalno podjetje Grosuplje, št. 6-519/2006-V
Na območju občine Grosuplje je, razen v naseljih Huda Polica in Zabukovje pri Škocjanu, razvejan vodovodni sistem, ki omogoča znotraj zazidljivih in zaokroženih naselij oskrbo s pitno vodo. Na novo predvidenih območjih je potrebno pridobiti oceno možnosti oskrbe s

pitno vodo ter preveriti lego glede na vodovarstvene pasove. S tem bodo smernice pri obravnavi predvidenih novih posegov upoštevane.

- Smernice – kanalizacija, Javno komunalno podjetje Grosuplje, št. 6-519/2006-K
Odvajanje odpadnih, in komunalni ter padavinskih vod na čistilno napravo se trenutno odvaja nekaterih naselij, predvidene pa so priključitve še nekaterih naselij. S tem bodo smernice pri obravnavi predvidenih novih posegov upoštevane.
- Smernice –Strategija prostorskega razvoja občine Grosuplje, DARS d.d., št. 351/D06-PDP/SK-057, 25.09.2006
Oddaljenost vseh posegov (t.i. varovalni pas) 40m od roba avtoceste, vse posege v tem pasu je potrebno izvajati v soglasju Dars-a.
Pri pripravi SPRO je potrebno upoštevati širitev avtoceste za en prometni pas (min 4m).
- Smernice, pogoji za k strategiji prostorskega razvoja občine Grosuplje – SPRO, Telekom Slovenije d.d. št. 23/04-05-BS-1017-2189-06, 28.08.2006
Upoštevanje tras obstoječega TK omrežja.
- Smernice, energetika – vročevod, Javno komunalno podjetje Grosuplje, št. 6-519/2006-O, 08.08.2006
Vris tras primarnega in sekundarnega omrežja (plinovod) iz Ljubljane mimo Šmarja do Grosuplja.
- Smernice za pripravo Strategije prostorskega razvoja za območje občine Grosuplje, Elektro – Slovenije d.o.o., št. 6327/71/ubi, 01.08.2006
Upoštevanje širine koridorja elektroenergetskih daljnovodov.
- Smernice v postopku sprejemanja Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje – SPRO, Elektro Ljubljana, Distribucijska enota Elektro Kočevje, št. 06/2006, 02.08.2006
Upoštevanje širine srednjenapetostnih daljnovodov.
- Smernice s področja letalstva za izdelavo Strategije prostorskega razvoja in Prostorskega reda Občine Grosuplje, Ministrstvo za promet, Direktorat za civilno letalstvo, št. 3500-35/2006, 02.08.2006
Skozi občino Grosuplje potekajo zračne poti, zato je potrebno pri Strategiji upoštevati morebitne višinske gabarite načrtovanih objektov.

4.6.5 Smernice s področja obrambe in varstva pred naravnimi nesrečami

- Priprava Strategije prostorskega razvoja in Prostorskega reda občine Grosuplje – Smernice, Ministrstvo za obrambo, Direktorat za civilno obrambo, št. 350-417/2006-10, 21.08.2006
Smernice Ministrstva za obrambo RS, Sektor za civilno obrambo sporočajo, da so na območju občine Grosuplje pet območij varovanj in omejitev s področja obrambe (Kamna gorica, Helioport, Gradišnica, tehnični zavod Grosuplje in VPS Grosuplje).
- Smernice, Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, št. 350-652/2006/2, 08.08./2006

Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je podal smernice za obrambo pred požari.

4.6.6 Smernice s področja kulture

- Smernice za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Ministrstvo za kulturo, št. 35002-15/2006/3, 05.09.2006
Pri načrtovanju strategije je potrebno upoštevati občinske kulturne razvojne programe.
- Smernice varstva kulturne dediščine za Strategijo prostorskega razvoja Občine Grosuplje, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, avgust 2006
Smernice ZVKDS OE Ljubljana za OPN občine Grosuplje se nanašajo na varovanje posameznih tipov kulturne dediščine. Dejavnosti v prostoru se usmerjajo na način, da ustvarjajo največje pozitivne učinke na kakovost bivalnega okolja (ohranjanje in varstvo dediščine). Rabam prostora in dejavnostim, ki bi lahko imeli negativen vpliv na varstvo ohranjanja in vzdrževanja kulturne dediščine, se je potrebno izogibati. V območje in vplivna območja kulturne dediščine ni dovoljeno postavljanje enostavnih objektov, ki bi imeli negativen vpliv na kulturno dediščino. Na območju občine Grosuplje je potrebno ohranjati kvalitetne poglede na prostorske dominante ter značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo. Ohranja se tudi vse ostale značilne lastnosti kulturne krajine (živice, sadovnjake, kozolce...).
V primeru občine Grosuplje predvidene spremembe namembnosti v manjših območjih segajo v območje varovanja enot kulturne dediščine. Za ta območja so navedeni omilitveni ukrepi.

4.7 Opis območja občinskega prostorskega načrta

4.7.1 Splošni opis

Ureditveno območje Občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje je celotno območje Občine Grosuplje. Občina Grosuplje meji na šest občin (MO Ljubljana, Ivančna gorica, Dobropolje, Velike Lašče in Škofljica).

Občina Grosuplje leži v osrednjem delu Slovenije in zajema Grosupeljsko kotlino ter Škocjanske hribe. Nahaja se nekaj kilometrov jugovzhodno od Ljubljane. Naselja v občini so razporejena po Grosupeljskem in Radenskem polju, Šmarskem kotu, Šentjurski dolini, Poliških in Škocjanskih hribih, Žalsko-Loški in Luški dolini ter Ilovi gori.

Občina Grosuplje se na zahodu dotika Ljubljanskega barja pri Škofljici, pri Smrjenih seže v Želimejsko dolino, za Škocjanom se stika s turjaškim ozemljem, na Limberku in Starem gradu nad Čušperkome meji na Dobropoljsko kotlino, na Ilovi gori pa se odpre obširno območje Suhe krajine. Na vzhodnem delu (Luče, Mala Loka) meji na občino Ivančna gorica, na severu (Troščine, Gorenja vas, Dole) pa na Ljubljano.

Občina Grosuplje je precej razgibana, vendar razen Kuclja, ki meri 743 metrov, noben hrib ne presega sedemsto metrov višine, razlika med kotlinskim dnom in vrhovi vzpetin pa komaj kje preseže tristo metrov.

Pretežni del občine je gričevnat, izrazito nižinski predeli so omejeni le na Grosupeljsko kotlino, ki poteka v smeri od naselja Grosuplje proti jugu do Škocjanskih hribov. Ta reliefna delitev se odraža tudi v drugih naravnih in družbenih pojavih.

Reliefno lahko občino tako razdelimo na dolinski ter gričevnati del. Za zahodno, jugozahodno in severno obrobje Grosupeljskega polja je značilen razgiban relief manjših višinskih razlik z manjšimi zamočvirjenimi dolinami. Dolinski del občine predstavlja širše območje Grosupeljske doline, ki se nadaljuje v smeri proti jugu mimo naselij Malo in veliko Mlačevo, Spodnja Slivna in Žalna. Parcele z njivskimi ali travniškimi kulturami sledijo plastnicam. Vrhovi in severna pobočja pa so porasla z gozdom.

Pri oblikovanju površja in posledično poselitvi so imeli, poleg obsežnih gozdnih površin, ki so del dinarskega masiva, pomembno vlogo vodotoki v občini Grosuplje, in sicer Grosuplje, Bičje in Podlomščica. Zaradi kraškega terena so se na nekaterih mestih tekoče vode preselile iz površja v podzemeljske predele. Površinski vodotoki so redki in praviloma povezani s kraškimi izviri. Poplavno so ogrožena nekateri nižinski predeli vzdolž reke Grosupeljščice in na območju Bičja in Podlomščice, oz. območje Grosupeljskega polja. Na poplavnih območjih so zemljišča v kmetijski rabi.

Slika 1: Prikaz območja občine Grosuplje in sosednjih občin

vir: <http://www.arso.gov.si/>, 2008

Površina občine Grosuplje znaša 134 km², kar predstavlja 0,66% površine Slovenije in tako sodi med srednje velike občine v državi. V občini je bilo po podatkih, iz Registra prebivalstva, 17.681 prebivalcev.

V občini je 67 naselij. Na območju Grosupeljske kotline je značilna močvirnost in poplavnost, zato so naselja in zaselki razmeščeni po obrobjih dolin in ravnin, na prehodu doline v pobočja in na slemenih. Vasi so gručaste ali razpotegnjene po slemenih in hrbtih. Prevladujejo vaška naselja s

kmečkim prebivalstvom. Večina prebivalstva občine živi v ravninskem delu v naselju Grosuplje in bližnjih vaseh.

Tabela 5: Število prebivalcev v občini Grosuplje po krajevnih skupnostih

Ime KS	junij 2007	nov. 2006	junij 2006	nov. 2005	maj 2005	okt 2004	april 2003
GROSUPLJE	7757	7625	7404	7168	7049	6924	6755
ILOVA GORA	150	149	151	155	156	156	145
MLAČEVO	1016	1014	1012	1024	1024	1021	1000
ŠT. JURIJ	1718	1701	1673	1655	1629	1606	1549
POLICA	1393	1367	1351	1337	1319	1301	1260
RAČNA	702	691	688	686	688	688	676
Sp. SLIVNICA	520	506	509	509	499	495	482
ŠKOCJAN	387	394	376	372	369	360	341
ŠMARJE SAP	2965	2956	2930	2921	2908	2864	2769
ŽALNA	1073	1067	1065	1071	1055	1043	1024
Skupaj	17681	17470	17159	16898	16696	16458	16001

Vir podatkov: Centralni register prebivalstva

Zgornji podatki kažejo, da se število prebivalcev v občini Grosuplje vsako leto povečuje, saj se je na območju Grosuplja vzpostavilo več novih sosesk, kjer stanujejo pretežno mlade družine. Tudi v bodoče gre pričakovati trend dvigovanja števila prebivalstva, saj se še vedno načrtujejo nove stanovanjske površine, vendar v manjši meri kot v preteklosti.

Tabela 6: Teritorialne enote in hišne številke v občini Grosuplje (2007Q2)

	površina občine (km ²)	število			
		naselja	prostorski okoliši	statistični okoliši	hišne številke
Občina Grosuplje	133,8	67	133	81	4.726

Vir: Geodetska uprava Republike Slovenije, Register prostorskih enot

Osrednji ravninski del občine z največjim mestom Grosupljem, predstavlja osrednje kulturno in turistično središče občine ter središče regionalnega pomena in geografsko središče. Glavne prometne poti v občini vodijo iz Ljubljane skozi mesto Grosuplje in naprej proti Višnji Gori, Vidmu in Krki.

Tako predstavlja občina pomembno tranzitno pot in vezni člen med osrednjo Slovenijo ter Dolenjsko in naprej na Hrvaško ter preostalimi balkanskimi državami. Preostale cestne povezavo so izrazito lokalnega pomena in povezujejo manjša razložena naselja znotraj meja občine.

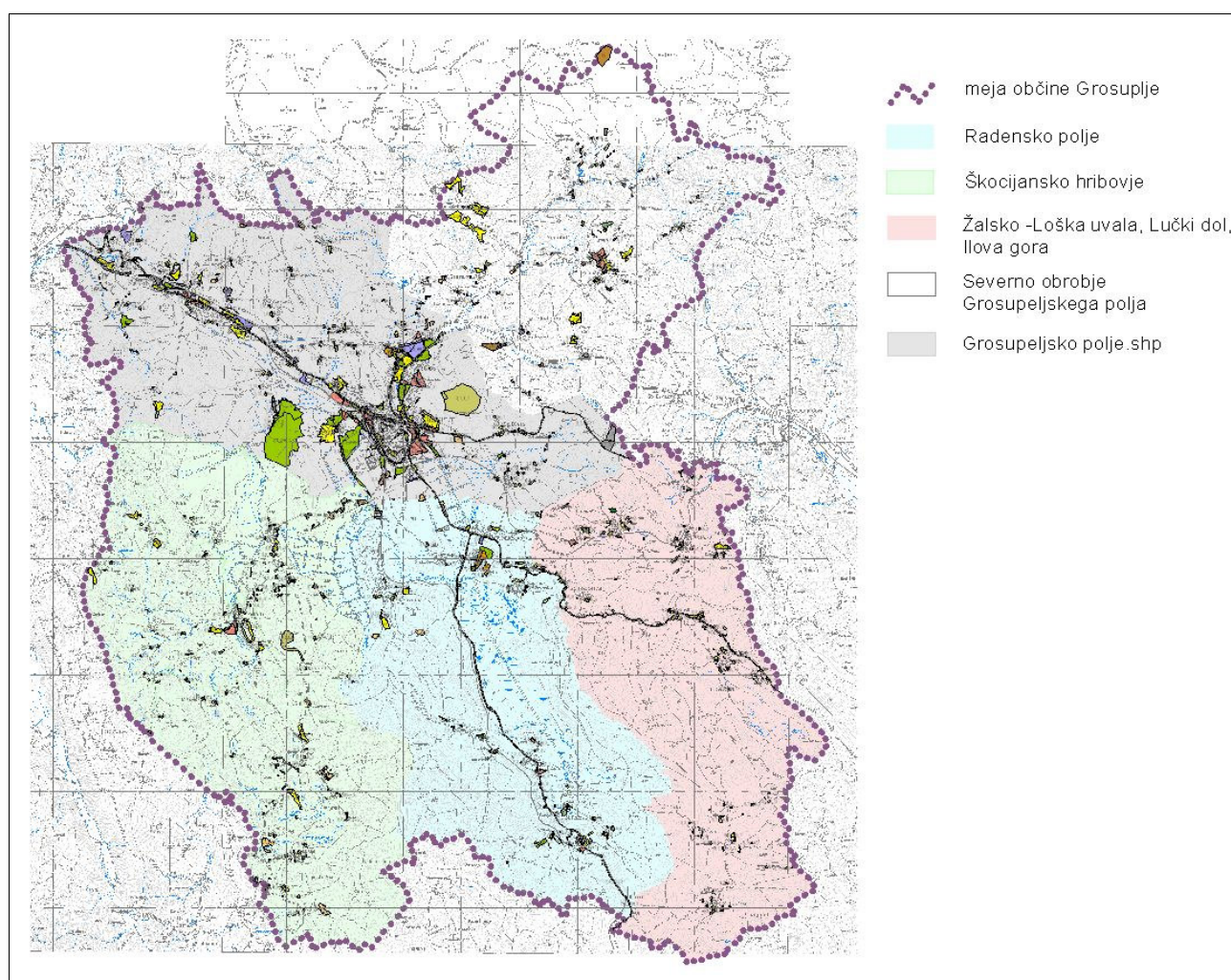
Kmetijstvo je dejavnost, ki v grosupeljski občini obsega predvsem osrednja ravninska območja občine in se je v preteklosti razvila kot edina ali vsaj najpomembnejša gospodarska panoga za pretežni del prebivalstva. V dosedanjem prostorskem razvoju je kmetijstvo v občini nastopalo kot pomemben dejavnik, ki je ustvaril kulturno krajino in zaznamoval podobo podeželja. Kmetijske površine se nahajajo predvsem v nižinskih predelih občine. Občina Grosuplje ima visoko stopnjo gozdnatosti. Tako kot kmetijska dejavnost so tudi obsežni gozdni sestoji v preteklosti odločilno zaznamovali razvoj območja. Večja ravninska območja znotraj gozdnih kompleksov so predstavljala ugodne predele za poselitev ter možnost pašništva ter obdelovanja zemlje in izkoriščanja gozdov. Z razvojem nižinskih predelov in njihovo urbanizacijo pa so bile te površine prepuščene zaraščanju. Tako značilna kulturna krajina teh območij izginja na račun širjenja gozdnih površin.

Naselja in načini izrabe krajine so posledica naravnih razmer in človekovega dela. Naselje je v osnovi ponavadi na območju, ki vsestransko upošteva naravne danosti in njihove učinke.

4.7.2 Predvidene spremembe namenske rabe vključene v OPN

Na območju občine Grosuplje večji del predvidenih sprememb namenske rabe zavzemajo stanovanjske površine, območja prometnih površin, območja zelenih površin in površine razpršene poselitve, v manjši meri pa kmetijske in gozdne površine, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti. Območja zelenih površin so predvidena na manjših območjih, edino večje območje je jugozahodno od Grosuplja, kjer je predvideno igrišče za golf. Prav tako, razen omenjenega območja, na prostoru občine ni predvidenih večjih območij sprememb. V občinskem prostorskem načrtu so opredeljene tudi posamezne namenske rabe prostora, ki so dejansko v prostoru že prisotne in so upoštevane nekatere pa so bile opredeljene tudi že v prejšnjem planu (npr. območja obrambe), vendar v njem niso bili vrisani, v obravnavanem OPN pa so ta območja grafično opredeljena.

Največji delež sprememb namenske rabe je iz primarne v stavbno rabo prostora (glej tabelo 1, na strani 14), kar je posledica ažuriranja in uskladitve z dejanskim stanjem.

Slika 2: Prikaz razdelitve občine Grosuplje na obravnavana območja s predvidenimi spremembami rabe

OPN Grosuplje predvideva razvoj dejavnosti v skladu z naravnimi in kulturnimi značilnostmi prostora, zato je oblikovan »selektivno intenzivni« prostorski razvoj prilagojen posameznim delom občine. Tako je na območju Grosupeljskega polja oblikovano območje intenzivnega razvoja, na

ostalih območjih občine (Škocjansko hribovje, Severno obrobja Grosupeljskega polja, Radensko polje in Ilova gora ter Lučki dol) pa so območja zmerne ali zadržanega razvoja.

Tabela 7: Obravnavana območja občine Grosuplje in predlagane spremembe rabe

	<i>območja spremembe rabe</i>	<i>obstoječa raba</i>	<i>predvidena raba</i>	<i>EUP</i>
GROSUPELJSKO POLJE	Mali vrh pri Šmarju	K2, K1, G, Sse, ZD	A, Ak, IG, IK, PC, ZD, Sse, K2	1_1_A_1, 1_1_Ak_3, 1_1_IG_1, 1_1_IG_1, 1_1_IK_2, 1_1_PC_1, 1_1_PC_3, 1_1_Sse_10, 1_1_Sse_5, 1_1_Sse_6, 1_1_ZD_1, 1_1_ZD_2, 1_1_ZD_4
	Veliki vrh pri Šmarju	K1, K2, SK, G	Sse, SK, ZS	1_2_SK_1, 1_2_Sse_1 1_2_Sse_1, 1_2_Sse_2, 1_2_Sse_3, 1_2_Sse_4, 1_2_Sse_5, 1_2_Sse_6, 1_2_ZS_1
	Podgorica pri Šmarju	SK, K1, K2, Sse, A	A, Ak, IG IG, SK, SKvr	1_3_A_1, 1_3_A_2, 1_3_A_3, 1_3_A_4, 1_3_Ak_5, 1_3_IG_1, 1_3_SKvr_1
	Šmarje-Sap	SK, K2, PC, CD, Sse, CD, ZP, K1, PZ, ZD, ZP	A, Sse, CD, CU, SK, ZP, IG, PC, ZD, K2	1_4_A_1, 1_4_CD_1, 1_4_CU_1, 1_4_CU_2, 1_4_CU_3, 1_4_CU_4, 1_4_CU_5, 1_4_CU_6, 1_4_CU_7, 1_4_IG_1, 1_4_PC_2, 1_4_PC_3, 1_4_PC_4, 1_4_PC_6, 1_4_PC_7, 1_4_PC_8, 1_4_PZ_2, 1_4_SK_1, 1_4_SK_2, 1_4_SK_3, 1_4_SK_4, 1_4_SK_5, 1_4_SK_6, 1_4_SK_7, 1_4_Sse_10, 1_4_Sse_2, 1_4_Sse_3, 1_4_Sse_4, 1_4_Sse_5, 1_4_Sse_6, 1_4_Sse_7, 1_4_Sse_8, 1_4_Sse_9, 1_4_ZD_3, 1_4_ZD_4, 1_4_ZK_1, 1_4_ZP_2
	Paradišče	K2, K1	SK	1_5_SK_1, 1_5_SK_3
	Tlake	K2, G, A, Skvr, SK	A, Ak, PC, Sse, PC	1_6_A_4, 1_6_Ak_2, 1_6_PC_1, 1_6_PC_2, 1_6_SK_1, 1_6_Sse_2
	Gajniče	A, K2, K1	Ak, SK, ZV	1_7_Ak_1, 1_7_SK_2, 1_7_ZV_1
	Zgornja Slivnica	Sse, Skvr, A, G, K2, K1	A, Ak, CD, SK, SKvr	1_8_A_2, 1_8_Ak_3, 1_8_CD_1, 1_8_SK_1, 1_8_SK_2, 1_8_SKvr_3
	Cikava	K1, IG, Sse, IG	PC, IG, PC, Sse	1_9_PC_1, 1_9_PC_2, 1_9_PC_5 1_9_PZ_1, 1_9_Sse_1, 1_9_Sse_2, 1_9_ZD_1
	Sela pri Šmarju	K1, K2, ZD	O, ZS, K1, SK, K2	1_10_K1_1, 1_10_K1_4, 1_10_K1_5, 1_10_K1_6, 1_10_K2_1, 1_10_K2_2, 1_10_K2_3, 1_10_O_1, 1_10_SK_1, 1_10_SK_2, 1_10_SKvr_1, 1_10_ZS_1
	Huda Polica	K2, K1, G	A, SK, SP	1_11_A_1, 1_11_SK_1, 1_11_SK_1, 1_11_SP_1, 1_11_SP_1
	Hrastje pri Grosupljem	A, K1, SK	Ak, SK, SKvr	2_1_Ak_1, 2_1_SK_1, 2_1_SKvr_1
	Brvace	K1, A, Sse, K2, CD, PC, ZD	A, K1, Ak, ZP, SK, CD, PC, IG, CU, Sse, Skvr, ZP	2_2_A_1, 2_2_A_2, 2_2_A_3, 2_2_A_4, 2_2_CD_1, 2_2_IG_1, 2_2_IG_2, 2_2_IG_3, 2_2_PC_2, 2_2_SK_2, 2_2_SKvr_1, 2_2_Sse_1, 2_2_Sse_2, 2_2_ZD_1, 2_2_ZD_2, 2_2_ZD_3
	Grosuplje	SK, K2, IG, Sse, CD, GPN, ZD, CD, ZS, CU, ZD, PC, K1, Ssv, A, ZP	A, ZP, PC, BT, PC, ZP, CD, Sse, Ssv, ZD, Cdo, ZP, Cdos, Cds, PC, ZD, Cds, Sse, CU, E, ZS, F, K2, ZS, IG, PZ, ZD	2_3_A_1, 2_3_A_2, 2_3_A_3, 2_3_BT_1, 2_3_CD_1, 2_3_CD_10, 2_3_CD_11, 2_3_CD_12, 2_3_CD_13, 2_3_CD_5, 2_3_CD_6, 2_3_CD_7, 2_3_CD_8, 2_3_CD_9, 2_3_CDo_1, 2_3_CDo_2, 2_3_CDo_3, 2_3_CDo_4, 2_3_CDo_5, 2_3_CDo_1, 2_3_CDo_2, 2_3_CDo_3, 2_3_CDo_4, 2_3_CDo_5, 2_3_CDo_6, 2_3_CDo_1, 2_3_CDo_2, 2_3_CDo_3, 2_3_CDo_4, 2_3_CDo_5, 2_3_CDo_6, 2_3_CDo_7, 2_3_CU_1, 2_3_CU_10, 2_3_CU_11, 2_3_CU_12, 2_3_CU_13, 2_3_CU_14, 2_3_CU_15, 2_3_CU_16, 2_3_CU_17, 2_3_CU_18, 2_3_CU_19, 2_3_CU_2, 2_3_CU_20, 2_3_CU_3, 2_3_CU_4, 2_3_CU_5, 2_3_CU_6, 2_3_CU_7, 2_3_CU_8, 2_3_CU_9, 2_3_E_1, 2_3_E_2, 2_3_E_3, 2_3_F_1, 2_3_F_2, 2_3_GPN_1, 2_3_GPN_2, 2_3_IG_1, 2_3_IG_13, 2_3_IG_14, 2_3_IG_15, 2_3_IG_16, 2_3_IG_19, 2_3_IG_2, 2_3_IG_20, 2_3_IG_21, 2_3_IG_3, 2_3_IG_4, 2_3_IG_5, 2_3_IG_8, 2_3_K2_1, 2_3_K2_2, 2_3_PC_1, 2_3_PC_10, 2_3_PC_11, 2_3_PC_12, 2_3_PC_13, 2_3_PC_3, 2_3_PC_4, 2_3_PC_5, 2_3_PC_6, 2_3_PC_7, 2_3_PC_8, 2_3_PC_9, 2_3_PZ_1, 2_3_PZ_2, 2_3_SK_1, 2_3_SK_2, 2_3_Sse_11, 2_3_Sse_16, 2_3_Sse_17, 2_3_Sse_18, 2_3_Sse_19, 2_3_Sse_2, 2_3_Sse_20, 2_3_Sse_21, 2_3_Sse_22, 2_3_Sse_23, 2_3_Sse_24, 2_3_Sse_25, 2_3_Sse_26, 2_3_Sse_27, 2_3_Sse_28, 2_3_Sse_29, 2_3_Sse_3, 2_3_Sse_4, 2_3_Sse_5, 2_3_Sse_6, 2_3_Sse_7, 2_3_Sse_8, 2_3_Ssv_1, 2_3_Ssv_11, 2_3_Ssv_12, 2_3_Ssv_13, 2_3_Ssv_14, 2_3_Ssv_15, 2_3_Ssv_16, 2_3_Ssv_2, 2_3_Ssv_3, 2_3_Ssv_4, 2_3_Ssv_5, 2_3_Ssv_6, 2_3_Ssv_7, 2_3_Ssv_9, 2_3_ZD_1, 2_3_ZD_2, 2_3_ZD_3, 2_3_ZD_4, 2_3_ZD_5, 2_3_ZD_7, 2_3_ZD_8, 2_3_ZD_9, 2_3_ZK_1, 2_3_ZP_1, 2_3_ZP_10, 2_3_ZP_11, 2_3_ZP_2, 2_3_ZP_3, 2_3_ZP_4, 2_3_ZP_5, 2_3_ZP_6, 2_3_ZP_7, 2_3_ZP_8, 2_3_ZS_1, 2_3_ZS_2, 2_3_ZS_3, 2_3_ZS_4, 2_3_ZS_5, 2_3_ZS_5, 2_3_ZS_6, 2_3_ZS_7, 2_3_ZS_8, 2_3_ZS_9, 2_3_K2_2, 2_3_IG_13, 2_3_O_1, 2_3_IG_13, 2_3_O_1, 2_3_O_1
	Brezje pri Grosupljem	K2, IG, CD, K1	CD, SK, ZS, O	2_4_CD_1, 2_4_IG_1, 2_4_SK_1, 2_4_ZS_1

	<i>območja spremembe rabe</i>	<i>obstoječa raba</i>	<i>predvidena raba</i>	<i>EUP</i>
	Praproče	A, K1, ZS, K2, IG	Ak, ZP, K1, PC, Cdo, SK	2_5_Ak_1, 2_5_K1_1, 2_5_PC_1, 2_5_SK_1, 2_5_SK_2
	Perovo	G, SK, K2 Sse, K1, G	A, Ak, Cdos, SK, Skvr, Sse, G	2_6_A_2, 2_6_A_3, 2_6_Ak_4, 2_6_CDos_1, 2_6_SK_1, 2_6_SKvr_1, 2_6_SSe_1
	Spodnje Blato	Sse, SK, K1, G, O, K2, K2, CV, SKvr	A, Ak, f, O, PC, SK, Sse	3_1_A_2, 3_1_A_3, 3_1_A_4, 3_1_Ak_1, 3_1_f_1, 3_1_O_1, 3_1_O_2, 3_1_O_3, 3_1_PC_1, 3_1_SK_4, 3_1_SK_7, 3_1_SK_8, 3_1_SKvr_1, 3_1_SSe_1, 3_1_PC_1
	Gatina	SK, K1, A, K2	A, Ak, SK, Skvr, ZS	3_2_A_1, 3_2_A_2, 3_2_A_4, 3_2_A_5, 3_2_Ak_3, 3_2_SK_1, 3_2_SK_2, 3_2_SK_3, 3_2_SK_4, 3_2_SK_5, 3_2_SKvr_2, 3_2_ZS_1
	Spodnje Duplice	SK, A, K2, G	A, CD, SK	3_3_A_2, 3_3_A_2, 3_3_Ak_1, 3_3_CD_1, 3_3_CD_2, 3_3_SK_2
	Veliko Mlačevo, Boštanj	K1 Sse, SK, G, K2, CV, Sse, ZD	PC, A, BT, K1, SK, Sse, ZK, ZS	3_4_PC_13, 3_4_A_1, 3_4_A_2, 3_4_A_3, 3_4_A_4, 3_4_BT_1, 3_4_BT_2, 3_4_BT_3, 3_4_BT_4, 3_4_BT_5, 3_4_BT_6, 3_4_IG_3, 3_4_IK_1, 3_4_K1_2, 3_4_K2_1, 3_4_PC_1, 3_4_PC_2, 3_4_SK_1, 3_4_SK_2, 3_4_SSe_1, 3_4_SSe_2, 3_4_SSe_5, 3_4_ZK_2, 3_4_ZK_2, 3_4_ZS_1
	Malo Mlačevo	K1	A	3_5_A_2, 3_5_A_2, 3_5_A_3, 3_5_A_4, 3_5_A_5, 3_5_PC_1, 3_5_SK_2, 3_5_SK_3
	Lobček	K1, SK, K2	CV, PC, SK, SSe	3_6_CV_1, 3_6_PC_1, 3_6_SK_1, 3_6_SK_3, 3_6_SK_4, 3_6_SK_6, 3_6_SKvr_1, 3_6_SSe_1, 3_6_SK_6
SEVERNO OBROBJE GROSUPELSKEGA POLJA	Dobje	K2	SK	5_1_SK_1
	Mala Stara vas	SP, A, SK, ZD, K1	A, K2, CV, SK	5_2_A_1, 5_2_A_2, 5_2_CV_1, 5_2_SK_1, 5_2_SK_2
	Velika Stara vas	SK, K2, A, K1, G	A, Ak, K2, SK, Sse, ZS	5_3_A_1, 5_3_Ak_2, 5_3_SK_1, 5_3_SSe_1, 5_3_ZS_1
	Zgornje Duplice	K2, A, G	LN, Ak, IG, SK	5_4_Ak_1, 5_4_IG_1, 5_4_LN_1, 5_4_SK_1
	Peč	K1, CV, K2	SK, Skvr, SSe	5_5_SK_2, 5_5_SK_3, 5_5_SKvr_1, 5_5_SSe_1
	Dole	A, K2, SP, K1, CV	CV, Sse, ZD	5_6_CV_2, 5_6_CV_2, 5_6_SSe_1, 5_6_SSe_3, 5_6_SSe_4, 5_6_SSe_5, 5_6_SSe_6, 5_6_SSe_7, 5_6_SSe_8, 5_6_SSe_9, 5_6_ZD_1
	Polica	A, K1, K2, SK, ZD, IG, Sse, G, SP, IG	Ak, CD, CV, ZS, Skvr, SK, K2, Sse, G, SP, ZS, K1	5_7_Ak_1, 5_7_Ak_2, 5_7_Ak_3, 5_7_CD_1, 5_7_CV_2, 5_7_PC_3, 5_7_SK_2, 5_7_SK_3, 5_7_SKvr_1, 5_7_SKvr_2, 5_7_SSe_1, 5_7_SSe_10, 5_7_SSe_11, 5_7_SSe_2, 5_7_SSe_3, 5_7_SSe_5, 5_7_SSe_6, 5_7_Ssv_1, 5_7_ZD_1, 5_7_ZK_1, 5_7_ZS_2
	Blečji vrh	A, K2, K1	Ak, SK, SKvr	5_8_Ak_1, 5_8_Ak_2, 5_8_Ak_4, 5_8_SK_1, 5_8_SKvr_2
	Kožljevec	G, K2, A, K1	A, Ak, SK	5_9_A_1, 5_9_A_2, 5_9_SK_1
	Tročine	K2, K1	A, SK, ZK	5_10_A_1, 5_10_SK_1, 5_10_ZK_1
	Dolenja vas	K2, G, A, K1	A, Ak, SK	5_11_A_2, 5_11_A_3, 5_11_Ak_1, 5_11_SK_1
	Gorenja vas	Sse, K2	A	5_12_A_1
	Mali Konec	K1, K2	SK	5_13_SK_1
	Gradišče	A, K2, A, G, K2	Ak, K2, SK	5_14_Ak_1, 5_14_K2_2, 5_14_SK_1
ŠKOCIANSKO HRIBOVJE	Vino	Sse, K1, SP, G, K2	A, SK, SSe	4_1_A_1, 4_1_SK_2, 4_1_SK_3, 4_1_SSe_1, 4_1_SSe_4, 4_1_SSe_5, 4_1_SSe_6, 4_1_SSe_7
	Bičje	K2, G, K1	SK, SKvr	4_2_SK_1, 4_2_SKvr_1, 4_2_SKvr_2, 4_2_SKvr_4
	Pece	K2	SK	4_3_SK_3
	Podgorica pri Št. Juriju	SSe	SK	4_4_SK_1
	Udje	SK, K2	A, Ak, SKvr	4_5_A_1, 4_5_A_2, 4_5_A_3, 4_5_A_4, 4_5_SKvr_4, 4_5_SKvr_5
	Vrbičje	K2, A, K1	A, Ak, SK, SSe	4_6_A_1, 4_6_A_2, 4_6_SK_1, 4_6_SSe_1
	Rogatec	A, K2, SKvr	Ak, SK	4_7_Ak_1, 4_7_Ak_2, 4_7_Ak_3, 4_7_K2_1, 4_7_SK_1, 4_7_SK_2
Ponova vas	SK, K1, G, K2, Sse, GPN, Skvr, ZD	A, Ak, CV, E, SK, Skvr, K2, Sse, K2	4_8_A_1, 4_8_A_10, 4_8_A_1, 4_8_A_7, 4_8_A_8, 4_8_Ak_3, 4_8_Ak_6, 4_8_Ak_9, 4_8_CV_1, 4_8_E_1, 4_8_SK_1, 4_8_SK_10, 4_8_SK_12, 4_8_SK_4, 4_8_SK_6, 4_8_SK_7, 4_8_SK_8, 4_8_SKvr_1, 4_8_SKvr_2, 4_8_SKvr_3, 4_8_SKvr_5, 4_8_SKvr_6, 4_8_SSe_1, 4_8_SSe_2, 4_8_SSe_5, 4_8_SSe_8	

	<i>območja spremembe rabe</i>	<i>obstoječa raba</i>	<i>predvidena raba</i>	<i>EUP</i>
	Mala vas	SK, K1, K2	Ak, SK, SSe	4_9_Ak_1, 4_9_SK_1, 4_9_SK_8, 4_9_SK_9, 4_9_SSe_3, 4_9_SSe_4
	Št. Jurij	CV, ZK, ZD, K2, K1, G	CD, CV, SK, Skvr, Sse, ZP	4_10_CD_1, 4_10_CD_2, 4_10_CV_1, 4_10_SK_1, 4_10_SK_3, 4_10_SKvr_1, 4_10_SKvr_4, 4_10_SSe_1, 4_10_SSe_2, 4_10_SSe_3, 4_10_ZP_1
	Cerovo	A, K2, G, K1	Ak, BT, CD, f, SSe	4_11_Ak_1, 4_11_Ak_2, 4_11_Ak_3, 4_11_BT_1, 4_11_CD_1, 4_11_f_1, 4_11_SSe_1
	Spodnja Slivnica	K2, A, SK, G, SSe	Ak, CV, SK, Skvr, Sse, ZD	4_12_Ak_1, 4_12_Ak_2, 4_12_Ak_3, 4_12_CV_1, 4_12_CV_3, 4_12_SK_10, 4_12_SK_8, 4_12_SKvr_4, 4_12_SSe_4, 4_12_SSe_5, 4_12_SSe_7, 4_12_SSe_8
	Medvedica	K2, G, SK, A, K1	A, Ak, K2, IK, SK	4_13_A_5, 4_13_A_6, 4_13_A_8, 4_13_Ak_1, 4_13_Ak_2, 4_13_Ak_3, 4_13_Ak_4, 4_13_IK_1, 4_13_SK_2
	Velike Lipljene	K2, G, A, SP, Skvr, K1	A, Ak, SK, SSe	8_1_A_1, 8_1_A_2, 8_1_A_3, 8_1_A_4, 8_1_A_5, 8_1_A_6, 8_1_A_7, 8_1_A_8, 8_1_A_9, 8_1_SK_2, 8_1_SK_3, 8_1_SK_4, 8_1_SKvr_4, 8_1_SSe_1
	Rožnik, Cerovica	K2, A, Skvr, K1	A, K2, Ak, SK, SKvr	8_2_A_2, 8_2_Ak_1, 8_2_Ak_3, 8_2_SK_1, 8_2_SK_2, 8_2_SKvr_3
	Železnica			8_3_A_1, 8_3_A_2, 8_3_A_3, 8_3_A_4
	Male Lipljene	SK, CV, K2, K1, SKvr	A, SK, CV, SKvr	8_4_A_1, 8_4_CV_1, 8_4_CV_2, 8_4_SK_1, 8_4_SK_3, 8_4_SK_4, 8_4_SK_5, 8_4_SK_6, 8_4_SKvr_1, 8_4_SKvr_2
Škocjan	SK, K2, G, SP, CV, SKvr	A, SK, Sse, SK	8_5_A_1, 8_5_A_2, 8_5_A_3, 8_5_A_4, 8_5_A_5, 8_5_CV_4, 8_5_SKvr_3, 8_5_SSe_1, 8_5_SSe_2, 8_5_ZK_1	
RADENSKO POLJE	Predole	SK, G, K2, K1	A, SK, Sse, SP	7_1_A_1, 7_1_A_2, 7_1_A_3, 7_1_SK_3, 7_1_SSe_1, 7_1_SSe_2, 7_1_SSe_3, 7_1_SSe_4
	Velika Račna	SK, K2, K1, CV, SSe	A, CD, PC, Sse, CD, CV, SK	7_2_A_1, 7_2_A_2, 7_2_CD_1, 7_2_CD_2, 7_2_CD_3, 7_2_CD_4, 7_2_CV_1, 7_2_CV_2, 7_2_PC_1, 7_2_SK_10, 7_2_SK_12, 7_2_SK_15, 7_2_SK_16, 7_2_SK_5, 7_2_SK_8, 7_2_SK_9, 7_2_SSe_1
	Mala Račna	SK, K2, A, G, Skvr, K1	A, Ak, K2, PC, SK, SKvr	7_3_A_1, 7_3_A_2, 7_3_Ak_4, 7_3_Ak_5, 7_3_PC_1, 7_3_SK_12, 7_3_SK_2, 7_3_SK_3, 7_3_SK_6, 7_3_SK_9, 7_3_SKvr_1, 7_3_SKvr_2, 7_3_SKvr_2
	Čušperk	K2, Skvr, K2, G, SK, A, CV, SSe	PC, A, ZD, CV, ZS, SK, PC, Sse, K2, SSe	7_4_A_1, 7_4_CV_2, 7_4_CV_3, 7_4_CV_4, 7_4_K2_1, 7_4_PC_1, 7_4_PC_2, 7_4_PZ_1, 7_4_SK_1, 7_4_SK_2, 7_4_SK_3, 7_4_SK_6, 7_4_SK_7, 7_4_SSe_1, 7_4_SSe_2, 7_4_SSe_3, 7_4_ZS_1, 7_4_PC_3
	Zagradec pri Grosupljem	Skvr, K1	SK, Skvr, SSe	7_5_SK_1, 7_5_SK_2, 7_5_SKvr_1, 7_5_SKvr_4, 7_5_SSe_1
ŽALSKO LOŠKA UVALA, LUČKI DOL, ILOVA GORA	Plešivica pri Žalni	K1, SK, Sse, G, SKvr	SK, A, PC, SK, Skvr, SSe	6_1_PC_1, 6_1_SK_3, 6_1_SK_5, 6_1_SK_6, 6_1_A_2, 6_1_A_3, 6_1_SK_1, 6_1_SK_2, 6_1_SK_7, 6_1_SK_9, 6_1_SKvr_3, 6_1_SSe_2, 6_1_SSe_5
	Luče	SK, K2, CV, Sse, K1, A, Skvr, G	A, CD, CV, SK, K1, PC, Sse, SKv	6_2_A_1, 6_2_CD_1, 6_2_CV_2, 6_2_CV_3, 6_2_CV_4, 6_2_SK_1, 6_2_SK_10, 6_2_SK_11, 6_2_SK_12, 6_2_SK_14, 6_2_SK_15, 6_2_SK_16, 6_2_SK_18, 6_2_SK_2, 6_2_SK_3, 6_2_SK_4, 6_2_SK_5, 6_2_SK_6, 6_2_SK_7, 6_2_SK_8, 6_2_SK_9, 6_2_SKvr_1, 6_2_SKvr_3, 6_2_SKvr_4, 6_2_SKvr_5, 6_2_SKvr_8, 6_2_SKvr_9, 6_2_SSe_1, 6_2_SSe_2, 6_2_SSe_3, 6_2_SSe_4, 6_2_SSe_5, 6_2_SSe_6
	Žalna	A, K2, SK, K1, CV, K1	Ak, A, CD, SK, Sse, SK, Skvr, ZK	6_3_Ak_1, 6_3_Ak_2, 6_3_Ak_3, 6_3_Ak_4, 6_3_Ak_5, 6_3_CD_1, 6_3_SK_2, 6_3_SK_3, 6_3_SK_4, 6_3_SK_5, 6_3_SKvr_2, 6_3_SKvr_3, 6_3_SKvr_6, 6_3_SSe_2, 6_3_SSe_2, 6_3_ZK_1
	Velika Loka, Dole	Sse, SK, K2, A, K1, G, CV, Skvr, ZD	A, Ak, PC, SK, K2, ZK, Skvr, SSe	6_4_A_1, 6_4_Ak_2, 6_4_Ak_3, 6_4_Ak_4, 6_4_Ak_5, 6_4_Ak_6, 6_4_PC_1, 6_4_PZ_1, 6_4_SK_2, 6_4_SK_3, 6_4_SK_4, 6_4_SKvr_4, 6_4_SKvr_4, 6_4_SKvr_5, 6_4_SSe_1, 6_4_SSe_2
	Mala Loka	SP, SK, K2, Skvr, K1	A, SK, SKvr	6_5_A_1, 6_5_A_2, 6_5_A_3, 6_5_SK_1, 6_5_SK_1, 6_5_SKvr_1
	Velika Ilova Gora	K2, A, G, ZD	A, Ak, SK	9_1_A_1, 9_1_A_2, 9_1_Ak_3, 9_1_Ak_4, 9_1_Ak_5, 9_1_Ak_6, 9_1_Ak_7, 9_1_Ak_8, 9_1_Ak_9, 9_1_SK_1, 9_1_SK_2
	Mala Ilova Gora	G, SK, A, K2, K1	A, S, Skvr, K2	9_2_A_1, 9_2_SK_1, 9_2_SK_2, 9_2_SK_3, 9_2_SKvr_1
	Gaberje	K2	SK	9_3_SK_1, 9_3_SK_2, 9_3_SK_4

Legenda:

oznaka opis podrobnejše namenske rabe prostora

BD posebna območja – površine drugih območij

SS_E stanovanjske površine_eno/dvostanovanjski objekti

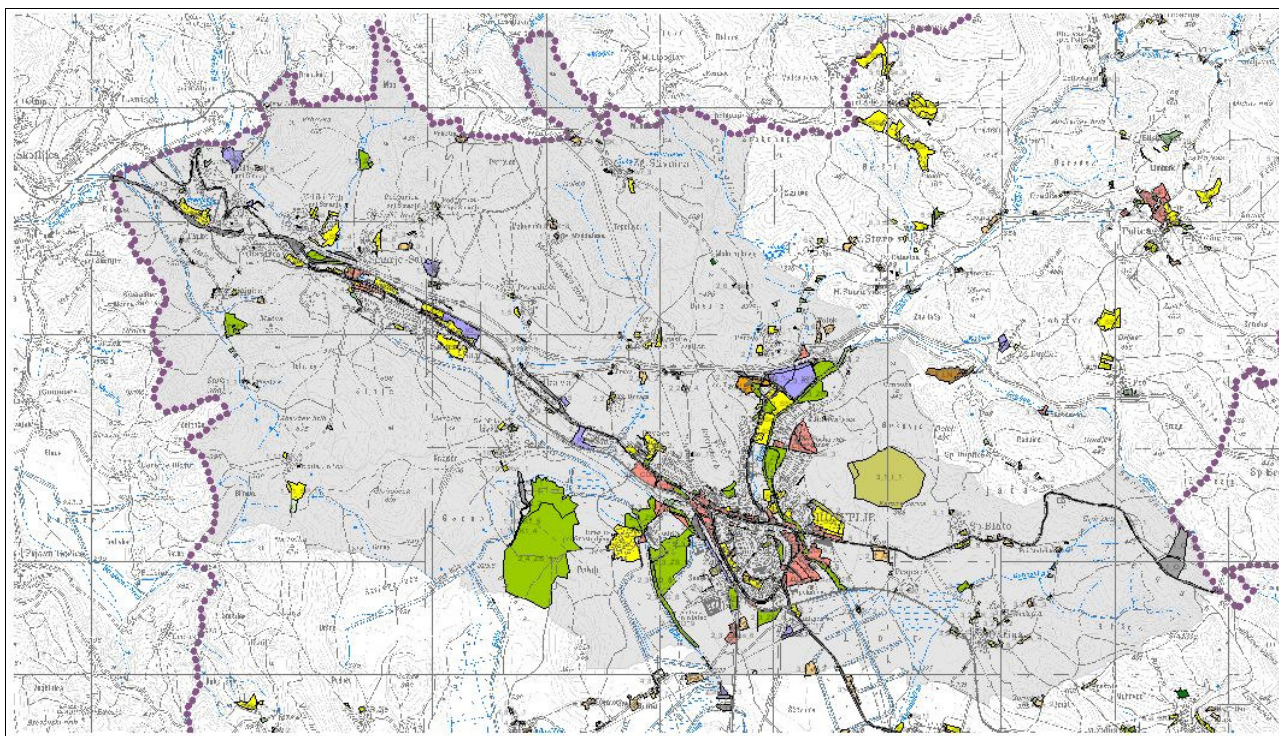
<i>oznaka</i>	<i>opis podrobnejše namenske rabe prostora</i>		
BT	posebna območja – površine za turizem	SS_E	stanovanjske površine_eno/dvostanovanjski
D	območja družbene infrastrukture	SP	območja stanovanj – površine počitniških hiš
DC	območja prometne infrastrukture – državne ceste	SS	območja stanovanj - splošne stanovanjske površine
DS	območja družbene infrastrukture - površine za javno upravo	ZK	območja zelenih površin - pokopališča
G	območja gozdov - gozd	ZS	območja zelenih površin – površine za rekreacijo in šport
K	območja kmetijskih zemljišč	SK_VR	površine podeželskega naselja_vaški rob
K1	območja kmetijskih zemljišč – površine najboljših kmetijskih zemljišč	SS_V	večstanovanjski objekti
K2	območja kmetijskih zemljišč – površine drugih kmetijskih zemljišč	SK	območja stanovanj – stanovanjske površine s kmetijskimi gospodarstvi
LN	območje mineralnih površin – površine nadzemnega pridobivalnega prostora		
MP	mešana območja – mešane površine		
PO	območja prometne infrastrukture – ostale prometne površine		
SB	območja stanovanj – stanovanjske površine za posebne namene		
SS	območja stanovanj - čiste stanovanjske površine		

4.7.3 Grosupeljsko polje

Grosupeljsko polje obsega približno 15 km² površine in leži 30 km od Ljubljane med Molnikom (582 m) in Kucljem (748 m) na severu in turjaškim ozemljem na jugu. Na zahod se odpira v Ljubljansko barje, njegovo nadaljevanje v jugovzhodni smeri pa je Radensko polje.

Zaradi poplavne ogroženosti se naselja pojavljajo na vzpetinah in so strnjena. Zaradi bližine mesta Grosuplje, in tudi Ljubljane, je interes za stanovanjsko gradnjo velik. Na severnem obrobju Grosupeljske kotline se ob osamelec Brinjski hrib naslanja največje naselje v občini - Grosuplje, ki hkrati predstavlja občinsko središče. Je edino naselje, ki je mesto. V zadnjem času se je Grosuplje razširilo po dolini in na poplavno območje Grosupeljščice in Bičja, pa tudi v smereh proti avtocesti na severu in proti Spodnjim Brvacam in Cikavi na severozahodu. V območjih ob avtocesti se razvijajo predvsem gospodarske dejavnosti. Poselitev v zahodnem, jugozahodnem in severnem obrobju Grosupeljskega polja predstavljajo vasi, ki imajo še ohranjen vaški prostor, pojavljajo pa se tudi razpršene novogradnje ob cestah. Poleg tradicionalnih vaških naselij se pojavljajo tudi naselja počitniških hišic.

Poleg omenjenega območja smo sem vključili tudi razvojno os Šmarje-Sap – Grosuplje. To območje se po lastnostih navezuje na območje Grosupeljskega polja. Vzdolž glavnih prometnic med Šmarjem-Sap in Grosupljem je prostor ravninski, vendar levo in desno hitro prehaja v gričevnat relief. Gre za območje hitrega in intenzivnega urbanega razvoja predvsem okrog večjih naselij, tako da se nove dejavnosti (predvsem urbane) širijo na zaledje, ki je pretežno kmetijsko. Problem predstavlja dejstvo, da je prostor zaradi novih dejavnosti (npr. agresivna širitev obrtništva) mestoma že precej degradiran. Obe urbani središči sta predvsem demografsko propulzivni, saj se predvsem v zadnjih letih beleži velik porast v priseljevanju prebivalstva (gradnja novih večstanovanjskih območij), ki za svoj razvoj potrebujejo tudi ostale dejavnosti (prometne povezave, območja družbenih dejavnosti...).

Slika 3: Prikaz območja Grosupeljskega polja

Grosuplje, kot središče občine in osrednje naselje v obravnavanem delu, je mestno naselje v zahodnem Dolenjskem podolju, leži v severnem delu Grosupeljske kotline. Na zahodu ga omejujeta mokrotan svet ob potoku Bičju in železniška proga iz Ljubljane, ki se tu razcepi, njena kraka vodita proti Kočevju in Novemu mestu. Na severu se vzpenja s smrekovim gozdom porasel Brinjski hrib (409 m). Severno od avtoceste Ljubljana - Višnja Gora sta mestu priključeni nekoč samostojni naselji Perovo in Potok, vzhodno od struge Velikega potoka pa Jerova vas. Na vzhodu se dvigata nizek grič Kamna gorica (388 m) in za njim na severu gozdnato sleme Drnovka (443 m). Osrednji del naselja Grosuplje je na lokaciji nekdanje Stranske vasi. V naselju so mnoge storitvene dejavnosti. Skozi mesto teče potok Grosupeljščica, ob kateri je obrtna cona.

Poselitveno območje Grosupeljsko polje obsega celotno poseljeno območje mesta Grosuplje do naselja Šmarje-Sap, ki leži severozahodno od mesta Grosuplje ob cesti Ljubljana-Grosuplje.

Sprememba namembnosti rabe prostora v sklopu Grosupeljskega polja obsega naslednja območja:

- Grosuplje
Sprememba namembnosti v mestu Grosuplje so razporejene ob zunanjem robu obstoječe poselitve mesta in se nanjo smiselno navezuje. Znotraj mesta se predvideva popolnitev praznih prostorov z stanovanjsko gradnjo in obnova mestnega jedra. Na vzhodnem robu mesta so predvidene stanovanjske površine na trenutnih kmetijskih zemljiščih. Ostalih sprememb rabe na območju naselja Grosuplje ni predvidenih, je pa predvidena sprememba podrobnejše namenske rabe centra naselja Grosuplje. Znotraj mesta Grosuplje so predvidene večje zelene površine na območju ob potoku Grosupeljščica, ter na območju Koščakovega hriba.
- Šmarje-Sap
Predvidena območja spremembe namenske rabe v stanovanjske površine ležijo ob naselju Šmarje-Sap.. Obstoječa raba površin so ostala kmetijska zemljišča in zazidljiva zemljišča.
- ostala manjša naselja (Brezje, Brvace, Cikava, Sela, Veliki in Mali vrh pri Šmarju)
Predvideni posegi ležijo ob obstoječih naseljih. Sprememba rabe predvideva širjenje stanovanjskih objektov, trenutno rabo pa predstavljajo predvsem kmetijska zemljišča.

Na omenjenem območju so predvidene sprememb rabe na 791 ha od tega je 105 ha korekcij stanja v prostoru, 335 ha korekcij stanja v prostoru znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, 342 ha sprememb iz primarne v stavbno rabo, 6,7 ha sprememb iz stavbne v primarno rabo in 0,8 ha sprememb znotraj primarne rabe.

V strateškem delu dopolnjenega osnutka Odloka o Občinskem prostorskem načrtu občine Grosuplje je na obrobju mesta Grosuplje zaradi razbremenitve centra mesta s tranzitnim prometom predvidena obvozna cesta za vodenje tranzitnega prometa iz zahoda, po južni strani mimo mesta ter naprej proti vzhodu. Omenjena prometna povezava ni opredeljena v izvedbenem delu akta, zato ni vključena v nadaljnjo presojo.

4.7.4 Severno obrobje Grosupeljskega polja

Severni del občine je pretežno gričevnat in gozdnat z zamočvirjenimi manjšimi dolinami. Ta razgibanost je vidna pri razporeditvi naselij, cestni mreži, rabi prostora. Na poplavnih območjih so zemljišča v kmetijski rabi. Parcele z njivskimi ali travniškimi kulturami sledijo plastnicam. Na območju se menjavajo kmetijske površine v nižjih predelih in gozdne površine na pobočjih. Naselja so enakomerno razporejena in sicer na prisojnih pobočjih, dvignjena nad poplavne travnike.

Prometno dostopnost otežuje reliefna razgibanost, hkrati ga pa tudi trasa avtoceste odreže od ostalega dela občine. Prostor je posejan z manjšimi vasmi in zaselki, ki imajo še ohranjen vaški prostor, pojavljajo pa se tudi razpršene novogradnje, predvsem vzdolž prometnic. Od naselij izstopa Polica kot krajevno lokalno središče in sedež krajevne skupnosti. Na tem območju so še samostojni naselji Perovo (krajevno lokalno središče in sedež krajevne skupnosti) in Potok, vzhodno od struge Velikega potoka pa Jerova vas, Velika in Mala Stara vas, Zg. Slivnica. vir: LUZ d.d., Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007

Večjih sprememb namenske rabe na tem območju ni. Širjenja stanovanjskih površin so predvidna v sklopu Police, Blejčji vrh, Velika Stara vas, Perovo, Zg. Slivnica.

Sprememba namembnosti rabe prostora v sklopu območja Severno obrobje Grosupeljskega polja obsega naslednja območja:

- Dole pri Polici

Na območju omenjenega naselja se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin in manjša območja kmetijske rabe. Obstoječa raba površin so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitev in rabo prostora.

- Gorenja vas pri Polici, Troščine in M. Konec

Sprememba namenske rabe je vezana na posegov na širšem območju zaselkov. Obstoječa namenska raba površin so ostala kmetijska zemljišča. S predvidenimi posegi se predlaga umestitev stanovanjskih površin in kmetijskih zemljišč.

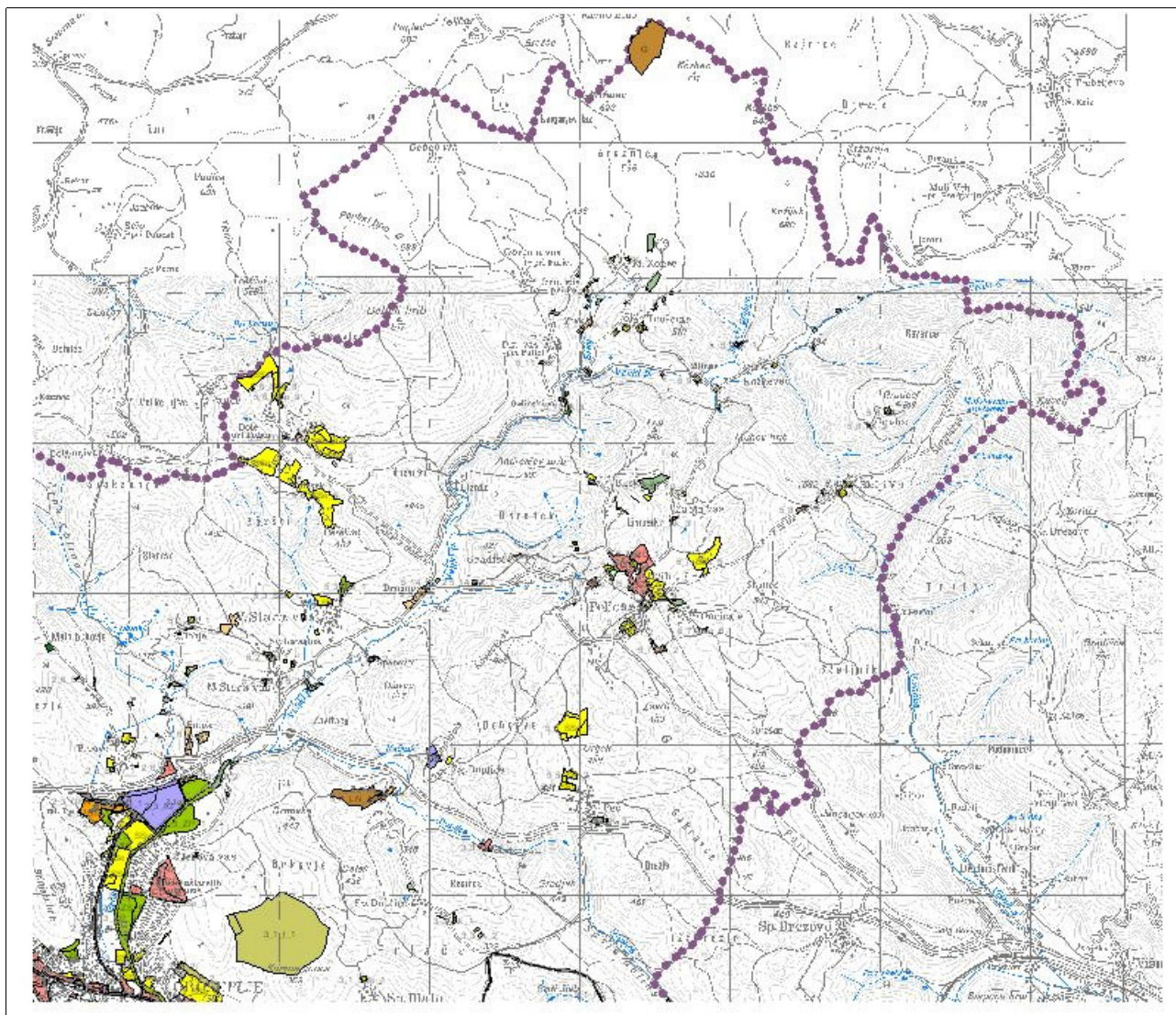
- Blejčji vrh

Na območju omenjenih naselij se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin in manjša območja kmetijske rabe. Obstoječa raba površin so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitev in rabo prostora.

- Polica, Hrib, Goričane, Gradišče, Bliska vas

Na območju omenjenih naselij se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin in manjša območja kmetijske rabe ter gozda. Obstoječa raba površin so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitev in rabo prostora.

- Dobje, Mala Stara vas in Velika Stara vas
Na območju omenjenih naselij se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin in manjša območja kmetijske rabe, gozda ter zelenih površin.. Obstoječa raba površin so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitvev in rabo prostora.

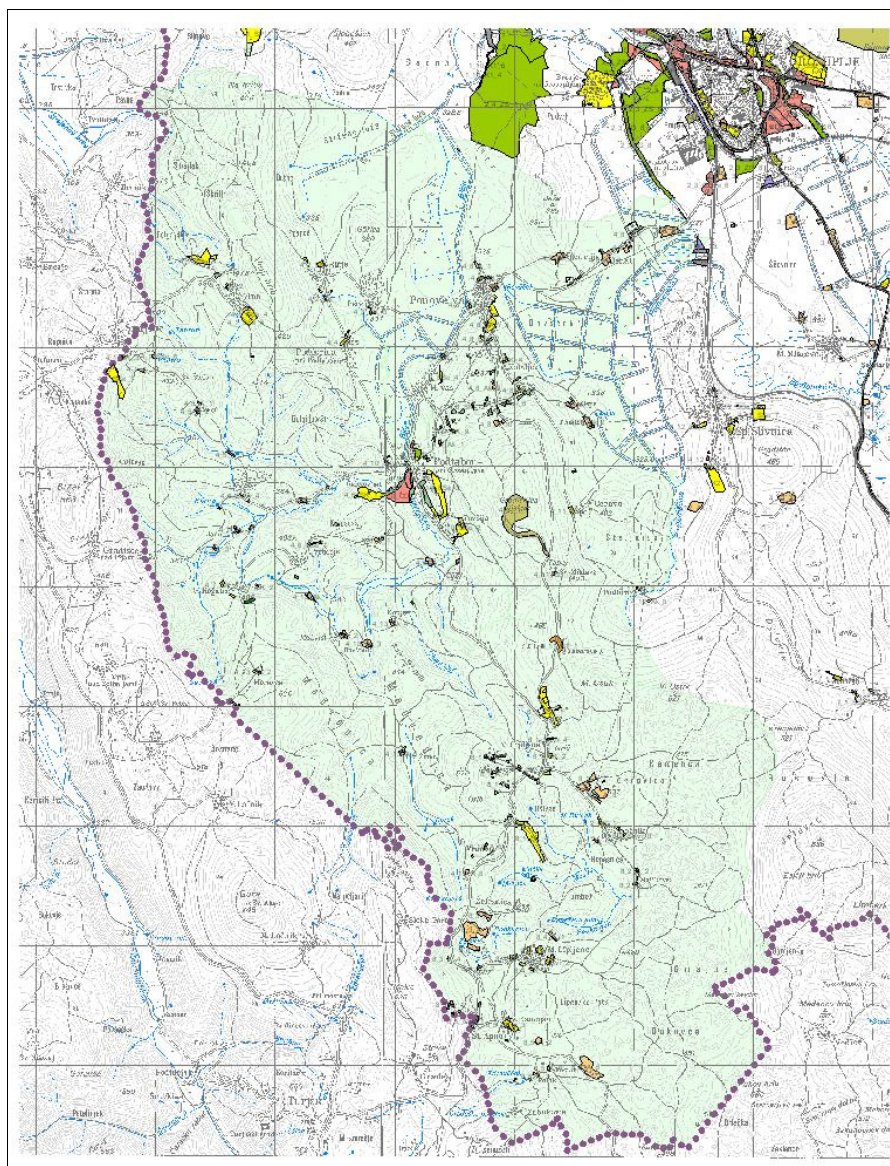
Slika 4: Prikaz poselitvenega območja Severno obrobje Grosupeljskega polja

Na omenjenem območju so predvidene sprememb rabe na 110 ha od tega je 10 ha korekcij stanja v prostoru, 59,8 ha korekcij stanja v prostoru znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, 21,4 ha sprememb iz primarne v stavbno rabo, sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč 13,2 ha, 6,2 ha sprememb iz stavbne v primarno rabo.

4.7.5 Škocjansko hribovje

Območje Škocjana ima podobne karakteristike kot ostala opisana pretežno gričevnata območja v občini. Območje obsega zahodni in južni del občine, ki imata podobno konfiguracijo terena, razmestitve naselij in preplet prometnih povezav.

Od ostalega prostora ga loči hribovit relief (Medvedica, Kajevški hrib) med Št. Jurijem in Velikimi Lipljeni. Poselitveni vzorec tvorijo naselja Velike in Male Lipljene, Rožnik, Železnica, Vrane in Škocjan, ki so bodisi obcestna bodisi gručasta.

Slika 5: Prikaz območja Škocjanskega hribovja

Za zahodni del občine je prav tako značilen razgiban relief manjših višinskih razlik z zamočvirjenimi dolinami. Na poplavnih območjih, prav tako kot na Grosupeljskem polju, prevladujejo kmetijske površine, kjer parcele z njivskimi ali travniškimi kulturami sledijo plastnicam. Vrhovi in severna pobočja so porasla z gozdom. Poselitev predstavljajo vasi, ki imajo še ohranjen vaški prostor, pojavljajo pa se tudi razpršene novogradnje ob cestah. Največjo vlogo naselbinskega razvoja imata naselja Mala vas in Št. Jurij, ki imata status središča lokalnega pomena I. reda. Več območij novogradenj in težnje po njih se pojavljajo v gričevnatem predelu, ob meji z občino Škofljica (območje naselja Smrjene). vir: LUZ d.d., Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007

Sprememba namembnosti rabe prostora v sklopu območja Škocjansko hribovje obsega naslednja območja:

- Št. Jurij
Na območju omenjenega naselja se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti in območja kmetijske rabe. Obstoječa raba površin so najboljša in ostala kmetijska zemljišča. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitev in rabo prostora.
- Vrbičje, Udje, G. Rogatec, Sv. Štefan, Podgorica, Vino
Sprememba namenske rabe je vezana na posege na širšem območju zaselkov. Obstoječa namenska raba površin so kmetijska zemljišča. S predvidenimi posegi se predlaga umestitev stanovanjskih površin in manjših območij kmetijskih zemljišč in gozda.
- Zabukovje, St. Apno, Železnica, Velike in Male Lipljene, Rožnik
Na območju omenjenih zaselkov se z novimi posegi predvideva sprememba namenske rabe v območja stanovanjskih površin, manjša območja kmetijske rabe in centralnih dejavnosti. Obstoječa raba površin so kmetijska zemljišča ter gozd. Predvideni posegi se navezujejo na že obstoječo poselitev in rabo prostora, locirana so pogosto ob cestno povezavo.

Na omenjenem območju so predvidene spremembe rabe na 75,5 ha od tega je 5,7 ha korekcij stanja v prostoru, 32,8 ha korekcij stanja v prostoru znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, 26,3 ha sprememb iz primarne v stavbno rabo, sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč 13,2 ha, sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč je predvidena na površini 1,6 ha, 8,7 ha sprememb iz stavbne v primarno rabo in 0,1 ha znotraj primarne rabe

4.7.6 Radensko polje

Radensko polje leži jugozahodno od Grosuplja, v severozahodnem delu Dolenjske. Obsega 4 km² veliko kraško polje na jugovzhodnem delu občine, ki je najmanjšimi v Sloveniji. Na polju so vidni: višji kraški obod, kraški izviri, ponikalnica, kraški požiralnik s požiralnimi jamami. Z vseh strani ga obdajajo gozdne površine, le na severozahodnem obrobju se preko ravnine odpira na Grosupeljsko polje. Polje je podolgovate oblike (dinarska smer severozahod-jugovzhod), širok 1 km in dolgo 4 km. Naselja so zaradi izjemne hidrologije in geomorfologije polja, zgoščena in dvignjena nad nivo poplavnih voda. Na območju Radeljskega polja so naselja gručasta in obcestno razpršena. Območje zajema Sp. Slivnico, Ponovo vas ter Veliko in Malo Mlačevo. Največje naselje ob robu poplavnega kraškega polja je Velika Račna. Značilnost Radenskega polja je hum (grič) Kopanj (389 m), ki je v Sloveniji edini primer take morfološke oblike na krasu. Zanimivost Kopanja je tudi studenec na severni strani, ki izvira 10 m nad nivojem kraškega polja. Studenec ima kljub majhni površini (vodnega zbiralnika) - huma stalno vodo, ki ne presahne niti v največji suši.

Dolžina Radenskega polja je 4500 m (S-J), nadmorska višina: ~329 m. Na polje pritekajo vode z Grosupeljskega polja ter Škocjanskega podolja in Rašice (požiralnik Rašice pri Ponikvi). Po Radenskem polju tečejo tri ponikalnice: Dobravka (ponikne v severnem delu polja - požiralnik v Ključu), Zelenka in Šica (ponikneta v južnem delu polja - Lazarjeva jama, Zatočna jama). Vode s kraškega polja podzemno odtekajo proti 5 km oddaljenemu izviru reke Krke. vir: <http://www.burger.si/Grosuplje/RadenskoPolje.html> Pri zelo visokih jesenskih in spomladanskih vodah je velik del polja poplavljen, kar vpliva na obstoj značilne vegetacije.

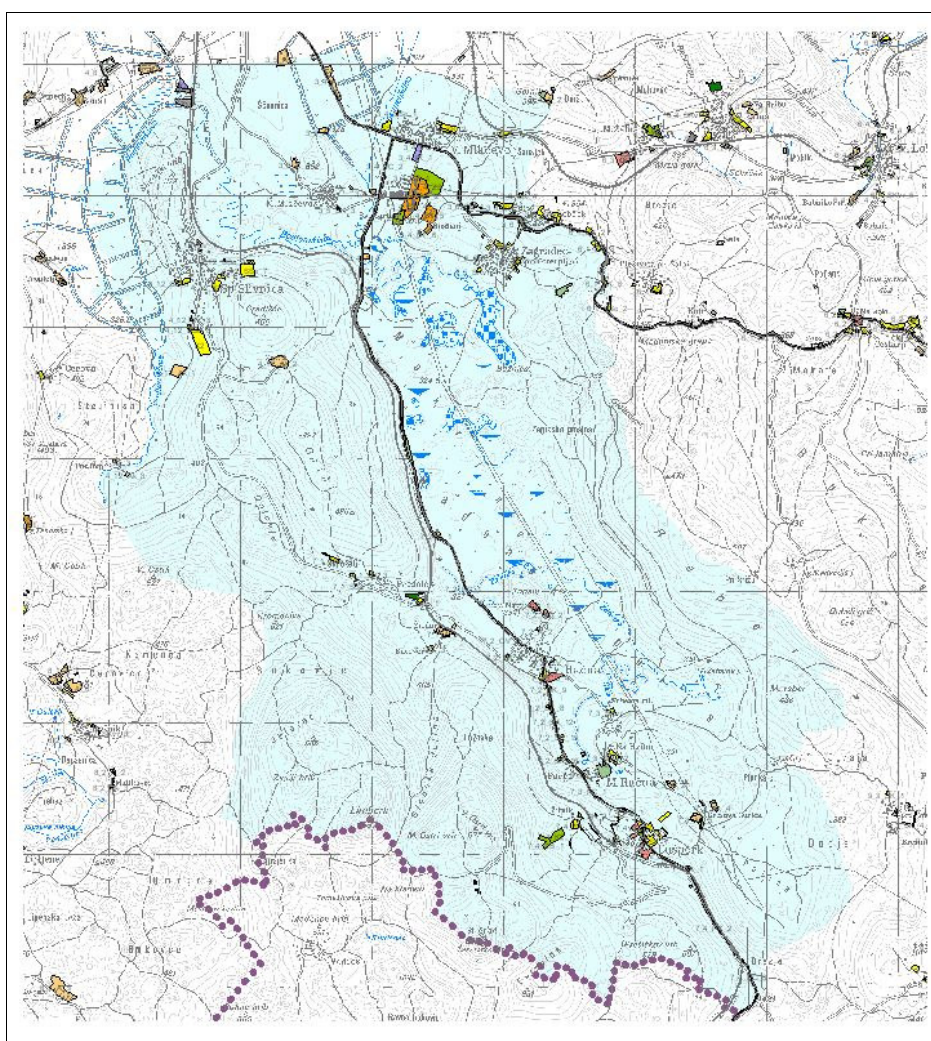
Na območju Radeljskega polja so naselja gručasta in obcestno razpršena. Območje zajema nekatera lokalna središča I. in II. Reda. Med prva sodijo Št. Jurij – Mala vas ter Velika in Mala Račna, medtem ko druga skupina vključuje, Sp. Slivnico, Ponovo vas ter Veliko in Malo Mlačevo.

Sprememba namembnosti rabe prostora v sklopu Radenskega polja obsega naslednja območja:

- Sp. Slivnica

Ob omenjenem naselju se predvideva sprememba obstoječe rabe v stanovanjske površine, centralne dejavnosti in zelene površine. Trenutno namensko rabo teh površin predstavljajo ostale kmetijske površine.

- Boštanj, M. Mlačevo in V. Mlačevo, Zagradec in Lobček
Predvidena sprememba namenske rabe se nahaja od obstoječe poselitve. S predvidenimi posegi se spreminjajo obstoječe kmetijske površine v območja družbene infrastrukture, stanovanjskih površin in zelenih površin.
- Predole, M. In V. Račna, Čušperk
V zgoraj obmejnih naseljih se s spremembo namenske rabe v prostor umeščajo območja stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti (šola) ter kmetijske ter zelene površine. Te površine se v pretežni meri nahajajo na robu obstoječe poselitve. Obstoječa namenska raba na območju predvidenih posegov so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd.

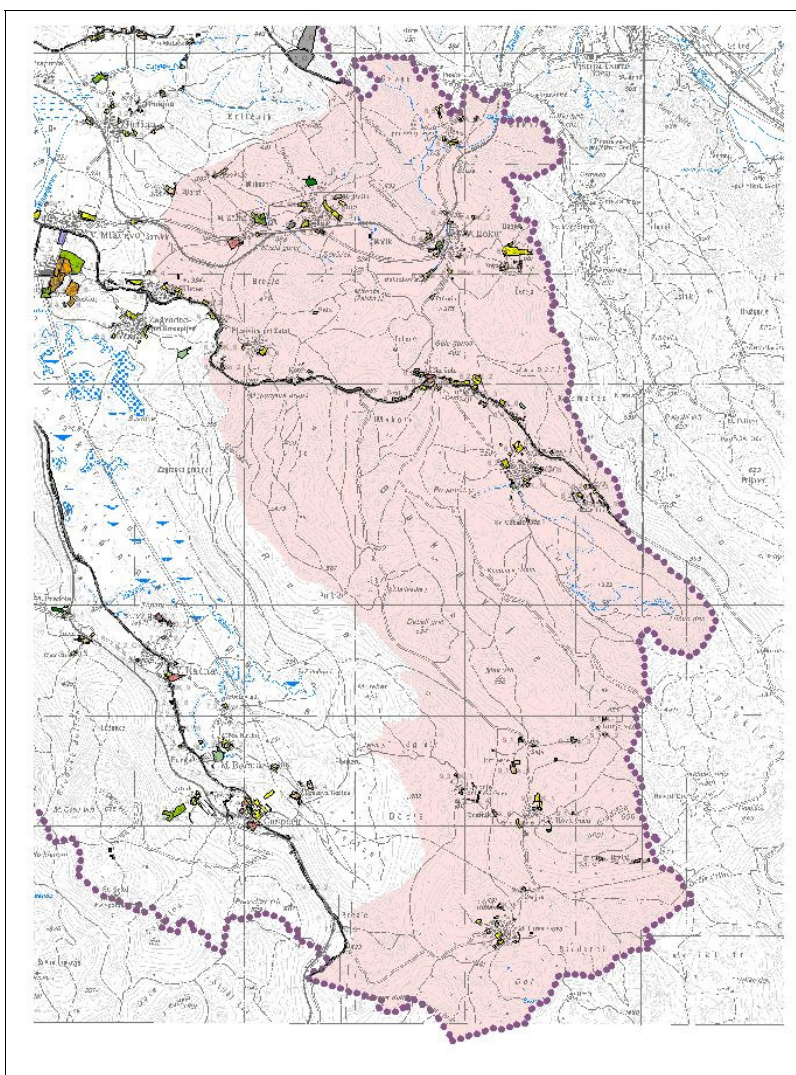

Slika 6: Prikaz območja Radenskega polja

Na omenjenem območju so predvidene sprememb rabe na 84 ha od tega je 33 ha korekcij stanja v prostoru, 8,5 ha korekcij stanja v prostoru znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, 28,5 ha sprememb iz primarne v stavbno rabo, sprememba stanja v prostoru znotraj stavbnih zemljišč 9,5 ha, 3,9 ha sprememb iz stavbne v primarno rabo in 0,6 ha sprememb znotraj primarne rabe.

4.7.7 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

Vzhodno območje občine predstavlja gričevnat svet z vmesnimi dolinami. Območje Žalne kot vstopna točka se podaljšuje v Lučki dol. Reliefno gre za razgiban teren, ki je prometno manj ugoden, ker je dolina zaprta z višjim obrobjem. Po robu doline teče železnica Ljubljana – Zagreb. Prevladuje kmetijska raba. Naselja so stisnjena na rob doline in so gručastega tipa. Relativno veliko je novogradenj, tudi počitniških objektov. Lučki dol je kraško polje, z značilnim poplavnim ravninskim delom in kraškimi pojavi, ter poselitvijo na obrobju. Naselja so gručasta in občestna razpršena. Območje se nadaljuje do naselij na jugovzhodnem delu občine, kjer sta na hribovitem delu locirani naselji Velika in Mala Ilova gora. vir: LUZ d.d., Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007

Slika 7: Prikaz območja Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

Z občinskim prostorskim načrtom občine se v prostor umeščajo širitve obstoječih naselij, ki so pretežno ob cestnih povezavah proti sosednjim občinam.

Sprememba namembnosti rabe prostora v sklopu območja Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora obsega naslednja območja:

- M. in V. Žalna, M. In V. Loka, Dole

V zgoraj obmejnih naseljih se s spremembo namenske rabe v prostor umeščajo območja stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti, kmetijske in zelene površine ter gozd. Te površine se v pretežni meri nahajajo na robu obstoječe poselitve. Obstoječa namenska raba na območju predvidenih posegov so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd.

- Plešivica pri Žalni, Kote, Lučki cestarji, Luče in Staje

V obmejnih naseljih in zaselkih se s spremembo namenske rabe v prostor umeščajo območja stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti, kmetijske in zelene površine ter gozd. Te površine se v pretežni meri nahajajo na robu obstoječe poselitve. Obstoječa namenska raba na območju predvidenih posegov so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd.

- M. in V. Ilova gora, Gabrje in Kurja vas

V obmejnih naseljih in zaselkih se s spremembo namenske rabe v prostor umeščajo območja stanovanjskih površin, centralnih dejavnosti, kmetijske in zelene površine ter gozd. Te površine se v pretežni meri nahajajo na robu obstoječe poselitve. Obstoječa namenska raba na območju predvidenih posegov so najboljša in ostala kmetijska zemljišča ter gozd.

Na omenjenem območju so predvidene sprememb rabe na 44 ha od tega je 17 ha korekcij stanja v prostoru, 11 ha korekcij stanja v prostoru znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, 11 ha sprememb iz primarne v stavbno rabo (iz 0,8 ha gozdnih površin, 3,3 ha najboljših kmetijskih površin in 7 ha drugih kmetijskih površin), 3,9 ha sprememb iz stavbne v primarno rabo in 0,2 ha sprememb znotraj primarne rabe.

5. TLA

5.1 Zakonski okvir

- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 67/02, 110/07)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih /ZKZ-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 55/03)
- Zakon o kmetijstvu /Zkme-1/ (Ur. l. RS, št. 45/08)
- Zakon o ohranjanju narave - uradno prečiščeno besedilo /ZON-UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/04)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur. l. RS, št. 68/96)
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06, 98/07, 62/08)
- Uredba o predpisanih zahtevah ravnanja ter dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih pri kmetovanju (Ur. l. RS, št. 34/07)
- Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (Ur. l. RS, št. 84/05, 62/08)
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09)
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07, 32/09)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS št. 34/08)
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 98/07)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS, št. 55/97)
- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08)
- Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij (Ur. l. RS, št. 110/08)
- Odlok o gozdnogospodarskem načrtu Gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2001-2010) (Ur. l. RS, št. 70/03 (86/03 – popr.))
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 112/08)

5.2 Uvod

Tla so pomemben element okolja, ki zaradi svoje kompleksnosti opravljajo različne funkcije - so osnova za pridelavo hrane, hkrati pa so tudi tamponski sistem med viri onesnaženja (emisije iz prometa, morebitna manjša razlitja škodljivih snovi) in vodonosnimi sistemi (podtalnica in površinske vode). Lastnosti tal in njihova občutljivost na vplive iz okolja so odvisni od geološke podlage, na katerih so nastala, saj ta določa njihovo kemično sestavo in fizične značilnosti. Varovanje tal je zelo pomembno v zvezi z varovanjem virov pitne vode in zagotavljanjem ustreznosti tal za pridelavo zdrave hrane.

Glede na dejstvo, da nadzorovanje onesnaženja tal na lokalnem in republiškem nivoju ni vzpostavljeno, so podatki o onesnaženosti tal skopi. Temeljijo na občasnih slučajnih meritvah,

predvsem takrat, ko nastopijo okoljski problemi. Tako dobljeni podatki so navadno precej lokalizirani in ne dajejo celovite slike onesnaženosti širšega območja. Za območje občine Grosuplje v času izdelave okoljskega poročila ni bilo na razpolago takšnih podatkov.

5.3 Metodologija dela

Vplive dodatne obremenitve tal smo ocenili na osnovi javno dostopnih podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene predvidenih posegov posameznih dejavnosti plana na obremenitve tal. Kriteriji za ocenjevanje dodatnih obremenitev tal so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaževanja tal, ki ga bosta gradnja in obratovanje povzročila na samem območju predvidenega plana in vplivnem območju plana.

Tabela 8: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na tla.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na stanje tal in kmetijskih površin ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na stanje tal in kmetijske površine nebitven vpliv. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v tleh ne bodo presežene, načrtovani posegi bodo tudi v skladu z drugimi okoljskimi cilji. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na tla bodo s stališča varstva tal sprejemljivi.
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo na tla in kmetijske površine vplivali tako v fizičnem kot tudi kakovostnem smislu. Stanje najboljših kmetijskih površin, varovalnih gozdov, nižinskih gozdov, gozdov s posebnim pomenom ali/in trajnih travnikov se bo opazno spremenilo. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v tleh bi bile zaradi izvedbe posegov lahko presežene, načrtovani posegi pa so lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi s tlemi. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na tla ter najboljše kmetijske površine se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na tla ter kmetijske površine vplivali bistveno. Stanje najboljših kmetijskih površin, varovalnih gozdov, nižinskih gozdov, gozdov s posebnim pomenom ali/in trajnih travnikov se bo močno spremenilo. Pridelovalna funkcija kmetijskih površin bo zmanjšana. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v tleh bodo zaradi izvedbe posegov presežene, načrtovani posegi pa bodo lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi s tlemi. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na tla ter najboljše kmetijske površine se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje stanja tal.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na tla ter kmetijske površine uničujoč vpliv. Stanje najboljših kmetijskih površin, varovalnih gozdov, nižinskih gozdov, gozdov s posebnim pomenom ali/in trajnih travnikov se bo izjemno spremenilo. Pridelovalna funkcija kmetijskih površin bo bistveno zmanjšana, obseg pridelovalnih površin se bo močno zmanjšal. Stanje tal se bo v fizičnem in kemijskem ter posledično kakovostnem smislu izjemno poslabšalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, katerikoli drug vpliv (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bo popolnoma nesprejemljiv, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi s tlemi.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na tla ter kmetijske površine ni možno.

5.4 Okoljski in varstveni cilji

Splošni okoljski in varstveni cilji za tla so:

- smotrnejša prostorska umestitev dejavnosti glede na talne razmere in preprečitev nastanka večjih erozijskih žarišč
- preprečevanje onesnaževanja tal
- ohranitev gozdnih površin v obstoječih okvirih in preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin
- ohranitev tradicionalne rabe tal
- ohranjanje najboljših kmetijskih površin
- ohranjanje varovalnih gozdov in gozdov s posebnim pomenom

Tabela 9: Okoljski cilji, kazalci in stanje plana za tla

cilji	kazalci	stanje
ohranjanje najboljših kmetijskih površin in preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin	delež najboljših kmetijskih površin v primerjavi z vsemi kmetijskimi površinami	• najboljših kmetijskih zemljišč, K1, je trenutno nekaj več kot 20% območja občine, • drugih kmetijskih zemljišč, K2, pa nekaj več kot 17% območja občine. • kmetijske površine glede na veljavni plan občine Grosuplje obsegajo 36% ozemlja občine.
ohranjanje varovalnih gozdov ter gozdov s posebnim pomenom	• delež varovalnih gozdov v primerjavi z vsemi gozdnimi površinami • delež in površina gozdov s posebnim pomenom v primerjavi z vsemi gozdnimi površinami	• 41 ha kar predstavlja 0,6% celotne gozdne površine v občini • primestni gozdovi naselja Grosuplje (opredeljeni v prostorskem planu)
preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin z gozdom v nižinskih predelih	• delež gozda v primerjavi z vsemi kmetijskimi površinami • razmerje med kmetijskimi površinami in gozdovi v nižinskih predelih	gozdni prostor obsega približno 7.550 ha, kar pomeni 55 % pokritosti občine Grosuplje
smotrnejša prostorska umestitev dejavnosti glede na talne razmere in preprečitev nastanka večjih erozijskih žarišč	število in stanje erozijskih žarišč ter nesaniranih kamnolomov	občasno aktivni kamnolomi (brez koncesije)
ohranjanje kmetijskih površin in njihove pridelovalne funkcije	prizadetost pridelovalne funkcije kmetijskih površin, trajna izguba kmetijskih površin	površine najboljših kmetijskih površin znašajo 2703 ha.

5.5 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje

5.5.1 Dejansko stanje okolja na območju Občinskega prostorskega načrta

5.5.1.1 Uvod

Reliefna raznolikost območja občine Grosuplje je pogojevala rabo tal in poselitev v preteklosti. Kraška pokrajina v občini Grosuplje zavzema južni del občine. Gozd kot površinski pokrov odločilno vpliva na krajinsko sliko območja in je vzrok za mestoma visoko stopnjo naravne ohranjenosti. Raba gozdnih površin v lesno pridelovalne namene je bila v preteklosti in je še danes izrazito prisotna. Zaradi razgibanosti terena, poraščenosti z gozdom in kraškega terena so primerne površine za kmetijstvo le na območjih z ravnim reliefom. Ti predeli se nahajajo v okolici mesta Grosuplje, na Grosupeljskem in Radenskem polju. Južni del občine obsega izrazito kraško območje s številnimi vrtačami in tako manj primerno za kmetijsko obdelavo. Gozdni predeli občine vse do 19. stoletja niso bili izkoriščani v večji meri. Kasneje so se zaradi industrializacije in potrebe po lesu kot surovini posamezni ravninski predeli gozdov izkrčili za potrebe poselitve. Prebivalci

posameznih takšnih območij so se ukvarjali predvsem s pašništvom. V zadnjih dvajsetih letih je govedoreja počasi upadala, kmetje pa so se namesto tega usmerili v ostale dopolnilne dejavnosti kmetij. Zaradi kraškega terena je raba tal v kmetijske namene deloma omejena. Debelina talnih horizontov je neenakomerno razporejena, značilni so t. i. žepi, kjer je debelina talnega horizonta večja, kot v preostalih delih tal.

Občina Grosuplje se je po drugi svetovni vojni zaradi zapoznelega razvoja gospodarskih panog pričela razvijati kasneje, njen razvoj je vezan predvsem na priselitev večjega števila ljudi, ki so ta razvoj spodbudili. Mesto Grosuplje se trenutno razvija v enega od glavnih primestnih naselij na območju ljubljanske regije.

Glede na relief lahko občino razdelimo na tri večje celote. Severni del občine zavzemajo gozdovi na gričevnati pokrajini od Police do Magdalenske gore, ki segajo do nadmorskih višin okoli 520 metrov. Proti jugu se relief spušča v Grosupeljsko polje. Nižinska območja so omejena na ravnico nadmorskih višin okoli 300 metrov, ki poteka v smeri zahod-vzhod. V tem območju se nahajajo pretežno kmetijske površine. V jugovzhodnem delu občine se nahaja zakraselo območje na katerem so Lučki dol in Ilova gora.

Vsakršna izguba tako kmetijskih, kot tudi gozdnih površin, je problematična in gre vedno za vzajemne učinke. Širitev poselitve na kmetijske površine pomeni njihovo izgubo, kar enako velja tudi za gozdne površine. V primeru gradnje na kmetijskih površinah se nadomestne kmetijske površine zagotavljajo s krčivami gozda, na zaraščajočih površinah ali s širjenjem na neobdelovane površine (travniki, pašniki). Kot smo že omenili reliefne značilnosti v občini Grosuplje omejujejo kmetijsko rabo površin in jo omogočajo le na nekaterih strnjenih območjih. Tako so pozidave kmetijskih površin umestne le, če gre za smiselne širitve že obstoječe poselitve ali če ni drugih možnih alternativ. Kmetijska zemljišča v bližini večjih mest so manj kakovostna za obdelavo, kot zemljišča, ki se nahajajo na ohranjenih območjih. Nadomestne kmetijske površine je v občini možno iskati povsod tam, kjer se kmetijske površine zaraščajo. Na območju Škocijanskega hribovja, kjer je delež gozda manjši, naj se nadomestne kmetijske površine zagotavljajo na opuščeni pašnikih. S tem se prepreči zaraščanje teh površin z gozdom in ohranja kulturna (kmetijska) krajina. Na območju občine Grosuplje gre za manjše krčitve kmetijskih površin za potrebe širitve poselitve, ki pa v večini primerov z vidika kakovosti kmetijskih površin, niso sporne. Glavni problem predstavljajo širitve izven strnjenih urbanih območij, kot je to primer golf igrišča.

5.5.1.2 Hidrogeološka zgradba

Površje v nesklenjenih ulekninah sestavljajo naplavine ponikalnic, vmesni vzpeti predeli so bolj izrazito zakraseli. Vode pritekajo v podolje s severa, z večinoma neprepustnega Posavskega hribovja. Zahodni del podolja je bolj razgiban in ima ponekod značaj hribovja. Geološka zgradba tal in s tem tudi hidrogeološka značilnosti so na območju občine zelo pestre.

Z Radeljskega polja se podzemne vode stekajo v izvir Krke. Na območju Žalsko -Loške uvale so kratke ponikalnice.

Ob dinarskih prelomnicah izvirajo številni potočki. Območje občine pokrivajo visoko in nizko prepustne kamnine z medzrnsko poroznostjo in prepustne kamnine s predvsem kraško poroznostjo. (Vir: Slovenija – pokrajine in ljudje, Založba mladinska knjiga, 1998)

5.5.1.3 Pedološka zgradba

Območje občine Grosuplje lahko glede na pedološko zgradbo v grobem razdelimo na tipe tal, ki jih najdemo v dinarskih predelih, in tipe tal, ki se nahajajo v nižinskih predelih. Značilnost občine je

izrazita razgibanost makroreliefa, na kraškem svetu pa se pojavljajo tudi številne mikroreliefne oblike, kot so vrtače, jame, brezna...Na območju se stikajo različne tektonske in kamninske enote. Na dolomitnem svetu so vrtače, doli in kraški izviri še redki, v južnem delu pokrajine, kjer prvladajo apnenci, pa je površje izrazito kraško s številnimi vrtačami, uvalami, suhimi in slepimi dolinami, ponikvami in podzemnimi jamami. Na severnem delu občine so prisotni neprepustni skrilavi glinavci, meljevci, peščenjaki, konglomerati, dolomiti z roženci in tufi. Tu površje prehaja iz Posavskega hribovja v gričevnat svet. Na južnem delu občine so čisti jurski in kredni apnenci in je prisotno močno zakreševanje. Na tem območju so številne kratke ponikalnice, ki zaradi majhne propustnosti pogosto poplavlajo in odlagajo holocenske usedline. Te ilovnati in glineni nanosi pokrivajo nižje ležeče predele občine. Grosupeljsko polje na južnem delu pokrivajo debele plasti aluvialnih nanosov, iz katerih mole le posamezni osamelci.

Lastnosti prsti so povezane z reliefom in kamnino, odvisne pa so od vodnih in podnebnih razmer. Površine na območju dolomita in nad poplavne in močvirne ravnice dvignjen gričevnat svet pokrivajo pokarbonatne prsti, ki pa zavzema relativno majhno površje. Neposredno na dolomitu ležijo rdečerjave glin, na njih pa razvijejo rjave evtrične sprane pokarbonatne prsti na rdečerjavni glini s plastmi sljudnatega skrilavca ter permokarbonskih skrilavcih, glinastih skrilavcih in peščenjakih z vložki apnenca. Pri debelini 20 do 40 cm so vpliva na lastnosti prsti tudi spodaj ležeča rdečerjava glina (sprane akritične pokarbonatne plasti z dvoslojnim profilom). V območjih, izpostavljenih talni in poplavni vodi, so tipi prsti odvisni od valovitosti površja. Kamninsko osnovo v vseh primerih predstavljajo ilovnato-glinasti nanosi. Prsti, ki so v večjem delu profila stalno zasičene z vodo so oglejene in značilne sivomodre barve. (Vir: Slovenija – pokrajine in ljudje, Založba mladinska knjiga, 1998)

5.5.1.4 Raba tal

Raba tal na območju občine Grosuplje je omejena zaradi kraškega terena in nižinskih predelov (polj), ki so občasno poplavljeni. Raba tal na območju občine Grosuplje je omejena zaradi strmega, kraškega terena ali močvirnosti. Kljub urbanizaciji tega prostora je kar 2/3 celotnega ozemlja kmetijski oz. podeželski prostor.

Z vidika geografskih značilnosti prostora in kakovosti tal razlikujemo tri značilna območja, ki določajo rabo tal:

- Ravninsko območje, kjer je mogoče pridelovati vse pomembnejše njivske posevke in vrtnine, tu so tla v največji meri namenjena poselitvi (urbana naselja in prevladujoče urbana naselja) in kmetijstvu.
- Hribovito območje, kjer so primerni pogoji za živinorejo na osnovi travniške krme in deloma za sadjarstvo. Na teh območjih so se oblikovala manjša naselja, ki so pretežno z ruralnim značajem.
- Kraški svet (fluviokras) z značilnimi oblikami (vrtače, uvale, jame), nastalimi zaradi mehanskega in kemičnega delovanja vode v apnencu. Zaradi razjedanje in odnašanje površinskih zemeljskih plasti je za fluviokras značilna na splošno plitva, sicer pa zelo neenakomerno debela rjava do rdečkasto glinasto-ilovnata zemlja, razen na kraških poljih kjer so zaradi nanosov sloji zemlje debelejši. Zaradi kraške specifičnosti, so na območju občine Grosuplje (Ilova gora, Račna, Velike Lipljene, Ponova vas, Slivnica, Žalna, Luče, Radensko polje in območje potoka Bičje) težji in omejeni pogoji za kmetijsko dejavnost. Slabša kakovost zemlje je najbolj primerna za travnike in manj zahtevne poljščine. Območje je v večji meri primerno za različne vidike turizma, izobraževanja (naravoslovne učne poti), pohodništva in rekreacije.

Poleg naravnih dejavnikov, delujejo na obravnavanem območju tudi nekateri družbeni dejavniki, ki vplivajo na to, katera raba se bo na posameznih območjih izvajala. Med temi dejavniki so:

- vodovarstvene zahteve na območjih zajemanja pitne vode,
- občutljivost posameznih rab prostora do drugih rab (npr. urbanizacija in kmetijstvo).

Za prepoznavnost krajine v občini je potrebno zagotoviti predvsem ohranjanje tradicionalne ekstenzivne kmetijske rabe (mozaični preplet njiv, travnikov, manjših sadovnjakov, omejkov in vmesnih gozdnih površin), izrazite poselitvene vzorce (npr. gručaste vasi), ohranjanje značilnih naravnih reliefnih oblik (npr. osamelci na Grosupeljskem in Radenskem polju) ter ustvarjene reliefne oblike (Slivniški pomol).

V občini Grosuplje ni širše pomembnih nahajališč nekovinskih mineralnih surovin – tehničnega kamna – apnenca, dolomita in peska. V prostoru se sicer nahaja večje število lokacij pridobivanja, ki pa so pretežno lokalnega pomena in vsi nimajo ustreznih dovoljenj za izkoriščanje. Na območju občine Grosuplje so bile doslej podeljene rudarske pravice za gospodarsko izkoriščanje na dveh lokacijah. Prva se nahaja v Plešah, kjer je koncesija podeljena podjetju Gramatech d.o.o., pridobiva pa se tehnični kamen – dolomit. Druga lokacija se nahaja v Šmarju-Sap, kjer se pridobiva tehnični kamen – dolomit, kjer je koncesija podeljena podjetju GPG Kipkop d.o.o. V občini je nekaj neperspektivnih kamnolomov tehničnega kamna (peskokop Dole, štiri peskokopi dolomita v nahajališču Sp. Duplice), ki imajo omejene možnosti razvoja in eksploatacije zaradi neugodnih naravnih danosti ali drugih omejitev. Gre za opuščene oziroma občasne aktivne neperspektivne kamnolome, ki niso samosanirani in zahtevajo sanacijske ukrepe.

Nekateri kamnolomi predstavljajo perspektivna nahajališča (ugodne geološko-morfološke danosti) za morebitno nadaljevanje izkoriščanja mineralne surovine. Med njimi sta kamnoloma tehničnega kamna-dolomita Stara vas, kjer ni izbranega koncesionarja in peskokop in peskokop tehničnega kamna Klanci pri Polici, ki je aktiven, a nima podeljene rudarske pravice, poleg tega pa leži na III. vodovarstvenem območju. Pripominjamo pa, da mora izkoriščanje potekati v skladu z veljavno rudarsko zakonodajo, za katero velja tudi ustrezna sanacija kamnoloma po končani eksploataciji.

5.5.1.5 Kmetijske površine

V dosedanjem prostorskem razvoju občine Grosuplje je kmetijstvo nastopalo kot izjemno pomemben dejavnik, ki je ustvaril kulturno krajino in močno zaznamoval podobo podeželja oz. vplival na razmestitev in strukturo naselij. Značilno je prevladujoče število malih kmetij. Z zmanjšanjem števila kmečkega prebivalstva je kmetijstvo izgubilo vlogo pomembnega gospodarskega dejavnika v podeželskih naseljih občine.

Skupna površina občine Grosuplje je 13.400 ha, medtem ko je skupna površina zemljišč v uporabi kmetijskih gospodarstev pa znaša 7010 ha (glej tabelo 11), od tega je 48% kmetijskih zemljišč.

V sedaj še veljavnem krovnem prostorskem aktu je za kmetijske površine opredeljeno 5078 ha, od česar je 2703 ha najboljših kmetijskih zemljišč in 2375 ha drugih kmetijskih zemljišč.

Na osnovi popisa kmetijskih gospodarstev leta 2000 je v občini Grosuplje evidentiranih 498 družinskih kmetij (glej tabelo 12), ki skupno obdelujejo 3.388 ha kmetijskih zemljišč. Od tega je 939 ha njiv in vrtov. Posamezno kmečko gospodarstvo v povprečju obdeluje približno 7 ha kmetijskih zemljišč.

Glede na naravne danosti je kmetijstvo v občini Grosuplje usmerjeno v živinorejo. Večina kmetij se ukvarja z živinorejo, kot je razvidno tudi iz tabele 10. Iz navedene tabele lahko povzamemo, da je v občini kmetijska dejavnost pridelave kulturnih rastlin oz. poljedelstvo v manjšini, le dobrih 7% kmetij se ukvarja z živinorejo in mešano rastlinsko pridelavo.

Tabela 10: Družinske kmetije po tipu kmetovanja

tip kmetovanja	število
poljedelstvo	1
vrtnarstvo	2
pašna živina	317
prašiči in perutnina	3
mešana rastlinska pridelava	12
mešana živinoreja	128
mešana rastlinska pridelava in živinoreja	35
SKUPAJ	498

vir: SURS, SI-Stat podatkovni portal; Popis kmetijstva 2000

Del kmetijskih gospodarstev se ukvarja še z rejo drobnice in vzrejo konj, tako športnih kot tudi za prirajo mesa. Poglavitna usmeritev naših kmetij je živinoreja, proizvodnja mleka in priraja mesa; posamezne kmetije se odločajo za integrirano pridelavo zelenjave in poljščin, ter del za ekološko kmetovanje.

Tabela 11: Površina zemljišč v uporabi kmetijskih gospodarstev v občini Grosuplje in površina kmetijskih zemljišč po kulturah v ha

vsa zemljišča v uporabi	kmetijska zemljišča	delež kmet. zemljišč (%)	njive in vrtovi	travniki in pašniki	sadovnjaki (kmečki)
7010	3388	48	939	2409	40

Vir: SURS, SI-Stat podatkovni portal; Popis kmetijstva 2000

Dopolnilne dejavnosti obsegajo:

- turistične kmetije
- predelavo sadja, zelenjave, tudi v okviru integrirane in ekološke pridelave
- predelavo mleka
- predelavo mesa, samostojno oz. v okviru turističnih kmetij
- predelava lesa (razrez in lesni sekanci)
- domačo obrt (suha roba)

Tabela 12: Družinske kmetije v občini Grosuplje po velikostnih redih kmetijskih zemljišč v uporabi

	družinske kmetije		0 - 2 ha		2 - 5 ha		5 - 10 ha		> 10 ha	
	število	%	število	%	število	%	število	%	število	%
Grosuplje	498	100	45	9	153	30,7	217	43,6	83	16,7
LUR	9469	100	1435	15,1	3080	32,5	3294	34,8	1660	17,5
Slovenija	86320	100	22997	26,7	30380	35,2	22053	25,5	10890	12,6

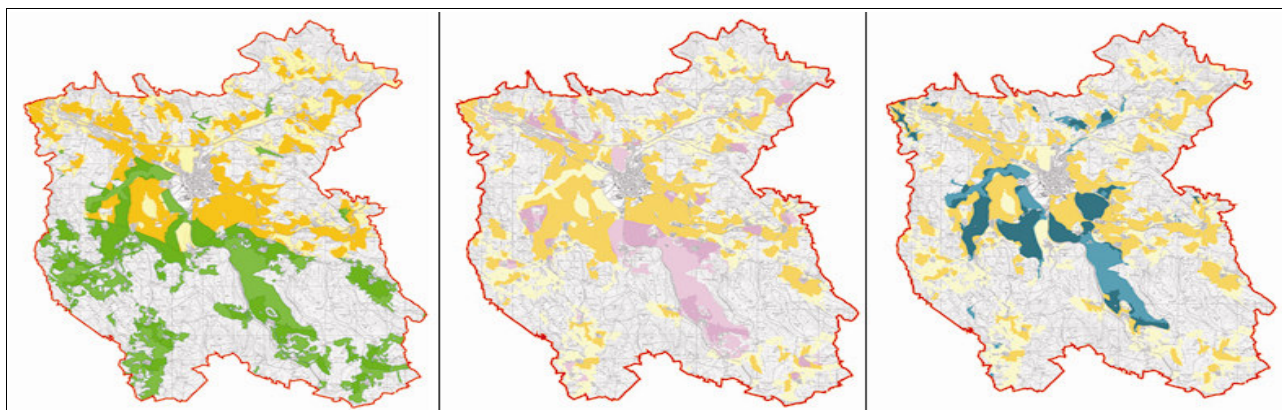
Vir: SURS, SI-Stat podatkovni portal; Popis kmetijstva 2000

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je podalo smernice za pripravo Občinskega prostorskega načrta (prej Strategije) občine Grosuplje. Na najboljših kmetijskih zemljiščih je gradnja objektov dopustna le, če ni mogoče uporabiti zemljišč, ki so manj primerna za kmetijsko pridelavo. V tem primeru se zemljišča za gradnjo objektov praviloma določijo na osnovi ovrednotenih variantnih predlogov glede na njihov funkcionalni, varstveni in ekonomski vidik ter

glede na njihovo sprejemljivost v lokalnem okolju. Kmetijska raba zemljišč ni prevladujoča raba na območju celotne občine, saj gozd pokriva več kot polovico površine občine.

Najboljša kmetijska območja se nahajajo na Grosupeljskem polju, kjer poteka intenzivna kmetijska pridelava. Na ostalih območjih občine se pojavljajo področja z omejenimi možnostmi kmetijske dejavnosti, predvsem zaradi strmih ter reliefno razgibanih območij. Ta območja so tista, za katere je značilna precejšnja omejenost možnosti uporabe zemljišč in dražja uporaba posebne mehanizacije. Za nadaljnji razvoj teh območij je pomembno ohranjanje živosti prostora, saj le to zagotavlja tudi ohranjanje kmetijske rabe tega prostora.

Okoljski cilj za področje kmetijstva je ohranjanje kmetijskih zemljišč in njihove pridelovalne funkcije ter preprečevanje nastanka ali širjenja erozijskih območij. Krčenje kmetijskih zemljišč v večjem obsegu lahko bistveno zmanjša pridelovalno funkcijo kmetijskih zemljišč, posledično pa se zmanjša količina pridelane hrane ter prihodek pridelovalca. Morebitne škodljive vplive umeščanja nove namenske rabe v prostor predstavljajo kazalci prizadetosti pridelovalne funkcije kmetijskih zemljišč in njihova trajna izguba. Poleg tega pa kmetijske površine skupaj z ostalimi sestavinami narave tvorijo značilno kulturno krajino, ki je odraz človekove rabe prostora v preteklosti in danes. Cilji, kazalci za spremljanje morebitnih vplivov na kmetijstvo in metodologija vrednotenja ter ocenjevanja predvidenih posegov na kmetijske površine so navedeni v tabeli 9.

Slika 8: Kmetijska zemljišča z omejitvami zaradi naravnih vrednot, kulturne dediščine in vod
vir: LUZ, d.d., Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007

Prva slika prikazuje območja kmetijskih površin (rumena barva) z omejitvami zaradi:

- naravnih vrednot (zeleno barva),
- območij kulturne dediščine (roza barva) in
- voda (modra barva).

Vsakršna izguba tako kmetijskih, kot tudi gozdnih površin, je problematična in gre vedno za vzajemne učinke. Širitev poselitve na kmetijske površine pomeni njihovo izgubo, kar enako velja tudi za gozdne površine. V primeru gradnje na kmetijskih površinah se nadomestne kmetijske površine zagotavljajo s krčitvami gozda. Kot smo že omenili reliefne značilnosti v občini Grosuplje omejujejo kmetijsko rabo površin in jo omogočajo le na nekaterih strnjjenih območjih (Grosupeljsko polje). Tako so pozidave kmetijskih površin umestne le, če gre za smiselne širitve že obstoječe poselitve ali če ni drugih možnih alternativ. Kmetijska zemljišča v bližini večjih mest so manj kakovostna za obdelavo, kot zemljišča, ki se nahajajo na ohranjenih območjih.

Za podroben prikaz predvidenih sprememb namenske rabe je izdelana Strokovna podlaga za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009 v kateri so zbrana vsa območja, ki kakorkoli posegajo na

kmetijske površine. Med njimi so tako že izvedene spremembe, kjer gre za ažuriranje stanja kot tudi načrtovane.

Dopolnjen osnutek OPN Grosuplje predvideva spremembo namenske rabe na kmetijskih zemljiščih. Skupno se bo površina kmetijskih zemljišč v občini Grosuplje glede na veljavno plansko rabo zmanjšala za 181,2 ha oziroma za 3%. Od tega je največ sprememb na najboljših kmetijskih zemljiščih, kar obsega 101,32 ha.

Spremembe na druga kmetijska zemljišča pa obsegajo 79,87 ha. Če upoštevamo podatek o dejanski rabi, ki je bolj ažuren, je posegov na najboljša kmetijska zemljišča (njive in vrtovi) le 45,9 ha oziroma 0,3%. V primerjavi z veljavnim planom je površina kmetijskih zemljišč manjša tudi zaradi ažuriranja in uskladitve z dejanskim stanjem.

Tabela 13: Kmetijska zemljišča glede na obstoječi plan, dejansko rabo in občinski prostorski načrt občine Grosuplje

	Območje občine (ha)	Vsa kmetijska zemljišča (ha)	K1 (ha)	K2 (ha)
Veljavni plan	13382,6	5077	2703,3	2373,7
	100,00%	37,90%	20,20%	17,70%
Dejansko stanje	13382,6	4965,3	-	-
	100,00%	37,10%	-	-
OPN Grosuplje	13382,6	4916,8	2605,3	2311,5
	100,00%	36,74%	19,46%	17,27%

vir podatkov: Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009

Najpomembnejše namenske rabe, ki so predvidene na najboljših kmetijskih zemljiščih, so stanovanjske površine za eno in dvostanovanjsko gradnjo (predstavljajo 38% posegov na najboljša kmetijska zemljišča), površine za oddih, rekreacijo in šport (predstavljajo 34% posegov na najboljša kmetijska zemljišča) in površine podeželskega naselja (predstavljajo 8% posegov na najboljša kmetijska zemljišča).

Tabela 14: Predvidena namenska raba na najboljših kmetijskih zemljiščih

podrobnejša namenska raba opn grosuplje	površina spremembe (m ²)
SSe - eno in dvostanovanjske površine	97720
ZS - površine za oddih, rekreacijo in šport	431959
SK - površine podeželskega naselja	107.409
IG - gospodarske cone	52621
SKv - površine podeželskega naselja, vaški rob	43693
ZV - površine za vrtičkarstvo	24621
ZP - parki	23385
A - površine razpršene poselitve	23.246
CDs - druga območja centralnih dejavnosti s prevladujočimi stanovanjskimi površinami	21.977
Ak - samotne kmetije	14001
CD - druga območja centralnih dejavnosti	13719
BT - druga območja centralnih dejavnosti	12204

podrobnejša namenska raba opn grosuplje	površina spremembe (m ²)
IK - površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	11112
O - območje okoljske infrastrukture	4533
ZK - pokopališča	2894
CV - vaško jedro	1.537
E - območja energetske infrastrukture	1.488
CDos - druga območja centralnih dejavnosti s prevladujočimi obrtnimi in stanovanjskimi dejavnostmi	1.391
ZD - druge urejene zelene površine	387
G - gozd	169
PC - površine cest	104.584
skupaj	1.013.294

vir podatkov: Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009

Na območju občine Grosuplje gre za krčitve kmetijskih površin za potrebe širitve poselitve, ki pa v večini primerov z vidika kakovosti kmetijskih površin, niso sporne. Glavni problem predstavljajo širitve izven strnjanih urbanih območij, ki pa jih na območju občine Grosuplje ni. Ocenjujemo, da v tem primeru pridelovalna funkcija kmetijskih zemljišč ne bo ogrožena, saj se predvidene spremembe namenske rabe navezujejo na obstoječa naselja in ne bo prišlo do drobljenja kmetijskih površin. Največ izmed obravnavanih posegov na kmetijska zemljišča je na območju Grosupeljskega polja, saj je na tem delu največji delež kmetijskih površin občine.

Nekaj predvidenih sprememb namenske rabe je na hidromelioracijskem sistemu Gatina, ki obsega območje med Grosupljem, Gatino in M. Mlačevim ter na hidromelioracijskem sistemu Slivnica, ki obsega področje doline Podlomščica vzhodno ob Slivniškem hribu, na severu meji na cesto Grosuplje - Ponova vas, na jugu pa sega do Police. V obeh primerih hidromelioracij je osuševalni sistem.

Nadomeščanje kmetijskih zemljišč je smiselno na območjih, kjer je nekoč že bila kmetijska raba, vendar so zaradi opuščene kmetovanja v veljavni planski rabi opredeljena kot gozd. Obseg gozda in kmetijskih zemljišč je v dopoljenem osnutku OPN povzet po veljavni planski rabi. V dopoljenem osnutku OPN Grosuplje je 216,8 ha zemljišč opredeljenih kot gozd in bi glede na dejansko rabo zemljišč lahko bila opredeljena kot druga kmetijska zemljišča. To so predvsem trajni travniki in kmetijska zemljišča v zaraščanju. Med manjše površine, ki so opredeljene kot gozd sodijo tudi drevesa in grmičevje, njive oziroma vrtovi, ekstenzivni oziroma travniški sadovnjaki, kmetijska zemljišča porasla z gozdom in neobdelana kmetijska zemljišča. Največji delež predstavljajo trajni travniki, ki obsegajo kar 65%. (povzeto iz Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009).

5.5.1.6 Gozdne površine

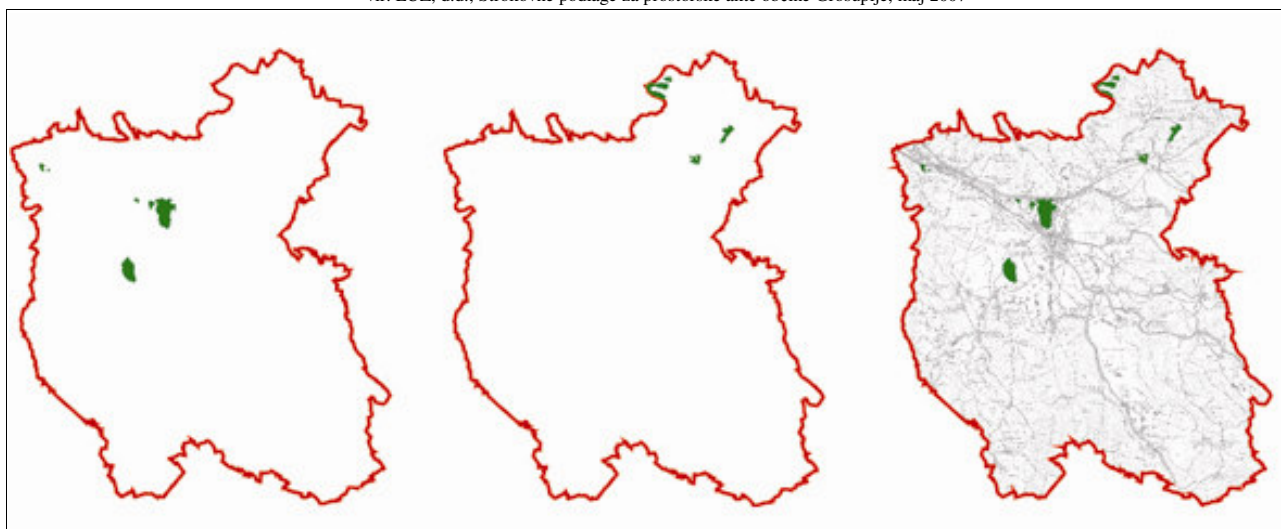
Gozd v občini Grosuplje je vedno predstavljal značilno in hkrati dominantno sestavino krajine. Povezan je z deležem kraških tal in strmega sveta, zato je v občini Grosuplje prisotna predvsem na prehodu v Posavsko hribovje na severu ter na prehodu v planotast svet jurskih apnencev na jugu.

Gozdovi tako pokrivajo predvsem območja, kjer ravnina prehaja v nagnjena, strmejša pobočja na obrobju. Na ravnini in na rahlo vzvalovanem reliefu pa najdemo ostanke gozdov v obliki posameznih oziroma skupin gozdnih dreves. Ves gozdni prostor obsega približno 7.550 ha, kar pomeni 55 % pokritosti občine. Sestavlja jo gozdno gospodarska enota Grosuplje.

Gozd prekriva namreč kar 13.084,96 ha gozdno gospodarske enote Grosuplje, kar predstavlja skoraj 55,4 % njene površine. Gozd je odsoten predvsem v širših dolinah, prisojnih pobočjih, na slemenih, kjer se je razvila poselitev in kmetijska obdelava zemljišč. Gozdno rastje se razlikuje predvsem glede na pedološke in reliefne razmere. Večji del hribovitega in planotastega sveta na severu in jugu občine prekrivajo gozdovi bukve in črnega gabra. Zlasti gozdovi bukve so gospodarsko pomembni, na strmih pobočjih pa imajo gozdovi tudi varovalno vlogo. So pa omenjeni gozdovi zaradi vpliva človeka mnogokrat spremenjeni v smrekove sestoje. Na mokrotnem svetu ob vodotokih rastejo črne jelše, topoli, vrbe in drugo vlagoljubno rastje. Na območju Grosupeljske kotline so nižinski gozdovi gradna in belega gabra. Zaradi raznolikosti biotopov je za občino značilen vrstno pester živalski svet.

Slika 9: Gozdne površine s posebnimi funkcijami

vir: LUZ, d.d., Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007

Slika 9 prikazuje na levi strani območja gozdov s posebnim namenom (predvsem zaradi pomembnega rekreacijskega pomena), na sredini območja varovalnih gozdov in na desni združeno vsa območja. Ta območja so: območje Koščakovega hriba z dvema ostankoma gozda na zahodni strani, gozd Ježa, gozd pod hribom Malija, območje Panškega hriba in Debelega vrha, gozd pri Polici in del gozda na Muhovem hribu.

Glede na drevesno sestavo je dobra polovica gozdov ohranjenih, 39% gozdov spremenjenih in 8% gozdov močno spremenjenih. Poškodovanost dreves v občini je majhna (4%), večina drevja sodi v razred prav dobre in dobre kakovosti (predvsem macesen).

Lastništvo je izredno razdrobljeno (povprečna velikost posesti je 1,50 ha) in predvsem zasebno (95%), državnih je slabih 5%, manj kot 0,5% je občinskih in gozdovi drugih pravnih oseb. Gozdovi so večnamenski (99%), varovalnih je le 40,47 ha.

Gozdni pokrov je pomemben dejavnik varovanja tal pred erozijskimi procesi, poleg tega pa predstavlja pomemben filter pri prehajanju snovi skozi različne profile tal in naprej v podtalnico. Gozd preprečuje površinsko izpiranje hranilnih snovi iz zgornjega dela tal, hkrati pa omogoča njihovo nemoteno kroženje med različnimi ekosistemi ter znotraj posameznega ekosistema. Med drugim gozd predstavlja pomemben zadrževalnik vode v tleh. Predvsem so te lastnosti pomembne pri ščitenju občutljivega kraškega terena ter podzemnih voda pred škodljivim vnosom snovi v tla, zato naj se veliki gozdni kompleksi ohranjajo v obstoječem obsegu ter, da se preprečuje vdor paše v osrednje predele teh kompleksov kot osrednjih življenjskih prostorov velike divjadi. V gozdni in

kmetijski krajini naj se posega v malo donosne gozdove, ki so nastali na opuščeni in zaraščajoči se kmetijskih površinah.

5.5.1.7 Onesnaženost tal

Med točkami vzorčenja v letu 2006 je bilo edino mesto vzorčenja v občini Grosuplje ob naselju Mala Račna. Rjava pokarbonatna tla na osamelcu nad Radenskim poljem. Raba tal je travnik, tla so nevtralne reakcije in meljasto ilovnate teksture (delež melja je preko 70%) ter imajo srednjo kationsko izmenjalno kapaciteto. Razen vsebnosti Co malo nad mejno vrednostjo (verjetno geogeni izbor) so koncentracije ostalih nevarnih snovi v območju naravnih vrednosti oziroma pod spodnjo mejo podajanja (LOQ). vir: Raziskave onesnaženosti tal Slovenije v letu 2006 (Biotehniška fakulteta, Center za pedologijo in varstvo okolja, december 2007). V zadnjem dosegljivem poročilu o onesnaženosti tal v Sloveniji izvedeni leta 2007 na območju občine Grosuplje ni bilo vzorčnih točk.

Seveda je izredno težko delati zaključke o stanju tal na širšem območju občine Grosuplje zgolj na podlagi omenjenega merilnega mesta. Zato ocenjujemo, da dobljene meritve onesnaženosti tal za območje občine Grosuplje niso merodajne. Poglavitni dejavniki, ki pripomorejo k večji onesnaženosti tal, so kmetijstvo z vnosom gnojil v tla, promet in vnos nevarnih snovi v tla zaradi industrijske dejavnosti.

5.5.2 Grosupeljsko polje

5.5.2.1 Opis dejanskega stanja

Na območju Grosupeljskega polja se nahajajo mesto Grosuplje in ostala manjša urbana središča v katerih prevladuje predvsem obstoječa stanovanjska raba, v okolici pa se nahajajo pretežno gozdne in travniške površine. Najobsežnejše, strnjene, kmetijske površine so južno od naselja Grosuplje in v smeri proti Šmarju-Sap. Mesto Grosuplje predstavlja urbanizirano središče občine, v njem najdemo večje število površin namenjenih proizvodni dejavnosti in mešanim območjem. Pomembno vlogo pri poselitvi območja so v preteklosti imele naravne danosti, predvsem vodotoki Grosupeljščica in Bičje, ob katerih so bile pred ureditvijo obsežne poplave. Na severu se vzpenja s smrekovim gozdom porasel Brinjski hrib (409 m). Na vzhodu se dvigata nizek grič Kamna gorica (388 m) in za njim na severu gozdnato sleme Drnovka (443 m). V območje obdelave Grosupeljsko polje smo vključili še območje do naselja Šmarje-Sap, saj se po lastnostih navezuje na območje mesta Grosuplje. Na obravnavanem območju Grosupeljskega polja so gozdovi posebnega pomena na območju Brinjskega hriba, na območju Ježe in pri Razdrtem ob Šmarju-Sap. Vzhodno od naselja Grosuplje je večje obstoječe območje namenjeno potrebi obrambe, ki do sedaj še ni bilo vrisano v prikazih namenske rabe prostora. Jugozahodno od naselja Šmarje-Sap je večja površina izkoriščanja mineralnih surovin (nahajališče Šmarje-Sap), kjer pa odkop trenutno ne poteka, ni pa sanirana. Območja pridobivanja so tudi na območju Pleš, na meji z občino Škofljica ter Zaver pri Duplici.

5.5.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na območju Grosupeljskega polja je poselitev zaokrožena okoli naselbinskih jedr, predvsem na osi Grosuplje- Šmarje sap. Večjih novih širitve dejavnosti na tem območju ni predvidenih, manjše širitve pa se držijo obstoječih poselitvenih območij. Širitve so predvidne ob naselju Veliki vrh pri Šmarju, Šmarje Sap, Grosuplje ter manjši posegi južno od naselja Grosuplje. Občinski prostorski načrt predvsem opredeljuje v prostoru že prisotne namenske rabe po sedaj veljavni zakonodaji. Širjenje naselij se večinoma predvideva na kmetijske površine, le na posameznih območjih na

gozdne površine. Ob naselju Šmarje-Sap, Grosuplje in Cikava so predvidene tudi gospodarske cone. Stanovanjske dejavnosti nimajo večjega neposrednega vpliva na tla, kot recimo kmetijstvo.

Predvidene spremembe kmetijskih površin in se načrtujejo za razvoj naselij na podlagi urbanističnih načrtov. Tako so predlagane ob naselju Šmarje Sap (1_4_SSe_11, 1_4_SK_7 in 1_2_SSe_5), Veliki Vrh pri Šmarju, Grosuplje (2_2_IG_1, 2_3_SSe_5, 2_3_SSe_3).

Predlagani posegi na najboljša kmetijska zemljišča se pretežno nanašajo na uskladitev stanja v naravi le v manjši meri na spremembo dejanske rabe prostora. Tako so na večjem delu zemljišča že pozidana s stanovanjskimi ali gospodarskimi objekti. Ta zemljišča so s stališča kmetijske obdelave že izgubljena, zato je smiselna sprememba namembnosti v zazidljivo območje. To so posegi na območju naselij Šmarje, Sap, Mali in Veliki Vrh, Podgorica pri Šmarju, Zg. Slivnica, Gajniče (vas), Huda Polica, Paradišče, Cikava in Sela. Sprememba namembnosti teh območij v zazidljiva območja s stališča ohranjanja kmetijskega prostora in kmetijske pridelave ni sporna.

Najobsežnejša sprememba na obravnavanem območju obsega golf igrišče (2_4_ZS_1). Nanaša se na cca 40 ha najboljših kmetijskih zemljišč. Na manjšem delu je že urejeno igrišče za golf, večji del zemljišča pa je namenjen kmetijski rabi, kar je vidno na terenu in razvidno iz uradnih evidenc MKGP. Teren je rahlo valovit, poljske prometnice omogočajo dostop tudi z velikimi kmetijskimi stroji in priključki. Z vidika varstva kmetijskih zemljišč in kmetijskih gospodarstev je predlog manj sprejemljiv. Glede na to, da je območje obsežno, ga je praktično nemogoče nadomestiti z drugimi površinami.

Obsežnejša površina izven obstoječega naselja je tudi območje vrtičkov v Gajničah 1_7_ZV_1, kjer je dejavnost že prisotna in gre samo za uskladitev z dejanskim stanjem.

Tako ocenjujemo vpliv izvedbe plana na kmetijska zemljišča v območju Grosupeljskega polja ob upoštevanju omilitvenih ukrepov kot nebitven vpliv. Enako velja tudi za poseganje na gozdna zemljišča, kjer v nobenem primeru ne gre za krčitve večjih površin. Glede na navedeno se pokrovnost in raba zemljišč ne bo bistveno spremenila.

Večje spremembe kmetijskih površin so še v naselju Sp. Blato (2_5_Ak_1) kjer gre za uskladitev z dejanskim stanjem. Na območju že stoji stavba, zato se ureditveno območje naselja razširi tako, da se vanj vključi že obstoječo stavbo. Razširitev predstavlja zaokrožitev območja.

Območje 3_2_ZS_1 v naselju Gatina je ureditveno območje za potrebe športnega igrišča in gradnjo gasilskega doma. Predlagano zemljišče leži na robu naselja. Gre za širši javni interes, zato se namenska raba spremeni v površine za rekreacijo in šport. Območje je bilo v preteklosti močvirno in zato nasuto, tako da se ne uporablja kot kmetijska površina.

Na območju 3_5_A_2 gre za uskladitev z dejanskim stanjem. Na območju že stojijo stavbe romskega naselja Oaza, zato se predlaga, da se območje opredeli kot površine razpršene poselitve.

Izgradnja vseh novih območij bo imela vpliv na tla med samo izgradnjo, kasneje pa lahko nastanejo posredni vplivi, ki so rezultat nastajanja odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in odpadnih komunalnih vod. Kjer kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno oziroma ne obratuje, je skladno s Pravilnikom o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08) obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). Izvajalec javne službe mora zagotavljati prevzem blata iz

malih komunalnih čistilnih naprav ter obstoječih greznic. Prav tako mora zagotavljati redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi. Odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji mora biti zagotovljeno do rokov, ki so predpisani z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 45/07) ter Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 98/07). Pri gradnji bo prišlo do spremembe pedoloških lastnosti tal zaradi odstranjevanja vrhnje plasti tal ter uporabe težkih strojev. Kot posledica teh vplivov bo sprememba fizikalnih in kemijskih lastnosti tal. Med gradnjo je potrebno seveda dosledno upoštevati pravila na gradbišču in preprečiti morebiten izliv olja ali goriva gradbene mehanizacije v tla. Če bi v času intenzivnih gradbenih del vseeno prišlo do razlitja olja ali goriva iz delovnega stroja na nevodotesno utrjena tla, je kontaminirano zemljino potrebno takoj odstraniti. Odstranjeno zemljino je potrebno ustrezno embalirati (v sode) in predati pooblaščen organizaciji za ravnanje s tovrstnimi odpadki. Intenzivno kmetijstvo predvsem z nenadzorovanim gnojenjem in vnašanjem zaščitnih snovi v tla z okoljskega stališča pomeni večjo nevarnost kot predvidene spremembe rabe. Vpliv na tla med gradnjo bo kratkotrajen, kasneje večjih vplivov na tla, ob upoštevanju vseh predpisov, ne pričakujemo.

Območja pridobivanja mineralnih surovin so že prisotna v prostoru (območji ob naselju Šmarje Sap), pričakovano je njihovo nadaljnje izkoriščanje in kasneje sanacijo. Za poseg na tla velja, da je neposreden in ima trajen vpliv, saj se pri tem spremeni relief tal ter talni profil na območju izkopavanja. Območje pridobivanja naj ostane znotraj predvidenih okvirov oziroma površin. Pri tem je potrebno zagotoviti rudarski projekt za izkoriščanje in izvajanje del na območju in načrt sanacije nahajališča po končanem izkoriščanju. Vpliv na gozdne in kmetijske površine bo še naprej neposreden in trajen. Posekan bo gozd z lesnoproizvodno funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti. Pri krčitvi gozda se ne bo celotna površina izsekala naenkrat, ampak postopoma v obsegu, ki bo določen z letnim načrtom napredovanja rudarskih del v posamezni fazi širitve pridobivalnega prostora.

Obstoječa poselitev predstavlja smiselno zaokroženo prostorsko enoto, vsi načrtovani posegi (razen golf igrišča) so strnjeni znotraj urbaniziranih območij.

Vpliv gradnje in širitve na tla ocenjujemo z opisno oceno **nebitven (B)**.

Vpliv predvidenih novih posegov na kmetijska zemljišča ocenjujemo z oceno **nebitven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi za zmanjšanje vpliva posegov na tla so podani v poglavju 5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal na str. 78.

5.5.3 Severno obrobje Grosupeljskega polja

5.5.3.1 Opis dejanskega stanja

Na obravnavanem območju so površine okoli naselij Polica, Gorenja vas, Mala in Velika Stara vas ter Peč namenjene kmetijstvu. Površine ob naselju so namenjene njivam in vrtovom, sledijo jim travniki in sadovnjaki, potem površine prehajajo v gozd, ki pokriva osojne in strmejše predele. Na obravnavanem območju se nahajajo območja varovalnih gozdov (Panški hrib, Debeli vrh, Muhov hrib in Gradišče). Ostalih gozdov s posebnimi nameni na obravnavanem območju ni. Na skrajnem severnem robu občine, pod hribom Kozbec je območje pridobivanja mineralnih surov.

5.5.3.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Lokacije predvidenih posegov se v celoti držijo poselitvenih območij in so večinoma predvidena na območju kmetijskih zemljišč. Velika večina prelaganih sprememb obsega že izvedene posege in gre tako samo za ažuriranje stanja v prostoru. V naselju Velika Stara vas območje 5_3_SSe_1 meji na obstoječe ureditveno območje naselja. Predlog se nanaša na povečanje ureditvenega območja naselja proti severu, za potrebe stanovanjske gradnje za lokalne prebivalce. Razširitev predstavlja zapolnitev vrzeli med že pozidanimi zemljišči. Na območju naselja Peč je 5_5_SKvr_1 stavba, zato se ureditveno območje naselja razširi tako, da se vanj vključi že obstoječo stavbo. Razširitev predstavlja zaokrožitev naselja Peč.

V naselju Polica je predlagana sprememba večjega območja severno od cerkve označena z 5_7_CD_1 predvidena za povečanje območja centralnih dejavnosti, za potrebe nove šole in spremljajočih športnih igrišč.

Širitev naselij na kmetijske površine bo minimalna, vendar s stališča onesnaževanja tal ni sporna. Če v času gradnje na območju, predvidenih novih stanovanjskih območij kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno oziroma ne obratuje, je skladno s Pravilnikom o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08) obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave). Izvajalec javne službe mora zagotavljati prevzem blata iz malih komunalnih čistilnih naprav ter obstoječih greznic. Prav tako mora zagotavljati redno praznjenje nepretočnih greznic in odvoz ter obdelavo njihove vsebine v komunalni čistilni napravi. Odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji mora biti zagotovljeno do rokov, ki so predpisani z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 45/07) ter Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 98/07).

Na obravnavanem območju je že mesto pridobivanja mineralnih surovin, tako da je pričakovano njihovo nadaljnje izkoriščanje in kasneje sanacijo. Za poseg na tla velja, da je neposreden in ima trajen vpliv, saj se pri tem spremeni relief tal ter talni profil na območju izkopavanja. Območje pridobivanja naj ostane znotraj predvidenih okvirov oziroma površin. Pri tem je potrebno zagotoviti rudarski projekt za izkoriščanje in izvajanje del na območju in načrt sanacije nahajališča po končanem izkoriščanju. Vpliv na gozdne in kmetijske površine bo še naprej neposreden in trajen. Posekan bo gozd z lesnoproizvodno funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti. Pri krčitvi gozda se ne bo celotna površina izsekala naenkrat, ampak postopoma v obsegu, ki bo določen z letnim načrtom napredovanja rudarskih del v posamezni fazi širitve pridobivalnega prostora.

Pri gradnji je potrebno upoštevati vsa pravila na gradbišču in preprečiti morebiten izliv olja ali goriva iz gradbene mehanizacije v tla, ob primeru razlitja pa ustrezno ukrepati.

Ocenjujemo, da predvidene spremembe rabe prostora ne bodo imeli vpliva na pridelovalno funkcijo kmetijskih zemljišč. Vsakršna gradnja ima tako na tla kot na kmetijska zemljišča trajen vpliv.

Vpliv predvidenih sprememb rabe na kmetijska zemljišča tako ocenjujemo kot **nebistven vpliv (B)**.

Vpliv razvoja območja na kvaliteto tal ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal na str.78.

5.5.4 Škocjansko hribovje

5.5.4.1 Opis dejanskega stanja

Območje obsega južni del občine, ki je sestavljeno predvsem iz kraškega površja. Kmetijske površine so predvsem v nižje ležečih, ravnih območjih v okolici naselij. Zaradi kraškega terena je tu več površin s travniško rabo, kot njivskih površin, ki so le v bližini naselij. Sadovnjaki so na manjših prisojnih površinah navezanih na naselja. Kmetijske površine, ki so pretežno na ravnih območjih ob vodotokih, so ob večjih nalivih poplavljeni. Na tem obravnavanem območju ni varovalnih gozdov. Strmejšje ali osojne površine pokrivajo gozdne površine, kjer pa gozd ni opredeljen kot varovalni ali gozd s posebnim namenom. Na območju ni pridobivalnih mest za mineralne surovine.

5.5.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe so predvsem vezane na širitev stanovanjskih površin, med katerimi je zopet večinski del opredeljen kot ažuriranje dejanskega stanja na tem območju. Lokacije predvidenih posegov se držijo poselitvenih območij, saj gre za majhna območja širitev v smislu zapolnitve robu naselja. Tako so v naselju Ponova vas (4_8_SKvr_3) uskladi z dejanskim stanjem. Na območju že stojijo stavbe, zato se ureditveno območje naselja razširi, tako da se vanj vključi že obstoječe stavbe. Razširitev predstavlja zapolnitev vrzeli med že pozidanimi zemljišči.

Izgradnja na vseh novih spremembah površin bo imela vpliv na tla med samo gradnjo, kasneje pa lahko nastanejo posredni vplivi, ki so rezultat nastajanja odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in odpadnih komunalnih vod. Če v času gradnje na območju kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je potrebno enako ravnaje kot je opisano v predhodnih opisih. Pri gradnji bo prišlo do spremembe pedoloških lastnosti tal zaradi odstranjevanja vrhnje plasti tal ter uporabe težkih strojev. Kot posledica teh vplivov bo sprememba fizikalnih in kemijskih lastnosti tal. Med gradnjo je potrebno dosledno upoštevati pravila na gradbišču in preprečiti morebiten izliv olja ali goriva gradbene mehanizacije v tla, v primeru razlitja pa ustrezno ravnati (kontaminirano zemljinu odstraniti in jo embalirati ter predati pooblaščenim organizaciji). Z izgradnjo ceste se bo izvzelo zemljišča, ki so trenutno namenjena kmetijstvu. S stališča onesnaževanja tal pa nova cesta ne pomeni velike obremenitve. Intenzivno kmetijstvo predvsem z nenadzorovanim gnojenjem in vnašanjem zaščitnih snovi v tla z okoljskega stališča pomeni večjo nevarnost. Vpliv na tla med gradnjo prometnic bo kratkotrajen, kasneje večjih vplivov na tla, ob upoštevanju vseh predpisov, ne pričakujemo.

Vpliv gradnje in širitve obravnavanih območij na tla ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Vpliv predvidenih novih posegov na kmetijska zemljišča ocenjujemo kot **nebistven vpliv (B)**.

Ukrepi so podani v poglavju 5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal na str.78.

5.5.5 Radensko polje

5.5.5.1 Opis dejanskega stanja

Radensko polje je dobilo ime po vaseh Velika in Mala Račna. To je dobre štiri kilometre dolga in povprečno en kilometer široka, slepi dolini podobna ravnica, ki jo s treh strani obrobijo dokaj

strma pobočja okoliških hribov, le na severu se prek zožitve pri Boštanju nadaljuje v Grosupeljsko polje. Površine v severnem delu polja so opredeljene kot najboljše kmetijska zemljišča in v južnem delu polja, kjer so površine opredeljene kot ostala kmetijska zemljišča. Na območju ni varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom. Večji del polja je za intenzivno kmetijsko obdelavo neprimeren. Na območju rednih poplav namreč uspeva le travinje slabše kakovosti, ki je večinoma kislo. Kmetijske površine so na območjih, ki jih poplave praviloma ne dosežejo, to je na južnem delu polja, okoli Velike in Male Račne ter na skrajnem severu, na dvignjenem robu okoli Zagradca. Posamezne njive dosežejo le katastrofalne poplave, kar kaže, da so se ljudje znali prilagajati naravnim razmeram. Kmetijska pridelava služi predvsem zasebnemu namenu. Parcelna struktura je drobna, njive so v ozkih pasovih, pravokotno na ceste in poljske poti, kar oblikuje značilno krajinsko podobo tega dela polja, še posebej v primerjavi z ostalim, poplavnim delom. Gozdov je na predlaganem zavarovanem območju relativno malo. V njih se gospodari trajnostno skladno z gozdnogospodarskim načrtom. V letu 2007 je na vzhodnem obrobju Radenskega polja prišlo do gradacije lubadarja na kar nekaj mestih. Kakor na veliko območjih v Sloveniji, se tudi na Radenskem polju pojavlja grožnja opuščanja kmetijske rabe prostora. Delež aktivnega prebivalstva, ki se ukvarja s kmetovanjem z leti pada. Tako se povečuje delež površin, na katerih se gospodari samo še zaradi tradicije, kakor tudi delež tistih površin na katerih se sploh ne gospodari. Po drugi strani pa se na tistih območjih, kjer se kmetijska dejavnost izvaja, gospodari vse bolj intenzivno. Prihaja do pregnojevanja in s tem uničenja habitatov za določene pomembne rastlinske vrste. Pregnojevanje je tudi vir onesnaženja podzemne vode. www.radenskopolje.si

5.5.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe so predvidene ob obstoječih cestnih povezavah in ob obstoječih naseljih. Tudi v tem delu občine gre predvsem za ažuriranje stanja iz prostora.

Najobsežnejša sprememba je v naselju Boštanj 3_4_ZS_1, kjer je predvideno povečanje ureditvenega območja površin za turizem za potrebe razvoja turističnih dejavnosti. Kot površine za rekreacijo in šport so opredeljene površine za ježo, ki predstavljajo spremljevalno dejavnost Centra Grajski vrt Boštanj. V naselju Veliko Mlačevo je območje 3_4_SK_2 meji na obstoječe ureditveno območje naselja. Predlog se nanaša na povečanje ureditvenega območja naselja proti severu, za potrebe stanovanjske gradnje za potrebe lokalnega prebivalstva.

Spremembe so predvsem vezane na širitev stanovanjskih površin, v manjši površini drugim dejavnostim (Velika Račna – centralne dejavnosti), ki pa so navezane na obstoječa naselja in prometnice. Južno od naselja Veliko Mlačevo so predvidena območja površin z objekti za kmetijsko proizvodnjo.

Stanovanjske dejavnosti nimajo večjega neposrednega vpliva na tla, kot recimo kmetijstvo. Lahko pa nastanejo posredni vplivi, ki so rezultat nastajanja odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in odpadnih komunalnih vod. Če v času gradnje na območju kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave).

Pridelovalna funkcija kmetijskih zemljišč bo ohranjena, saj gre za manjši obseg posegov nanje. Vsakršen poseg, pri katerem je potrebna gradnja objektov, v tla kot tudi na kmetijske površine pomeni njihov trajni vpliv na tla.

Vpliv razvoja območja Radenskega polja na kvaliteto tal ocenjujemo z opisno oceno **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Vpliv predvidenih sprememb namenske rabe na kmetijska zemljišča ocenjujemo kot **nebistven vpliv (B)**.

Ukrepi so podani v poglavju 5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal na str. 78.

5.5.6 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

5.5.6.1 Opis dejanskega stanja

Največ sklenjenih kmetijskih površin je v okolici naselja Luče ter od Male Loke, Velike Loke do Male Žalne, kjer so površine opredeljene kot najboljša kmetijska zemljišča. Površin drugih kmetijskih zemljišč je manj in so bolj razdrobljena. Ostale površine na pobočjih pokriva gozd, ki pa sicer na tem območju nima posebne varovalne funkcije ali posebnega namena.

5.5.6.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe so predvidene ob obstoječih cestnih povezavah in ob obstoječih naseljih. Spremembe so predvsem vezane na širitev stanovanjskih površin (Velika in Mala Žalna) in so tako kot druge v občini namenjeni v večini primerov ažurnemu stanju.

Stanovanjske dejavnosti nimajo večjega neposrednega vpliva na tla, kot recimo kmetijstvo. Lahko pa nastanejo posredni vplivi, ki so rezultat nastajanja odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in odpadnih komunalnih vod. Če v času gradnje na območju kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave).

Na obravnavanem območju je že mesto pridobivanja mineralnih surovin (Sp. Duplica), ki pa nima ustreznih dovoljenj. Za poseg na tla velja, da je neposreden in ima trajen vpliv, saj se pri tem spremeni relief tal ter talni profil na območju izkopavanja. Območje pridobivanja naj se sanira na način, da pridobivanje ostane znotraj predvidenih okvirov oziroma površin. Pri tem je potrebno zagotoviti rudarski projekt za izvajanje del na območju in načrt sanacije nahajališča.

Pridelovalna funkcija kmetijskih zemljišč bo s tem ohranjena, saj gre za manjše posege nanje. Vsakršen poseg, pri katerem je potrebna gradnja objektov, v tla kot tudi na kmetijske površine pomeni njihov trajni vpliv na tla.

Vpliv predvidenih sprememb namenske rabe na območju Žalsko - Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore na tla ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Vpliv predvidenih sprememb rabe kmetijskih zemljišč ocenjujemo kot **nebistven vpliv (B)**.

Ukrepi so podani v poglavju 5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal na str.78.

5.6 Omilitveni ukrepi za varstvo tal

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Izvedljivost ukrepa	Izvedba ukrepa
UKREP 1	Širjenje stanovanjskih območij.	Izgradnja kanalizacijskega omrežja v skladu s Pravilnikom o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08. Zahteve za posamezno območje poselitve so podrobneje opredeljene v operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočen priklop na kanalizacijsko omrežje in s tem zmanjšanje vplivov na tla.	Izvedba je obvezna po Pravilniku o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode in jo izvede občina v času priprave občinskih aktov.
UKREP 2	Na območju pridobivanja mineralnih surovin se bo relief tal spremenil.	Širitev območja pridobivanja mineralnih surovin ne sme posegati izven meja območja določenega za izkoriščanje in za katerega bo/je podeljena rudarska pravica za izkoriščanje.	Ukrep bo preprečil nekontrolirano poseganje v tla izven območja izkoriščanja.	Za izvedbo ukrepa je odgovoren investitor.
UKREP 3	Na območju nesaniranih odkopnih mest pridobivanja mineralnih surovin	Za območja mineralnih surovin, ki nimajo več potencialnih pridobivalnih prostorov je potrebno izdelati sanacijski načrt in izvesti sanacijo območja.	Ukrep bo preprečil nekontrolirano poseganje v tla izven območja izkoriščanja, oz. nekontrolirano širjenje pridobivalnega prostora.	Za izvedbo ukrepa je odgovorna občina v času priprave občinskih aktov ter investitor.
UKREP 4	Na območju gozdov se bo pred gradnjo vršil posek.	Spravilo in odvoz lesa naj poteka po že obstoječih gozdnih vlakah in gozdnih cestah. Če to ni mogoče, naj to poteka po območjih, ki so predvidena za spremembo namenske rabe.	Z upoštevanjem ukrepa bo vpliv na tla manjši.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 5	Zaradi novih dejavnosti v prostoru se spremeni gozdni rob.	Na predelih, kjer bo zaradi spremembe rabe odsekan gozdni rob ga je potrebno na novo oblikovati.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočena ustrezna renaturacija gozdnega roba.	Ukrep izvede lastnik oz. upravljavec ob gradnji.
UKREP 6	Vpliv gradbenih del na sosednja kmetijska zemljišča.	Vozila se morajo med gradnjo dovoznih cest do objekta v največji meri izogibati manipuliranju na sosednjih kmetijskih zemljiščih, potrebno pa je upoštevati vsa ostala pravila, ki veljajo na gradbišču.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočeno zmanjšanje vpliva na sosednja kmetijske površine.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 7	Odstranitev rodovitnega, zgornjega dela tal.	Namenska uporaba rodovitnega dela tal za sanacijo degradiranih površin ali na drugih območjih.	Ohranitev in koristna uporaba prsti na drugih območjih in s tem posredno zmanjšanje vpliva posega na tla.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 8	Poseganje na območje najboljših kmetijskih zemljišč	Na najboljša kmetijska zemljišča je gradnja objektov dopustna le, če ni mogoče uporabiti zemljišč, ki so manj primerna za kmetijsko pridelavo (stavba zemljišča, degradirana zemljišča, gozdna zemljišča in druga kmetijska zemljišča).	Z upoštevanjem ukrepa bo zmanjšan negativni vpliv na najboljša kmetijska zemljišča in njihovo trajno izgubo.	Za izvedbo je odgovorna občina v času priprave občinskih aktov.
UKREP 11	Posegi na kmetijske površine.	Potrebno je zagotoviti nemoten dostop do vseh poljskih in oskrbnih poti tako med gradnjo objektov, kot po končanju gradnje.	Z upoštevanjem omilitvenih ukrepov se bo vpliv na kmetijske površine zmanjšal.	Ukrep je potrebno upoštevati v času načrtovanja gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del in upravljavec cone.

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Izvedljivost ukrepa	Izvedba ukrepa
UKREP 12	Poseganje na območje najboljših kmetijskih zemljišč	Posegi naj se izvedejo tako, da v najmanjši možni meri negativno vplivajo na sosednja kmetijska zemljišča. Del trajno izgubljenih kmetijskih površin je možno zagotoviti znotraj območja občine predvsem na površinah v zaraščanju.	Z upoštevanjem ukrepa bo zmanjšan negativni vpliv na pridelovalni funkcijo kmetijskih zemljišč in njihovo trajno izgubo.	Za izvedbo je odgovorna občina in izvajalec del v času gradnje.
UKREP 13	Prekinitev dostopa do obdelovalnih površin	Cestne povezave naj se načrtujejo tako, da se smiselno zagotovi zadostno število prehodov za kmetijsko mehanizacijo na območju predvidene gradnje.	Z upoštevanjem ukrepa bo omogočen nemoten dostop do obdelovalnih površin, s tem pa bo omogočeno ohranjanje pridelovalne funkcije kmetijskih zemljišč.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 14	Med gradnjo objektov je potrebno preprečiti uhajanje motornih olj v tla.	Ureditev območja gradbišč v skladu s predpisi, da se prepreči uhajanje motornih olj v tla.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočeno zmanjšanje vpliva na vodotoke in njihovo kakovost.	Za izvajanje je odgovoren izvajalec del v času gradnje oz. obratovanja gradbišča.
UKREP 15	Gradnja v bližini rečnih bregov (obrečnih gozdov).	Ohranjanje obrečnih gozdov, vegetacije in brežin v ugodnem stanju.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočeno zmanjšanje vpliva na rečne bregove in s tem zmanjšanje vpliva na tla.	Za izvedbo je odgovorna občina in izvajalec del v času priprave občinskih aktov ter v času gradnje ter obratovanja.
UKREP 16	Predvidena je umestitev golf igrišča.	Pri gnojenju travnatih površin golf igrišča naj se uporablja počasni topna gnojila, kjer se posamezne sestavine gnojila (dušik, kalij, kalcij, natrij, fosfor...) počasi izločajo in jih rastline sproti lahko črpajo.	Ukrep bo pripomogel k preprečitvi prekomerne vsebnosti posameznih snovi gnojil v tleh in s tem spiranje v nižje sloje tal.	Ukrep se izvaja v času obratovanja golf igrišča. Za ukrep je odgovoren upravljavec igrišča.
UKREP 17	Razgaljenje in degradirane površine.	Po končanih zemeljskih delih je potrebno takoj začeti s sanacijskimi in zasaditvenimi deli na razgaljenih površinah. Posege v tla je potrebno izvesti tako, da se prizadene čim manjše površine tal.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočen takojšnji začetek renaturacije poškodovanih površin.	V času gradbenih del ter po njihovi zaključitvi. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 18	Emisije prahu iz tal v zrak.	S transportnih in gradbenih površin ter deponij gradbenih materialov je treba preprečiti emisije prahu z vlaženjem teh površin ob sušnem in vetrovnem vremenu.	Z upoštevanjem omilitvenega ukrepa se bo prašenje in s tem vpliv zmanjšal.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 19	Poseganje v tla na območju vodotokov.	Po koncu del je potrebno takoj začeti s sanacijskimi in zasaditvenimi deli na razgaljenih površinah ter brežinah vodotokov. S tem se preprečijo erozijski pojavi.	Z upoštevanjem ukrepa se bo možnost erozije na brežinah zmanjšala.	Za izvedbo je odgovorna občina in izvajalec del v času priprave občinskih aktov ter v času gradnje ter obratovanja.

5.7 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Smernice MKGP pri spremembi namenske rabe zemljišč predvidevajo upoštevanje katastra dejanske rabe zemljišč, hidromelioracijska območja, veljavne namenske rabe (najboljša in ostala kmetijska zemljišča). Pri posegih na najboljša kmetijska zemljišča je hkrati potrebno upoštevati vse zgoraj navedene lastnosti kmetijskih zemljišč. Vsakemu posegu na kmetijska zemljišča je potrebno

določiti površino, s katero posega na tovrstna zemljišča, in jih ustrezno grafično prikazati. Izgube kmetijskih površin zaradi predvidenih novih posegov je potrebno nadomestiti na drugih območjih znotraj občine. Pri tem je pomembno ohranjanje proizvodnih kapacitet kmetijskih zemljišč. Občinski prostorski načrt v tem pogledu upošteva smernice pristojnih urejevalcev prostora. Na kmetijska zemljišča se posega na robu ali znotraj naselij, kjer gre za zaokroževanje poselitve oz. oblikovanje robu naselja. Najboljše kmetijske površine na strnjenih območjih se ohranjajo. Pri tem je bila prikazana tudi dejanska raba zemljišč in GERK-i ter površine, s katerimi se predvideni novi posegi umeščajo na kmetijske površine.

Smernice Geološkega zavoda Slovenije navajajo kot lokacijo za izkoriščanje mineralnih surovin navajajo območji Pleše in Šmarje-Sap, ki se ga s tem prostorskim načrtom umešča v prostor. V ta namen je potrebno izdelati rudarski projekt izkoriščanja ter načrt sanacije peskokopa. Tako so bile smernice Zavoda pri predlogu OPN v celoti upoštewane. V občini je prisotna problematika nekontroliranega odvzema mineralnih surovin na nekaterih drugih lokacijah. Smernice opozarjajo, da je potrebno območja pridobivanja mineralnih surovin ustrezno sanirati.

Smernice Zavoda za gozdove pri načrtovanju OPN opozarjajo na občutljivost poseganja v varovalne gozdove ter gozdove s posebnim namenom, kjer so na prvi stopnji poudarjenosti proizvodna, ekološka ter socialna funkcija. Predlog občinskega prostorskega načrta upošteva omejitve iz smernic. Nova stavbna zemljišča ne posegajo na območje varovalnih gozdov in gozdov s posebnim pomenom. Občinski prostorski načrt v tem pogledu upošteva smernice pristojnega urejevalca prostora.

Družba za avtoceste v RS v smernicah opredeljuje območje AC na odseku Šmarje Sap – Višnja Gora, na katerem je tudi že načrtovan bencinski servis Cikava. Predlog občinskega prostorskega načrta upošteva omejitve iz smernic.

5.8 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Posledica vsake gradnje v naravnem okolju je izguba tako vegetacijskega pokrova kot tudi prsti, zato je pomembno smotno umeščanje dejavnosti v prostor. Z načrtovanjem širitve dejavnosti znotraj poselitvenega območja so pritiski na tla manjši, kot sicer. Zgoščevanje poselitve omogoča primernejšo komunalno in prometno ureditev, ki zmanjša možnost onesnaženja tal. Tak način planiranja prepreči krčenje gozdov in tako ne poveča možnosti nastanka večjih erozijskih žarišč. Predlog sprememb namenske rabe ne posega na varovalne gozdove in gozdne rezervate, obvodno vegetacijo, in v gozdove s posebnim pomenom. V kmetijski rabi prevladujejo travniške površine, na katere predlog plana predvideva največ sprememb rabe, vendar glede na visok delež tovrstnih površin v občini njihova izguba ne bo bistvena in ne bo spremenila večjih sprememb v rabi površin. Pobude v okviru OPN ne posegajo v bližino erozijskih žarišč. Večina posegov je predvidena v sklopu naselij, širitve navzven v odprti prostor niso predvidene. Večjih infrastrukturnih objektov ni predvidenih. V strateškem delu plana je sicer nakazana prometnica ob naselju Grosuplje, ki pa ni prostorsko umeščena, zato bo za ta del potrebno izvesti ločeno presojo ko bo znan natančnejši potek trase. Posegi na najboljša kmetijska zemljišča so v skupnem predvideni v obsegu (101,32 ha), pri čemer je velik del zavzemajo že izvedene sprememb v prostoru, ki se jih s tem OPN ažurira v plansko rabo. Razen območja zelenih površin namenjenega golfu, se območja nahajajo v sklopu obstoječih naselij, tako da bo po ureditvi kanalizacijskega sistema za odvajanje komunalne odpadne vode po posameznih naseljih možen priklop novih objektov na kanalizacijsko omrežje. Občina Grosuplje je v letu 2008 sprejela Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode na območju Občine Grosuplje. Tako je izpolnjen

tudi cilj ki narekuje smotrno prostorsko umestitve dejavnosti glede na občutljivost kraškega podzemnega sistema in pretakanja vode v njem in s tem preprečevanje onesnaženja tal. Iz navedenega lahko zaključimo, da je predlog OPN skladen z okoljskimi cilji.

5.9 Monitoring

MONITORING	TRENTNO STANJE
poročilo o številu in obsežnost obstoječih, novih plazov in usadov z naslednjimi kazalniki stanja: • število plazov, obseg plazišča • število ogroženih prebivalcev oz. premoženja, • višina investicij za obnovo in ohranjanje ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	število plazov ni poznano
Poročilo o pokritosti tal z gozdom in delež varovalnih gozdov ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: javna gozdarska služba v vseh gozdovih Slovenije, ne glede na lastništvo oz. druge pooblašene organizacije za gozdarsko službo, ki so strokovno usposobljene	gozdnatost občine je 55 % površina varovalnih gozdov je 41 ha, kar predstavlja 0,6% celotne gozdne površine v občini
Poročilo o deležu najboljših kmetijskih površin v občini in površini ter obdelanosti najboljših kmetijskih površin : ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: javna pristojna služba dejavnosti kmetijstva oz. druge pooblašene organizacije za kmetijstvo, ki so strokovno usposobljene	trenutno se plansko opredeljene najboljše kmetijske površine nahajajo na 2703 ha (20 % površine občine)

5.10 Viri

- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, šifra 281-34/06-II/MS
- Smernice in strokovne podlage za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje – področje gozdarstva, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, šifra 3401-22/2006/3, 02.08.2006
- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, šifra 350-51/2006/3, 26.07.2006
- Smernice za pripravo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Geološki zavod Slovenije, 01.08.2006
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, Ljubljanski urbanistični zavod d.d., maj 2007
- Strokovne podlage za kmetijstvo, LUZ d.d., april 2009
- Pedološka karta Slovenije, 1:25000, Generalizirane talne enote, Biotehniška fakulteta
- Popis kmetijskih gospodarstev, 2000
- Poročilo o stanju okolja v Sloveniji, 2002
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007

6. POVRŠINSKE VODE

6.1 Zakonski okvir

- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS 68/96, 35/01, 29/04)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS 32/06, 98/07)
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/02)
- Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Ur. l. RS, št. 46/02)
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske odpadne vode z javnih cest (Ur. l. RS, št. 47/05)
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05, 45/07)
- Pravilnik o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi (Ur. l. SRS, št. 3/79)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06)
- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08)
- Pravilnik o monitoringu kemijskega stanja površinskih voda (Ur. l. RS, št. 42/02)
- Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 112/08, 120/08)
- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Grosuplje (Ur. l. RS, št. 55/02)
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 112/08)

6.2 Metodologija dela

Vplive gradnje in obratovanja na obremenitve površinske vode smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene predvidenih pripravljalnih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območju na površinske vode. Kriteriji za ocenjevanje vplivov so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaženja vode, ki ga bodo posegi povzročili na vplivnem območju obravnavanega območja.

Tabela 15: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na površinske vode.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na kakovost površinskih vod ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na kakovost površinskih vod nebistven vpliv. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v vodah ne bodo presežene, načrtovani posegi bodo tudi v skladu z drugimi okoljskimi cilji. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na površinske vode bodo s stališča varstva površinskih voda sprejemljivi.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na površinske vode vpliv tako v fizičnem kot tudi kakovostnem smislu. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v vodah bi bile zaradi izvedbe posegov lahko presežene, načrtovani posegi pa so lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi s površinskimi vodami. Posegi, ki so na robu zunaj ali znotraj območja poplav, so v sklopu že obstoječe poselitve, zato so posegi ob izvedbi omilitvenih ukrepov, možni. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na površinske vode se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na površinske vode vplivali bistveno. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v vodah bodo zaradi izvedbe posegov presežene, načrtovani posegi pa bodo lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi z površinskimi vodami. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na površinske vode se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje stanja.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na površinske vode uničujoč vpliv. Stanje površinskih voda se bo v fizičnem ali kakovostnem smislu izjemno poslabšalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, katerikoli drug vpliv (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bo popolnoma nesprejemljiv, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi s tlemi.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na površinske vode ni možno.

6.3 Okoljski in varstveni cilji

Splošni okoljski in varstveni cilji za površinske vode so:

- ohranjanje in izboljšanje kakovosti površinskih voda z uvrstitvijo v višji kakovostni razred
- upoštevanje naravne zakonitosti vodnega režima.
- ohranjanje prehodnih koridorjev ob vodotokih in sonaravno urejanje vodotokov
- za zmanjšanje poplavalne ogroženosti urbanih površin in infrastrukture (protipoplavalne ukrepe, ki se delijo na ukrepe lokalnega ter širšega značaja)
- varovanje zajetij in potencialnih vodnih virov,
- dograditev vodovodnega omrežja na območjih brez vodovodnega omrežja,
- izboljšanje (sanacija in obnova) obstoječega vodovodnega omrežja.
- zagotovitev čiščenja odpadnih voda;
- dograditev omrežja za odvajanje odpadnih vod, prednostno na območjih brez urejenega omrežja;
- ureditev čiščenja odpadnih vod z naravnimi samočistilnimi sistemi (rastlinske čistilne naprave) za razložena naselja in poselitvena območja, ki so oddaljena od zbiralnikov odpadnih vod;
- sanacija obstoječega in ureditev novega odvodnjavanja meteornih voda iz utrjenih površin.

Tabela 16: Okoljski cilji, kazalci in stanje za občinski prostorski načrt za površinske vode

cilji	kazalci	stanje
ohranjanje kakovosti površinskih voda	doseganje dobrega ekološkega stanja voda • kakovost vodotokov • BPK in amoniak v vodotokih • fosfor v jezerih • hranila v rekah • nitrati v podzemnih vodah • pesticidi v podzemnih vodah • delež pokritosti občine s kanalizacijskim omrežjem in delež PE priklopljenih na čistilne naprave (% pokritosti v časovnem obdobju; 5, 10, 15 in 20 let	<u>Grosupljščica:</u> • slabo <u>Bičje:</u> • slabo največkrat preseženi nitrati, amonij in fosfati, dostikrat pa je bilo v vzorcih tudi zelo malo kisika
sonaravno urejanje vodotokov	delež naravnih in sonaravno urejenih vodotokov (delež kategorij vodotokov predvsem v 1., 1-2. in 2. razredu po kategorizaciji urejanja vodotokov)	<u>Grosupljščica in Bičje</u> • 2-3. razred: sonaravno urejen vodotok <u>Podlomščica</u> • 1-2., 2-3: delno narave in sonaravno urejen vodotok <u>Zelenka in Radenščica</u> • 1-2. razred: delno naravni vodotok <u>Škofeljščica</u> • 3. razred: tehnično urejen vodotok
zmanjšanje poplavne ogroženosti urbanih površin in infrastrukture	število vodotokov in njihova vodnatost ter pogostnost poplavljanja v bližini urbanih predelov	poplavna območja se nahajajo predvsem na osrednjem območju občine, ob Grosupeljščici, Bičju in Podlomščici

6.4 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje

6.4.1 Klimatski režim

6.4.1.1 Padavinski režim

Območje je dobro namočeno, saj se letna količina padavin giblje okrog 1600 mm. Največja količina padavin pade na začetku poletja in v jeseni (povprečno pade junija in novembra okrog 150 mm padavin), najmanj na koncu zime (povprečno pade januarja okrog 80 mm padavin). Snežna odeja se obdrži povprečno 50- 60 dni, a je zelo nezanesljiva. Za vodotoke na območju občine je značilno, da imajo dežno-snežni (pluvionivalni) vodni režim.(vir: Slovenija - pokrajine in ljudje, MK, 1998)

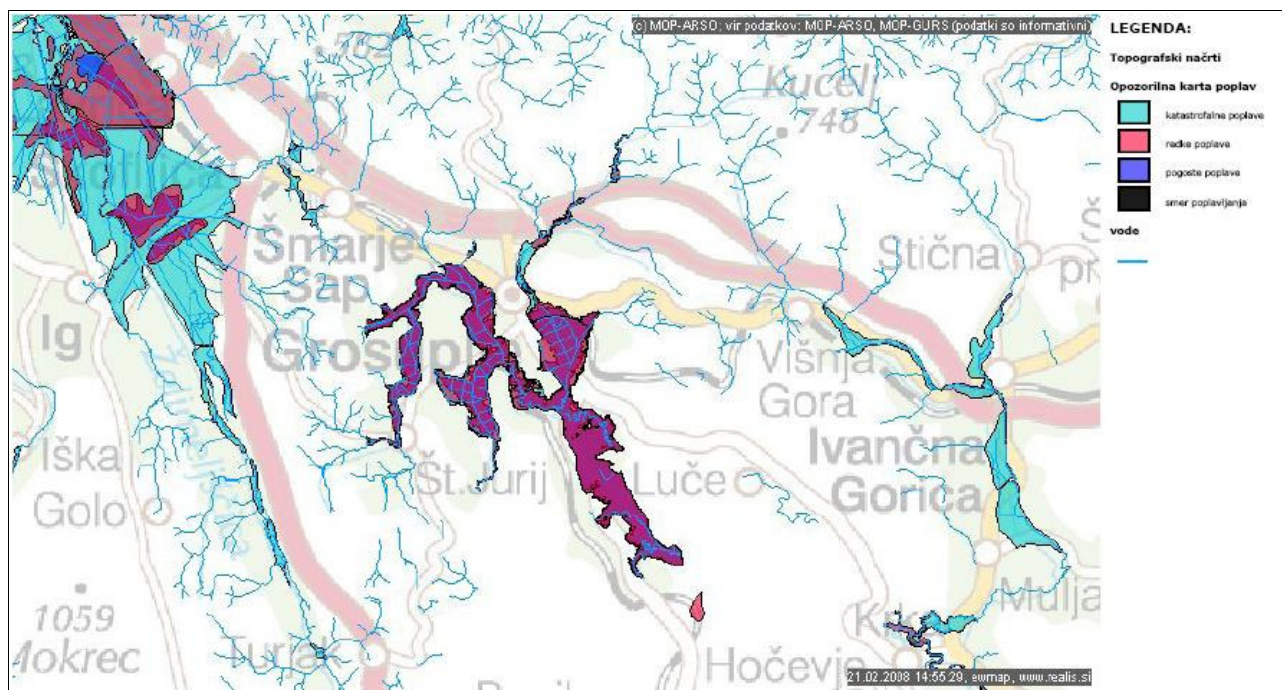
Na območju občine ni merilnega mesta v sklopu državne mreže meteoroloških in klimatoloških postaj Slovenije.

Skoraj celotno območje Bele krajine sodi v porečje Krke. Zaradi kraškega površja je rečna mreža redka in večji del vodnega toka se je prestavil pod površje. Ostanke površinskih vodnih tokov so studenci ali nestalni potoki na začetku polj. Grosupeljščica in Bičje sta največja vodotoka v občini. Obe dobivata površinsko vodo iz kraških izvirov neposredno ob strugi. Za vodotoke na območju občine ni javno dostopnih podatkov o kakovosti.

Vode Krke se zbirajo na Grosupeljskem in Radenskem polju ter se nato pod zemljo pretočijo nekaj kilometrov daleč do izvira, zaledje pa je še širše, saj se v Krko steka več kraških pritokov.

6.4.2 Poplavne površine

Poplavne površine so predvsem na območju južno od naselja Grosuplje in le Poplavne površine se pojavljajo ob vodotokih Bičje in Podlomščica, kjer so pojavljajo tako poplave z razredom srednje nevarnosti, kot poplave v r+razredu preostale poplavnosti. . Na severnem delu so poplave le ob vodotoku Grosupeljščica in Velikem potoku.

Slika 10: Prikaz poplavnih površin na območju občine Grosuplje

vir: <http://www.arso.gov.si/>, 2008

6.4.3 Hidrografske značilnosti občine

Vsi vodotoki na območju občine Grosuplje, glede na pomen, ki ga imajo za upravljanje voda, uvrščeni v skupino vodotokov 2. reda (Zakon o vodah Ur. l. RS 67/02).

Večji del vodotokov na območju občine je v porečju Krke, v katero se vode stekajo predvsem pod površino. Skoraj vsi vodotoki so v povirju Krke od izvira do sotočja z Rašico, le nekaj ozemlja občine je v vodozbirni površini Ižice (zahodni del občine) in porečju Krke od sotočja z Rašico do sotočja z Višnjico (vzhodni rob občine) ter v vodozbirnih površinah Gobovška (severni del občine). Zaradi padavinskih lastnosti imajo vodotoki snežno-dežni značaj, kar vpliva na dinamiko in lastnosti poplav, ki se pojavljajo ob večjih in obilnejših padavinah.

6.4.3.1 Kategorizacija urejanja vodotokov v občini

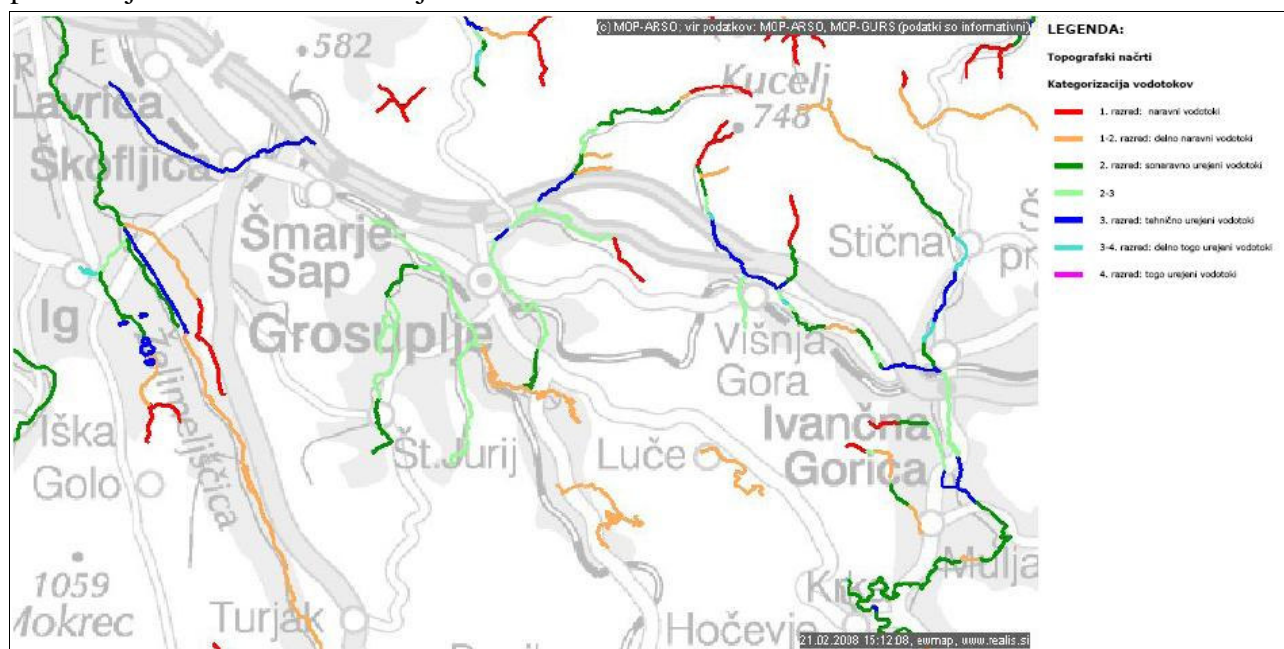
Vodotoke se v hidrotehničnem smislu razvršča glede na predrugačenost struge vodotoka v štiri glavne kategorije in tri podkategorije:

- 1. razred; naravni vodotoki,
- 1-2. razred: delno naravni vodotoki,
- 2. razred: sonaravno urejeni vodotoki,
- 2-3. razred: delno sonaravno urejeni vodotoki,
- 3. razred: tehnično urejeni vodotoki,
- 3-4. razred: delno togo urejeni vodotoki in
- 4. razred: togo urejeni vodotoki.

Podlomščica in Biče sta na toku skozi Grosupeljsko polje uvrščena v razred 2-3: delno sonaravno urejen vodotok, medtem ko je Podlomščica uvrščena v razred 1-2: delno naravni vodotok. Najbolj ohranjena sta Duplica in Veliki potok, ki sta v svojem zgornjem toku opredeljena kot naravna vodotoka, dovodno pa prehajata v razred 2-3: delno sonaravno urejen vodotok oz. v tehnično urejeni vodotok. (vir: Naravovarstveni atlas, ARSO).

Glede na kategorizacijo vodotokov, po metodologiji, ki je na voljo na ARSO, Sektorju za upravljanje z vodami, je večji del vodotokov na območju občine Grosuplje vsaj deloma spremenjena. Na spodnji sliki je prikazana kategorizacija vodotokov na območju občine in njene okolice.

Na območju občine Grosuplje se ne izvaja državni monitoringa kakovosti voda za življenje sladkovodnih vrst rib. Najbližji monitoring se izvaja na reki Krki, ki pa zaradi oddaljenosti ne predstavlja rezultatov za območje obravnavane občine.

Slika 11: Prikaz kategorizacije vodotokov

vir: <http://www.arso.gov.si/>, 2008

Na območju občine Grosuplje ni stalne opazovalne postaje za spremljanje kakovosti površinskih voda. Prav tako na območju občine ni opredeljenih kopalnih voda, na katerih se spremlja kakovost vode.

6.4.3.2 Vodotok Grosupeljščica

Glavni vodotok v občini je Grosupeljščica, ki jo sestavljajo pritoki Veliki potok in Duplica, skupno površino zaledja vodotoka znaša 34.08 km². Vodotok je opredeljen od 1.razreda-naravni vodotok (zgornji tok) do 3.razred-tehnično urejen vodotok.

Območje je pretežno zgrajeno iz močno razpokanih, zakraselih in prepustnih karbonatnih kamnin apnenca in dolomita. Vode, ki se tu zbirajo, hitro poniknejo, se prelivajo in pritekajo na dan v številnih izvirih na obrobju polja.

Vodotok ima poteze dežno-snežnega režima saj ima višek, ki običajno nastopi aprila, lahko pa v marcu ali celo v maju in sekundarni višek v novembru, ki mu sledi december. Primarni nižek

nastopi poleti, običajno avgusta, redkeje septembra in sekundarni nižek pozimi, ne traja dolgo in je večji od poletnega. Ta režim je značilen za vse vodotoke na območju občine.

Na Grosupeljščici je vodomerna postaja v Mlačevem, kjer že od leta 1948 potekajo opazovanja. Prav tako so opazovanja potekala od leta 1960 do 1982 tudi na vodotoku Šica v Mali Račni. Drugih opazovalnih postaj na območju občine ni in jih ni bilo.

Najvišji vodostaj je bil na Grosupeljščici izmerjen 5.01.1994 (360 cm), najnižji pa 20.11.1954 (70 cm). Najvišji srednji pretok je bil izmerjen 8,99 m³/s 5.01.1994, najmanjši pa 0,021 m³/s 12.05.2000. Te podatki kažejo na veliko variranje količine vode v Grosupeljščici.

Grosupeljščica poplavlja v celotnem toku z glavnimi poplavnimi površinami na jugovzhodnem delu naselja Grosuplje (prikazano na sliki 10).

6.4.3.3 Vodotok Bičje

Vodotok odvaja vode z jugozahodnega dela Grosupeljskega polja in pogosto poplavlja zato predstavlja glavni vir poplav na južnem in zahodnem obrobju naselja Grosuplje (glej sliko 10). Zaradi tega bo na območju križanja cest Grosuplje-Brezje in potoka Bičje zgrajen zadrževalnik visokih voda in merska postaja, ki je do sedaj na vodotoku ni. Za omenjeni zadrževalnik je bilo narejeno Okoljsko poročilo in presoja sprejemljivosti posega na varovano območje (Aquarius d.o.o., september 2005).

Območje je pretežno zgrajeno iz močno razpokanih, zakraselih in prepustnih karbonatnih kamnin apnenca in dolomita. Vode, ki se tu zbirajo, hitro poniknejo, se prelivajo in pritekajo na dan v številnih izvirih na obrobju zahodnem in južnem delu polja. Struga vodotoka je opredeljena kot sonaravno urejen vodotok.

Vodotok ima poteze dežno-snežnega režima saj ima višek, ki običajno nastopi aprila, lahko pa v marcu ali celo v maju in sekundarni višek v novembru, ki mu sledi december. Primarni nižek nastopi poleti, običajno avgusta, redkeje septembra in sekundarni nižek pozimi, ne traja dolgo in je večji od poletnega. Pretok in višina vodotoka je predvsem odvisna od količine in intenzitete padavin.

Glede na to, da na vodotoku ni merske postaje, ni dostopnih podatkov o pretokih ter o kakovosti vode.

6.4.3.4 Odvajanje in čiščenje odpadnih vod

Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. opravlja gospodarsko javno službo odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode na območju občine Grosuplje. Sem sodijo opravila, povezana z vzdrževanjem kanalizacijskega omrežja s pripadajočimi objekti ter upravljanje s čistilnimi napravami. Osnovne naloge zaposlenih na tej dejavnosti so:

- vzdrževanje in čiščenje objektov javne kanalizacije in ČN,
- čiščenje peskolovov, lovilcev olj in maščob na javnih površinah,
- prevzem in obdelava blata komunalnih čistilnih naprav,
- redno praznjenje nepretočnih greznic in
- prevzem blata iz pretočnih greznic.

Na območju občine Grosuplje je zgrajen kanalizacijski sistem Grosuplje – Šmarje, ki ga zaključuje čistilna naprava locirana pod Spodnjo Slivnico, ki ima urejeno mehansko in biološko stopnjo čiščenja. Na kanalizacijski sistem so priključena gospodinjstva z naselij Grosuplje, Šmarje Sap, Perovo, Brvace, Sela, Cikava, Veliki Vrh, Mali Vrh Spodnja Slivnica, Jerova vas, Brezje pri Grosupljem in vsa industrija iz omenjenih naselij.

Tabela 17: Snovi, za katere so bile izmerjene povišane koncentracije

oznaka	vrsta kanal. sistema	dolžina kanal. sistema
FE	fekalna	16.788 m
MT	meteorna	14.438 m
MS	mešana	45.871 m
skupaj	77.097 m	

vir: spletna stran Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o, februar 2008

Mehansko – biološka čistilna naprava Grosuplje (10.000 PE) je bila zgrajena leta 1979. Nanjo je bil v začetku delovanja delno priključen le center Grosuplja ter naselji Pod hribom in Mrzle njive. Sedaj pa je zgrajen kanalizacijski sistem, ki zajema in odvaja odplake iz naselij Grosuplje, Šmarje – Sap, Brezje, Cikava, Sela, Veliki Vrh, Mali Vrh, Tlake in Sp. Slivnica.

Na ČN Grosuplje priteka, po podatkih upravljalca, izredno veliko meteornih voda, saj poleg meteornih vod, ki so iz asfaltnih površin speljane v kanalizacijo (mešan kanalizacijski sistem), priteka v kanalizacijo tudi veliko podzemne vode, predvsem na območju povezovalnega kanala, ki poteka od Šmarja do Grosuplja. Ta je bil tehnično slabo izveden in ga je potrebno sanirati. Posledica velike količine meteornih vod, ki priteka na ČN Grosuplje se odraža predvsem v slabšem učinku čiščenja (glej rezultate v spodnji tabeli).

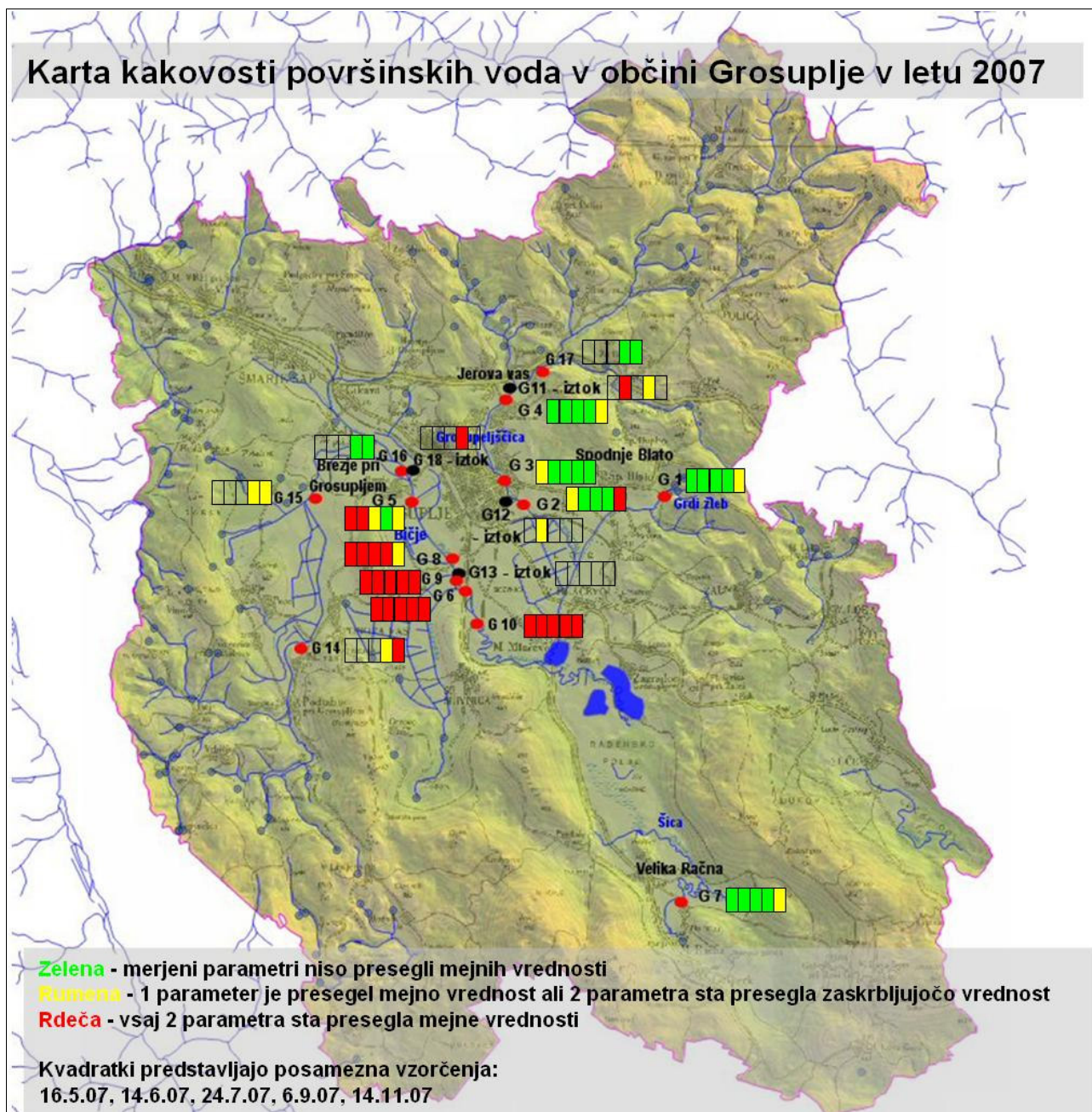
Tabela 18: Rezultati posameznih meritev in analiz, ki so bile izvedene na čistilni napravi Grosuplje

prameter	Enota	MDK	iztok iz čistilne naprave 2003	iztok iz čistilne naprave 2004	iztok iz čistilne naprave 2005	iztok iz čistilne naprave 2006
temperatura	° C	30	14,6	14,2	13,8	15,2
pH		6,5-9	7,9	8,1	8,1	8,2
neraz. snovi	mg/l	80	69,8	10,7	26,4	37,5
KPK	mg/l / %	160	109 / 59,6	24 / 77,6	70 / 86,2	70 / -
BPK 5	mg/l / %	30	39 / 69,1	13 / 88,2	19 / 90,7	20 / -
amonijev dušik	mg/l	15	12,72	9,96	13,14	14,79
fostor	mg/l	10	4,46	2,67	2,63	3,09
učinkovitost čiščenja	%	/	59,5	77,6	86,2	88

vir: spletna stran Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o, februar 2008

6.4.3.5 Kakovost vodotokov Bičje in Podlomščica

Monitoring površinskih vod v občini Grosuplje je potekal na sedmih rednih mestih ter treh mestih v okolici KCN Grosuplje, katerim je bilo dodano še 5 novih vzorčnih mest. (glej sliko 12).

Slika 12: Prikaz vzorčnih mest in kakovosti površinskih voda

vir: Končno poročilo vzorčenja za monitoring površinskih vod v letu 2007, Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o.

Rezultati kažejo, da je stanje na mnogih vzorčnih mestih slabo, kar kažejo tako fizikalno-kemijske analize in primerjava s predpisanimi mejnimi vrednostmi kot biološki testi. Izmed koncentracij izmerjenih snovi so bili največkrat preseženi nitriti, amonij in fosfati, dostikrat pa je bilo v vzorcih tudi zelo malo kisika. Več meritev iztoka v Jerovi vasi nakazuje na močno obremenjeno odpadno vodo, ki je občasno zelo strupena in vsebuje povišane koncentracije fosfatov. Prav tako strupenost nakazuje voda v neposredni okolici in za iztokom komunalne čistilne naprave Grosuplje (v nadaljevanju KČN). Dodaten problem nakazuje obremenjenost s koliformnimi mikroorganizmi, ki kažejo na obremenjevanje vodotokov s fekalijami. To je zlasti očitno v in za iztokom KČN in za obrtno cono pod Slivniškim hribom ter občasno v Grosupeljščici na koncu Grosuplja. Na splošno je stanje Grosupeljščice boljše od stanja Bičja in Podlomsčice, saj je samočistilna sposobnost teh dveh

potokov kronično presežena. Takšno slabo stanje se nadaljuje tudi v območju Natura 2000. Ko se bo KČN Grosuplje obnovila, da bo primerne kapacitete za Grosuplje, se bo stanje v Bičju in Podlomščici dolvodno od KČN začelo počasi izboljševati. Potrebno bi bilo posvetiti več pozornosti potencialnim občasnim industrijskim in obrtnim onesnaževalcem ter čimprejšnji realizaciji projekta posodobitve KČN Grosuplja, možno tudi z vključitvijo terciarnega čiščenja z rastlinsko čistilno napravo. vir: Končno poročilo vzorčenja za monitoring površinskih vod v letu 2007, Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o.

Iz karte je razvidno, da je najbolj obremenjena Podlomščica pred in po Komunalni čistilni napravi (KČN). Slabo stanje vode je opazno še cca. 1 km po KČN (oznaka G10), ko je voda že v območju Natura 2000. Zaradi močne obremenjenosti Podlomščice je posledično tudi Dobravka slabe kakovosti. Tako se močno obremenjena voda steka na Radensko polje in doprinaša k slabi kakovosti reke Krke že na izviro.

6.4.4 Grosupeljsko polje

6.4.4.1 Opis dejanskega stanja

Na območju so vodotoki Grosupeljščica, Bičje, Škofeljščica, Gorenjca in več manjših potokov. Katastrofalne poplave se pojavljajo južno in vzhodno od Šmarja-Sap ob Gorenjci in Škofeljščici, južno in zahodno od Grosuplja ob Bičju, ter vzhodno ob Grosupeljščici, skoraj v celoti so omenjena območja ob Grosuplju tudi redko poplavljeni. Ob Bičju in Grosupeljščici se pojavljajo tudi pogoste poplave. Odvajanje in čiščenje komunalnih voda je na obravnavanem območju že urejeno s kanalizacijskim sistemom, ki pa ga bodo v prihodnosti še nadgradili in razširili. Kanalizacijski sistem je speljan na Centralno čistilno napravo v naselju Grosuplje.

6.4.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe namenske rabe na območju naselja Šmarje-Sap ter v pasu do Cikave ne ležijo znotraj poplavnih območij.

Posegi jugozahodno od Grosuplja, predvideni za golf igrišče (2_4_ZS_1) ležijo v severnem delu na območju srednjega razreda nevarnosti. Gradnja golf igrišča bo neposreden poseg v tla, saj bo potrebna priprava tal in ureditev igrišča s čimer bo tudi neposreden vpliv na površinske vode. Na območju predvidenega golf igrišča naj se ne umešča objektov in grajenih elementov, pri katerih bi ob pojavu visokih voda nastala večja škoda. Pri varstvu površinskih voda je pomembno tudi ohranjanje obvodne vegetacije ob hudourniških in rečnih strugah, saj ta vegetacija preprečujejo prehitro odtekanje vode in s tem preprečujejo erozijo in plazenje.

Z izgradnjo zadrževalnika Bičje so se poplavne površine na zahodnem in južnem delu naselja Grosuplje spremenile in zmanjšale. Tako je v območju srednje nevarnosti samo območje 2_3_ZS_8 – Gasilski center. Za zmanjšanje poplavne nevarnosti je za to območje potrebno izvesti omilitvene ukrepe.

Večji del predvidenih sprememb namenske rabe povezanih z poplavnimi površinami je v sklopu že obstoječe poselitve in obstoječih stavbnih zemljišč ob vodotoku Grosupeljščica, ker je potrebno zagotoviti protipoplavne ukrepe.

Iz tega razloga ocenjujemo, da se poplavne površine na območju Grosupeljskega polja ne zmanjšujejo, poplavni režim pa se zaradi tega ne spreminja. Bistvenih vplivov na poplavno varnost in razmere zaradi umestitve novih stavbnih površin tako ne bo. Skladno z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02) vsi vodotoki v občini Grosuplje sodijo med vodotoke 2. reda. Za te je značilno, da sega zunanja meja priobalnih zemljišč 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Vodno zemljišče tekočih voda pa obsega osnovno strugo vodotoka, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. V primeru omenjene širitve zelenih površin Gasilskega centra 2_3_ZS_8 in golf igrišča

2_4_ZS_1 je to zakonsko omejitev potrebno upoštevati in jo vključiti v načrtovanje izvedbenih del. Ureditve teh območij je potrebno izvesti na način, da se ne poslabšuje stanje voda oziroma vodnega režima. Pri tem je potrebno ohranjati obvodno vegetacijo, ki blaži erozijsko delovanje vode v strugah hkrati pa ohranja obstoječi vodni režim. Ohranitev vegetacije je pomembna tudi kot blažilna cona med igriščem ter vodo v strugi. Ob takšni ureditvi ocenjujemo, da se vodotok ohranja v obstoječem stanju in tako izvedba golf igrišča ne bo imela bistvenega vpliva nanj. Za nemoteno obratovanje golf igrišča se potrebuje določeno količino vode za vzdrževanje travnatih površin. V ta namen se bo predvidoma uredilo odvodnjavanje površinske vode v obliki drenaž. Ta voda naj bo speljana na ponikanje v tla ali preko sistema jarkov v vodotok. Pri zalivanju travnatih površin je potrebno zagotoviti ustrezen vodni vir. Pri tem se lahko vzpostavi sistem za namakanje zemlje. Vodo iz vodotokov je prepovedano uporabljati za namene namakanja.

Predvidena gradnja naj se v čim večji meri umakne od vodotokov. Med gradnjo je odkopane in odpadne materiale ter odpadke prepovedano odlagati v bližino vodotokov. V času gradnje in kasneje med obratovanjem predvidenih poslovnih in stanovanjskih objektov v bližini vodotokov, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov (obvezni 5 m odmiki od brežin), ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Do vzpostavitve urejenega kanalizacijskega sistema je potrebno komunalne odpadne vode iz novih objektov začasno zadržati v nepretočnih greznicah oziroma malih čistilnih napravah. Po izgradnji kanalizacijskega omrežja, ki se bo zaključilo na čistilni napravi, so se objekti dolžni priključiti na kanalizacijsko omrežje. Odvajanje komunalne odpadne vode po javni kanalizaciji mora biti zagotovljeno skladno z Uredbo o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav (Ur. l. RS, št. 45/07) in Pravilnikom o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08). Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanj hipni odtok z utrjenih površin. Padavinske vode, v kolikor ni možnosti priključitve na javno kanalizacijo, je potrebno prioriteto ponikati. Če ta možnost ne obstaja, je potrebno padavinske vode speljati v bližnji vodotok ali razpršeno po terenu.

Vpliv predvidenih posegov na kvaliteto površinskih voda in poplavno ogroženost ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 6.5 Omilitveni ukrepi za varstvo površinskih voda na str. 94.

6.4.5 Severno obrobje Grosupeljskega polja

6.4.5.1 Opis dejanskega stanja

Skozi območje teče več potokov (Brezniški, Veliki potok, Zacurek), ki se dolvodno zlivajo v Grosupeljščico in Bičje. Poplavne površine so ob Velikem potoku na območju pod Malo Staro vasjo in nad Drobničem. Na obravnavanem območju kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno.

6.4.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Predvideni posegi so v sklopu že obstoječe poselitve. Predvidena gradnja naj se v čim večji meri umakne od vodotokov. Med gradnjo je odkopane in odpadne materiale ter odpadke prepovedano odlagati v bližino vodotokov. V času gradnje in kasneje med obratovanjem predvidenih poslovnih in stanovanjskih objektov v bližini vodotokov, ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov (obvezni 5 m odmiki od brežin), ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Če v času gradnje na območju kanalizacijski sistem še ne bo vzpostavljen, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave).

Gradnja in širitev stanovanjskih površin ne bo imela direktnega vpliva na vodotoke na območju. V času gradnje in kasneje med obratovanjem novih stanovanjskih objektov ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Do vzpostavitve urejenega kanalizacijskega sistema je potrebno komunalne odpadne vode iz novih objektov začasno zadržati v nepretočnih greznicah oziroma malih čistilnih napravah. Po izgradnji kanalizacijskega omrežja, ki se bo zaključilo na čistilni napravi, so se objekti dolžni priključiti na kanalizacijsko omrežje. Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanj hipni odtok z utrjenih površin. Padavinske vode, v kolikor ni možnosti priključitve na javno kanalizacijo, je potrebno prioriteto ponikati. Če ta možnost ne obstaja, je potrebno padavinske vode speljati v bližnji vodotok ali razpršeno po terenu.

Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih posegov na obravnavanih lokacijah na površinske vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv (B)**.

6.4.6 Škocjansko hribovje

6.4.6.1 Opis dejanskega stanja

Skrozi tu obravnavan del grosupeljske občine tečejo vodotoki Bičje, Sevnik, Vinščak, Globošček, Konto, prav tako pa je na območju veliko izvirov. Na območju še ni zgrajenega sistema odvodne odpadnih vod, zato imajo lastne objekte za čiščenje odpadnih vod (greznice, čistilne naprave).

6.4.6.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na obravnavanem območju sta predvideni širitvi stavbnih zemljišč 4_6_SK_1 v Št. Juriju in 4_9_SK_1 v naselju Mala vas opredeljena na območju razreda preostale nevarnosti. Pred vzpostavitvijo stavbnega območja je potrebno izvesti ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Ostale sprememb so izven poplavno opredeljenih območij. Površine razlivnih območij na območju se ne bodo zmanjšale, kot tudi ne bo nobenega vpliva na poplavno varnost obstoječih objektov. Predlagani posegi so odmaknjeni od površinskih vodotokov, tako da njihova umestitev na kakovost površinskih vodotokov ne bo imela vpliva.

Na celotnem območju je ob gradnji potrebno upoštevati veljavne predpise. V času gradnje in kasneje med obratovanjem ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov (obvezni 5 m odmik od brežin), ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Med gradnjo je odkopane in odpadne materiale ter odpadke prepovedano odlagati v bližino vodnih teles. Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih voda mora biti ustrezno urejeno. Ravnanje s komunalnimi odpadnimi in padavinskimi vodami je predpisano z veljavno zakonodajo. Vse odpadne vode morajo biti obvezno priključene na javni kanalizacijski sistem oziroma se mora priključek zagotoviti takoj, ko je to mogoče. Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanj hipni odtok z utrjenih površin.

Vpliv predvidenih sprememb namenske rabe na območju Škocjanskega hribovja na površinske vode in poplavno ogroženost ocenjujemo z opisno oceno **nebistven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 6.5 Omilitveni ukrepi za varstvo površinskih voda na str.94.

6.4.7 Radensko polje

6.4.7.1 Opis dejanskega stanja

Radensko polje sodi med eno od najbolj izrazitih kraških polj v Sloveniji. Tipološko ga strokovnjaki uvrščajo med dotočno-ponorniška polja, ker nanj pritekajo vode z vododržnega nekraškega sveta, te pa na kraškem polju ponikajo v podzemlje. To velja predvsem za severni del Radenskega polja. Dno Radenskega polja, ki ima v vzdolžni osi značilno dinarsko smer severozahod-jugovzhod, leži v nadmorskih višinah 321 do 325 m. S površino okrog 4 kvadratnih km ga štejemo med manjša kraška polja. Morfološka posebnost je osameli grič Kopanj, ki se dviga 68 m nad dnem polja in nosi na gozdnatem temenu cerkev, župnišče in staro šolo, ima pa celo svoj vodni izvir.

Skoraj vse vode iz Grosupeljske kotline pritečejo na Radensko polje in poniknejo v požiralnikih na zasutem tektonskem prelomu, ki se pokaže pod boštanjskim gričem in je izrazitejši proti Zatočnim jamam. Vode se odtečejo pod Ilovo goro proti Krki. Ob visokih vodah se jim pridružita še Zelenka, ki izvira pod Predolami, in Šica, ki pride na dan pod Malo Račno kot podaljšek Rašice. Poleg struge Šice in Zelenke so tu tudi suhe struge, ki se napolnijo le ob poplavah. Voda običajno spomladi in jeseni zalije struge in nižje ležeče travnike. K povodju Radenskega polja spada tudi Radenščica v Luški dolini z jamo. Značilnost tega polja so vlažne mokrine, pa tudi sušna območja na nekoliko privzdignjenih tleh.

Ob normalni višini voda Šice ponika v Zatočno jamo, ob večjih in dolgotrajnejših nalivih pa še v 200 m oddaljeno Lazarjevo jamo. Nad njo je udornica Viršnica, ki pa je voda nikoli ne doseže. Vsi trije vhodi skupaj tvorijo jamski sistem Šice. Sistem je dolg 1792 m.

Vsa naselja ležijo na nekoliko dvignjenem robu polja, tako da so umaknjena pred poplavami. Le izjemno visoke vode dosežejo najnižje hiše v Veliki Račni in Zagraddu.

6.4.7.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na poselitvenem območju Radenskega polja so predvidene nove stanovanjske površine, zelene površine in območja za turizem, ki pa so izven opredeljenih območij poplavne nevarnosti. Na območju polja se pojavljajo redne letne poplave, ki so značilni pojav kraških polj. Tako lahko zaključimo, da se površine razlivnih območij na območju Radenskega polja ne bodo zmanjšale, kot tudi ne bo nobenega vpliva na poplavno varnost obstoječih objektov. Predlagani posegi so odmaknjeni od površinskih vodotokov, tako da njihova umestitev na kakovost površinskih vodotokov ne bo imela vpliva.

Na celotnem območju je ob gradnji potrebno upoštevati veljavne predpise. V času gradnje in kasneje med obratovanjem ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov (obvezni 5 m odmiki od brežin), ne pričakujemo neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Med gradnjo je odkopane in odpadne materiale ter odpadke prepovedano odlagati v bližino vodnih teles. Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih voda mora biti ustrezno urejeno. Izvedena komunalno energetska študija predvideva vzpostavitev več čistilnih naprav velikosti 300-700 PE, ki bodo razporejeni po območju Radenskega polja. Na območjih, kjer ni načrtovanega sistema odvodne komunalnih vod je obvezna izgradnja nepretočnih greznic oz. malih čistilnih naprav, ki jih prazni javno komunalno podjetje. Na območjih, kjer pa je načrtovan sistem odvodnje komunalnih odpadnih vod, pa je pred gradnjo objektov obvezna izgradnja kanalizacijskega sistema s priklopom na čistilno napravo. Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanje hipni odtok z utrjenih površin. V kolikor se v bližini predvidenih širitve namenske rabe nahajajo požiralniki je potrebno zagotoviti, da se požiralniki, dostopi do njih in retenzijske površine okrog ohranjajo.

Vpliv gradnje in obratovanja na površinske vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 6.5 Omilitveni ukrepi za varstvo površinskih voda na str. 94.

6.4.8 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

6.4.8.1 Opis dejanskega stanja

Na območju so zaradi kraškega terena posamezni vodotoki (Radenščica, Gabršček) in več manjših potokov, ki občasno presahnejo. Na obravnavanem območju kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno. Edino poplavno območje je na Polici ob Čušperku, kjer pa ni stavbnih zemljišč in spremembe rabe tudi niso predvidene.

6.4.8.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe ne posegajo na poplavna območja, pri vodotokih pa je obvezen 5 m odmik od brežin), ob tem ni pričakovati neposrednega vpliva na površinske vodotoke. Med gradnjo je odkopane in odpadne materiale ter odpadke prepovedano odlagati v bližino vodnih teles. Odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih voda mora biti ustrezno urejeno. Na območjih, kjer ni načrtovanega sistema odvodne komunalnih vod je obvezna izgradnja nepretočnih greznic oz. malih čistilnih naprav, ki jih prazni javno komunalno podjetje. Na območjih, kjer pa je načrtovan sistem odvodnje komunalnih odpadnih vod, pa je pred gradnjo objektov obvezna izgradnja kanalizacijskega sistema s priklopom na čistilno napravo. Zagotoviti je potrebno tudi ustrezno odvajanje padavinskih voda na način, da bo v čim večji možni meri zmanjšanje hipni odtok z utrjenih površin.

Vpliv gradnje in obratovanja predvidenih sprememb namenske rabe na območju Žalsko-Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore na površinske vode in poplavno ogroženost ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv (B)**.

6.5 Omilitveni ukrepi za varstvo površinskih vod

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
UKREP 1	Poseg v brežine in strugo vodotoka	Preprečitev dodatnih posegov in odlaganja kakršnegakoli materiala na brežine.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočeno zmanjšanje vpliva na brežine vodotoka.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 2	Onesnaževanje površinskih voda z olji in mazivi iz mehanizacije.	Gradbena mehanizacija mora biti tehnično brezhibna, da ne prihaja do izteka olj in maziv v površinske vode.	Redni pregled mehanizacije in sprotno odpravljanje napak.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 3	Onesnaženje površinskih voda s cementom ali apnom.	Preprečevanje pranja delovnih strojev v vodotokih ali njihovi bližini.	Z ukrepom se bo zmanjšala možnost onesnaženja površinskih vodotokov.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 4	Odtokanje odpadne padavinske vode.	Odvodnjavanje padavinske vode s cestišča mora nujno potekati preko lovilcev olj.	Z ukrepom se bo zmanjšala možnost onesnaženja površinskih vodotokov.	Za izvedbo je odgovoren investitor in izvajalec del, v času gradnje in obratovanja.

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
<i>UKREP 5</i>	Gradnja na območju vodotoka.	Pri gradnji je potrebno preprečiti vsakršno onesnaženje površinskih voda z gradbenim materialom, preprečiti morebitno iztekanje betona v vodo in odlaganje gradbenih odpadkov v bližino vodotoka.	Površinsko vodo je potrebno dovolj visoko pred mestom gradnje speljati po začasni strugi mimo območja gradnje.	Za ukrep je odgovorna občina oz. koncesionar ter izvajalec del. Ukrep izvede občina v času priprave občinskih aktov ter investitor v času gradnje.
<i>UKREP 6</i>	Gradnja ob območju vodotoka.	Pri varstvu površinskih voda je pomembno tudi ohranjanje obvodne vegetacije ob hudourniških in rečnih strugah, saj ta vegetacija preprečujejo prehitro odtekanje vode in s tem preprečujejo erozijo in plazenje.	Ukrep bo pripomogel k ohranjanju vodnatosti strug vodotokov ter zaščito dolvodnih območij pred erozijo.	Za ukrep je odgovorna občina oz. koncesionar ter izvajalec del. Ukrep izvede občina v času priprave občinskih aktov ter investitor v času gradnje.
<i>UKREP 7</i>	Predvidena umestitev golf igrišča na poplavna območja.	Na območja predvidenega golf igrišča na poplavnih površinah naj se ne umešča objektov in grajenih elementov, pri katerih bi ob pojavu visokih voda nastala večja škoda.	Ukrep bo pripomogel k zmanjšanju morebitne škode zaradi poplav.	Za ukrep je odgovorna občina oz. koncesionar ter izvajalec del. Ukrep izvede občina v času priprave občinskih aktov ter investitor v času gradnje.
<i>UKREP 8</i>	Predvidena je umestitev golf igrišča.	Za potrebe namakanja travnatih površin je potrebno zagotoviti vir vode, ki ni površinski vodotok.	Ukrep bo pripomogel k ohranjanju vodnatosti strug vodotokov.	Ukrep se izvaja v času obratovanja golf igrišča. Za ukrep je odgovoren upravljevec igrišča.
<i>UKREP 9</i>	Umeščanje stavbnih zemljišč na območje ob potoku Bičje.	•povečanje obstoječih prepustov •izravnava nivelete dna (pri tem je predvidena dodatna stabilizacija dna s talnimi pragovi, kar je primerno tudi zaradi rib – predvideni so namreč pragovi s poglobljenim delom) •enostranska razširitev obstoječega korita na $b = 7,0$ m •ohranitev obstoječe zarasti na vseh brežinah, ki niso prizadete zaradi razširitve •izločitev obstoječih inundacij zaradi predvidene pozidave (ki je sprejeta z občinskim planom) •lokalno varovanje z nasipom oz. obrežnim zidom •povečanje prepustov pod železniško progo •izvedba novih premostitev na Grosupeljščici, kjer so danes poddimenzionirani	Ukrep bo pripomogel k zmanjšanju poplavne nevarnosti ob strugi Bičja od zadrževalnika Bičje do sotočja z Podlomščico..	Za ukrep je odgovorna občina oz. koncesionar ter izvajalec del. Ukrep izvede občina v času priprave občinskih aktov ter investitor v času gradnje.

6.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Izdane so bile smernice Ministrstva za okolje in prostor (MOP) - Agencije RS za okolje in Urada za upravljanje z vodami (MOP). Pri ocenjevanju predvidenih vplivov na površinske vode zaradi izvedbe predvidenih posegov v okviru občinskega prostorskega načrta smo upoštevali veljavno zakonodajo, ki se nanaša na gospodarjenje, poseganje ter izkoriščanje površinskih voda. Zakonsko predpisani ukrepi, kot je odmik gradnje objektov vsaj za 5 metrov od območja vodotokov (Bičje, Grosupljščica...) so bili pri oceni vpliva na površinske vode upoštevani, vendar jih nismo navajali kot omilitveni ukrep. Predvideni novi posegi v prostor se, v kolikor ni posebej navedeno, ne nahajajo na poplavnih območjih. S širitvami se ne sme zmanjšati varnost pred škodljivim delovanjem vode, omogočati pa se mora normalni pretok vode in stabilnost vodnih površin.

OPN občine Grosuplje ne predvideva posegov v bližino vodnih teles. Osnutek odloka podaja smernice za upravljanje z vodami, pri čemer določa upoštevanje naravnih procesov. Prav tako določa, da se na poplavnih in erozijskih območjih ne načrtuje prostorskih ureditev in dejavnosti, ki lahko sprožijo procese, ki lahko ogrožajo poselitev in druge rabe prostora ter človekove dejavnosti. Prav tako se določa redno vzdrževanje vodotokov ter vzdrževanje vodnega režima ob uporabi sonaravnih ureditev obrežij in vodnih objektov. Pri urejanju vodotokov se oblikujejo naravno oblikovane struge in obrežja ter upoštevajo omejitve s področja ohranjanja narave in varstva vodnih virov.

V občini Grosuplje je vzpostavljena čistilna naprava locirana pod Spodnjo Slivnico. Komunalno omrežje pa je vzpostavljeno v naseljih Grosuplje, Šmarje Sap, Perovo, Brvace, Sela, Cikava, Veliki Vrh, Mali Vrh Spodnja Slivnica, Jerova vas, Brezje pri Grosupljem in vsa industrija iz omenjenih naselij. Odvajanje odpadnih, komunalnih ter površinskih voda bo na območjih aglomeracij brez ustrezne komunalne opremljenosti rešeno do zakonsko predpisanega roka z izgradnjo komunalnega omrežja v naseljih, kjer le-tega še ni, ter priklop na čistilne naprave, ko bodo le-te zgrajene. Na teh območjih se odvod komunalnih odpadnih voda do takrat vodi preko nepretočnih greznic oz. malih čistilnih naprav, ki jih čisti in prazni komunalno podjetje. Nekontrolirano odvajanje odpadnih voda v okolje je prepovedano.

6.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenega območja omogoča primernejšo komunalno ureditev, ki zmanjša onesnaženost vodotokov. Posegi na območja neposredno ob vodotok so lahko problematični tako z vidika samega urejanja vodotoka, kot tudi z vidika poplavne ogroženosti.

Predlog OPN, ob upoštevanju zakonsko predpisanih omejitev pri gradnjah v bližini vodotokov, ohranja kakovost vodotokov. OPN prav tako določa, da se razvoj naselij prilagaja reliefnim razmeram, vodotokom in obvodnim prostorom. Redno vzdrževanje vodotokov se še naprej usmerja k vzdrževanju vodnega režima ob uporabi sonaravnih ureditev obrežij in vodnih objektov. Pri urejanju vodotokov se oblikujejo naravno oblikovane struge in obrežja ter upoštevajo omejitve s področja ohranjanja narave in varstva vodnih virov. Predlogi sprememb namenske rabe bistveno ne posegajo v poplavna oziroma razlivna območja vodotokov Grosupeljščice in Bičja. Izvedba OPN tudi ne povečuje ogroženosti urbanih površin in infrastrukture zaradi poplav. Prav tako se z predvidenimi širitvami ter dejavnostmi ne poslabšuje kakovostno stanje vodotokov. Iz tega razloga ugotavljamo, da je OPN skladen z okoljskimi cilji. Glede na večjo občutljivost kraškega sveta je pomembna ustrezna komunalna urejenost naselij ter čiščenje odpadne komunalne vode na ustrezni čistilni napravi.

Osnutek OPN določa, da bo Občina Grosuplje dogradila sisteme odvajanja in čiščenja odpadne vode kjer je le-to pomanjkljivo. Prioritetno se posegi za izboljšanje odvajanja in čiščenja odpadne

vode izvedejo v Bičju (eventualna možna priključitev na centralni kanalizacijski sistem), Grosuplje, Ponova vas, Št. Jurij (eventualna možna priključitev na centralni kanalizacijski sistem), Vino, Udje, Velika Račna, Mala Račna, Čušperk, Luče, Velika Loka, Velika Žalna, Mala Žalna, Peč, Polica, Gradišče, Gorenja vas pri Polici, Zgornja Slivnica. Občina načrtuje gradnjo in način odvajanja in čiščenja odpadnih voda po posameznih naseljih. Za vsa ostala naselja (kjer ni načrtovanih kanalizacijskih sistemov in je manj kot 50 prebivalcev) se dovoli uporaba individualnih sistemov kot so nepropustne greznice, male ČN itd, pri čemer je treba vse take objekte evidentirati, izvajalec javne službe pa mora zagotavljati monitoring ter sprejem blata in gošč. Skladnost občinskega prostorskega načrta z okoljskimi cilji varovanja površinskih vodotokov tako lahko opredelimo kot primerno.

Posegi znotraj predvidenega golf igrišča so ob predpostavki, da na območju poplav ne bo grajenih objektov in ostalih grajenih elementov, ne bo vira negativnih vplivov na površinske vode, ter ob morebitnih poplavah ne bo prišlo do materialne škode.

6.8 Monitoring

MONITORING OZ. KAZALCI	TRENUSTNO STANJE
Poročilo o fizikalni, kemijski in biološki analizi vodotokov (z kazalniki stanja, ki so navedeni v zgornjih poglavjih) ◆ časovni interval spremljanja stanja: večkrat letno, z izrednimi vzorčenji po potrebi ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	Vodotoki na območju občine ne spadajo v državno mrežo monitoringa kakovosti površinskih vodotokov. Podatki o njihovi kakovosti so povezani s posameznimi študijami. Oba vodotoka imata slabo kemijsko stanje in meritve ne kažejo izboljševanja kvalitete vodotokov temveč celo poslabšanje.
Poročilo urejenosti in stanju vodotokov z naslednjimi kazalniki stanja: dolžina naravnih in sonaravno urejenih vodotokov (dolžina vodotokov predvsem v 1., 1-2. in 2. razredu po kategorizaciji urejanja vodotokov) ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	Grosupeljščica, Bičje in Podloščica sodijo v 1., 1-2., 2. ali 2-3. razred po kategorizaciji urejanja vodotokov. Le nekaj odsekov je v 3. razredu.
Poročilo o uporabi čistilnih naprav v občini z naslednjimi kazalniki stanja: delež PE priklapljenih na čistilne naprave ◆ časovni interval spremljanja stanja: 1x letno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije	10.000 PE na ČN pod Spodnjo Slivnico, za katero je že načrtovana razširitev

6.9 Viri

- Hidrološki letopis Slovenije 2000, ARSO, 2004
- Hidrološki letopis Slovenije, ARSO, 1999
- Končno poročilo vzorčenja za monitoring površinskih vod v letu 2007, Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o.
- Monitoring kakovosti površinskih vodotokov v Sloveniji v letu 2003, ARSO (<http://www.arso.gov.si/>, april 2007)
- Obvezna izhodišča in smernice s področja upravljanja z vodami za pripravo Strategije prostorskega razvoja Občine Grosuplje, Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, 35001-553/2006, 05.09.2006
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998

- Smernice za izdelavo strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, 350-652/2006-2, 08.08.2006
- Spremljanje kakovosti površinskih in pitnih vod v občini Grosuplje 2007, Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o., Grosuplje
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007
- Študija obvodnih razmer potoka Bičje v Grosupljem, Biro log inženiring d.o.o, št. 3015, januar 2005

7. PODZEMNE VODE

7.1 Zakonski okvir

- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Uredba o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05)
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest (Ur. l. RS, št. 47/05)
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05, 45/07)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 74/07)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06)
- Pravilnik o oskrbi s pitno vodo (Ur. l. RS, št. 35/06)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu onesnaževanja podzemne vode (Ur. l. RS, št. 49/06)
- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07)
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06)
- Pravilnik o imisijskem monitoringu podzemne vode (Ur. l. RS, št. 42/02)
- Pravilnik o gradnjah na vodovarstvenih območjih, ki se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja, in o dokumentaciji, ki je potrebna za pridobitev vodnega soglasja (Ur. l. RS, št. 62/04)
- Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 26/06)
- Odlok o čiščenju in odvajanju odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 15/98)
- Odlok o oskrbi s pitno vodo na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS, št. 112/08, 120/08)
- Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS št.72/97)

7.2 Metodologija dela

Vplive planiranih posegov na obremenitve podzemne vode smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene predvidenih pripravljalnih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območju na podzemne vode. Kriteriji za ocenjevanje vplivov so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaženja vode, ki ga bosta gradnja in obratovanje povzročila na vplivnem območju obravnavanega območja.

Tabela 19: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na podzemne vode.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na kakovost talnih vod ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na kakovost talnih vod nebitven vpliv. Zakonsko predpisane vrednosti onesnaževal v vodah ne bodo presežene, načrtovani posegi bodo tudi v skladu z drugimi okoljskimi cilji. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na podzemne vode bodo s stališča varstva talnih voda sprejemljivi.

OCENA	RAZLAGA OCENE
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo vplivali na podzemne vode. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v talnih vodah bi bile zaradi izvedbe posegov lahko presežene, načrtovani posegi pa so lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi s talnimi vodami. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na podzemne vode se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na podzemne vode vplivali bistveno. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v talnih vodah bodo zaradi izvedbe posegov presežene, načrtovani posegi pa bodo lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi s talnimi vodami. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na podzemne vode se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje stanja talnih vod.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na podzemne vode uničujoč vpliv. Stanje talnih voda se bo v fizičnem ali kakovostnem smislu izjemno poslabšalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, katerikoli drug vpliv (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bo popolnoma nesprejemljiv, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi s talnimi vodami.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na podzemne vode ni možno.

Tla in podzemne vode sta v neposredni povezavi, zato je to poglavje mogoče obravnavati v povezavi s poglavjem 5. Tla, na str. 60. Tla so pomemben element okolja, ki zaradi svoje kompleksnosti opravlja različne funkcije – so osnova za pridelavo hrane, hkrati pa so tudi tamponski sistem med viri onesnaženja (emisije iz prometa, morebitna manjša razlitja škodljivih snovi) in vodonosnimi sistemi (podtalnica in površinske vode). Lastnosti tal in njihova občutljivost na vplive iz okolja so odvisni od geološke podlage, na katerih so nastala, saj ta določa njihovo kemično sestavo in fizične značilnosti. Varovanje tal (glej poglavje 5. Tla, na str. 60) je zelo pomembno v zvezi z varovanjem virov pitne vode in zagotavljanjem ustreznosti tal za pridelavo zdrave hrane.

7.3 Okoljski in varstveni cilji

Splošni okoljski in varstveni cilji za podzemne vode so:

- varovanje zajetij in potencialnih vodnih virov,
- dograditev vodovodnega omrežja na območjih brez vodovodnega omrežja,
- izboljšanje (sanacija in obnova) obstoječega vodovodnega omrežja.
- zagotovitev čiščenja odpadnih voda;
- dograditev omrežja za odvajanje odpadnih vod, prednostno na območjih brez urejenega omrežja;
- ureditev čiščenja odpadnih vod z naravnimi samočistilnimi sistemi (rastlinske čistilne naprave) za razložena naselja in poselitvena območja, ki so oddaljena od zbiralnikov odpadnih vod;
- sanacija obstoječega in ureditev novega odvodnjavanja meteoritnih voda iz utrjenih površin
- z večanjem zavesti o splošnem stanju naravnih dobrin zagotoviti ukrepe za izboljšanje varstva podtalnice (ureditve kanalizacije, odstranitve in sanacije črnih odlagališč);

Tabela 20: Okoljski cilji, kazalci in stanje plana za podzemne vode

cilji	kazalci	stanje
ohranjanje kvalitete obstoječih vodnih virov ter kakovosti podzemne vode in preprečevanje onesnaženja zaradi novimi dejavnostmi in posegov v prostoru	kemijsko stanje vodnega telesa • delež gospodinjestev, ki ni priklopljen na javno vodovodno omrežje in ima lastna vodna zajetja	Skupno kemijsko stanje vodnega telesa Dolenjski kras in Posavsko hribovje do osrednje v letih 2004 in 2005 je ocenjeno kot dobro in ni prekomerno onesnaženo s fitofarmaceutskimi sredstvi. mehansko – biološka čistilna naprava Grosuplje (10.000 PE) v občini Grosuplje se območja brez vodovodnega omrežja nahajajo na razpršenih območjih poselitve (Huda Polica in Zabukovje pri Škocjanu)
ohraniti nivo podzemne vode ter zmanjšanje porabe vode ter zagotavljanje nemotene oskrbe občanov s kvalitetno pitno vodo	• kakovost talne vode glede na kemijske in bakteriološke parametre v pitni vodi	ni opaziti večjega trenda spremembe v višini podzemne vode, potrebno upoštevati občutljivost kraškega podzemlja

7.4 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje

7.4.1 Dejansko stanje okolja za območje občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje

7.4.1.1 Hidrogeološke razmere

Večji vodotoki na območju občine so Grosupeljščica, Bičje, Podlomščica. Zaradi kraškega zaledja je rečna mreža redka, večji del vodnega toka se je prestavil pod površje. Ostanki površinskih vodnih tokov so studenci ali nestalni potoki na začetku polj. Apnenec in dolomit sta najvažnejši gradbeni prvini. Prevlada tektonskih razpokanih karbonatnih kamnin kredne in jurske starosti je vtisnila površju kraško podobo.

Predvsem južni del občine je značilna kraška pokrajina z veliko kraškimi pojavi. Kraške jame, požiralniki in vrtače so hidrogeološko zelo pomembni objekti, saj kažejo na hidrogeološke pogoje v kraških vodonosnikih, nakazujejo smer toka podzemne vode in omogočajo ugotavljanje napajalnih zaledij kraških izvirov s sledenjem. Poleg tega kraške jame predstavljajo tudi pot po katerih lahko v kraški vodonosnik dospe onesnaženje. Problematično je odlaganje gospodinjskih in kosovnih odpadkov vanje, kadavrov in embalaže nevarnih snovi. Razen vnašanja odpadkov skozi vhodno brezno se negativni učinki onesnaženja jam ponavadi močno stopnjujejo s precejanjem odpadnih snovi v kraško podzemlje in s tem povezanim onesnaženjem kraške podtalnice. Prav tako se v kraško podzemlje steka tudi odpadna voda iz neurejenih kanalizacij in iztokov gnojišč. Predvsem so to lahko dostopne jame v nižinskem delu, ki ležijo blizu naselij.

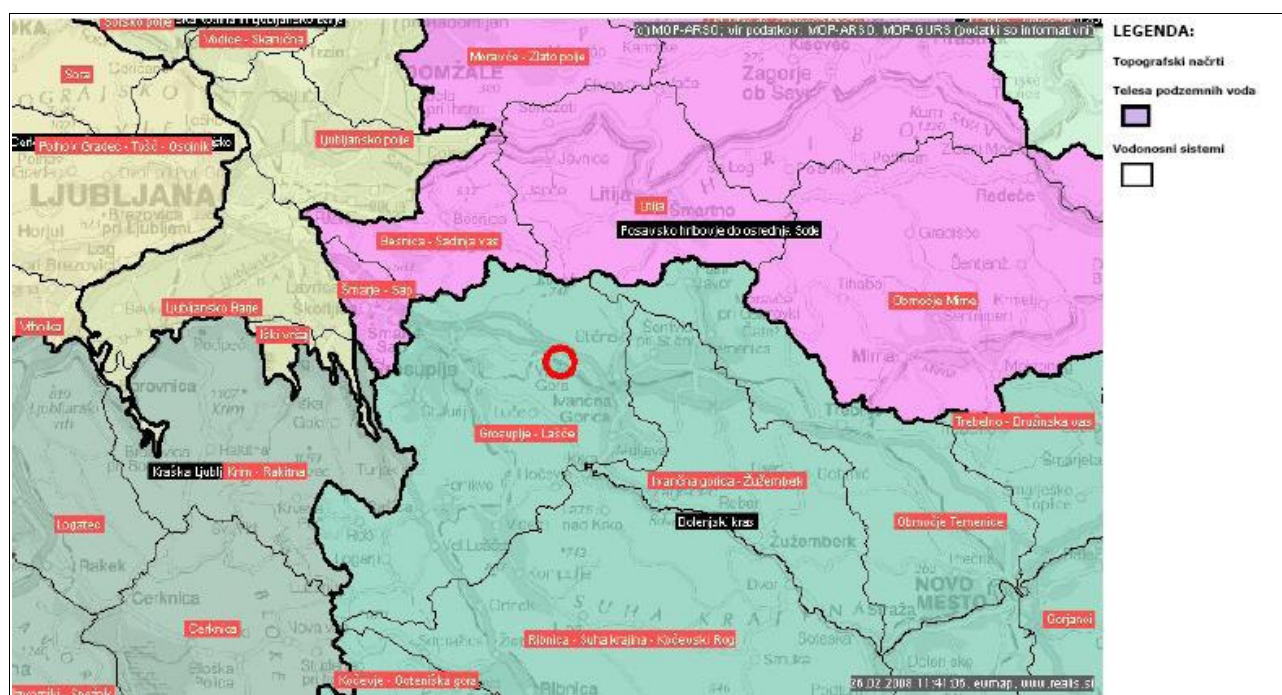
Območje občine Grosuplje leži na dveh podzemnih vodnih telesih. Severni in severno-zahodni del leži na vodnem telesu Posavsko hribovje do osrednje Sotle, ostal del občine pa na vodnem telesu Dolenjski kras (glej sliko 13).

Vodno telo »Dolenjski kras« se nahaja na območju tektonske enote Zunanji Dinaridi. Podzemna voda se nahaja v vodonosnih sistemih, kjer so najpomembnejši apnenčasti in dolomitni vodonosniki s prevladujočo kraško in nekoliko podrejeno razpoklinsko poroznostjo mezozojske starosti. Na površini je značilen prevladujoč vodonosnik kraškega in razpoklinskega tipa, ki se pojavlja kot lokalni ali nezvezni izdatni vodonosnik ali obširni vendar nizko do srednje izdatni

vodonosnik. Po petrografski sestavi gre pretežno za karbonatne geološke plasti z nizko do visoko zakrasedlostjo.

Na območju vodnega telesa podzemne vode Dolenjski kras prevladujejo karbonatne kamnine s kraškim oziroma razpoklinskim tipom poroznosti. Večina padavinske vode odteka po kraških kanalih oziroma po razpoklinskih strukturah karbonatnih kamnin, na površje pridejo vode večinoma le na stikih s slabše prepustnimi kamninami oziroma sedimenti. Na območju vodnega telesa podzemne vode je osem točk državne opazovalne mreže. Na šestih opazovalnih točkah je bilo v letu 2003 kemijsko stanje dobro, na Metliškem obrhu so dosežene opozorilne koncentracije kontaminantov, izvir Krupe pa ima slabo kemijsko stanje zaradi PCB. Na osnovi razpoložljivih podatkov je kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode »Dolenjski kras« ocenjeno kot dobro.

Posavsko hribovje do osrednje Sotle se nahajajo na mejnem območju tektonskih enot Južne Alpe in Zunanji Dinaridi. Podzemna voda se nahaja v vodonosnih sistemih, kjer so najpomembnejši vodonosniki karbonatne in klastične geološke plasti z razpoklinsko poroznostjo. Najpomembnejši so dolomitni vodonosniki, pomembne vodonosnike pa predstavljajo tudi aluvialni nanosi in sedimenti terciarne starosti. Pomemben delež vodnih teles podzemne vode »Posavsko hribovje do osrednje Sotle« predstavlja tudi podzemna voda v globokih dolomitnih in apnenčastih geoloških plasteh mezozojske starosti.

Slika 13: Prikaz teles podzemne vode

vir: <http://kremen.arso.gov.si/NVatlas/ewmap.asp>, 2008

Posavsko hribovje do osrednje Sotle je precej veliko vodno telo podzemne vode, ki se nahaja na geološko in hidrogeološko zelo razgibanem in raznovrstnem ozemlju. Na precejšnjem delu vodnega telesa podzemne vode se nahajajo slabo do zelo slabo prepustne kamnine, na katerih praktično ni vodonosnikov, oziroma so ti zelo majhni. Nekaj je tudi večjih območij karbonatnih kamnin, ki predstavljajo pomembnejše vodonosnika razpoklinskega oziroma kraškega tipa. Na območju celotnega telesa podzemne vode ni opazovalnih točk državnega monitoringa. Na osnovi obremenitev je kemijsko stanje vodnega telesa »Posavsko hribovje do osrednje Sotle« ocenjeno kot dobro.

Tabela 21: Obremenitev iz razpršenih virov onesnaženja

	površina (km ²)	delež kmetijskih površin (%)	delež umetnih površin (%)	delež gozdnih površin (%)	delež kmetijskih in umetnih površin (%)	delež gozdnih in naravnih površin (%)	število preb.	gostota preb. (št. preb./km ²)
Slovenija	20.273	35	2,6	58,2	37,6	62,4	1.952.528	96,3
Dolenjski kras	3.355	30,7	1,1	67,4	31,8	68,2	180.060	53,7
Posavsko hribovje do osrednje Sotle	1.792	40,5	1,9	56,9	42,4	57,6	150.410	84,0

vir: Izvajanje vodne direktive na Vodnem območju Donave, MOP, 2005

Tabela 22: Obremenitev iz točkovnih virov onesnaženja

	površina (km ²)	gostota cest (m/km ²)	gostota železnic (m/km ²)	število industrijskih odlagališč	število komunalnih odlagališč	število izpustov	Število IPPC
Slovenija	20.273	320	64	27	58	579	170
Dolenjski kras	3.355	299	51	1	8	32	9
Posavsko hribovje do osrednje Sotle	1.792	324	83	3	6	64	20

vir: Izvajanje vodne direktive na Vodnem območju Donave, MOP, 2005

Tabela 23: Obremenitev zaradi odvzemov

	površina (km ²)	povprečna infiltracija (mm/leto)	ocena potencialnih zalog (m ³ /s)	normna poraba (m ³ /s)	delež zajetih potencialnih zalog (%)	gostota prebivalstva (št. preb / km ²)
Slovenija	20.273	645	59,68	4,88	8,2	1.952.528
Dolenjski kras	3.355	637	8,52	0,51	6,0%	53,7
Posavsko hribovje do osrednje Sotle	1.792	423	2,81	0,43	15,2%	84,0

vir: Izvajanje vodne direktive na Vodnem območju Donave, MOP, 2005

Na obravnavanem območju občine ni večjih preoblikovanih in močno preoblikovanih vodnih teles. Stopnja pričakovane obremenitve na vodno telo podzemne vode Dolenjski kras je majhna do zanemarljiva, medtem ko je na vodnem telesu Posavsko hribovje do osrednje Sotle zmerno obremenjeno. Prav tako je razmerje med razpoložljivo količino podzemne vode in odvzemi na obeh telesih v ravnovesju.

7.4.1.2 Kakovost podzemne vode

Monitoring kakovosti podzemne vode se je v letih 2004 in 2005 v Sloveniji izvajal skladno z Uredbo o kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, 11/02), katero je v letu 2005 zamenjala Uredba o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, 100/05), v nadaljevanju kratko Uredba, ter skladno s Pravilnikom o imisijskem monitoringu podzemne vode (Ur. l. RS, 42/02). V letu 2005 je bil izdan Pravilnik o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Ur. l. RS, 63/02), ki je ozemlje Republike Slovenije razmejil na 21 vodnih teles podzemne vode. Območje občine Grosuplje spada večinoma pod Dolenjski kras in le v svojem severnem in severozahodnem delu v Posavsko hribovje do osrednje Sotle.

Občina Grosuplje spada na področje vodnega telesa z razpoklinsko in kraško poroznostjo (spadajo med malo skrasede – obširne in visoko do srednje izdatne vodonosnike). Vodno telo podzemne vode Dolenjski kras se nahaja v sedimentnih kamninah in navezanih sedimentih na ozemlju porečij

Krke in Kolpe. Na območju občine ni merilnih mest iz mreže državnega monitoringa kakovosti podzemeljskih voda, so pa na obravnavanih vodnih telesih (Stična).

Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode se za vsako leto posebej določa na osnovi rezultatov monitoringa kakovosti podzemne vode. Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode je dobro, če so izpolnjeni naslednji kriteriji:

- Na vseh merilnih mestih znotraj vodnega telesa podzemne vode je letna aritmetična srednja vrednost (AM) vsakega od parametrov podzemne vode nižja ali enaka kot standard kakovosti.
- V vodnem telesu podzemne vode ni ugotovljen vdor slane vode.
- Pitna voda, ki se črpa iz vodnega telesa podzemne vode ustreza zahtevam v Pravilniku za pitno vodo.
- Ni ugotovljen slab vpliv podzemne vode na soodvisne kopenske in vodne ekosisteme.

Pri ocenah kemijskega stanja vodnega telesa podzemne vode v Sloveniji za leti 2004 in 2005 so bili ponekod upoštevani le podatki, pridobljeni v okviru monitoringa kakovosti podzemne vode, ne pa tudi kriterij za pitno vodo in vpliv na vodne in kopenske ekosisteme. Zakonodajca namreč predpisuje, da se za vsako vodno telo podzemne vode preveri na pipah odjemalcev tudi ustreznost pitne vode, ki se črpa iz tega vodnega telesa podzemne vode. V primeru občine Grosuplje opravlja nadzor Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o.. V letu 2007 je Inštitut v okviru monitoringa pitne vode ugotovil naslednje. Pri monitoringu pitnih vod se je izmed merjenih parametrov pokazala za najbolj relevantno mikrobiološka obremenjenost. Kemijske analize niso pokazale preseganja mejnih vrednosti, prav tako so bili vsi vzorci vod s stališča fizikalno-kemijskih parametrov v zakonsko predpisanih normah. Mikrobiološka onesnaženost pa je presegala dopustne vrednosti v skoraj vseh vodovodih (razen enega), kjer voda ni bila klorirana. Koliformne bakterije (*Escherichia coli*) so bile prisotne na šestih od skupno šestnajstih vzorčnih mestih. Največ jo je bilo v enem od lokalnih zajetij v Veliki Loki, kar pomeni, da je ta voda močno onesnažena s fekalijami in tako neprimerna za pitje. Zajetje je bilo močno mikrobiološko onesnaženo že med monitoringom v letu 2006. Voda je bila mikrobiološko onesnažena tudi v vasi Dole, vaškem zajetju v Veliki Loki, slabi rezultati so bili tudi v vodi z Blečjega vrha, Hude Police ter Udja. Dobre rezultate s stališča mikrobioloških parametrov pa so dobili v vaseh Male Lipljene, Huda Polica, Veliko Mlačevo, Ponova vas ter Grosuplje. Glede na motnost vode, ki se pojavlja v Ponovi vasi in Velikem Mlačevu se predpostavlja, da so v vodi prisotne velike koncentracije klora. Vir: Spremljanje kakovosti površinskih in pitnih vod v občini Grosuplje 2007, Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o., Grosuplje

Tudi leta 2005 pa sta bila v okviru monitoringa vodnih teles ugotovljena 2 neskladna vzorca pitne vode. Vzorca sta bila iz dveh različnih vodonosnih sistemov (Grosuplje-Lašče in Radovica-Metlika). V prvem je bila ugotovljena previsoka vsebnost desetil-atrazina, v drugem pa previsoka koncentracija atrazina. Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode glede na pitno vodo je bilo v letu 2004 in 2005, ocenjeno kot slabo, za leto 2007 pa še ni dovolj podatkov za končno oceno.

Iz rezultatov monitoringa pitne vode je razvidno, da je bil v letu 2004 znotraj vodnega telesa podzemne vode Dolenjski kras vodonosni sistem Škocjan-Krško ali del tega čezmerno obremenjen z razgradnim produktom pesticida atrazin, desetil-atrazinom. V letu 2005 sta bila dva vodonosna sistema znotraj vodnega telesa podzemne vode Dolenjski kras prekomerno obremenjena z atrazinom (Radovica-Metlika) in desetil-atrazinom (Grosuplje-Lašče). Skupno kemijsko stanje vodnega telesa Dolenjski kras je bila v obeh letih, kljub preseganju koncentracij različnih snovi na posameznih merilnih mestih, ocenjena z dobro, podzemna voda na vseh merilnih mestih je bila ustrežna. Monitoring kakovosti podzemne vode se na 7 od 8 merilnih mest na Dolenjskem krasu izvaja od leta 2003. Za tako kratko obdobje trendov ni mogoče ugotavljati. Na območju vodnega telesa Dolenjski kras v letih 2004 in 2005 državni monitoring podzemne vode ni vključeval

merilnih mest na površinskih vodah, ki bi naravno infiltrirale v vodonosnik ali pa ga umetno bogatile.

Po odloku o Območjih vodonosnikov in njihovih hidrografskih zaledij, ogroženih zaradi fitofarmaceutskih sredstev (Ur. l. RS 97/02), Dolenjski kras in območje Posavskega hribovja do osrednje Sotle, ki leži v občini Grosuplje, ne spadata med ogrožena območja zaradi uporabe fitofarmaceutskih sredstev.

7.4.1.3 Zajetja pitne vode in vodni viri

V občini Grosuplje skrbi za upravljanje z vodnimi viri javno komunalno podjetje Grosuplje. Osnovna naloga oddelka vodooskrbe je kvalitetna in redna oskrba uporabnikov z zdravstveno ustrezno pitno vodo na področju občine. Vodopreskrbno območje je razmeroma veliko, gostota poseljenosti izrazito nizka, relief pokrajine pa hribovit, zato je za nemoteno dobavo pitne vode potrebno nenehno prečrpavanje le te, kar pa posledično povzroča visoke stroške.

Tabela 24: Tehnični podatki o vodovodnem sistem

dolžina primarnega omrežja v m	dolžina priključkov v m	št. črpalnih postaj	št. vodohramov	št. razbremenilnikov	št. hidrantov
160.703	124.140	15	16	4	616

opomba: podatki so za leto 2005

vir: spletna stran Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, februar 2008

Voda se distribuira preko vodovodnega omrežja in s pomočjo vodovodnih objektov: črpališča, vodohrami, prečrpovališča, hidropostaje, razbremenilniki.

Tabela 25: Sistemi oskrbe s pitno vodo v opravljanju JP VO-KA

sistem	oskrbovano območje	št. prebivalcev	distribucija m ³ /dan	dezinfekcija	druga priprava vode
Grosuplje	Grosuplje	10.229	2.700	da	ne
Šmarje	Šmarje	2.293	270	ne	ne
Žalna	Žalna	323	60	da	ne
Lipljene	Lipljene	311	29	da	ne
Sevnik	Sevnik	218	126	da	ne

opomba: podatki so za leto 2005

poleg zgoraj napisanih so v upravljanju še : Zgornja Slivnica, Lipoglav in Škocjan

vir: spletna stran Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, februar 2008 in Smernice Javnega komunalnega podjetja Grosuplje

V občini Grosuplje so lokalni vodni viri na območju:

- Police – upravljalec Krajevna skupnost polica
- Velika Loka, Mala Loka in Dole – upravljalec KS Žalna
- Dole – upravljalec vodovodni odbor Dole
- Blečji vrha-upravljalec vodovodni odbor Blečji vrh
- Troščine-upravljalec vodovodni odbor Troščine
- Zacurek Šmarje- upravljalec vodovodni odbor Šmarje-Zacurek
- Dobje-upravljalec skupina vaščanov

Na območju občine Grosuplje še vedno ni vodovoda na območju naselja Huda Polica in Zabukovje pri Škocjanu.

Nadzor nad kvaliteto pitne vode zagotavljajo v Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. preko sistema HACCP. Redno izvajajo meritve vsebnosti rezidualnega klora in klor dioksida v pitni vodi, občasno pa meritve motnosti, vsebnosti aluminija, temperaturo itd. Poleg tega analize opravlja še Inštitut za fizikalno biologijo d.o.o. Sistem nadzora omogoča stalen pregled nad dogajanjem na vodovodnem omrežju in tudi takojšnja popravila v primeru okvar. Rezultati analiz so podani že v predhodnem poglavju.

Naselja, ki jih ne bo možno priključiti na sistem oskrbe z vodo iz javnega omrežja, se bodo oskrbovala prek lastnih zajetij, vendar je treba bodoči prostorski razvoj na teh območjih omejevati in uskladiti z drugimi dejavnostmi in rabami v prostoru. Ne glede na način oskrbe z vodo bo občina evidentirala vse objekte, ki niso priključeni na javni vodovodni sistem, in opredelila način oskrbe z vodo. Na celotnem območju je potrebna obnova in modernizacija obstoječega vodovodnega omrežja. Posamezni lokalni sistemi se morajo vključiti v centralni vodovodni sistem ali pa je treba zanje zagotoviti kvalificiranega upravljavca. Ob upoštevanju značilne razpršene gradnje je možno v oddaljenih naseljih in območjih razpršene gradnje zagotoviti vodooskrbo tudi iz individualnih sistemov, vendar bi bilo treba tudi take sisteme vključiti v sistem javne oskrbe v smislu zagotavljanja in dobavljanja pitne vode ter zagotavljanja minimalnih tehnično higienskih pogojev. Pri novogradnjah, predvsem manjših stanovanjskih objektov in zidanic, se vzpodbuja uporabo kapnice za sanitarno vodo.

Z Odlokom o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS 72/97) so omenjeni zaščiteni vodni viri v spodnji tabeli. Prav tako je z odlokom opredeljen režim varovanja ter vodovarstveni pasovi.

Tabela 26: Zavarovani vodni viri

aktivni vodni viri (zajetja z vsemi tremi varstvenimi pasovi)	perspektivni vodni viri - predvidena zajetja z vrtinami, zajetja z zavarovanim širšim, ožjim in najožjim varstvenim pasom
• zajetje Trščenik, • zajetje z vrtino VP-3/87 (Črna dolina), • zajetje z vrtino VP-1/84 (Dobje), • zajetji z vrtinama VP-2 in VP-4 (Dobje), • zajetje z vrtino K-1/85 (Kačjek), • zajetje Sevnik, • zajetje Medvedica, • zajetje Curek I, • zajetje Curek II, • zajetje Mrzlica, • zajetje Zdravšček, • zajetje z vrtino K-1/96 (Kožljevec), • zajetje Nad cesto, • zajetje Malakarski studenec, • zajetje za Veliko Loko (novo), • zajetje za Veliko Loko (1- staro), • zajetje in drenaža za Žalno. • zaščiten je tudi izvir Gabršček.	• predvideno zajetje z vrtino južno od Dolenje vasi, • predvideno zajetje z vrtino severozahodno od vasi • Mali Konec, • predvideno zajetje z vrtino severno od Kožljevca, • predvideno zajetje z vrtino jugovzhodno od zajetja • Kačjek, • predvideno zajetje z vrtino severno od predvidenega • zadrževalnika Veliki Potok, • predvideno zajetje z vrtino severno od Police, • predvideno zajetje z vrtino severno od Velike Loke, • zajetje z vrtino poleg drenaže za Žalno.

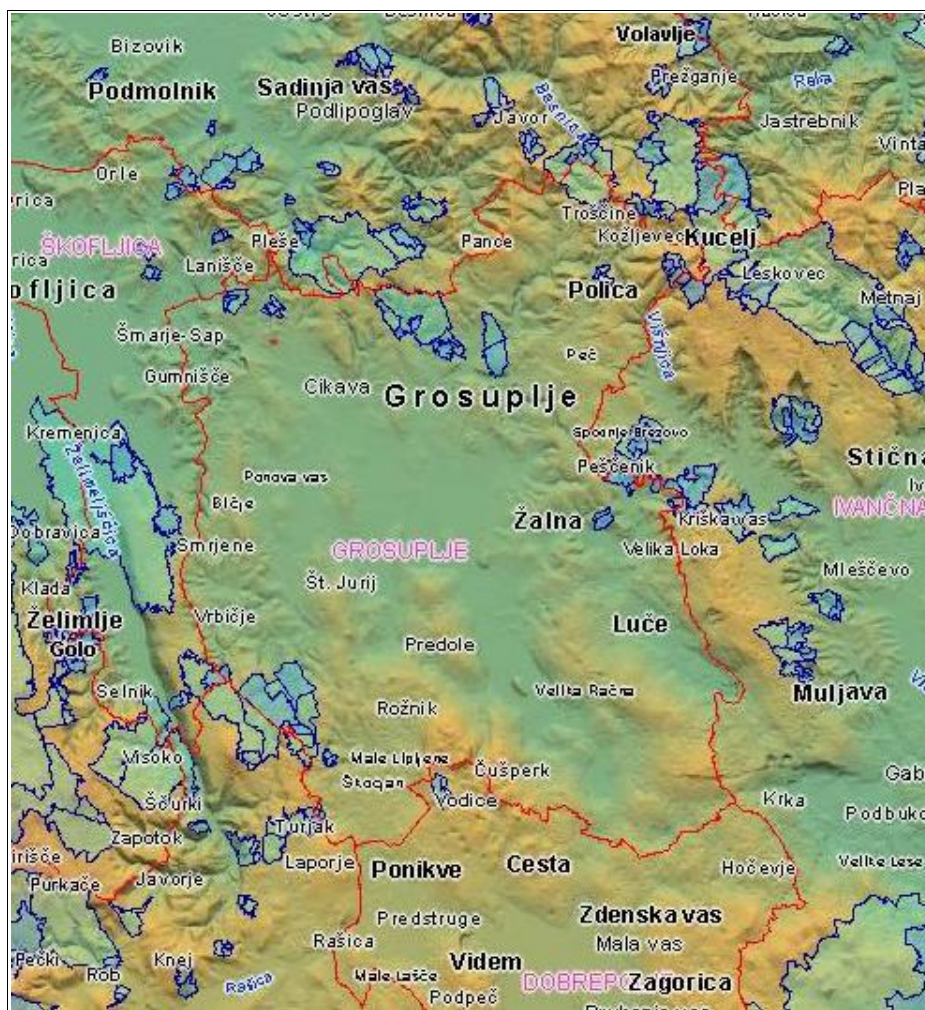
vir: Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (Ur. l. RS 72/97)

Tabela 27: Vodovarstvena območja na območju občine Grosuplje

vodovarstveno območje		katastrska občina	
šifra	ime	šifra	ime
4024	K-1/96 (KOŽELJEVEC)	1780	BLEČJI VRH
4169	NAD CESTO	1780	BLEČJI VRH
4170	MALAKRSKI STUDENEC	1780	BLEČJI VRH
4308	POTOK VALNAČKA	1780	BLEČJI VRH
4022	VELIKA LOKA 1	1781	POLICA
4024	K-1/96 (KOŽELJEVEC)	1781	POLICA
4173	GABERŠČEK	1781	POLICA
4221	DEKLIŠKO VZGAJALIŠČE	1781	POLICA
4222	PISKOVKA	1781	POLICA
4223	SPODNJE BREZOVO	1781	POLICA
4401	MALA LOKA	1781	POLICA
4165	VP-3/87 (ČRNA DOLINA)	1782	STARA VAS
4166	VP-1/84 (DOBJE)	1782	STARA VAS
4167	VP-2 (DOBJE)	1782	STARA VAS
4168	K-1/85 (KAČJEK)	1782	STARA VAS
4164	TRŠČENIK	1785	SELA
4157	STAVKA	1787	MALI VRH
4158	SEVNIK	1788	VINO
4022	VELIKA LOKA 1	1791	ŽALNA
4023	VELIKA LOKA 2	1791	ŽALNA
4171	ŽALNA	1791	ŽALNA
4173	GABERŠČEK	1791	ŽALNA
4401	MALA LOKA	1791	ŽALNA
4013	VO-1/99 NA VODICAH	1795	VELIKE LIPLJENE
4158	SEVNIK	1795	VELIKE LIPLJENE
4159	MEDVEDICA	1795	VELIKE LIPLJENE
4160	CUREK II	1795	VELIKE LIPLJENE
4161	CUREK I	1795	VELIKE LIPLJENE
4162	MRZLICA	1795	VELIKE LIPLJENE
4163	ZDRAVŠČEK	1795	VELIKE LIPLJENE
4164	TRŠČENIK	2642	GROSUPLJE
4165	VP-3/87 (ČRNA DOLINA)	2642	GROSUPLJE

vir: Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013, priloga 13, MKGP

Vodovarstvena območja v občini Grosuplje in v njeni okolici so prikazana na spodnji sliki. Uporabljeni so podatki z geografskega informacijskega sistema - Agencije RS za okolje, marec 2008 in sicer podatki za državni nivo in občinski nivo.

Slika 14: Prikaz reliefa z vodovarstvenimi pasovi

vir: <http://rkg.gov.si/GERK/viewer.jsp>, 2008

S slike 14 je razvidno, da so vodovarstvena območja na robnih delih občine, pogosto povezana z vodovarstvenimi območji v sosednjih občinah.

7.4.1.4 Povzetek veljavnih pravnih režimov na varovanih območjih

Varovalni režimi so povzeti iz Odloka o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (ur. l. RS 72/97). Zavarovana območja virov pitne vode so razdeljena v naslednje varstvene pasove:

- najožji varstveni pas (območje 1) z najstrožjim režimom varovanja,
- ožji varstveni pas (območje 2) s strogim režimom varovanja,
- širši varstveni pas (območje 3) z blagim – sanitarnim režimom varovanja.

Z namenom zavarovanja posameznih varstvenih pasov vodnih virov ta odlok določa, kaj je na območju posameznega varstvenega pasu:

- prepovedano (graditi, izvajati, uporabljati, vgrajevati, opredeljevati in odlagati), obvezno (graditi, izvajati in sanirati),
- dovoljeno (izvajati, graditi in adaptirati, nadzidati in prizidati),
- potrebno preurediti.

Najožji varstveni pas (območje 1), predstavlja območje z najstrožjim režimom varovanja, v

katerem je dovoljena le dejavnost, ki je namenjena oskrbi s pitno vodo. Zemljišče najožjega varstvenega pasu mora biti odkupljeno in zemljiško knjižno vpisano na lastnika vodovoda (koncedenta).

Območje mora biti fizično zavarovano z ograjeno in opremljeno z opozorilnimi tablami. Dostop na območje najožjega varstvenega pasu je dovoljen le pooblaščenim osebam upravljalca vodovoda, in inšpekcijskim organom ter pooblaščenim delavcem pristojnih zdravstvenih organizacij za kontrolo in spremljanje kvalitete pitne vode. V območju najožjega varstvenega pasu ni dovoljena uporaba kemičnih sredstev za zaščito in uravnavanje rasti rastlin, uničevanje podrasti in škodljivcev ter organsko gnojenje.

Ožji varstveni pas (območje 2), predstavlja območje s strogim režimom varovanja in zajema prostor, kjer obstaja možnost direktnega onesnaženja vodnega vira.

Tabela 28: Varstveni režim ožjega varstvenega pasu (območje 2)

	prepovedano	obvezno	dovoljeno
graditi	• proizvodne in obrtno servisne objekte, • energetske objekte, ki bi s svojo tehnologijo škodljivo vplivali na vodni vir, • stanovanjske in poslovne objekte brez rešene dispozicije odpadnih in padavinskih voda preko kanalskega sistema izven območja varstvenih pasov z obveznim čiščenjem na čistilni napravi, • pralnice avtomobilov, • kampe, kopališča, • magistralne in regionalne ceste ter železnice, • skladišča nafte in naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, • naftovode, • plinovode, • ponikovalnice za odpadne vode in padavinske vode iz cestišče, • komunalne čistilne naprave nad 2000 PE, • objekte, ki bistveno zmanjšujejo količino vodnega vira, • odlagališča in pretovorne postaje komunalnih in posebnih odpadkov in časna skladišča posebnih odpadkov, • pokopališča, • podzemna skladišča, • bencinske servise.	• nepropustno javno in interno kanalizacijsko omrežje in priključiti nanj vse objekte; nepropustnost mora izvajalec dokazati z atestom, • utrjene nepropustne prometne in manipulacijske površine, • lovilne sklede za obstoječa skladišča za nevarne snovi, kamor je mogoče ujeti tudi rabljeno požarno vodo.	• stanovanjske hiše v vrzelih obstoječih zazidalnih površin, ne da bi se bistveno povečalo število prebivalcev na tem območju, če je urejeno odvajanje in čiščenje odplak, • nadomestne stanovanjske hiše za objekte iz tega varstvenega pasu, • objekte družbenega standarda za osnovno preskrbo prebivalstva, • objekte za potrebe individualnih kmečkih gospodarstev, • skladišča za kurilno olje s prostornino do 5 m³ in • športno-rekreacijske objekte z minimalnimi spremljajočimi objekti.
izvajati	• cestni in železniški promet nevarnih in škodljivih snovi, ki so navedene v predpisih o prevozu nevarnih snovi, po nezaščitenih cestah in železnicah, • izkop gramoza ob in iz vodotokov in v novih gramoznicah ter eksploatacijo kamna v kamnolomih in peskokopih, spremembo namembnosti in dejavnosti objektov, če se s tem povečuje nevarnost za vodni vir, • namakanje kmetijskih površin, • gnojenje tal z odplakami in odpadki, • ponikanje padavinskih voda s prometnih in manipulacijskih površin, • povečano črpanje tehnološke vode iz vodnjakov izven vodarn, • vrtanje raziskovalnih vrtin z uporabo pomožnih sredstev, ki so vodi škodljiva.	• odvajanje fekalne (komunalne) in tehnološke vode v javno kanalizacijo, • odvajanje vode iz utrjenih prometnih in manipulacijskih površin, • opremljanje cest z ustrezno signalizacijo (opozorilne table)	• dejavnost, ki služi oskrbi s pitno vodo, • proizvodne in obrtne dejavnosti v obstoječih objektih, za katere pooblaščen organizacija iz 29. člena odloka ugotovi, da ne predstavljajo nevarnost za kvaliteto in količino pitne vode, • športno rekreacijske dejavnosti.

	prepovedano	obvezno	dovoljeno
uporabljati	rastlinska zaščitna sredstva in gnojila, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji, opredeljeni v predpisih o higieni neoporečnosti pitne vode, za vodo nevarne in škodljive snovi pri vzdrževanju železniških tirov in drugih zunanjih objektov.	/	/
vgrajevati	toplotne črpalke - izmenjevalce na podlagi uporabe podtalnice.	/	/
opredeljevati	nova ureditvena območja naselij in širiti obstoječa.	/	/
odlagati	odpadke	/	/
sanirati, adaptirati, nadzidati in prizidati	/	obstoječa skladišča nafte, naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, ki niso zgrajena skladno s predpisi o gradnji le-teh.	objekte in naprave tako, da ne ogrožajo virov pitne vode.

vir: Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (ur. l. RS 72/97)

Širši varstveni pas (območje 3), predstavlja območje z blagim - sanitarnim režimom varovanja in zajema prostor, kjer obstaja možnost, da se padavine iz celotnega padavinskega območja infiltrirajo oziroma površinsko pritečejo do izvira vode, oziroma prostor, kjer naj se zagotavlja zaščita pred nerazpadajočimi ali težko razpadajočimi snovmi, ter nevarnimi kemičnimi in radiološkimi onesnaženji.

Tabela 29: Varstveni režim širšega varstvenega pasu (območje 3)

	prepovedano	obvezno	dovoljeno
graditi	proizvodne, energetske, obrtne in servisne objekte, ki pomenijo nevarnost za vir pitne vode skladišča nafte, naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, ki so večja kot 25 m³ za posamezni rezervoar (200m³ v zaključeni celoti) oz. ali so večja, kot jih dopuščajo predpisi o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi, naftovode, ponikovalnice za odpadne vode, nove komunalne čistilne naprave nad 2000 EE, objekte, ki bistveno zmanjšujejo izdatnost vodnega vira, odlagališča in pretovorne postaje komunalnih in posebnih odpadkov in začasna skladišča posebnih odpadkov, pralnice avtomobilov, ki nimajo priključka na kanalizacijo, nova pokopališča	vodotesno javno in interno kanalizacijsko omrežje in priključiti nanj vse objekte; vodotesnost mora izvajalec dokazati z atestom, greznice za individualne stanovanjske objekte, pri katerih ni možno odvajati fekalne vode v javno kanalizacijo skladno s strokovnim navodilom o urejanju gnojišč in greznic. Te greznice sočasne, in sicer do zgraditve nove javne kanalizacije, urejene nepropustne manipulacijske površine z odvodom meteornih voda v kanalizacijo (ali prek maščobnika v ponikovalnico), lovilne skledje za obstoječa skladišča za nevarne snovi, kamor je možno ujeti tudi rabljeno požarno vodo.	stanovanjske hiše v vrzelih obstoječih strjenih naselji ne da bi se bistveno povečalo število prebivalcev in če je ustrezno urejeno odvajanje in čiščenje odplak, nadomestne stanovanjske hiše za objekte iz tega varstvenega pasu, objekte družbenega standarda za osnovno oskrbo prebivalstva, objekte za potrebe individualnih kmečkih gospodarstev, skladišča za kurilno olje prostornine do 200 m³. Skladišča morajo imeti prvo stopnjo zaščite (dvoplaščna cisterna).

	prepovedano	obvezno	dovoljeno
izvajati	cestni in železniški tranzitni promet nevarnih in škodljivih snovi, ki so navedene v predpisih o prevozu nevarnih snovi, po nezaščitenih cestah in železnicah, izkop gramoza ob vodotokih in iz njih ter v novih gramoznicah, ki pomenijo nevarnost za vir pitne vode, izkop peska in kamna (z izjemo kamnolomov, ki so opredeljeni kot kamnolomi posebnega družbenega pomena), spremembo namembnosti in dejavnosti objektov, če se s tem povečuje nevarnost za vodni vir, povečano črpanje tehnološke vode iz vodnjakov izven vodovodnega sistema, sečnjo in spravilo lesa v večjem obsegu brez vednosti upravljalca vodovoda, posek lesa na večji površini, tako da obstoji možnost zmanjšanja izdatnosti vodnega vira, množično vzrejo živali, gnojenje tal z odplakami in odpadki, vrtanje raziskovalnih vrtin z uporabo pomožnih sredstev, ki so vodi škodljiva.	rekonstrukcije obstoječih cest in železniških prog tako, da v primeru nesreče morebitne razlite tekočine ne morejo ponikati v podtalnico.	proizvodne in obrtne dejavnosti v obstoječih objektih, za katere pooblaščen organizacija iz 29. člena ugotovi, da ne ogrožajo kakovosti pitne vode, športno-rekreacijske dejavnosti, ponikanje strešnih voda, namakanje kmetijskih površin s čisto vodo, pokop na območju, kjer je nad podtalnico ugotovljena plast za vodo nepropustne gline.
uporabljati	rastlinska zaščitna sredstva in gnojila, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji (ogrožajo vodni vir) in so opredeljena v predpisih o higieni neoporečnosti pitne vode.	/	/
vgrajevati	toplotne črpalke - izmenjevalce na podlagi uporabe podtalnice.	/	/
odvajati	/	v kanalizacijo odpadne (komunalne) in tehnološke vode.	/
odlagati	odpadke	/	/
sanirati, adaptirati, nadzidati in prizidati	/	obstoječa skladišča nafte, naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, ki niso zgrajena skladno s predpisi o gradnji le teh, obstoječe bencinske servise, tako da imajo največjo skupno prostornino skladišča 200 m³ in prvo stopnjo zaščite (dvoplaščna cisterna s stalnim merjenjem tekočine med plašči ali s signalizacijo).	objekte in naprave tako, da ne ogrožajo virov pitne vode.

vir: Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje (ur. l. RS 72/97)

7.4.2 Grosupeljsko polje

7.4.2.1 Opis dejanskega stanja

Skozi območje tečejo vodotoki Bičje, Podlomščica in Grosupeljščica, površine pa so, razen na urbaniziranih območjih, kmetijske. Na obravnavanem območju so predvsem vodovarstvena območja zavarovana na občinskem nivoju.

7.4.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Glede na prostorsko omejenost posega se ne pričakuje pomembnejših vplivov na podzemne vode oz. na vire pitne vode, saj predvidene spremembe rabe le delno posegajo v vodovarstvena območja. Območje 1_1_Ak_3 na severnem delu leži na območju 3. varstvenega režima zajetja Stavka. Pri omenjeni spremembi gre za obstoječe objekte. V kolikor sistem odpadne vode še ni ustrezno rešen, se naj prilagodi v rokih in na način, kot je določeno v področnih zakonskih in podzakonskih predpisih.

Vse ostale pobude se ne nahajajo znotraj ali na meji vodovarstvenih območij virov pitne vode, zato za njih niso potrebne posebne omejitve za varstvo virov pitne vode. Za preprečevanje onesnaženja podtalnice s komunalnimi odpadnimi vodami je potrebno zagotoviti njihovo zbiranje v greznicah ali malih čistilnih napravah, skladno z veljavno zakonodajo.

Pri spremembah rabe, kjer bo vključena gradnja objektov, se bodo sicer izvajala dela, ki bodo spremenila razmere v tleh (odstranitev krovnih plasti tal, izkop nosilne zemljine s transportom do začasne ali trajne lokacije in gradbena dela), ki pa ne bodo imela vpliva na podzemne vode oz. vodovarstvena območja.

Glede na to, da se bo izvzelo del območja kmetijskih zemljišč za pridobitev prostora za širitev stanovanjskih površin in cestnih povezav ter ostalih sprememb rabe prostora, ocenjujemo, da bo vpliv na spremembo tal sicer opazen, hkrati bo z okoljskega vidika varovanja tal in podzemne vode s spremembo dejavnosti onemogočena intenzivna kmetijska raba tal, ki vpliva na spodnje plasti tal in talno vodo. Predvideni posegi bodo v manjši meri izvzeli iz narave tudi dela gozda. Posegi bodo imeli med izgradnjo opazen vpliv na spremembo tal, vendar dolgoročno ne pričakujemo negativnih posledic za podzemno vodo. Vsi posegi v gozd so prostorsko zaokroženi okoli že obstoječe poselitve. Posredni vplivi nastanejo tudi zaradi nastajanja odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in zaradi nastajanja odpadnih komunalnih vod. Vse te vode je potrebno ustrezno odvajati (glej tudi poglavje o površinskih vodah).

Pri gradnji golf igrišča bo šlo za neposreden poseg v tla, saj bo potrebna priprava tal in ureditev igrišča, pri obratovanju igrišča pa je potrebna uporaba različnih pripravkov za vzdrževanje travne površine.

Vsi posegi, povezani z gradnjo bodo kratkotrajni, le na območju golf igrišča bodo posegi vezani na čas obratovanja igrišča, saj je za ustrezno travnato igralno površino potrebno redno vzdrževanje in uporaba različnih pripravkov.

Vpliv posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so navedeni v tabeli 7.5 Omilitveni ukrepi za varstvo talnih voda na strani 115.

7.4.3 Severno obrobje Grosupeljskega polja

7.4.3.1 Opis dejanskega stanja

Na obravnavanem območju je 8 vodovarstvenih območij, nekaj vodovarstvenih območij pa je ob meji na območju sosednjih občin. Obstoječa naselja ali deli naselij Dobje, Mala Stara vas in Velika Stara vas ter del AC Ljubljana-Novo mesto ležijo na vodovarstvenih območjih. Na območju večino vod zbira vodotok Grosupeljščica. Območje je v večji meri prekrito z gozdom, kmetijske površine so le v okolici naselij, raba na območju vodovarstvenih območij je predvsem gozd, v manjši meri najboljše in druga kmetijska zemljišča.

7.4.3.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Širitve stanovanjskih območij ob naselju Dobje (5_1_SK_1) so na 3. vodovarstvenem pasu zajetja Dobje, ki je bilo razglašeno z občinskim odlokom, in predstavlja območje z blagim sanitarnim režimom varovanja in zajema prostor, kjer obstaja možnost, da se padavine iz celotnega padavinskega območja infiltrirajo oziroma površinsko pritečejo do izvira vode, oz. prostor, kjer naj se zagotavlja zašita pred nerazpadajočimi ali težko razpadajočimi snovmi, ter nevarnimi kemičnimi in radiološkimi onesnaženji. Odlok predvideva gradnjo stanovanjskih objektov in gospodarskih zgradb le, če je zgrajena vodotesna kanalizacija ali da se gradi sočasno z gradnjo. Na območju omenjenih predvidenih lokacij kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno, tako da ne bo možen sočasen priklop novih objektov v omrežje odpadnih voda. Širitev oz. gradnja novih objektov v naselju Dobje je tako mogoča šele, ko bo zgrajena kanalizacija, saj gradnja objektov z individualnimi sistemi glede na odlok o vodovarstvenih območjih na tem območju ni mogoča.

V neposrednem stiku z območjem pridobivanja mineralnih surovin je vodovarstveno območje Javor-Močila 1, v bližini pa še območje imenovano potok Valnačka 1a. Vse manipulativne površine na območju pridobivanja mineralnih surovin morajo biti nepropustne oz. na način, da tekočine ne morejo pronicati in ponikati do podzemnih vod.

Ostali posegi niso v bližini vodovarstvenih območij, tako da se glede na prostorsko omejenost predvidenih posegov ne pričakuje pomembnejših vplivov na podzemne vode ali na vire pitne vode. Povsod, kjer se bo zaradi novonačrtovanih dejavnosti izvajala gradnja bodo potekala dela, ki bodo vplivala na razmere v tleh (odstranitev krovnih plasti tal, izkop nosilne zemljine ter njen transport do začasne ali trajne lokacije, in gradbena dela). Posredni vplivi bo nastajal tudi zaradi odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in zaradi nastajanja odpadnih komunalnih vod. Vse te vode se bo ustrezno odvajale v obstoječe ali novo načrtovane greznice, saj sistem zbiranja in odvodne odpadnih vod na tem območju še ni vzpostavljeno (glej tudi poglavje o površinskih vodah) in se jih preneha uporabljati, ko bo sistem kanalizacije zgrajen.

Vpliv posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

7.4.4 Škocjansko hribovje

7.4.4.1 Opis dejanskega stanja

Vodovarstvena območja so v skrajnem jugozahodnem delu občine, ki so povezana z vodovarstvenimi območji v sosednji občini. Na tem delu občine je sedem vodovarstvenih območij. Del območja naselja Železnica leži na enem od teh vodovarstvenih območij. Na območju prevladuje gozd, medtem ko so kmetijske površine le v okolici naselij, vodovarstvena območja pa obsegajo gozd in druga kmetijska zemljišča. Teren je kraški, tako da so vodotoki redki in pogosto v času manjših padavin presahnejo.

7.4.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Vse spremembe, ki so opredeljene v OPN v stiku z vodovarstvenimi pasovi so opredeljene kot korekcije stanja in so v prostoru že prisotne. Te so na območju zaselka Železnica (8_3_A_2), v zaselku Vrane (4_13_A_8) in Žmuc (4_13_A_5), ki so v stiku z 3. vodovarstvenim območjem, ostale spremembe ne posegajo na vodovarstvena območja in tudi niso v neposrednem stiku z njimi. Omenjeno vodovarstveno območje z blagim sanitarnim režimom varovanja zajema prostor, kjer obstaja možnost, da se padavine iz celotnega padavinskega območja infiltrirajo oziroma površinsko pritečejo do izvira vode, oz. prostor, kjer naj se zagotavlja zašita pred nerazpadajočimi ali težko

razpadajočimi snovmi, ter nevarnimi kemičnimi in radiološkimi onesnaženji. Glede na to, da na območju niso predvidene novogradnje gre za obstoječe objekte. V kolikor sistem odpadne vode še ni ustrezno rešen oz. ni v skladu z zakonodajo, se naj prilagodi v rokih in na način, kot je določeno v področnih zakonskih in podzakonskih predpisih.

Vse ostale pobude se ne nahajajo znotraj ali na meji vodovarstvenih območij virov pitne vode, zato za njih niso potrebne posebne omejitve za varstvo virov pitne vode. Za preprečevanje onesnaženja podtalnice s komunalnimi odpadnimi vodami je potrebno zagotoviti njihovo zbiranje v greznicah ali malih čistilnih napravah, skladno z veljavno zakonodajo.

Ocenjujemo, da gradnja objektov ne bo imela bistvenega vpliva na podzemne vode. Kljub temu je potrebno upoštevati določene omilitvene ukrepe pri gradnji za zmanjšanje ali preprečitev morebitnih negativnih vplivov na podzemne vode.

Vpliv posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so navedeni v tabeli 7.5 Omilitveni ukrepi za varstvo talnih voda na strani 115.

7.4.5 Radensko polje

7.4.5.1 Opis dejanskega stanja

Na območju Radenskega polja ni vodovarstvenih območij pitne vode. Prav tako ni zgrajenega sistema kanalizacije. Večinski del območja je v kmetijski rabi, manjši delež zavzemajo naselja in le nekaj površin pokrivajo gozdovi. Na polju so značilne poplave ali pa sušna obdobja, vsa voda pa se odvaja in priteka na območje preko vodotokov Zelenka, Šica, Dobravka, Podlomščica in Grosupeljščica.

7.4.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Čeprav na območju ni vodovarstvenih območij vsak poseg, zaradi hidroloških in talnih lastnosti območja, predstavlja vpliv na talno vodo, ki se iz vira onesnaženja zaradi poplav in ponikalnic lahko razširi na širše območje ter z odvodnjo po vodotokih v dolvodna območja. Glede na to, da na obravnavanem območju ni zgrajenega sistema kanalizacije, priklop na to ni možen in je potrebna izgradnja greznic ter čistilnih naprav. Povsod, kjer se bo zaradi novonačrtovanih dejavnosti izvaja gradnja bodo potekala dela, ki bodo vplivala na razmere v tleh (odstranitev krovnih plasti tal, izkop nosilne zemljine ter njen transport do začasne ali trajne lokacije, in gradbena dela). Posredni vplivi bo nastajal tudi zaradi odpadnih padavinskih vod na vodotesno utrjenih manipulativnih površinah in zaradi nastajanja odpadnih komunalnih vod. Vse te vode se bo ustrezno odvajale v obstoječe ali novo načrtovane greznice.

Vpliv posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so navedeni v tabeli 7.5 Omilitveni ukrepi za varstvo talnih voda na strani 115.

7.4.6 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

7.4.6.1 Opis dejanskega stanja

Vodovarstvena območja so na severnem delu obravnavanega dela občine Grosuplje, v bližini Male Žalne in Male Loke in ležijo na območju gozda ter najboljših in drugih kmetijskih zemljišč. Skozi

eno od vodovarstvenih območij poteka železniška proga. Naselja na obravnavanem območju nimajo zgrajenega sistema odvodne kanalizacijskih vod.

7.4.6.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe niso v stiku z vodovarstvenimi območji, zato ocenjujemo, da gradnja objektov ne bo imela bistvenega vpliva na podzemne vode. Kljub temu je potrebno upoštevati določene omilitvene ukrepe pri gradnji za zmanjšanje ali preprečitev morebitnih negativnih vplivov na podzemne vode, saj so obstoječa zazidljiva območja v bližini vodovarstvenih območij.

Vpliv predvidenih posegov na podzemne vode ocenjujemo z opisno oceno **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

7.5 Omilitveni ukrepi za varstvo talnih voda

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
UKREP 1	Onesnaževanje voda z olji in mazivi iz mehanizacije.	Gradbena mehanizacija mora biti tehnično brezhibna, da ne prihaja do izteka olj in maziv v podzemne vode.	Redni pregled mehanizacije in sprotno odpravljanje napak.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 2	Kaljenje podzemne vode (podtalnice) tekom gradnje objekta.	Pri gradnji ne sme priti do kaljenja in mešanja talnih delcev s talno vodo.	Med in po posegu je potrebno nadzorovati kakovost podzemne vode.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 3	Priprava in vzdrževanje golf igrišča. (2_4_ZS_1)	Načrtovanje igrišča na način, da je pri obratovanju potrebna čim manjša količina dodatnih snovi (upoštevanje mikroklima). Načrtna in smotrna uporaba snovi za pripravo in vzdrževanje golf igrišča (ustrezni agrotehnični ukrepi). Uporaba gnojil s kontroliranim in dolgotrajnim sproščanjem ter oblikovanje ustreznega gnojilnega načrta.	Med in po posegu je potrebno nadzorovati kakovost podzemne vode.	V času priprave načrta za ureditev igrišča in v času gradbenih ter vzdrževalnih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
UKREP 4	Posredno onesnaženje tal in talnih voda med gradbenimi deli.	V čim večji meri naj se začasne prometne in gradbene površine uporabijo obstoječe infrastrukturne površine (ceste, parkirišča): te naj se določijo v načrtu organizacije ureditve gradbišča, ki ga izvajalec pripravi (in investitor potrdi) pred izvajanjem del. Transportni in gradbeni stroji, ki se bodo uporabljali med gradnjo morajo biti tehnično brezhibni in ustrezno vzdrževani.	Z ukrepi je mogoče učinkovito zmanjšati nevarnost delovne nesreče in posledično onesnaženja tal, od koder bi nevarne snovi lahko pronicale v podtalje ter naprej v podzemne vode.	Za izvajanje ukrepov je odgovoren izvajalec del med gradnjo.
UKREP 6	Možnost razlivanja onesnaženih padavinskih vod v tla in pronicanje naprej v podtalnico.	Padavinske vode z vozniških površin (vse površine, kjer se bodo premikala in zadrževala motorna vozila) naj bodo speljane v meteorni kanalizacijski sistem.	Pravilno odvajanje onesnaženih padavinskih voda z utrjenih površin bo močno zmanjšalo obremenjevanje tal in talnih voda.	Upravitelj oz. pooblaščen podjetje je dolžno redno pregledovati in čistiti lovilce olj. O tem je potrebno voditi dnevnik.

7.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

V postopku izdelave so bile izdane Smernice Ministrstva za okolje in prostor (MOP) - Agencija RS za okolje, niso pa bile v času izdelave okoljskega poročila izdane smernice Urada za upravljanje z vodami (MOP). Pri ocenjevanju predvidenih vplivov na podzemne vode ter vodne vire zaradi izvedbe predvidenih posegov v okviru OPN smo upoštevali veljavno zakonodajo, ki se nanaša na gospodarjenje, poseganje ter izkoriščanje virov pitne vode ter podzemnih voda. Pri tem smo upoštevali tudi občinski Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Grosuplje, pri čemer smo opozorili na morebitne težave s posegi na območjih vodovarstvenih pasov. Predvidena nova zazidljiva zemljišča v glavnem ne segajo na vodovarstvena območja, razen v posameznih posegih, ki so omenjena v poročilu. Zakonsko predpisani ukrepi pri varstvu podzemnih voda ter vodnih virov so bili pri oceni vpliva na podzemne vode upoštevani, vendar jih nismo navajali kot omilitveni ukrep. Osutek odloka o OPN določa zaščito vseh vodnih virov pred morebitnim onesnaženjem z aktivnim izvajanjem nadzora nad aktivnostmi v območjih varstva naravnih virov. Osrednje varstvo se zagotovi z določitvijo varstvenih pasov z varstvenim režimom.

Za področje vodovodne oskrbe, gospodarjenja z vodnimi viri ter za odvajanje in čiščenje odpadnih vod je Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. izdalo smernice za načrtovanje poselitve. Glede vodovodne oskrbe naselij v občini je navedeno, da se postopno izvaja oskrba s pitno vodo preko izvajalca javne gospodarske službe. V kolikor se bodo stanovanjska območja gradila na območjih, kjer vodna oskrba še ni urejena, bo potrebno skupaj z upravljavcem vodovodnega omrežja najti rešitve za nemoteno oskrbo novih objektov s pitno vodo.

V kolikor se bodo zazidljiva območja vzpostavljala na območjih, kjer javna kanalizacija še ni urejena, je smiselno pridobiti oceno možnosti oskrbe z javno kanalizacijo in skupaj z upravljavcem kanalizacijskega omrežja najti ustrezne rešitve za nemoteno oskrbo novih objektov.

7.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenega območja omogoča primernejšo komunalno ureditev, večji delež prebivalstva priključenega na kanalizacijsko omrežje s tem pa pripomore k zmanjšanju možnosti onesnaženja podzemnih voda. Potrebno je zagotoviti še ponikanje meteorne vode iz utrjenih površin v tla in s tem zagotoviti vodonosniku vir vode. Z gradnjami oz širitvami čistilne naprave Grosuplje ter načrtovanimi čistilnimi napravami za posamezna manjša naselja se zagotavlja nadzorovano odvajanje in čiščenje odpadnik komunalnih voda, kar pripomore k zmanjšanju možnosti onesnaženja podzemnih voda. V tem primeru je OPN skladen z okoljskimi cilji. OPN ne predvideva posegov v bližino vodnih zajetij ali njim najbližjemu vodovarstvenemu pasu. Glede na dejstvo, da OPN predvideva posamezne širitve sprememb namenske rabe v 3. vodovarstvenem pasu v neposredni bližini obstoječih naselij okoljsko poročilo ocenjuje, da bistvenega vpliva na kakovost posameznega vodnega vira izvedba plana ne bo imela. Tako bodo cilji ohranjanja kvalitete obstoječih vodnih virov in preprečitev njihovega onesnaženja z novimi posegi ter zagotavljanja oskrbe občanov z kvalitetno pitno vodo doseženi.

7.8 Monitoring

MONITORING	TREKUTNO STANJE
Poročilo o deležu prebivalcev priključenih na kanalizacijsko in vodovodno omrežje ◆ časovni interval spremljanja stanja: 1x letno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	• kanalizacijsko omrežje je v izgradnji v pretežnem delu občine do leta 2017, naselje Grosuplje in okolica priključeno na čistilno napravo • na območju občine Grosuplje še vedno ni vodovoda na območju naselja Huda Polica in Zabukovje pri Škocjanu.
Poročilo o kakovost podzemne vode ◆ časovni interval spremljanja stanja: 1 x letno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: država Slovenija oz. na podlagi pooblastila druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode glede na pitno vodo je bilo v letu 2004 in 2005, ocenjeno kot slabo, za 2007 še ni dovolj podatkov
Poročilo o redni kemijski in bakteriološki analizi pitne vode: ◆ časovni interval spremljanja stanja: 1 x letno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: javni zdravstveni zavod oz. druge pooblašene organizacije, ki so strokovno usposobljene	odvzeti vzorci pitne vode večinoma ustrezajo Pravilniku o pitni vodi, fizikalno-kemijskih parametri so v zakonsko predpisanih normah, mikrobiološka onesnaženost pa je presegala dopustne vrednosti v skoraj vseh vodovodih (razen enega), kjer voda ni bila klorirana

7.9 Viri

- Hidrološki letopis Slovenije 2000, ARSO, 2004
- Hidrološki letopis Slovenije, ARSO, 1999
- Monitoring kakovosti podzemne vode v letih 2004 in 2005, Kemijsko stanje in trendi (kratko poročilo), ARSO, 2006 (<http://www.arso.gov.si/>, april 2007).
- Obvezna izhodišča in Smernice s področja upravljanja z vodami za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO, 35001-553/2006, 05.09.2006
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Smernice - kanalizacija, Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o., 6-519/2006-K, 08.08.2006
- Smernice - vodovod, Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o., 6-519/2006-V, 08.08.2006
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007

8. NARAVA

8.1 Zakonski okvir

Predpisi s področja varstva okolja in ohranjanja narave

- Odlok o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike (Ur. l. RS 34/96)
- Odlok o razglasitvi potoka Bičje in močvirskih biotopov z vplivnim območjem za naravni rezervat (Ur. l. RS 23/97)
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06)
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06)
- Program upravljanja območij Natura 2000 2007-2013, operativni program (vlada sprejela 11.10.2007)
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06)
- Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (MOP, 2002)
- Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04)
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS 47/05, 45/07)
- Uredbi o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih ČN (Ur. l. RS, št. 103/02, 41/04, 98/07)
- Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS, št. 112/03, 36/09)
- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/2007, 109/2007)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09)
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02, 67/03)
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07, 32/09)
- Zakon o ohranjanju narave /ZON – UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/04)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1 -UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06)
- Zakon o varstvu podzemnih jam (ZVPJ) (Ur. l. RS 2/04)
- Zakon o vodah ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 110/02, 2/04, 41/04)

8.2 Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana

8.2.1 Izhodišča in okoljski cilji

Okoljski cilji plana občine Grosuplje izhajajo iz mednarodnih in državnih programskih dokumentov ter veljavnih pravnih predpisov (zakoni, uredbe in pravilniki) s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti in urejanja prostora (Tabela 30).

Tabela 30: Pregled okoljskih ciljev plana za območje občine Grosuplje.

Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06)		
CILJI	KAZALCI	STANJE
Ohranitev lastnosti, zaradi katerih so deli narave opredeljeni za naravno vrednoto določene zvrsti ter v največji možni meri tudi vseh drugih lastnosti.	Število posameznih zvrsti naravnih vrednot in njihova stopnja ohranjenosti.	Na območju občine Grosuplje je prisotno večje število naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena. Naravne vrednote so večinoma geomorfološke podzemeljske zvrsti ali hidrološke zvrsti.
Ohranitev oz. doseganje ugodnega stanja habitatov vrst in habitatnih tipov, za katere so opredeljena območja, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti (ekološko pomembnih območij, območij Natura)	Številčnost populacij posameznih klasifikacijskih rastlinskih in živalskih vrst ter delež klasifikacijskih habitatnih tipov znotraj posameznih Natura območij in številčnost populacij posameznih ogroženih, prizadetih, redkih ter endemnih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, kot njihovega življenjskega prostora.	Na območju plana se nahaja osem posebnih varstvenih območij. Prisotnih je tudi devet ekološko pomembnih območij. V okviru teh območij se tako na območju plana pojavlja tudi večje število ogroženih vrst (npr. močvirski cekinček, črtasti medvedek; človeška ribica itd.).
Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (MOP, 2002)		
Ohranitev ekosistemov skozi ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov.	Število prisotnih habitatnih tipov, ki se ohranjajo v ugodnem stanju.	Na območju plana se nahajajo številni habitatni tipi, ki se ohranjajo v ugodnem stanju (predvsem na območju Radenskega polja).
Ohranitev sedanjega obsega vlažnih in suhih travnišč, ter travniških sadovnjakov, prednostno na območjih ogroženih ali endemičnih živalskih ali rastlinskih vrst.	Obseg vlažnih in suhih travnišč ter sadovnjakov na območjih ogroženih ali endemičnih živalskih vrst.	Na območju plana se nahajajo predvsem vlažna travnišča ter sadovnjaki in s temi habitati povezane ogrožene živalske vrste (predvsem metulji, ptice, netopirji...).
Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04)		
Na posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) se biotsko raznovrstnost, predvsem habitate rastlinskih in živalskih vrst, ki so posebnega pomena za Evropsko skupnost, ohranja z rabo prostora, ki omogoča vzpostavitev ali vzdrževanje ugodnega stanja teh vrst.	Številčnost populacij rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, ki so posebnega pomena za Evropsko skupnost.	Na območju plana se pojavljajo živalske vrste (npr. volk, človeška ribica, črtasti medvedek) in habitatni tipi (npr. presihajoča jezera (HT 3180)), ki so posebnega pomena za Evropsko skupnost.
Prostoživečim živalim je potrebno zagotoviti optimalno in nemoteno prehajanje preko trajnih antropogeno pogojeni ovir v prostoru.	Število podhodov in število dvoživk, ki prehajajo preko cestišč.	Na območju občine Grosuplje se na cesti Šmarje Sap-Grosuplje (pod naseljem Hrastje pri Grosupljem), ob Natura območju Črna dolina pri Grosuplju (blizu vasi Dobje), na cesti Velika Račna – Malo Mlačevo (na večih odsekih), na cesti od Boštanja proti Lobčku in v osrednjem delu severnega konca Radenskega polja (pod naseljem Zagradec) pojavljajo črne točke za dvoživke.

8.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje

Ocenjevanje vplivov izvedbe plana je razdeljeno na tri dele glede na:

- vpliv na biotsko raznovrstnost (zavarovane in ogrožene rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja-Natura območja),
- vpliv na naravne vrednote,
- vpliv na zavarovana območja.

Iz kazalcev stanja ohranjenosti narave, izpeljanih iz Nacionalnega programa varstva okolja, lahko izpeljemo naslednja merila vrednotenja vplivov plana:

- povečanje ali zmanjšanje obsega habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju,
- krepitev ali upadanje populacij nekaterih (ogroženih in indikatorskih) rastlinskih in živalskih vrst,
- ohranitveni status kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na Natura območjih in ekološko pomembnih območjih,
- povečanje ali zmanjšanje celovitosti območij ohranjanja biotske raznovrstnosti,
- ohranjanje ali izguba lastnosti ali strukture, zaradi katerih je del narave opredeljen kot naravna vrednota.

Vpliv predvidenih sprememb namenske rabe oziroma tudi korekcij rabe v prostoru, smo ocenili na osnovi stanja narave ugotovljenih iz naravovarstvenih smernic, prejetih podatkov o monitoringu določenih vrst (ZRSVN) ter terenskih ogledov območja. Vplivi izvedbe plana se vrednotijo na podlagi posledic plana na okoljske cilje z uporabo meril vrednotenja predpisanih z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS 73/05). Skladno z omenjeno Uredbo se vrednotenje vplivov plana na uresničevanje okoljskih ciljev ugotavlja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino narava je navedena v Tabeli 31.

Tabela 31: Ocenjevalna lestvica vplivov na biotsko raznovrstnost (ogrožene in zavarovane živalske in rastlinske vrste, prednostni habitatni tipi, ekološko pomembna območja, posebna varstvena območja), naravne vrednote in zavarovana območja.

OCENA	OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A	ni vpliva / vpliv je pozitiven	Splošno stanje biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in zavarovanih območij se zaradi izvedbe načrtovanih posegov ne bo spremenilo ali pa bodo vplivi na naravo pozitivni.
B	nebistven vpliv	Vpliv izvedbe načrtovanih posegov na splošno stanje biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in zavarovanih območij bo nebistven. Populacije ogroženih in indikatorskih vrst ter habitatnih tipov, se ne bo spremenilo.
C	nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Stanje biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in zavarovanih območij se lahko zaradi vpliva načrtovanih posegov, brez izvedbe učinkovitih omilitvenih ukrepov, zaznavno spremeni. Neizvedba omilitvenih ukrepov lahko privede do upadanja ogroženih in indikatorskih vrst ter habitatnih tipov. Pri tem je potrebno na vseh vplivnih območjih posegov spremljati njihovo stanje po posegih.

OCENA	OPIŠNA OCENA	RAZLAGA OCENE
D	bistven vpliv	Stanje biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in zavarovanih območij se bo zaradi vpliva načrtovanih posegov zaznavno spremenilo, pri čemer bo prišlo do upadanja ogroženih in indikatorskih vrst ter habitatnih tipov. Omilitveni ukrepi lahko določene vplive zmanjšajo, vendar kljub temu lahko pričakujemo poslabšanje stanja ogroženih in indikatorskih vrst ter habitatnih tipov.
E	uničujoč vpliv	Izvedba načrtovanih posegov ima lahko uničujoč vpliv na stanje ogroženih in indikatorskih vrst ter habitatnih tipov. Izvedba plana je s stališča varovanja biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot in zavarovanih območij nesprejemljiva.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Če ugotavljanje vplivov načrtovanih posegov na biotsko raznovrstnost, naravne vrednote in zavarovana območja ni možno, se tak vpliv označi z X.

8.3 Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN

8.3.1 Opis obstoječega izhodiščnega stanja okolja in njegove obremenjenosti

V okolici mesta Grosuplje je največ predvidenih sprememb namenske rabe. Širše območje mesta je najbolj urbaniziran del občine. V občini glede na dejansko rabo zemljišč prevladuje gozd, določen delež zavzemajo tudi trajni travniki. V ostalih poselitvenih območjih, kjer se s prostorskim načrtom umeščajo novi posegi v prostor, gre za manjši obseg sprememb rabe; večji je delež korekcij stanja v prostoru. Korekcije stanja v prostoru predstavljajo že obstoječa stavbna zemljišča, ki se jim ob spremembi prostorske zakonodaje spreminja poimenovanje (npr. območje stanovanj v območje razpršene poselitve), glede na površino pa te korekcije ostajajo enake.

Dodatek na nivoju OPN povzema tudi dokumenta v pripravi za Občinska podrobna prostorska načrta (OPPN) Jedro in Jug (Oikos, oktober 2009). Z izvedbo OPPN Jedro se predvideva ureditve naravnih močvirskih biotopov z učnimi in sprehajalnimi potmi ter ptičjimi opazovalnicami, ureditev parkovnih in športnih površin ter prometne in komunalne infrastrukture. Z izvedbo OPPN Jug pa se predvideva umeščanje industrijskih, trgovskih in drugih stavb za storitvene dejavnosti, ureditve odprtih površin za skladiščenje in parkiranje motornih vozil, ureditve prometne in ostale infrastrukture ter ureditve zelenih površin.

Večjih novih posegov, ki bi bili povezani z varovanimi območji in drugimi območji s posebnim naravovarstvenim pravnim režimom, na območju občine ni. Na območju občine Grosuplje je predlaganih tudi več območij gozdov s posebnim pomenom, na severu občine tudi območja varovalnih gozdov.

V občini Grosuplje se nahaja osem posebnih varstvenih območij in večje število ekološko pomembnih območij, kar nakazuje na visoko biotsko pestrost na območju. Osrednji del občine predstavlja obširno Radensko polje, ki predstavlja hkrati tudi predlog zavarovanega območja krajinskega parka z veliko biotsko pestrostjo, na kar nakazujejo tudi številne zavarovane rastlinske in živalske vrste ter številni habitatni tipi z najvišjo naravovarstveno kategorijo. Veliki delež občine Grosuplje predstavlja tudi osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (medveda, volka in risa).

8.3.2 Prikaz stanja okolja in njegovih delov s kazalci stanja okolja

Na področju narave imamo v Sloveniji uveljavljenih le nekaj kazalcev stanja okolja. To so: ogrožene vrste, poškodovanost gozdov in osutost dreves, pokrovnost in raba zemljišč, varovana območja narave, velikost populacij izbranih vrst ptic in ocenjena škoda po elementarnih nesrečah. Ti kazalci so za presojo na območju plana presplošni, saj ne podajajo prave slike stanja okolja za konkretno območje plana, pač pa so podani na ravni širšega območja. Zato kazalcev poškodovanost gozdov in osutost dreves ter kazalec ocenjena škoda po elementarnih nesrečah ne obravnavamo.

Kazalec ogrožene vrste prikazuje število ogroženih vrst po posameznih sistematskih skupinah. Ogrožena rastlinska ali živalska vrsta je tista, za katero ugotovimo, da se njena številčnost zmanjšuje v taki meri, da lahko na nekem območju delno ali v celoti izgine. Poznamo več meril ogroženosti: prizadete vrste (neposredno ogrožene), ranljive ter redke vrste (ARSO, 2005).

Na območju plana OPN občine Grosuplje imamo podatke o prisotnosti ogroženih organizmov in sicer podatke za nekatere predstavnike skupin sesalcev, ptic, plazilcev, dvoživk, rib, nevretenčarjev in rastlin.

Po javno dostopnih podatkih se na območju občine Grosuplje nahaja večje število predvsem prizadetih in ranljivih vrst ali kako drugače zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, na kar nakazujejo tudi številna Natura območja, katerih kvalifikacijske vrste sodijo v eno izmed kategorij ogroženosti. Mednje sodijo iz skupine netopirjev mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) in vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), od velikih zveri rjavi medved (*Ursus arctos*), navadni ris (*Lynx lynx*) in volk (*Canis lupus*), od hroščev drobnovratnik (*Leptodirus hochenwarti*) itd. Od rastlin sodi v eno izmed kategorij ogroženosti npr. Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*). Mnoge ogrožene rastlinske vrste uspevajo na območju kraškega polja Radenskega polja. Pojavljajo se tudi habitatni tip, ki je na območju Evrope redek in se ga ohranja kot prednostni habitatni tip (Srednjeevropska črna jelševja in jesenovja ob tekočih vodah). Habitatni tip se pojavlja na občasno poplavljenih rastiščih, ki so prek poletja dobro zračna.

Glede na delež strnjениh gozdov, številna območja varstva (zavarovana območja, Natura območja, ekološko pomembna območja) ter vrsto naravnih vrednot lahko zaključimo, da je bilo v preteklosti in je tudi trenutno, stanje živalskih in rastlinskih vrst ugodno.

Kazalec pokrovnost in raba zemljišč prikazuje stanje in razvoj rabe zemljišč v pokrajini in gospodarjenju s prstjo kot naravnim virom. Kazalec za Slovenijo med letoma 1995 in 2000 kaže zelo majhne spremembe v pokrovnosti in rabi zemljišč. To obdobje je prekratko za podajanje bistvenih sprememb rabe zemljišč, saj uporabljena metodologija zaznava le večje spremembe.

V omenjenem obdobju so se od kmetijskih zemljišč povečale površine pašnikov, med tem ko so se ostale kmetijske površine nekoliko zmanjšale. Gozd v občini Grosuplje je vedno predstavljal značilno in hkrati dominantno sestavino krajine. Gozdovi tako pokrivajo predvsem območja, kjer ravnina prehaja v nagnjena, strmejša pobočja na obrobju. Na ravnini in na rahlo vzvalovanem reliefu pa najdemo ostanke gozdov v obliki posameznih oziroma skupin gozdnih dreves. Ves gozdni prostor obsega približno 7.550 ha, kar pomeni 55 % pokritosti občine. Območje plana po metodologiji Corine Land Cover (2006) predstavlja rabo zemljišč večinoma kot listnati in mešani gozd, v manjši meri tudi iglasti gozd, pašniki in kmetijske površine drobnoposestniške strukture ter neskljenjene urbane površine (ARSO, junij 2009).

Varovana območja narave vključujejo zavarovana območja in območja omrežja Natura 2000. Zavarovana območja narave so namenjena ohranjanju naravnih vrednot, kamor sodijo širša (narodni, regijski in krajinski parki) ter ožja (strogi naravni rezervat, naravni rezervat, naravni

spomenik) zavarovana območja. Območja Natura 2000 so v Sloveniji določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08) na podlagi direktive o pticah (SPA) in direktive o habitatih (SCI). Za Natura območja je potrebno upoštevati cilje s katerimi je mogoče ohranjati ali izboljšati stanje habitatnih tipov ter klasifikacijskih rastlinskih in živalskih vrst posebnih varstvenih območij. Na območju občine Grosuplje se nahaja osem posebnih varstvenih območij, tri zavarovana območja in devet območij predlaganih za zavarovanje.

Kazalec Velikost populacij izbranih vrst ptic, prikazuje gibanje populacij izbranih vrst ptic. To je, dolgoročno, dober kazalec stanja okolja. Kadar so razmere slabe, je velikost populacij majhna, kadar so dobre, pa velika. Ker ptice živijo v različnih ekosistemih, lahko z njimi ugotavljamo spremembe okoljskega stanja v različnih ekosistemih. Z različnimi metodami štetja ptic lahko opazujemo spremembe med gnezdilci (pomlad, poletje), preletniki (pomlad in jesen) in prezimovalci (zima). Na območju občine Grosuplje niso določena posebna območja varstva za ptice SPA in tako tudi ni bilo večjih sistematičnih popisov ptic. Izjema je območje Radenskega polja, kjer so v sklopu inventarizacije flore in favne popisali tudi ptice (več kot 80 vrst ptic, od katerih jih velika večina tam tudi gnezdi). V sklopu priprave predloga območja Bičje za naravni rezervat je bilo popisanih 54 vrst ptic, med njimi 33 vrst možnih gnezdilcev. Natančnejših podatkov o velikosti populacij teh vrst na omenjenih območjih nimamo.

8.4 Pregled stanja biotske raznovrstnosti, območij naravnih vrednot in zavarovanih območij

8.4.1 Stanje biotske raznovrstnosti

8.4.1.1 Ogrožene rastlinske in živalske vrste

Za območje občine Grosuplje je značilna velika biotska pestrost. To je posledica zelo razgibanega površja, ki vključuje gričevnat del (pretežno poraščen z gozdom) in dolinski del s pretežno kulturno krajino. Pri oblikovanju površja in posledično poselitvi so imeli, poleg obsežnih gozdnih površin, ki so del dinarskega masiva, pomembno vlogo vodotoki v občini Grosuplje. Zaradi kraškega terena so se na ponekod tekoče vode preselile iz površja v podzemlje.

Na seznamu kvalifikacijskih vrst Natura območij v občini Grosuplje, se tukaj nahajajo številne ogrožene živalske in rastlinske vrste, ki so v Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02) uvrščene v kategorijo E (prizadete vrste) oziroma kategorijo V (ranljive vrste). Uvrstitev živalske vrste ali rastlinske vrste v kategorijo E pomeni, da se je njena številčnost zmanjšala na kritično stopnjo oziroma, da njena številčnost zelo hitro upada. Uvrstitev v kategorijo V pa pomeni, da če se bodo dejavniki ogrožanja nadaljevali, bodo te vrste prešle v kategorijo E. Habitatni vrst iz skupine V so zelo občutljivi na človeške vplive. Jamski hrošč drobnovratnik je uvrščen v skupino R (redka vrsta). Poleg tega so vrste uvrščene še tudi na druge sezname zavarovanj.

Glede na veliko število živalskih in rastlinskih vrst, ki jih najdemo tukaj in ki so različno ogrožene, bi na tem mestu izpostavili nekaj še posebno zanimivih in pomembnih:

– **človeška ribica- močeril** (*Proteus anguinus*)

Je značilen jamski endemit Dinarskega krasa, ki velja za ostanek terciarne favne. V Sloveniji živi v čistih podzemnih vodah. Znani sta dve podvrsti. Najbolj jo ogroža onesnaževanje površinskih vodotokov (z gnojili, pesticidi, težkimi kovinami in drugimi polutanti), ki skozi apnenčasto podlago pronicajo v jamski sistem kjer živi. Na območju občine Grosuplje se

pojavlja v Lučki jami in jami Viršnica (Radensko polje).

- Po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02) velja za ranljivo vrsto (V),

- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09): 1A= varstvo vrste, ki je domorodna na ozemlju Republike Slovenije, 2A= varstvo habitata vrste, ki je domorodna na območju Republike Slovenije, 6A= domorodne vrste na območju RS, ki so predmet okoljske odgovornosti

- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) (Ur. l. RS 17/99): Dodatek II (strogo zavarovane živalske vrste)

- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst: Dodatek II (živalske in rastlinske vrste, pomembne za EU, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja), Dodatek IV (rastlinske in živalske vrste, ki jih je treba strogo varovati)

– **močvirski cekinček** (*Lycaena dispar*)

Vrsta je največji evropski cekinček (*Lycaeninae*). Vrsta poseljuje nižinske močvirne in vlažne travnike, močvirja s trstom, ločki in šaši, obrežja rek in jezer, z visoko in gosto zeliščno vegetacijo porasle vodne jarke, prodišča in glinokope, opuščene in zarasle gramoznice ter obrobja lok. Glede na razporeditev primernih habitatov je vrsta v Sloveniji raztreseno razširjena. V občini Grosuplje se pojavlja na Natura območju Radenskega polja, Duplice in Črne doline.

- Po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam velja za ranljivo vrsto (V);

- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09): 1A= varstvo vrste, ki je domorodna na ozemlju Republike Slovenije, 2A=varstvo habitata vrste, ki je domorodna na območju Republike Slovenije, 6A= domorodne vrste na območju RS, ki so predmet okoljske odgovornosti;

- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst: Dodatek II (živalske in rastlinske vrste, pomembne za EU, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja), Dodatek IV (živalske in rastlinske vrste v interesu skupnosti, ki jih je treba strogo varovati) ;

- Konvencija o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) (Ur. l. RS 17/99): Dodatek II (strogo zavarovane živalske vrste).

– **drobnovratnik** (*Leptodirus hochenwarti*)

Drobnovratnik je prava troglobionska vrsta hrošča, brez oči in brez pigmenta. Je prva opisana jamska vrsta hrošča na svetu. Živi le v jamah na Krasu in Dinarskem krasu Slovenije. Manjši del areala sega še v Italijo in Hrvaško. V Sloveniji se pojavljajo tri podvrste. Hrošč živi v razpokah v jamah s temperaturo nižjo od 10°C, najdemo ga tudi v ledenicah in snežnih jamah. V jamah v Sloveniji je razmeroma pogosta vrsta. Na območju občine Grosuplje se pojavlja v Županovi jami in jami Viršnica (Radensko polje).

- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02) velja za redko vrsto (R);

- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09): 1A= varstvo vrste, ki je domorodna na ozemlju Republike Slovenije, 2A=varstvo habitata vrste, ki je domorodna na območju Republike Slovenije, 6A= domorodne vrste na območju RS, ki so predmet okoljske odgovornosti;

- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst: Dodatek II (živalske in rastlinske vrste, pomembne za EU, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja);

– **Loeselova grezovka** (*Liparis loeselii*)

Loeselova grezovka je trajnica iz družine kukavičevk (*Orchidaceae*). V Sloveniji se vrsta posamično in raztreseno pojavlja v osrednjem delu v okolici Ljubljane, proti Velikim Laščam,

pri Logatcu, na Gorenjskem in Koroškem. Rastlina uspeva v naravnih in polnaravnih oligotrofnih in nevtralnih do kislih vlažnih rastiščih. Pri vasi Dobje pri Grosupljem je nahajališče grezovke na dnu ozke Črne doline. Na spodnjem delu barja je zajezev z manjšo vodno akumulacijo. Populacija je srednje velika in dovolj vitalna.

- Po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02) velja za prizadeto vrsto (E);
- Konvencija o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) (Ur. l. RS 17/99): Dodatek I (strogo zavarovane rastlinske vrste).
- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst: Dodatek II (živalske in rastlinske vrste, pomembne za EU, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Ur. l. RS 110/04, 115/07, 36/09): Poglavje A = zavarovane rastlinske vrste, ki so domorodne na območju Republike Slovenije; vrsta je tudi predmet okoljske odgovornosti).

Podatki za skupine nevretenčarjev, dvoživke, ptiče in sesalce so predvsem za območje Radenskega polja in naravnega rezervata Potoka Bičje, ostali razpršeni podatki na območju občine Grosuplje pa izhajajo iz baze podatkov ZRSVN (2009). Seznam zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst, ter habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju na območju naravnega rezervata Potoka Bičje je v Prilogi 1 Dodatka za varovana območja.

8.4.1.2 Nevretenčarji

Do leta 2000 je bilo z območja Radenskega polja znanih 27 vrst kačjih pastirjev. Za 14 vrst je potrjen tudi razvoj. Pet vrst je uvrščenih na Rdeči seznam kačjih pastirjev Slovenije, štiri kot ranljive in ena kot ogrožena. zaradi ustrezne kombinacije vodnih in kopenskih habitatov ter njihove raznolikosti in pogojev, ki tam vladajo, deluje Radensko polje kot območje, kjer se kačji pastirji zbirajo in zadržujejo. Omenjene vrste se pojavljajo tudi na širšem območju naravnega rezervata Potoka Bičje (Priloga 1 Dodatka za varovana območja). Podatek o prisotnosti vrste veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) je tudi z območja ribnika na Dobju ter območja potoka Breg SZ od Malega Konca.

Na območju Radenskega polja je bilo v letu 2000 na račun prisotnosti pretežno vlažnih habitatnih tipov zabeleženih veliko število vrst dnevnih metuljev (68 vrst). Severni del Radenskega polja je vrstno najbolj pester, tam je bilo opaženih 59 vrst. Izmed registriranih vrst je bilo 14 vrst uvrščenih na Slovenski seznam ogroženih vrst. Šest od njih je vlagoljubnih in poseljujejo skoraj celotno območje Radenskega polja. Ostale vrste so vezane na zmerno suhe do suhe habitatne tipe in so prisotne bolj ali manj na obrobju polja in na pobočjih, v katera se polje dviguje.

Štiri Natura območja v občini Grosuplje so opredeljena za nekaj vrst metuljev in sicer travniškega postavneža (*Euphydryas aurinia*), močvirskega cekinčka (*Lycaena dispar*), črtastega medvedka (*Callimorpha quadripunctaria*) in barjanskega okarčaka (*Coenonympha oedippus*). Naštete vrste se pojavljajo tudi izven Natura območij (južno od naselja Gatina, v naselju Grosuplje). Za območje Črne doline je tudi podatek o prisotnosti Skopolijevega okarja (*Lopinga achine*).

Iz skupine hroščev so na območju občine Grosuplje podatki o prisotnosti drobnovratnika (*Leptodirus hochenwartii*) in rogača (*Lucanus cervus*). Drobnovratnik se pojavlja na opredeljenih Natura območjih (Županova jama in Radensko polje- Viršnica), medtem ko je podatek o prisotnosti rogača iz območja hriba Tabor (Cerovo).

Na Natura območjih Škocjan in Radensko polje je iz skupine mehkužcev prisoten tudi polž ozki vretenec (*Vertigo angustior*).

Na območju naravnega rezervata Potoka Bičje sam potok lahko prestavlja primeren habitat za potočnega raka (*Astacus astacus*), zanesljivega podatka o prisotnosti pa nimamo.

Podatkov o ostalih prisotnih skupinah nevretenčarjev oziroma zavarovanih vrstah nimamo.

8.4.1.3 Ribe

Na Natura območju Radensko polje je kot kvalifikacijska vrsta opredeljen pezdirk (*Rhodeus sericeus amarus*). Iz potoka znotraj naravnega rezervata Potoka Bičje pa imamo podatke o prisotnosti pohre (*Barbus meridionalis*), kaplja (*Cottus gobio*), ščuke (*Esox lucius*) in potočne postrvi (*Salmo trutta trutta m. fario*). Poleg teh se pojavljajo še tudi nekatere druge neogrožene in nezavarovane vrste (koreselj, krap, beli amur...). Podatkov iz ostalih območij občine Grosuplje in možni prisotnosti zavarovanih vrst rib nimamo.

8.4.1.4 Dvoživke

V letu 2000 je bilo na območju Radenskega polja zabeleženih 12 od skupno 19 v Sloveniji živečih vrst dvoživk. Zabeležene so bile razmnoževalne populacije navadne krastače (*Bufo bufo*), sekulje (*Rana temporaria*), rosnice (*Rana dalmatina*), zelenih žab (*Rana esculenta complex*), malega pupka (*Triturus vulgaris*), velikega pupka (*Triturus carniflex*) in zelene rege (*Hyla arborea*). Na dveh predelih ceste Malo Mlačevo-Velika Račna (odseka 2,8 km in 0,5 km) je bila leta 2000 zabeležena množična selitev navadnih krastač in rjavih žab sekulj. Posamezni povoženi osebki so bili opaženi tudi na cesti Veliko Mlačevo - Luče in na makedamskih cestah v osrednjem delu severnega konca Radenskega polja. Po selitvenih poteh sodeč so prezimovališča najbolj migratornih vrst (navadna krastača in rjave žabe) v strmih gozdnatih predelih ob zahodnem in vzhodnem robu polja.

V letu 2008 sta bili izvedeni dve organizirani in ena neorganizirana selitev dvoživk. Selitve so potekale na približno 2,5 km odseku ceste Malo Mlačevo – Velika Račna. V prvi selitvi (28.2.2008) je bilo prenešenih 444 osebkov navadne krastače, od tega le dve samici. V drugi selitvi (3.3.2008) je bilo prenešenih 1500 osebkov. Največ je bilo navadne krastače, približno tretjino je bilo sekulj na določen odseku ceste. V tretji selitvi (11.3.2008) so pa bili prenešeni 1704 osebki. Največ je bilo ponovno navadnih krastač, pretežno samcev, nekaj je bilo tudi samic in amplexusov. Okrog tretjine je bilo tudi rosnic in sekulj. Nekaj je bilo tudi zelenih žab in pupkov. V letu 2008 je pod okriljem skupine za ustanavljanje krajinskega parka Radensko polje pripravljen projekt "Pomagajmo žabicam čez cesto", ki poleg selitve dvoživk, načrtuje tudi postavitev zaščitnih ograj za dvoživke na določenih črnih točkah. Točkovni podatki o pojavljanju hribskega urha (*Bombina variegata*) so poleg območja Radenskega polja in naravnega rezervata Potoka Bičje še z širšega območja naselij: Gatina, Sp. Blato, Dobje, Sela pri Šmarju in območja Strženih luž. Prisotnost zavarovanih vrst dvoživk na območju naravnega rezervata Potoka Bičje je opredeljena v seznamu Priloge 1 Dodatka za varovana območja.

Po podatkih bioportala (www.bioportal.si) so črne točke v občini Grosuplje sledeče:

- cesta Šmarje Sap-Grosuplje (pod naseljem Hrastje pri Grosupljem)
- ob Natura območju Črna dolina pri Grosuplju (blizu vasi Dobje)
- cesta Velika Račna – Malo Mlačevo (na večih odsekih)
- cesta od Boštanja proti Lobčku
- v osrednjem delu severnega konca Radenskega polja (pod naseljem Zagradec).

V Lučki jami in ponekod na območju Radenskega polja, predvsem pa v jami Viršnica je tudi podatek o prisotnosti človeške ribice, močerila (*Proteus anguinus anguinus*).

8.4.1.5 Plazilci

Na območju Boštanja je podatek o prisotnosti smokulje (*Coronella austriaca*), na območju naselja Grosuplje je podatek o prisotnosti martinčka (*Lacerta agilis*). Na širšem območju naravnega rezervata Potoka Bičje pa je podatek o prisotnosti belouške (*Natrix natrix*) in kobranke (*Natrix tessellata*).

8.4.1.6 Ptiči

Na Radenskem polju je bilo v letu 2000 zabeleženih prek 80 vrst ptic, od tega 78 vrst gnezdilke (nedvomne, verjetne in možne gnezdilke). Med ugotovljenimi gnezdilkami je bilo 24 vrst na Rdečem seznamu ogroženih vrst ptic. Od tega je 9 vrst močno ogroženih, to so: čapljica (*Ixobrychus minutus*), kozica (*Gallinago gallinago*), bela štokrlja (*Ciconia ciconia*), mokož (*Rallus aquaticus*), kosec (*Crex crex*), mali martinec (*Actitis hypoleucos*), veliki skovik (*Otus scops*), vodomec (*Alcedo atthis*) in repaljščica (*Saxicola rubetra*). Od ogroženih vrst ptic je živel na Radenskem polju 11 vrst, štiri vrste pa so bile potencialno ogrožene gnezdilke tega območja. Pet vrst ptic ima tudi evropski status ranljivosti ali potencialne ranljivosti. Te vrste so: čapljica, bela štokrlja, kosec, prepelica (*Coturnix coturnix*) in poljski škrljanec (*Alauda arvensis*).

V okviru ornitološke raziskave Andreja Sovinca (v sklopu priprave predloga območja za naravni rezervat) je bilo na območju Bičja popisanih 54 vrst ptic, med njimi 33 vrst možnih gnezdilcev. Prisotnost zavarovanih vrst ptic na območju naravnega rezervata Potoka Bičje je opredeljena v seznamu Priloge 1 Dodatka za varovana območja.

Podatkov iz ostalih območij občine Grosuplje in možni prisotnosti zavarovanih vrst ptic nimamo.

8.4.1.7 Sesalci

Na območju občine Grosuplje so prisotne tri evropsko pomembne velike zveri (rjavi medved (*Ursus arctos*), navadni ris (*Lynx lynx*) in volk (*Canis lupus*)). Največ je točkovnih podatkov o pojavljanju medveda (Tlake- Grosuplje, Zg. Slivnica, Kožljevec, Velika in Mala Ilova Gora, Luče, Pnova vas in Plešivca pri Žalni). Podatek o pojavljanju volka je iz območja naselja Vno.

Prisotnost vidre (*Lutra lutra*) je bila v letu 2000 ugotovljena na severnem delu Radenskega polja. Kljub slabši kakovosti voda, gostejši naseljenosti in razvejani prometni infrastrukturi tega območja ima vidra omogočeno zadostno koridorsko povezavo na Grosupeljsko kotlino in habitatom na Ljubljanskem barju. Vendar bi bilo potrebno podrobneje preiskati celotno območje Grosupeljske kotline in ugotoviti natančen obseg vidrinih habitatov, enako velja tudi za območje naravnega rezervata Potoka Bičje.

Na območju občine Grosuplje je prisotno večje število vrst netopirjev. V okviru Natura območij Škocjan in Županova jama sta opredeljeni kot kvalifikacijski vrsti mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) in vejicati netopir (*Myotis emarginatus*). Številni so podatki o prisotnosti netopirjev v cerkvah. V Železnici v cerkvi Sv. Marije je podatek o prisotnosti malega podkovnjaka in velikega podkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*), v Škocjanu v cerkvi Sv. Kancijana je podatek o prisotnosti malega podkovnjaka, vejicatega netopirja, malega netopirja (*Pipistrellus pipistrellus*) in uhatega netopirja (*Plecotus* sp.), v Žalni v cerkvi Sv. Lovrenca je podatek o prisotnosti navadnega/ostrouhega netopirja (*Myotis myotis/blythii*), v Št. Juriju v cerkvi Sv. Jurij je bilo najdeno gvano netopirjev, v Lučah v cerkvi Sv. Ožbolta je podatek o prisotnosti malega

podkovernjaka in v Veliki Loki v cerkvi Sv. Antona podatek o prisotnosti navadnega/ostrouhega netopirja. V Malih Lipljenah v gasilskem domu je podatek o prisotnosti malega netopirja in belorobega/Nathusijevega netopirja (*Pipistrellus kuhlii/nathusii*). V Grosuplju v Hiši Valvazorjevega dvora je podatek o prisotnosti sivega uhatega netopirja (*Plecotus auritus*). Na območju Starega Apna je podatek o prisotnosti malega netopirja. Na območju zaježitve na Močili so bili evidentirani podatki o prisotnosti malega in velikega podkovernjaka, malega netopirja, poznega širokokrilega netopirja (*Eptesicus serotinus*), brkatega/Brandtovega netopirja (*Myotis mystacinus/brandtii*) in navadnega/velikega mračnika (*Nyctalus noctula/lasiopterus*). Podatki o prisotnosti določenih vrst netopirjev so tudi iz jam. V Županovi jami (Taborski jami) so prisotni mali in veliki podkovernjak in navadni/ostrouhi netopir. V Ledenici pod Taborsko jamo so prisotni mali in veliki podkovernjak, vejicati netopir, navadni/ostrouhi netopir in resasti netopir (*Myotis nattereri*). V jami Viršnica so prisotni mali in veliki podkovernjak ter obvodni netopir (*Myotis daubentonii*). V Lučki jami so prisotni mali podkovernjak, navadni netopir in resasti netopir. V jamah Požiralnik v Ključu in Veliki kevder je podatek o prisotnosti malega podkovernjaka.

Podatkov o možni prisotnosti ostalih zavarovanih vrst iz skupine sesalcev nimamo.

8.4.1.8 Flora

Na Radenskem polju je bilo do leta 2000 skupno popisanih 445 vrst in podvrst praprotnic in semenk (Seznam vrst je v prilogi poročila Inventarizacija flore in favne na Radenskem polju, CKFF, 2000).

V potokih, ki prečkajo Radensko polje v smeri od zahoda proti vzhodu (Dobravka, Zelenka, Šica) najdemo številne vodne in močvirske rastline. Na območju se tudi pojavljajo mokrotni travniki s številnimi zavarovanimi vrstami. Obrobje Radenskega polja porašča hrastovo gabrov gozd s primesjo bukve in smreke. Velike površine Radenskega polja pokrivajo bolj ali manj intenzivno gojeni travniki in druge obdelovalne površine. Flora na takih travnikih je zaradi večje konkurenčnosti posameznih vrst (npr. navadni regrat) osiromašena.

Prisotnost zavarovanih vrst rastlin na območju naravnega rezervata Potoka Bičje je opredeljena v seznamu Priloge 1 Dodatka za varovana območja.

Na območju Ribnika Dobje (Natura območje Črna dolina) se pojavlja vrsta orhideje Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*), vrsta se pojavlja tudi na območju naselja Vino pri Pijavi Gorici. Podatek o prisotnosti vrste navadni mali zvonček (*Galnathus nivalis*) je iz večjih območij občine Grosuplje (Hrib tabor, Hrib Magdalenska Gora in območja naselja Zagradec pri Grosuplju).

8.4.1.9 Habitatni tipi

Na območju občine Grosuplje je bil popis habitatnih tipov izveden na območju Radenskega polja (CKFF, 2000) in naravnega rezervata Bičje. V Tabeli 32 so navedeni habitatni tipi, ki se glede poznavanja terena (ZRSVN) nahajajo na območju, in ki so navedeni v Prilogi 1 Uredbe o habitatnih tipih (Ur. l. RS 112/03) ter se prednostno ohranjajo, glede na ostale habitatne tipe na celotnem območju Republike Slovenije.

Tabela 32: Pregled habitatnih tipov, ki se v skladu z Uredbo o habitatnih tipih ohranjajo v ugodnem stanju in se glede na poznavanje nahajajo na območju občine Grosuplje

Koda	Ime habitatnega tipa	Prednostni HT v EU
22.42	Zakoreninjena podvodna vegetacija	
22.5	Kraška presihajoča jezera in polja	*
24.4	Vegetacija tekočih voda	
37.1	Nižinska visoka steblikovja	

Koda	Ime habitatnega tipa	Prednostni HT v EU
37.2	Mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki ali pašniki	
37.3	Oligotrofni mokrotni travniki	
37.31	Oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe	
38.2	Mezotrofni do evtrofni gojeni travniki	
41.2	Hrastovo-belogabrovi gozdovi	
44.1	Obrečno vrbovja	
44.3	Srednjeevropska črna jelševja in jesenovja ob tekočih vodah	*
44.A	Brezovi in iglasti barjanski gozdovi	
54.2	Bazična nizka barja	
54.5	Prehodna barja	
65	Jame	

* habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo, in so v predpisih EU, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Na območju naravnega rezervata Bičje, na delu, kjer je predvidena sprememba namenske rabe v območja zelenih površin oziroma zaščitni zeleni pas, se tik ob potoku ponekod pojavljajo Obrečna belovrbovja (44.1.) in Mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki in pašniki (37.2).

Habitatni tipi na območju naravnega rezervata so bili kartirani v letu 2005 (povzeto po Aquarius, 2005) in so grafično prikazani v Prilogi 2 Dodatka za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja, ki je priloga okoljskega poročila.

Na območju Radenskega polja se glede na opredeljene notranje cone habitatnih tipov posega na habitatne tipe kraška presihajoča jezera in polja (22.5.), oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe (37.31) in jame (65).

Na ostalih območjih načrtovane spremembe namenske rabe ni prisotnih habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju.

8.4.1.10 Ekološko pomembna območja in predlagana ekološko pomembna območja

Na območju občine Grosuplje se nahaja devet ekološko pomembnih območji (Tabela 33), ki se v večji meri prekrivajo z zgoraj navedenimi Natura območji. Nahaja se tudi šest predlaganih ekološko pomembnih območij. Predlagano EPO Mokrotne površine ob potoku Mali breg pri Cikavi in kanal z zarastjo in mokrotnimi travniki predstavlja predlog za priključitev k EPO Radensko polje-Bičje. Predlagano EPO Dolina in potok Stari breg – Duplica pa predstavlja predlog za priključitev k EPO Skobčev mlin. Ekološko pomembna območja so prikazana v Prilogi F.

Tabela 33: Pregled ekološko pomembnih območij na širšem območju plana

Koda območja	Ime območja
30115	Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama
35400	Radensko polje - Bičje
35900	Županova jama
36600	Škocjan
38300	Lučka jama
39400	Črna dolina pri Grosuplju
39500	Skobčev mlin
39700	Mala Loka pri Višnji Gori

Koda območja	Ime območja
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri
p-1	Mokrotne površine ob potoku Mali breg pri Cikavi in kanal z zarastjo in mokrotnimi travniki
p-2	Dolina in potok Stari breg - Duplica
p-3	Globošček
p-4	Vinščak in Sevnik
p-5	Senožeti
p-6	Ločje

Za predlagana ekološko pomembna območja se kot priporočila upošteva splošne varstvene usmeritve podane za ekološko pomembna območja.

Poleg teh tudi konkretna priporočila:

- na ekološko pomembnem območju naj se ne izvaja posegov, ki bi kakorkoli spremenili vodni režim območja;
- vodotokov naj se ne onesnažuje;
- naj se ne izvaja posegov, ki bi spremenili kemizem tal in tako vplivali na rastiščne pogoje rastlin ter na pogoje bivanja živali;
- mokrišč naj se ne zasipava in naj se ne odlaga odpadkov in drugega materiala;
- na območju naj se ohranja močvirne in mokrotne travnike;
- vodotoke naj se ohranja v obstoječem stanju in vanje naj se nikakor ne posega.

8.4.1.11 Posebna varstvena območja (Natura območja)

Na območju občine Grosuplje se nahaja osem posebnih varstvenih območij (Natura območij) (Tabela 34). Na severu občine se nahaja SCI Črna dolina pri Grosuplju (SI3000168). Na zahodu občine se nahajata SCI Stržene luže (SI3000139) in SCI Škocjan (SI3000160). Na vzhodu občine so SCI Duplica (SI3000141), Breg pri Mali Loki (SI3000162) in Lučka jama (SI3000009). V osrednjem južnem delu občine pa se nahajata SCI Županova jama (SI3000156) in SCI Radensko polje (SI3000171) (Tabela 34). Posebna varstvena območja so prikazana v Prilogi E.

Občina Grosuplje z Občinskim prostorskim načrtom predvideva spremembe namenske rabe in določene korekcije stanja v prostoru na štirih Natura območjih, zaradi česar je potrebno v sklopu celovite presoje vplivov na okolje opraviti presojo sprejemljivosti posameznih posegov na posebna varstvena območja. Slednje je obravnavano v Dodatku za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na varovana območja, ki je priloga tega Okoljskega poročila (Priloga J). Na Natura območju Črna dolina (SI3000168) niso več načrtovane spremembe namenske rabe, zato omenjeno območje več ni predmet obravnave.

Tabela 34: Pregled Natura območij na širšem območju presojanega plana

Koda območja	Ime območja	Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi
SI3000009	Lučka jama	– človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>) – jame, ki niso odprte za javnost

Koda območja	Ime območja	Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi
SI3000139	Stržene luže	- barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>) - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) - travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>)
SI3000141	Duplica	- barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>) - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>)
SI3000156	Županova jama	- mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) - drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>)
SI3000160	Škocjan	- vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) - mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) - ozki vretenec (<i>Vertigo angustior</i>)
SI3000162	Breg pri Mali Loki	- karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i>
SI3000168	Črna dolina pri Grosuplju	- Loeselova grezovka (<i>Liparis loeselii</i>) - barjanski okarček (<i>Coenonympha oedippus</i>) - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*) - travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>) - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) - bazična nizka barja - travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>)
SI3000171	Radensko polje - Viršnica	- navadni ris (<i>Lynx lynx</i>) - volk (<i>Canis lupus</i>*) - rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>*) - drobnovratnik (<i>Leptodirus hochenwarti</i>) - ozki vretenec (<i>Vertigo angustior</i>) - pezdirk (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>) - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*) - travniški postavnež (<i>Euphydryas aurinia</i>) - močvirski cekinček (<i>Lycaena dispar</i>) - človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>*) - travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia spp.</i>) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>) - presihajoča jezera* - jame, ki niso odprte za javnost

8.4.2 Območja naravnih vrednot in območja predlaganih in pričakovanih naravnih vrednot

V občini Grosuplje se nahaja večje število (43) naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena (Tabela 35). Prevladujejo naravne vrednote državnega pomena, ki so večinoma podzemeljske geomorfološke zvrsti. Nahaja se tudi sedem predlaganih naravnih vrednot, ki so drevesne zvrsti. Veliko število naravnih vrednot kaže na veliko naravno pestrost širšega območja občine, k čemur pripomorejo predvsem geološka sestava tal in prisotnost številnih vodotokov. Naravne vrednote so prikazane v Prilogi E.

Tabela 35: Pregled obstoječih in predlaganih naravnih vrednot na širšem območju plana.

Evid. št.	Ime	Zvrst*	Status**
358	Zatočna jama – Viršnica – Lazarjeva jama	geomorf, hidr, (geomorfp)	NVDP
709	Baba - izvir	hidr, geol	NVLP
756V	Močila	geomorf, hidr	NVLP
758	Zelenka- estavele	geomorf, hidr	NVDP
760	Curek	hidr	NVLP
763	Škornica	geomorf, hidr	NVLP
1024	Lučki dol - izvirmi zatrep	geomorf, hidr	NVLP
1067	Male Lipljene - lipovec	drev	NVLP
1068	Jerbaščica – ponikalnica	hidr	NVLP
1267	Kopanjški studenec	hidr	NVDP
1961V	Radensko polje	geomorf, (hidr, geomorf, bot, zool)	NVDP
3513	Petelinec - bukev	drev	NVLP
3514	Debeli grič – bukev	drev	NVLP
3515	Predole – brek nad Radenskim poljem	drev	NVLP
3516	Grosuplje – lipa pri cerkvi sv. Mihaela	drev	NVLP
3531	Spodnja Krokariča - izvir	hidr	NVLP
3532	Globošček	geomorf, hidr	NVLP
3533	Sevnik	hidr	NVLP
3534	Jerbaščica - ponor	geomorf, hidr	NVLP
3536	Gradeška Mrzlica - ponor	geomorf, hidr	NVLP
3547	Kopanj	geomorf	NVDP
3559	Podlomščica - izvir	hidr	NVLP
3560	Krokariča	hidr	NVLP
3561	Krokariča - ponor	geomorf, hidr	NVLP
3595	Rožnik - lipa	drev	NVLP
4335	Radensko polje – nahajališče fosilov	geol	NVDP
4385	Šica - izvir	hidr, zool	NVDP
4397V	Lučki dol – uvala	geomorf	NVDP
7604	Dobravka	geomorf, hidr	NVLP

Evid. št.	Ime	Zvrst*	Status**
7665	Strajanov breg	hidr, bot, zool	NVDP
7706	Šica - ponikalnica	hidr, geomorf	NVDP
7724	Velike Lipljene – nhajališče fosilov	geol	NVLP
7745	Zelenka - potok	hidr	NVLP
7747	Bičje	hidr, ekos, bot, zool	NVDP
7819	Novljanovo retje	geomorf, hidr	NVLP
7820	Blato	geomorf, hidr	NVLP
7939	Višnjica – slapovi	geomorf, hidr, geol	NVLP
8026	Višnjica – zgornji tok	geomorf, hidr, geol	NVLP
8036	Šmarje Sap – mokrotni travniki	ekos	NVLP
8037	Črna Dolina	hidr, ekos	NVLP
8038	Veliki potok - mokrišča	ekos	NVLP
8039	Brinovec - ponikalnica	hidr, geomorf	NVLP
8040	Krokarica - ponikalnica	hidr, geomorf	NVLP
8082	Kote – ponori	geomorf, hidr	NVLP
8083	Veliko Retje	geomorf, hidr	NVLP
8084	Tekoča rupa	geomorf, hidr	NVLP
8085	Srednice	geomorf, hidr	NVLP
8086	Radensko polje – estavele na zahodnem robu	geomorf, hidr	NVLP
8087	Retje	geomorf, hidr	NVLP
8088	Špeharjevo retje 2	geomorf, hidr	NVLP
8089	Špeharjevo retje 1	geomorf, hidr	NVLP
8090	Tolmun	hidr	NVLP
42410	Anžičkov brezen	geomorfp	NVDP
42389	Brecljeva jama	geomorfp	NVDP
42408	Bradačev brezen	geomorfp	NVDP
45896	Bradačeva polšna	geomorfp	NVDP
42392	Brezno 2 v gozdu nad Lučami	geomorfp	NVDP
46567	Brezno nad apnencami	geomorfp	NVDP
42416	Brezno pri Ledenici	geomorfp	NVDP

Evid. št.	Ime	Zvrst*	Status**
46669	Brezno v garaži na Ilovi gori	geomorfp	NVDP
40504	Brezno v Malem vrhu	geomorfp	NVDP
42306	Čahovnica	geomorfp	NVDP
44183	Dihalnik nad Viršnico	geomorfp	NVDP
45342	Dolenja Škofelca	geomorfp	NVDP
42417	Drobničevo brezno	geomorfp	NVDP
42055	Dupliška jama	geomorfp	NVDP
40337	Francetova jama	geomorfp	NVDP
42120	Gorenčev hrbček	geomorfp	NVDP
45343	Gornja Škofelca	geomorfp	NVDP
42419	Hribarjevo brezno	geomorfp	NVDP
45897	Jakobov brezen	geomorfp	NVDP
40587	Jama pri Bradačevi poseki	geomorfp	NVDP
42156	Jama pri Žalskem polju	geomorfp	NVDP
42388	Jama pri studencu	geomorfp	NVDP
42320	Jama pri Zavirju	geomorfp	NVDP
41835	Jama s kamna	geomorfp	NVDP
46895	Jama treh kosti	geomorfp	NVDP
42311	Jama v Cerovcu	geomorfp	NVDP
42310	Jama v Dulcah	geomorfp	NVDP
42305	Jama v gošči	geomorfp	NVDP
42390	Jama v Laščah	geomorfp	NVDP
40578	Jama pri Lukježevem hrastičju	geomorfp	NVDP
42302	Jančna jama	geomorfp	NVDP
47755	Jimnyjeva jama	geomorfp	NVDP
46896	Klemenova jama	geomorfp	NVDP
47545	Kozlovka pri Škocjanu (Turjak)	geomorfp	NVDP
40570	Lazarjeva jama	geomorfp	NVDP
40033	Ledenica pod Taborom	geomorfp	NVDP
46667	Ledvica	geomorfp	NVDP

Evid. št.	Ime	Zvrst*	Status**
40150	Lučka jama	geomorfp	NVDP
42387	Lučka jama 2	geomorfp	NVDP
42411	Majerjevo brezno	geomorfp	NVDP
40109	Mali kevder v Bukovju	geomorfp	NVDP
41575	Marjanščica	geomorfp	NVDP
42121	Martinca	geomorfp	NVDP
46465	Medvedja jama	geomorfp	NVDP
42418	Mijavčevo brezno	geomorfp	NVDP
46566	Miškova jama	geomorfp	NVDP
46894	Ostrica	geomorfp	NVDP
40214	Pasica pri Predolah	geomorfp	NVDP
42093	Pasja jama	geomorfp	NVDP
41868	Pekel pri Kopanju	geomorfp	NVDP
42402	Peška luknja	geomorfp	NVDP
40588	Pirnašca	geomorfp	NVDP
40503	Požiralnik v Lučah 1	geomorfp	NVDP
40215	Požiralnik v Ključu	geomorfp	NVDP
42812	Požiralnik v Lučah 2	geomorfp	NVDP
41866	Pri jamicah	geomorfp	NVDP
46668	Pri križu	geomorfp	NVDP
48310	Rožno brezno	geomorfp	NVDP
42102	Skedenj pri Žalni	geomorfp	NVDP
40191	Srednji kevdr v Bukovju	geomorfp	NVDP
42321	Šimnova luknja	geomorfp	NVDP
40151	Štupnikova lisičina	geomorfp	NVDP
41030	Trontljeva jama	geomorfp	NVDP
42409	Trontljevo brezno	geomorfp	NVDP
42094	V griču jama	geomorfp	NVDP
40108	Veliki kevder v Bukovju	geomorfp	NVDP
40571	Viršnica	geomorfp	NVDP

Evid. št.	Ime	Zvrst*	Status**
40569	Zatočna jama	geomorfp	NVDP
40027	Županova jama	geomorfp	NVDP
1	Karbonatne kamnine	geol. geomorfp	pričakovana NV
p-30016	Velika Žalna - maklen	drev	pNVDP
p-30017	Mali Vrh - lipa	drev	pNVLP
p-30018	Šmarje sap – divji kostanj	drev	pNVLP
p-30019	Polica - lipa	drev	pNVLP
p-30020	Mali konec - oreh	drev	pNVLP
p-30021	Praproče - lipa	drev	pNVLP
p-30024	Medvedica - brek	drev	pNVLP

* Zvrsti:

drev- drevesna naravna vrednota
hidr- hidrološka naravna vrednota
geol- geološka naravna vrednota
geomorf- geomorfološka površinska naravna vrednota
geomorfp- geomorfološka podzemeljska naravna vrednota
ekos- ekosistemska naravna vrednota
bot- botanična naravna vrednota
zool- zoološka naravna vrednota

** Status:

NVDP- naravna vrednota državnega pomena
NVLP- naravna vrednota lokalnega pomena
pNVLP- predlagana naravna vrednota

Za predlagane naravne vrednote se kot priporočila upoštevajo splošne in podrobnejše varstvene usmeritve podane za določene zvrsti naravnih vrednot.

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih vrednot.

8.4.3 Zavarovana območja in predlagana zavarovana območja

Na območju občine Grosuplje se nahajajo tri zavarovana območja in devet območij predlaganih za zavarovanje, med njimi predlog za ustanovitev krajinskega parka Radensko polje (Tabela 36). Zavarovana območja so prikazana v Prilogi E.

Tabela 36: Pregled zavarovanih območij na širšem območju plana.

Zap. št./ Evid.št.	Ime območja	Status*	Uradna objava
1	Taborska jama	NS	Odlok o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike (Ur. l. RS, 34/96)

Zap. št./ Evid.št.	Ime območja	Status*	Uradna objava
2	Sistem Zatočne jame in ponornih jam potoka Šice	NS	Odlok o razglasitvi pomembnejših objektov podzemeljske geomorfološke dediščine v Občini Grosuplje za naravne spomenike (Ur. l. RS, 34/96)
3	Bičje	NR	Odlok o razglasitvi potoka Bičje in močvirskih biotopov z vplivnim območjem za naravni rezervat (Ur. l. RS, 23/97)
1024	Lučki dol- izvorni zatrep	pNS	/
1067	Male Lipljene- lipovec	pNS	/
1961V	Radensko polje	pKP	/
3516	Grosuplje- lipa pri cerkvi sv. Mihaela	pNS	/
3595	Rožnik- lipa	pNS	/
4397V	Lučki dol- uvala	pNS	/
8037	Črna dolina	pNS	/
40150	Lučka jama	pNS	/
41575	Marjanščica	pNS	/

*Status:

- NS – naravni spomenik
- NR – naravni rezervat
- KP – krajinski park
- pKP – predlagani krajinski park
- pNS – predlagani naravni spomenik

Na območjih predlaganih za zavarovanje je zaradi ohranjanja lastnosti, zaradi katerih je območje predvideno za zavarovanje, pričakovati navzkrižja interesov v zvezi z rabo prostora ter morebitno načrtovanje prostorskih ureditev, ki bi lahko znatneje vplivale na krajino, kulturno dediščino, ohranjanje narave in trajnostno rabo naravnih dobrin. Na območjih, ki so predlagana za zavarovanje, se posege in dejavnosti izvaja tako, da se ne ogroža prvobitnosti narave. Na območjih, ki so predlagana za ožja zavarovana območja, se pazljivo izvaja dejavnosti navedene v 64. in 66. členu ZON, na območjih, ki so predlagana za širša zavarovana območja, pa dejavnosti navedene v 68. členu ZON.

8.5 Ocena pričakovanih vplivov na izvedbo plana

V tem poglavju okoljskega poročila presojava pričakovani vpliv spremembe rabe na biotsko raznovrstnost (živalske in rastlinske vrste, habitatni tipi, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja- Natura območja) ter na naravne vrednote in zavarovana območja. Predlaganih in pričakovanih območij naravnih vrednot in predlaganih zavarovanih območij v nadaljevanju ne obravnavamo. Posegi na Natura območja in zavarovana območja so podrobneje obravnavani v Dodatku za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja (Priloga K).

8.5.1 Opredelitev ugotovljenih škodljivih vplivov plana OPN Grosuplje na biotsko pestrost, območja naravnih vrednot in zavarovana območja na strateškem nivoju

Kolesarske in pešpoti ter druge rekreacijske poti naj se na območjih ohranjanja biotske raznovrstnosti, ter območjih naravnih vrednot in zavarovanih območjih, načrtujejo po že obstoječih poteh. Prostorske ureditve in posamezne posege v prostor zunaj območij naselij naj se v čim večji možni meri izvaja izven območij biotske raznovrstnosti, predvsem izven območij habitatov ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst ter izven habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo. Na širšem območju naravnega rezervata Potoka Bičja in močvirskih biotopov se na strateškem nivoju načrtuje obvoznica, ta se glede na Odlok o zavarovanju naj načrtuje izven zavarovanega območja in izven območja daljinskega vpliva na zavarovano območje.

8.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na biotsko raznovrstnost

8.5.2.1 Zavarovane in ogrožene živalske in rastlinske vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju

Predvsem območji Radenskega polja in naravnega rezervata Potoka Bičje predstavljata pomemben življenjski prostor številnih vrst ptic, metuljev, kačjih pastirjev, velikih zveri ter še nakaterih drugih skupin. Številne jame in cerkveni objekti na območju občine Grosuplje pa predstavljajo tudi pomembna zatočišča za netopirje.

V občini Grosuplje je evidentirano večje število črnih točk za dvoživke in sicer na cesti Šmarje-Sap-Grosuplje (pod naseljem Hrastje pri Grosuplju) in na območju Črne doline pri Grosuplju ob ribniku na Dobju. Na območju Radenskega polja je tudi evidentiranih nekaj črnih točk za dvoživke. Postavitev zaščitnih ograj je načrtovana na odseku ceste Velika Račna – Malo Mlačevo, kot omilitveni ukrep pa v primeru načrtovanja rekonstrukcij cest predlagamo pa še podobno za ostala območja črnih točk (Omilitveni ukrep št. 1).

V nekaterih cerkvah v občini so evidentirani netopirji, v kolikor se na teh objektih načrtujejo obnovitvena dela je potrebno upoštevati predlagani omilitveni ukrep, z vidika varstva netopirjev (Omilitveni ukrep št. 2). Predvsem širše območje naselij Škocjan in Železnica predstavlja pomemben življenjski prostor netopirjev. Na teh območjih znotraj predvidenih spremembe namenske rabe v kolikor se pričakuje ureditev neprimerne razsvetljave je potrebno upoštevati omilitveni ukrep (Omilitveni ukrep št. 3).

Na travniške površine, na katerih se nahajajo notranje cone metuljev in predstavljajo pomemben prehranjevalni habitat metuljev, se posega v manjši meri le na območju Radenskega polja (travniški postavnež, močvirski cekinček, črtasti medvedek) in Duplice (barjanski okarček, močvirski cekinček). Na obeh območjih gre predvsem za daljinski vpliv svetlobnega onesnaževanja, medtem ko na gre tudi za manjši vpliv fizičnega prekrivanja z območji notranjih con metuljev, za to so v nadaljevanju podani določeni omilitveni ukrepi (Radensko polje- Omilitveni ukrep št. 3 in Duplica- Omilitveni ukrepi št. 3, 6, 7, 8, 9).

Na območjih notranjih con pezdirka, ozkega vretenca in človeške ribice, kjer so predvideni posegi v neposredni bližini vodnih okolji ali na močvirnih površinah so za primer gradnje podani določeni omilitveni ukrepi za preprečevanje onesnaževanja vodnega okolja (Omilitveni ukrepi št. 4, 5, 11 in 12).

Na območju naravnega rezervata Bičje, na delu, kjer je predvidena sprememba namenske rabe v območja zelenih površin oziroma zaščitni zeleni pas, se tik ob potoku ponekod pojavljajo Obrečna belovrbovja (44.1.) in mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki in pašniki (37.2). Opredelitev zaščitnega pasu nima škodljivega vpliva na omenjene habitate, vendar glede na to, da gre za habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, podajamo omilitveni ukrep z namenom ohranjanja le teh, namesto zasaditve nadomestne vegetacije (Omilitveni ukrep št. 14).

Na območju urejanja OPPN Jedro in Jug so prisotne zavarovane oziroma ogrožene vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo. Ker se bo z izvedbo obeh OPPN predvidoma zmanjšala površina habitatnih tipov, se bodo s tem posledično zmanjšale tudi populacije in ugodno stanje zavarovanih vrst. Glede na zgoraj podane ugotovitve je vpliv izvedbe plana OPPN Jedro in OPPN Jug ocenjeno z oceno D, v kolikor pa bodo možni oziroma izvedljivi ustrezni omilitveni ukrepi, ki bodo omilili negativne vplive plana na prisotne zavarovane vrste in habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo, pa je vpliv obeh planov ocenjen z oceno C.

Na območju Radenskega polja se glede na opredeljene notranje cone habitatnih tipov posega na habitatne tipe kraška presihajoča jezera in polja (22.5., HT 3180), oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe (37.31, HT 6410) in jame (65, HT 8310). Notranja cona kraških presihajočih jezer obsega celotno Natura območje Radensko polje- Viršnica, notranja cona jame pa celoten južni del Radenskega polja; poseganje na te habitate bo minimalno in na robne dele habitatnih tipov, zato večjega škodljivega vpliva nanje ne pričakujemo, ker pa je predvidena izgradnja kanalizacijskih vodov in manjših čistilnih naprav, pa kljub temu podajamo nekaj omilitvenih ukrepov (Omilitveni ukrepi št. 4 in 5). Znotraj notranje cone oligotrofni mokrotni travniki z modro stožko in sorodne združbe se nahaja le sprememba namenske rabe iz gozdnih površin v kmetijska zemljišča, ker pa dejansko ne bo šlo za fizičen poseg na habitat temveč le za popravek mej zaradi izrisa obstoječe ceste v planu, v nadaljevanju ne podajamo omilitvenih ukrepov za ta habitatni tip.

Korekcije stanja znotraj stavbnih zemljišč (predvsem na območjih naselij Železnica in Škocjan) ne predstavljajo večjega škodljivega vpliva na prisotne vrste (netopirji, ozki vretenec), saj predstavljajo obstoječa naselja, v primeru, da še niso v celoti izvedena in bi z predvideno gradnjo lahko imele vpliv pa podajamo omilitvene ukrepe za omenjene vrste (Omilitveni ukrepi št. 3, 11 in 12)

8.5.2.2 Ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja- Natura 2000 območja

Večje število predlaganih sprememb rabe se nahaja znotraj ekološko pomembnega območja osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri, ki pokriva celotni južni del občine. Večjega škodljivega vpliva predvidenih sprememb namenske rabe na velike zveri (rjavega medveda, volka in navadnega risa) ne pričakujemo, saj gre za manjše nove dejanske posege v prostor in so zveri že ves čas prisotne in zato na račun tega ni pričakovati novih povečanih konfliktov z zvermi.

Nekatere predvidene spremembe namenske rabe in korekcije stanja v prostoru se hkrati nahajajo znotraj ekološko pomembnega območje Radensko polje-Bičje (koda 35400) kot tudi znotraj Natura območja Radensko polje – Viršnica (SI3000171). Ekološko pomembno območje je opredeljeno na podlagi prisotnega kraškega polja, na katerem se pojavljajo ekstenzivni mokrotni travniki z redkimi rastlinskimi vrstami, pojavlja se hrošč drobnovratnik in človeška ribica, številni kačji pastirji, dnevni metulji, dvoživke in ptice ter vidra. Natura območje pa je opredeljeno za tri vrste velikih

zveri, človeško ribica, drobnovratnika, tri vrste metuljev, polža ozkega vretenca in ribo pezdirka, poleg tega še za tri habitatne tipe (presihajoča jezera HT 3180, jame HT 8310 in mokrotne travnike modre stožke HT 6410).

Območja sprememb namenske rabe so vezana predvsem na območja obstoječih naselij. Območja stanovanj oziroma razpršene poselitve se načrtujejo na območju naselja Boštanj (EUP 3_4_A_4), Zagradca pri Grosupljem (EUP 7_5_SKvr_4) in Male Račne (EUP 7_3_SK (3,9,12)). Na območju Velike Račne je predvideno območje družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti), ki že predstavljajo obstoječe stavbno zemljišče, vendar pa še del tik ob Natura območju ni v celoti izveden (grajen). Škodljiv vpliv predvidenih sprememb na metulje (črtasti medvedek, močvirski cekinček in travniški postavnež) lahko pričakujemo v primeru ureditve neprimerne javne razsvetljave (Omilitveni ukrep št. 3). Na ozkega vretenca, pezdirka in HT 3180 lahko škodljivo vpliva odlaganje gradbenega materiala in odpadkov na območja ki jih lahko plavi (Omilitveni ukrep št. 11) . Spremembe namenske rabe iz stavbnih zemljišč v območja kmetijskih zemljišč in s tem ohranjanja obstoječega stanja v naravi, ne predstavljajo škodljivega vpliva na prisotne vrste in habitatne tipe.

Na območju naselij Malo Mlačevo- Zagradec pri Grosupljem, Velike Račne- Male Račne in samega Zagradca pri Grosupljem se načrtuje sprememba namenske rabe v območja okoljske infrastrukture, šlo bo za postavitev podzemnega voda kanalizacijske cevi in manjših čistilnih naprav. Opredelili smo neposredni vpliv 20 m in fizično prekrivanje za vse prisotne skupine. Vodi večinoma potekajo po obstoječih cestnih površinah oziroma kmetijskih površinah po robu varovanega območja tudi v naseljih Malo Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem, predvidene so tudi čistilne naprave manjšega obsega (500-700 PE). Povezava voda na relaciji Mala in Velika Račna v celoti poteka znotraj varovanega območja, predvidena je tudi čistilna naprava velikosti 700 PE. Tudi tam kanalizacijski vodi potekajo ob obstoječi cestni površini ter delno po kmetijskih površinah, zato večjega vpliva na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe ne pričakujemo. Možen škodljiv vpliv pričakujemo le v primeru izgradnje manjših čistilnih naprav predvsem na vodne organizme in prisotne habitatne tipe (pezdirk, ozki vretenec, HT 3180 in HT 8310), zato v nadaljevanju podajamo omilitvene ukrepe (Omilitveni ukrepi št. 4 in 5).

Nekaj predvidenih posegov načrtovanih izven Natura območja, vendar znotraj ekološko pomembnega območja Radensko polje – Bičje.

Celotna naselja Zagradec pri Grosupljem, Mala Račna in Velika Račna in območje Boštanja se nahajajo znotraj ekološko pomembnega območja, znotraj območja se načrtujejo manjše širitve za območja stanovanj in območja družbene infrastrukture ter posebna območja, veliko je tudi korekcij v prostoru, škodljivega vpliva na prisotne vrste in habitatne tipe ekološko pomembnega območja ne pričakujemo.

Pod naseljem Sela pri Šmarju se znotraj ekološko pomembnega območja načrtujejo spremembe namenske rabe v območje okoljske infrastrukture- zadrževalnik visokih voda (EUP 1_10_O_1). Zadrževalnik predstavlja že obstoječ objekt na območju, sprejet je bil v okviru OLN. Škodljivega vpliva na značilnosti ekološko pomembnega območja ne bo. Jugovzhodno od zadrževalnika je predvidena večja površina za spremembo namenske rabe v območja zelenih površin, za namen izgradnje golf igrišča. Prvotno večje območje zelenih površin je bilo zmanjšano, tako da fizično ne posega na ekološko pomembno območje. Večjega škodljivega vpliva na lastnosti ekološko pomembnega območja ne pričakujemo, kljub temu pa podajamo omilitveni ukrep v zvezi z preprečevanjem onesnaževanja bližnjega potoka Bičje (Omilitveni ukrep št. 13).

Na zahodnem delu naselja Grosuplje se načrtuje nekaj sprememb namenske rabe in nekaj korekcij stanja v prostoru. Severno od obstoječe industrijske cone se načrtuje območje zelenih površin (EUP 2_3_ZS_8) za namen rekreacije in območje družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) (2_3_CD_9) za namen gasilskega centra. Na območju obstoječe industrijske cone so predvidene

spremembe iz stavbnih zemljišč v območja zelenih površin (EUP 2_3_ZS_9) za namen vzpostavitve rekreacijskih območij. Tik ob naravnem rezervatu Potoka Bičje je v okviru teh zelenih površin predviden blažilni zeleni pas (EUP 2_3_ZD_9). Zeleni pas ima pozitiven vpliv in bo prestavljal tudi vmesni pas med rezervatom in obstoječo proizvodno cono. Škodljivega vpliva na ekološko pomembno območje z vzpostavitvijo zelenega pasu ne bo. Glede na to, da pa na območju gre za habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, je podani določeni omilitveni ukrep z namenom ohranjanja le teh (Omilitveni ukrep št. 14).

Ostale zelene površine (EUP 2_3_ZS_8; 2_3_ZS_9) pa v primeru ohranitve sedanjega stanja ali primerne parkovne ureditve (zasaditve z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi rastlinami) ne bodo imele škodljivega vpliva na značilnosti ekološko pomembnega območja.

V okviru območij urejanja OPPN Jedro in Jug se bo zmanjšal obseg habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo in hkrati se bo tudi fragmentiral habitat prisotnih rastlinskih in živalskih vrst, posledično se bodo tudi spremenile značilnosti in lastnosti ekološko pomembnega območja Radensko polje- Bičje. Glede na zgoraj podane ugotovitve je vpliv izvedbe plana OPPN Jedro in OPPN Jug ocenjeno z oceno D, v kolikor pa bodo možni oziroma izvedljivi ustrezni omilitveni ukrepi, ki bodo omilili negativne vplive plana na ekološko pomembno območje pa je vpliv obeh planov ocenjen z oceno C.

Na ekološko pomembnem območju Skobčev mlin (koda 39500) ter na Natura območju Duplica (SI3000141) je predlagana ena sama sprememba namenske rabe. Obe območji sta opredeljeni za dve vrsti metuljev (barjanski okarček in močvirski cekinček). Znotraj območij se načrtuje sprememba namenske rabe v območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) (EUP 3_3_CD_1). Gre za že obstoječe stavbno zemljišče. Na območju je že tudi prisoten obstoječ zidani in leseni objekt. Območje bo namenjeno veterinarski dejavnosti in dejavnosti zavetišča za male živali. Načrtuje se gradnja objektov za potrebe dejavnosti in ureditev servisnih površin ter gradnja prometne, komunalne, energetske infrastrukture in ustrezne vodnogospodarske ureditve. Ob zahodnem robu se načrtuje obvezna ozelenitev enote. Za območje je tudi predviden občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Na širšem območju Natura območja in ekološko pomembnega območja se pojavljajo združbe vezane na vlažna rastišča (združbe šašev, ločkov, ostalih visokih steblik...) in površine v zaraščanju. Območje stavbnega zemljišča pretežno pokrivajo površine v zaraščanju. Za zahodni del zemljišča, ki posega znotraj območja Nature je predvidena ozelenitev območja, na kar predlagamo da se ohrani obstoječa vegetacija na območju. Območje seka na dva dela tudi potok Duplica, ki ima pomembno vlogo poplavljanja območja, zato so podani tudi nekateri omilitveni ukrepi na račun preprečevanja poseganja v vodotok in preprečevanja onesnaževanja in s tem ohranjanja ugodnega stanja samega habitata in populacij prisotnih vrst metuljev (Omilitveni ukrepi št. 3, 6, 7, 8 in 9).

Predvidene spremembe namenske rabe so načrtovane tudi na ekološko pomembnem območju Škocjan (koda 36600) in ter istoimenskem Natura območju (Škocjan (SI3000160)). Ekološko območje je opredeljeno za dve vrsti netopirjev (vejicati netopir in mali podkovnjak), medtem ko je Natura območje opredeljeno za enaki dve vrsti netopirjev ter še polžka ozkega vretenca.

Načrtovana je sprememba namenske rabe in korekcije stanja v prostoru na več območjih (v naseljih Železnica, Male Lipljene in v Škocjanu ter na širšem območju zaježitve ob Močili. Na območju omenjenih naselij gre za manjše spremembe namenske rabe v območja stanovanj (EUP 8_4_SK_5; 8_5_SSe_2) oziroma razpršene poselitve (EUP 8_3_A_1), v Malih Lipljenah tudi v območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) (EUP 8_4_CV_2). Na širšem območju zaježitve ob Močili ter naselja Škocjan pa se načrtuje vrnitev rabe nazaj v primarno rabo (iz stavbnih zemljišč v

območja kmetijskih zemljišč). Škodljiv vpliv na prisotni vrsti netopirjev pričakujemo le v primeru ureditve neprimerne javne razsvetljave oziroma razsvetljave stavb (Omilitveni ukrep št. 3). Na polža ozkega vretenca pa le v primeru odlaganja gradbenega materiala in odpadkov na mokrotne travnike oziroma ob vodotoke, ki predstavljajo njegov habitat (Omilitveni ukrep št. 11). Korekcije stanja znotraj stavbnih zemljišč (predvsem na območjih naselij Železnica in Škocjan) (EUP 8_3_A_1, 8_3_A_2, 8_3_A_3, 8_5_SSe_1, 8_5_CV_4, 8_5_A_2) ne predstavljajo večjega škodljivega vpliva na prisotne vrste (netopirji, ozki vretenec), saj predstavljajo območja obstoječih naselij, v primeru, da še območja niso v celoti izvedena (grajena) in bi z predvideno gradnjo lahko imele vpliv, pa podajamo enake omilitvene ukrepe za omenjene živalske vrste, kot za območja novih sprememb namenske rabe (Omilitveni ukrep št.11).

Na ekološko pomembnem območju Županova jama (koda 35900) so načrtovane tri spremembe namenske rabe in Natura območju Županova jama (SI3000156) je načrtovana ena sprememba namenske rabe. Ekološko pomembno območje je opredeljeno za jamskega pajka (*Stalita hadzii*) in hrošča drobnovratnika ter netopirja malega podkovnjaka, Natura območje pa je opredeljeno za drobnovratnika in malega podkovnjaka.

Znotraj obeh območij je načrtovana sprememba rabe v posebno območje (EUP 4_11_BT_1) konkretno za turistične dejavnosti neposredno ob jami. Območje je namenjeno oblikovanju vstopne točke v Županovo oziroma Taborsko jamo. Predvidena je izgradnja parkirnih površin, postavitve objekta za potrebe informacijske pisarne in potrebnih spremljajočih objektov, sanitarij, informacijskih tabel in podobno. Pri izgradnji objektov in ostale opreme območja se načrtuje uporaba naravnih materialov. Na območju se že nahaja nekaj obstoječih objektov in parkirne površine. Načrtovane dejavnosti se nanašajo na ureditve območja izven Natura območja. Vpliv na hrošča drobnovratnika, jamskega pajka in malega podkovnjaka lahko pričakujemo le v smislu povečanega obiska jame (hrup, osvetljava). Na netopirja tudi v primeru ureditve neprimerne razsvetljave na območju izven jame (Omilitveni ukrep št. 3).

Na ekološko pomembnem območju Županova jama se na severnem delu naselja Velike Lipljene načrtuje sprememba namenske rabe v območja stanovanj (EUP 8_1_SSe_1), za območje se načrtuje sanacijski občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), saj so na območju že prisotni nekateri obstoječi objekti. Škodljivi vpliv na jamskega pajka in drobnovratnika ne pričakujemo, saj je samo območje jame kjer sta vrsti prisotni dovolj oddaljeno od omenjenega naselja. Škodljivi vpliv na netopirja, ki pa območje lahko uporablja kot prehranjevalni habitat pa pričakujemo v primeru urejanja neprimerne javne razsvetljave (Omilitveni ukrep št. 3).

Ocenjujemo, da glede na majhen obseg dejanskih novih stavbnih zemljišč na ekološko pomembnih območjih in Natura območjih, živalske in rastlinske vrste ter habitatni tipi zaradi katerih so navedena območja opredeljena, zaradi tega ne bodo bistveno prizadeti. V primeru nove gradnje pa lahko pride do širjenja nekaterih invazivnih tujerodnih vrst. Večina načrtovanih širitev je znotraj obstoječih poselitvenih območij in je na območju, kjer je že prisoten velik antropogeni vpliv in je naravna vrednost zmanjšana. Zato ocenjujemo, da je vpliv tega dela načrtovanih širitev na posebna varstvena območja in ekološko pomembna območja nebiten, vendar ob izvedbi ukrepov. Kjer so opredeljeni škodljivi vplivi na določene živalske vrste in habitatne tipe so v nadaljevanju podani omilitveni ukrepi zanje.

Spremembe namenske rabe in korekcije stanja v prostoru, ki se nahajajo znotraj Natura območij so podrobneje obravnavane v Dodatku za varovana območja v Prilogi J Okoljskega poročila.

Skupno vpliv predvidenih sprememb namenske rabe na ohranjanje biotske raznovrstnosti (ogrožene in zavarovane živalske in rastlinske vrste ter prednostne habitatne tipe, posebna varstvena (Natura 2000) območja in ekološko pomembna območja) ocenjujemo skupno z oceno nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C) (z izjemo obrazložitve ocene za OPPN Jedro in Jug) .

8.5.3 Ocena pričakovanih vplivov na območja naravnih vrednot

V občini Grosuplje se nahaja večje število naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena. Ob naravni vrednoti Bičje (koda 7747), ki je naravna vrednota hidrološke, ekosistemske, botanične in zoološke zvrsti se načrtuje območje zelenih površin oziroma zeleni pas (EUP 2_3_ZD_9), ki bo predstavljal zaščitno bariero med območjem Bičje in obstoječo gospodarsko cono. Večjega škodljivega vpliva na samo naravno vrednoto s vzpostavitvijo zelenega pasu ne pričakujemo. Glede na to, da pa na območju gre za habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, so podani določeni omilitveni ukrepi z namenom ohranjanja le teh (Omilitveni ukrep št. 14).

Nekateri predvidene spremembe namenske rabe delno posegajo tudi na območje dveh naravnih vrednot hidrološke in površinske geomorfološke zvrsti: Krokarica-ponikalnica (8040) in Močila (756V). Na robu območja naravne vrednote Krokarica-ponikalnica se načrtuje sprememba rabe v območja proizvodnih dejavnosti (površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo) (4_13_IK_1), načrtuje se postavitve pomožnega kmetijsko- gozdarskega objekta- čebelnjaka. Škodljivega vpliva postavitve čebelnjaka na lastnosti naravne vrednote ne pričakujemo.

Na naravni vrednoti Močila se načrtuje nekaj manjših sprememb namenske rabe in nakaj korekcij rabe stanja v prostoru znotraj obstoječih naselij Velike Lipljene (EUP 8_1_SK_2) in Železnica (nova sprememba rabe: EUP 8_3_A_1; korekcije stanja EUP 8_3_A_ (1,2,3)), Rožnik (korekcije stanja: EUP 8_1_SK_4, 8_2_Ak_1) in na območju zaježitve ob Močili (nova območja kmetijskih zemljišč in korekcija stanja ob Močili: razpršena poselitev). Ker gre za naravno vrednoto geomorfološke in hidrološke zvrsti je v primeru gradnje na območjih potrebno previdno ravnanje z gradbenim materialom in odpadki, da se ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote (Omilitveni ukrep št. 15).

V naselju Rožnik se načrtuje komunalni vod in manjša čistilna naprava. Vod poteka po obstoječi cestni površini. Ob primerni izbiri tipa ČN in urejenem odvajanju odpadnih vod večjega škodljivega vpliva na naravno vrednoto ne pričakujemo (Omilitveni ukrep št. 5).

Na naravni vrednoti Lučki dol- uvala (4397V) se prav tako načrtuje nekaj sprememb namenske rabe in korekcij stanja v prostoru, vendar vse znotraj obstoječega naselja Luče. Šlo bo za spremembo rabe v območja stanovanj, v območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) in območja okoljske infrastrukture (komunalni vodi in manjša čistilna naprava- ČN). Ker gre za naravno vrednoto geomorfološke zvrsti je v primeru gradnje na območjih potrebno previdno ravnanje z gradbenim materialom in odpadki, da se ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote (Omilitveni ukrep št. 15). Komunalni vod bo potekal po obstoječi cestni površini. Ob primerni izbiri tipa ČN in urejenem odvajanju odpadnih vod večjega škodljivega vpliva na naravno vrednoto ne pričakujemo.

Radensko polje je območje, ki ima številne naravovarstvene statuse, od tega tudi večje število naravnih vrednot. Izmed številnih prisotnih naravnih vrednot, so načrtovane spremembe namenske rabe na območju dveh naravnih vrednot: Radensko polje (1961V) in Kopanj (3547), ki sta naravni vrednoti državnega pomena. Naravna vrednota Radensko polje, ki je geomorfološke, hidrološke,

botanične in zoološke zvrsti, se pretežno pokriva z Natura območjem Radensko polje- Viršnica in ekološko pomembnim območjem Radensko polje- Viršnica (obravnavano v Poglavju 8.5.2.2.), zato se enake spremembe rabe in korekcije stanja v prostoru nahajajo tudi znotraj naravne vrednote in hkrati veljajo enaki omilitveni ukrepi tudi za naravno vrednoto.

Na naravni vrednoti Kopanj se nahajata dve območji spremembe namenske rabe v območje družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) (EUP 7_2_CD_1 in 7_2_CD_2). Na območju so že prisotni obstoječi objekti. Ker gre za naravno vrednoto geomorfološke zvrsti je v primeru gradnje na območjih potrebno previdno ravnanje z gradbenim materialom in odpadki, da se ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote (Omilitveni ukrep št. 15).

Vpliv na območja naravnih vrednot ocenjujemo z oceno nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).

8.5.4 Ocena pričakovanih vplivov na zavarovana območja

Nekatere spremembe namenske rabe se delno nahajajo na območju dveh zavarovanih območij (naravni rezervat potok Bičje in močvirski biotopi in naravni spomenik Taborska jama).

Na območju naravnega rezervata bo šlo za spremembo namenske rabe iz območja proizvodnih dejavnosti (gospodarske cone) v območje zelenih površin (druge urejene zelene površine) (EUP 2_3_ZD_9) kot blažilno cono pred industrijskih območjem. Šlo bo za zeleni pas z možno zaščitno funkcijo. Večjih škodljivih vplivov na lastnosti zavarovanega območja ne pričakujemo, glede na to, da pa na območju gre za habitatne tipe, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju, je podani omilitveni ukrep z namenom ohranjanja le teh in tako posledično ohranjanja značilnosti zavarovanega območja (Omilitveni ukrep št. 14).

Po robu naravnega rezervata je predvidena tudi trasa kanalizacijskega voda, ki bo speljan do že obstoječe centralne čistilne naprave Grosuplje. Trasa je že obstoječa, verjetno bo šlo le za povečanje obsega kanalizacijskega voda. Kanalizacijski vod poteka ob potoku, vendar po obstoječi trasi zato večjega vpliva na vrste in habitatne tipe ne pričakujemo. Odlok o zavarovanju opredeljuje, da je na območju naravnega rezervata prepovedano onesnaževanje vode s komunalnimi odplakami, do česar ne bo prišlo, saj je trasa kanalizacijskega voda speljana proti obstoječi čistilni napravi.

Vpliv OPPN Jedro in Jug na naravni rezervat Potok Bičje in močvirskih biotopov z vplivnim območjem (OPPN Jug tudi na Natura območje Radensko polje- Viršnica) bo predvsem zaradi posegov v obrežni pas in ureditve zelenih površin na poplavnem območju potoka. Na varovanih območjih bo potencialno prihajalo do sprememb ekoloških razmer kot posledica spreminjanja vodnega režima, poplavljanja in onesnaževanja. Z umeščanjem objektov bodo fizično uničeni posamezni osebki kvalifikacijskih vrst, zmanjšala se bo tudi površina zaplat habitata izven območja naravnega rezervata. Zaradi izgube habitata bodo predvsem prizadeta bela vrbovja, ptice in dvoživke. Sprememba vodnega režima bo vplivala tudi na obvodne habitate. Predvideno je tudi možno svetlobno onesnaževanje (Oikos, dokument v pripravi, oktober 2009).

Glede na zgoraj podane ugotovitve je vpliv izvedbe plana OPPN Jedro in OPPN Jug ocenjeno z oceno D, v kolikor pa bodo možni oziroma izvedljivi ustrezni omilitveni ukrepi, ki bodo omilili negativne vplive plana na varovana območja, pa je vpliv obeh planov ocenjen z oceno C.

Naravni spomenik Taborska jama se v celoti pokriva z Natura območjem Županova jama. Na območju je načrtovana sprememba rabe v posebno območje za turistične dejavnosti (EUP 4_11_BT_1). Dejavnosti so podrobneje opisane v Poglavju 2.5.2.2. Večjega škodljivega vpliva na

varstvene cilje zavarovanega območja ne pričakujemo. Vpliv na prisotno jamsko favno (netopirji, hrošč drobnovratnik) lahko pričakujemo le v smislu povečanega obiska jame (hrup, osvetljava), za kar so podani omilitveni ukrepi (Omilitveni ukrepi št. 3 in 10).

Posegi na zavarovana območja so podrobneje obravnavani v Dodatku za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja (Priloga J).

Vpliv na zavarovana območja (z izjemo obrazložitve za OPPN Jedro in Jug) ocenjujemo z oceno nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).

8.5.5 Kumulativni in sinergijski vpliv izvedbe plana na okolje

Do možnosti kumulativnih vplivov lahko pride že v primeru neupoštevanja omilitvenih ukrepov v sami občini Grosuplje. Kumulativne vplive pričakujemo tudi v primeru, da sosednje občine v bližini meje z občino Grosuplje načrtujejo dejavnosti, katerih vplivi na okolje bi lahko v kombinaciji z vplivi dejavnosti, predvidenimi v OPN občine Grosuplje, negativno vplivali na varstvene cilje Natura območij in zavarovanih območij. Občina Grosuplje se nahaja med občinami Ljubljana, Škofljica, Ivančna Gorica, Velike Lašče in Dobropolje, znotraj katerih se večinoma načrtujejo spremembe namenske rabe. Večjih kumulativnih vplivov na račun sosednjih občin ne pričakujemo saj so na območju občine Grosuplje predvideni le manjši posegi, večinoma pa le korekcije stanja glede na obstoječi plan. Kvečjemu v primeru severnega dela občine bi lahko pričakovali manjše vplive, saj je koncentracija posegov oziroma pobud tam večja. Vendar pa v vzhodnem delu Mestne občine Ljubljana, ki se nahaja nad severnim delom občine Grosuplje niso načrtovani večji posegi spremembe namenske rabe. Sinergijskega vpliva izvedbe plana ne pričakujemo.

8.6 Omilitveni ukrepi

V Tabeli 37 so povzeti tudi omilitveni ukrepi navedeni za varovana območja (Dodatek za presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja, Priloga K).

Tabela 37: Pregled omilitvenih ukrepov podanih za območje plana OPN občine Grosuplje.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
1	Določeni odseki cestišč znotraj plana OPN -Šmarje Sap-Grosuplje (pod naseljem Hrastje pri Grosupljem), ob Natura območju Črna dolina pri Grosuplju (blizu vasi Dobje), na cesti Velika Račna – Malo Mlačevo (na več odsekih), na cesti od Boštanja proti Lobčku in v osrednjem delu severnega konca Radenskega polja (pod naseljem Zagradec)	Ob načrtovanju rekonstrukcij ali investicijsko vzdrževalnih del na odsekih cest, kjer se nahajajo evidentirani prehodi dvoživk naj se izvedejo prehodi in zaščitne ograje za neovirano prehajanje dvoživk.	zavarovane vrste dvoživk	Zagotovitev optimalnega in nemotenege prehajanja preko trajnih antropogeno pogojenih ovir v prostoru.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v primeru načrtovanja rekonstrukcij cest za odseke, kjer se nahajajo navedene črne točke. Načrtovalec, investitor.
2	Železnica: Cerkev Marijinega vnebovzvetja	- V cerkvah naj se morebitna obnovitvena ali urejevalna dela prilagodijo	mali podkovnjak, veliki podkovnjak, vejicati netopir, mali	Ohranjanje kvalitetnega habitata netopirjev.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
	Škocjan: Cerkev Sv. Kancijan Žalna: Cerkev Sv. Lovrenca Št. Jurij: Cerkev Sv. Jurij Luče: Cerkev Sv. Ožbolta Velika Loka: Cerkev Sv. Antona	Življenjskemu ciklusu netopirjev, investitor naj se pred začetkom del glede posegov uskladi z ZRSVN OE LJ. - Morebitno urejanje okolice cerkva naj se prilagodi tako, da se ohranja drevesa, sklenjene mejice, grmovje in gozd.	netopir, uhati netopir, navadni/ostrouhi netopir		Ukrep je potrebno upoštevati pri načrtovanju izvedbe del in pri izvedbi. Načrtovalec, investitor.
3	Železnica 8_3-A_1 - območje razpršene poselitve Male Liplejene 8_4_CV_2 - območje družbene infrastrukture 8_4_SK_5 - območje stanovanj Škocjan 8_5_SSe_2 - območje stanovanj Velike Lipljene (8_1_SSe_1) območja stanovanj Sp. Duplice (3_3_CD_1) območja družbene infrastrukture korekcije stanja: Ob zajezitvi na Močili (Ak) Železnica 8_3_A_1 8_3_A_2 8_3_A_3 Škocjan 8_5_SSe_1 8_5_SKvr_3 8_5_CV_4 8_5_A_2 Boštanj (3_4_A_4)	Ureditev primerne javne razsvetljave: - načrtuje naj se uporaba takšnih svetil, ki omogočajo osvetljava talnih površin in ne osvetljujejo neba in širše okolice; - uporabijo naj se svetila, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru; - v drugem delu noči (med 24:00 in 5:00) naj ostane prižgano minimalno število luči, če je iz varnostnih razlogov to dopustno (pri osvetljevanju zunanjih površin naj se namestijo svetila na samodejni vklop/izklop).	mali podkovnjak, veliki podkovnjak, vejicati netopir, mali netopir, uhati netopir, navadni/ostrouhi netopir -Natura območje Škocjan in Županova jama, zav. obm. Taborska jama travniški postavnež, močvirski cekinček, črtasti medvedek -Natura območje Radensko polje-Viršnica, EPO Radensko polje-Bičje, NV Radensko polje barjanski okarček, močvirski cekinček - Natura območje Duplica, EPO Skobčev mlin	Ohranjanje kvalitetnega prehranjevalnega habitata netopirjev, hroščev in metuljev.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri načrtovanju izvedbe plana in pri izvedbi. Načrtovalec, investitor.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
	Zagradec pri Grosupljem (7_5_SKvr_4) Mala Račna (7_3_SK (3, 9, 12)) - območja stanovanj Cerovo (4_11_BT_1) - posebno območje				
4	Malo Mlačvo - Zagradec pri Grosupljem, Velika Račna- Mala Račna in Zagradec pri Grosuplju - okoljska infrastruktura (komunalni vodi in ČN) Malo Mlačvo 3_5-SK_3 - območje stanovanj Velika Račna 7_2_CD_4 - območje družbene infrastrukture	Naj se privzamejo vsi tehnični in drugi ukrepi, da predvidena gradnja komunalnih vodov in ČN ne bo vplivala na bližnje vodotoke in njihove poplavne površine ter na okoliške mokrotne površine. Privzamejo naj se vsi potrebni tehnični in drugi ukrepi za ohranitev kraškega podzemlja.	pezdirk, ozki vretenec, HT 8310, HT 3180 Natura območje Radensko polje- Viršnica, EPO Radensko polje- Bičje, NV Radensko polje	Ohranitev pomembnih habitatnih tipov, ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje Radensko polje- Viršnica, naravna vrednota Radensko polje in ekološko pomembno območje Radensko polje- Bičje.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov. Načrtovalec, investitor.
5	Malo Mlačvo - Zagradec pri Grosupljem, Velika Račna- Mala Račna in Zagradec pri Grosuplju Rožnik (NV Močila) - okoljska infrastruktura (komunalni vodi in ČN) Luče (NV Lučki dol-uvala) - okoljska infrastruktura (komunalni vodi in ČN)	Tip ČN mora ustrezati predpisanim standardom v Uredbi o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih ČN (Ur. l. RS, št. 103/02, 41/04, 98/07), upravljalca mora voditi obratovni dnevnik in opravljati monitoring. Odvajanje odpadne vode mora biti urejeno v skladu z Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS 47/05, 45/07), upravljalca mora zagotoviti ustrezno čiščenje v skladu z uredbo	pezdirk ozki vretenec, človeška ribica, HT 3180, HT 8310 Natura območje Radensko polje- Viršnica, EPO Radensko polje- Bičje, NV Radensko polje NV Močila, NV Lučki dol	Preprečevanje onesnaževanja vodotokov na območju občine Grosuplje in posledičnega vpliva na vodne organizme, ter ohranjanje lastnosti zaradi katerih so bila območja določena kot Natura območje, ekološko pomembno območje in naravna vrednota.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov. Načrtovalec, investitor.
6	Spodnje Duplice (3_3_CD_1) - območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti)	Pri načrtovanju izgradnje kinološkega centra naj se upošteva najmanj 5 m odmik od meje vodnega zemljišča oz. od zgornjega roba brežine vodotoka Duplica ter ohranjanje obrežne vegetacije v tem pasu.	-barjanski okarček, močvirski cekinček - Natura območje Duplica, EPO Skobčev mlin	Ohranitev kvalitetnega habitata metuljev ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje in	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
				EPO.	Načrtovalec, investitor.
7	Spodnje Duplice (3_3_CD_1) - območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti)	Na območju že po načrtu predvidene ozelenitve zahodnega dela naj se ohrani zeleni pas naravne vegetacije na celotnem območju poseganja v Naturo Duplica.	-barjanski okarček, močvirski cekinček - Natura območje Duplica, EPO Skobčev mlin	Ohranitev kvalitetnega habitata metuljev ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje in EPO.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta. Načrtovalec, investitor.
8	Spodnje Duplice (3_3_CD_1) - območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti)	Zasipavanje mokrišč izven območja gradnje objektov za potrebe dejavnosti in območij ureditve servisnih površin, prometne, komunalne, energetske infrastrukture in ustrezne vodnogospodarske ureditve znotraj Natura območja ni dovoljeno. Začasno skladiščenje gradbenih odpadkov, ki na območju gradnje nastajajo v količinah do prostornine zabojnika, je dovoljeno le v zabojnikih, ki so nameščeni na gradbišču. Večje količine gradbenih odpadkov je potrebno neposredno po nastanku odpeljati.	barjanski okarček, močvirski cekinček - Natura območje Duplica, EPO Skobčev mlin	Ohranitev kvalitetnega habitata metuljev ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje in EPO.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta. Načrtovalec, investitor.
9	Spodnje Duplice (3_3_CD_1) - območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti)	V pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) naj se za območje ureditve pripravi podrobni popis habitatnih tipov. Popisane habitatne tipe naj se naravovarstveno ustrezno ovrednoti; naravovarstveno visoko ovrednotene habitatne tipe naj se ohrani kljub izvedbi posega.	barjanski okarček, močvirski cekinček - Natura območje Duplica, EPO Skobčev mlin	Ohranitev kvalitetnega habitata metuljev ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje in EPO.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta. Načrtovalec, investitor.
10	Cerovo (4_11_BT_1) - posebno območje	Določiti primeren čas za obiskovanje Taborske jame in maksimalno število obiskovalcev, ki lahko naenkrat vstopijo v jamo na račun povzročanja hrupa.	-drobnovratnik, mali podkovernjak, jamski pajek - Natura območje Županova jama, zavar. obm. Taborska jama, EPO Taborska jama	Ohranitev kvalitetnega habitata jamske favne ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje, zavarovano območje in EPO.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v izvedbenem delu OPN. Načrtovalec, upravljalec jame/območja.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
11	Železnica 8_3-A_1 - območje razpršene poselitve Male Liplejene 8_4_CV_2 - območje družbene infrastrukture 8_4_SK_5 - območje stanovanj korekcije stanja: Ob zaježitvi na Močili (Ak) Železnica 8_3-A_1 8_3_A_2 8_3_A_3	V primeru gradnje preprečiti odlaganje gradbenega materiala ter odpadkov na mokrotne travnike in ob vodotoke.	- ozki vretenec Natura območje Škocjan, EPO Škocjan, NV Močila	Ohranitev kvalitetnega habitata polžka ozkega vretenca ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje, EPO in naravna vrednota.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v izvedbenem delu OPN. Načrtovalec, investitor.
12	Malo Mlačevo 3_5-SK_3 - območje stanovanj Velika Račna 7_2_CD_4 - območje družbene infrastrukture	V primeru gradnje preprečiti odlaganje gradbenega materiala ter odpadkov na območja, ki jih plavi.	- ozki vretenec, pezdirk, HT 3180 Natura območje Radensko polje-Viršnica, EPO Radensko polje-Bičje, NV Radensko polje	Ohranitev kvalitetnega habitata polžka ozkega vretenca, pezdirka in HT 3180 ter ostalih značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot Natura območje, EPO in naravna vrednota.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v izvedbenem delu OPN. Načrtovalec, investitor.
13	Grosuplje (2_4_ZS_1) - območja zelenih površin- golf	Zagotovijo naj se vsi ukrepi za preprečevanje onesaženja potoka za časa ureditve zelenih površin in pri kasnejšem vzdrževanju površin. Zagotovijo naj se vsi tehnični in drugi ukrepi, da se obstoječe naravne in hidrološke razmere na območju EPO zaradi ureditve, vzdrževanja in upravljanja golf igrišča ne poslabšajo.	EPO Radensko polje-Bičje	Ohranjanje značilnosti ekološko pomembnega območja	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati občinskem podrobnem prostorskem načrtu. Načrtovalec, investitor.
14	Grosuplje (2_3_ZD_9) - območja zelenih površin (zeleni pas)	Pri ureditvi zelenih površin tik ob zavarovanem območju, naj se vzpostavi tak puferski pas med zavarovanim območjem in industrijskim območjem, da bo vpliv na zavarovano območje Bičje čim manjši. Za ureditev zelenega pasu naj se zasadijo izključno avtohtone drevesne in grmovne vrste, obvodna	HT obrečno belovrbovje (44.1) HT mokrotni in evtrofni travniki in pašniki (37.2) zavarovano obm. Potok Bičje, EPO Radensko polje-Bičje, NV Bičje	Ohranitev značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot zavarovano območje, EPO in naravna vrednota.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v izvedbenem delu OPN. Načrtovalec, investitor.

Št. ukrepa	Območje in vrsta posega	Omilitveni ukrep	Prizadete vrste/habitatni tipi in naravovarstveno območje na katerega se posega	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa ter izvedljivost in nosilci ukrepa
		vegetacija in območje mokrotnih travnikov (HT 44.1 in 37.2) na območju naj se ohrani.			
15	Velike Lipljene (8_1_SK_2) Železnica (nova sprememba rabe: 8_3_A_1; korekcije stanja : 8_3_A_(1,2,3)), Rožnik (korekcije stanja: 8_1_SK_4, 8_2_Ak_1) Velika Račna 7_2_CD_1 7_2_CD_2 - območja družbene infrastrukture Luče nove spremembe rabe in korekcije stanja 6_2_SK_9, 6_2_SK_11, 6_2_SKvr_3, 6_2_SKvr_5, 6_2_SKvr_12, 6_2_SKvr_4, 6_2_SKvr_14, 6_2_SKvr_8, - območja stanovanj 6_2_CV_2 - območja družbene infrastrukture (centralnih dejavnosti) - okoljska infrastruktura (komunalni vodi in ČN)	Na površinski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti naj se izkoristi vse tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.	NV Močila NV Kopanj NV Lučki dol- uvala	Ohranitev značilnosti zaradi katerih je bilo območje opredeljeno kot naravna vrednota.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Ukrep je potrebno upoštevati v izvedbenem delu OPN. Načrtovalec, investitor.

Omilitveni ukrepi za območji OPPN Jedro in Jug morajo biti zastavljeni na način, da zaradi izvedbe planov ne bo poslabšano stanje na varovanih območjih. Glavni cilj je, da se naravovarstveno pomembni habitatni tipi in vrste, ki živijo oziroma uspevajo na območju naravnega rezervata in na območju ekološko pomembnega območja Radensko polje- Bičje dolgoročno ohranijo v ugodnem stanju.

Izdela naj se hidrološka študija, na podlagi katere naj se izvedejo ukrepi, ki bodo preprečili spremembo hidrološkega stanja na varovanih območjih. Izvedejo naj se takšni ukrepi, ki bodo zagotovili dolgoročno ohranitev naravovarstveno pomembnih vrst in habitatnih tipov na varovanih območjih in ekološko pomembnem območju Radensko polje- Bičje.

8.7 Načini spremljanja stanja

Splošno spremljanje stanja ohranjenosti narave vključuje spremljanje stanja rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov, habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij, posebnih varstvenih območij in ekosistemov ter stanje na področju varstva naravnih vrednot.

Pri izvedbi posegov v okolje pa mora spremljanje stanja v primeru gradnje in po njej zagotoviti tudi investitor. Predlagamo, da se spremljanja stanja narave zagotovi za vse tiste dele načrta, pri katerih smo vplive na naravo ali na območja ohranjanja biotske raznovrstnosti ocenili z oceno C, torej so zanje potrebni omilitveni ukrepi. Spremljanje stanja naj se zagotovi na način, ki je za posamezen omilitveni ukrep najprimernejši, in se navede v uredbah o lokacijskem načrtu za posamezne dele izvedbe načrta.

Tabela 38: Predlagani kazalci za spremljanje stanja

Kazalec	Obdobje in območje izvedbe
Ohranitveno stanje habitatnih tipov in vrst na Natura območjih, zavarovanih območjih in ekološko pomembnih območjih.	Naravovarstvena območja s statusom varovanja v občini Grosuplje, kjer je potrebno zagotoviti monitoring stanja habitatnih tipov in vrst.
Poznavanje habitatnih tipov ter stanje flore in favne.	Natančen popis habitatnih tipov, flore in favne na območju Radenskega polja in naravnega rezervata Bičje je bil že izveden. Smiselno bi bilo takšen popis zagotoviti tudi za preostali del občine, kjer to še ni bilo izvedeno.
Številčno stanje osebkov netopirjev	Vsako letno spremljanje številčnosti osebkov prisotnih vrst netopirjev na območju plana, za primer zmanjševanja njihovega življenjskega prostora na območju plana OPN.

8.8 Skladnost načrta OPN z okoljskimi cilji s področja narave

Vsak poseg v prostor pomeni določen pritisk na okolje. Za ohranitev biotske raznovrstnosti je potrebno smiselno umeščanje dejavnosti v prostor, kar pomeni, da se izognemo območjem, ki imajo velik pomen pri ohranjanju naravovarstvenih območij (Natura območja, ekološko pomembna območja...) oz. načrtujemo posege, ki ne bodo ogrozili teh območij (trajnostna raba tal). Posamezni posegi, ki se nahajajo znotraj ali v vplivnem območju posameznega naravovarstvenega predela, ne bodo vplivali na ta območja na način, da bi poškodovali ali razvrednotili njihovo biotsko pestrost. Vpliv izvedbe OPN Grosuplje na opredeljene okoljske cilje plana na naravo bo ob izvedbi omilitvenih ukrepov nebitven.

8.9 Viri

- Čelik T., Verovnik R., Rebeušek F., Gomboc S. & Lasan M., 2004. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: Metulji (Lepidoptera). Končno poročilo. Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Novi trg 2, SI – 1000 Ljubljana. 297 str., digitalne priloge.
- Čelik T...[et al.], 2005. Natura 2000 v Sloveniji. Metulji (Lepidoptera). Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana, 288 str.
- Čušin B...[et al.], 2004. Natura 2000 v Sloveniji. Rastline. Založba ZRC, ZRC SAZU, Ljubljana
- Dolgoročni načrt LUO, ZGS, 2006
- Drovenik B., Pirnat A., 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000: hrošči (Coleoptera) Znanstvenoraziskovalni inštitut SAZU, Biološki inštitut Jovana Hadžija, Novi trg 2, 1000 Ljubljana. (končno poročilo). Naročnik: Ministrstvo za okolje, prostor in

- energijo, ARSO, Ljubljana. 89 str., digitalne priloge.
- Interaktivni naravovarstveni atlas, MOP, ARSO (<http://kremen.arso.gov.si/NVatlas/ewmap.asp>, junij 2009)
 - Jogan N... [et al.], 2004. Habitatni tipi Slovenije – tipologija 2004, RS, ARSO, Ljubljana
 - Kazalci okolja, ARSO, 2005. (<http://www.arso.gov.si/>, junij 2009)
 - Kotarac M., Pobljšaj K., 2000. Inventarizacija flore in favne na Radenskem polju (poročilo). Naročnik: Občina Grosuplje. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju
 - Mikuž Tina, Pintarič Miša, Center Grajski vrt Boštanj d.o.o., Krajinski park Radensko polje, marec 2008
 - Naravovarstvene smernice za strategijo prostorskega razvoja in prostorski red občine Grosuplje ZRSVN, OE Ljubljana, 2006. št. 3-III-411/7-O-06/AG
 - Okoljsko poročilo za Občinski podrobni prostorski načrt Jedro, Oikos, Domžale, oktober 2009, dokument v pripravi
 - Okoljsko poročilo za Občinski podrobni prostorski načrt Jug, Oikos, Domžale, oktober 2009, dokument v pripravi
 - Proteus, skrivnostni vladar kraške teme. 1993. Vitrum d.o.o., Ljubljana. 75 str.
 - Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, Ljubljanski urbanistični center, Ljubljana, maj 2007

9. KULTURNA DEDIŠČINA

9.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št.16/08)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05 – popr.)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04)???
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 25/02)
- Odlok o razglasitvi župnijske cerkve Marijinega rojstva in obrambnega stolpa nekdanjega protiturškega tabora v Šmarju Sap za kulturni spomenik (Ur. l. RS, št. 54/99)
- Odlok o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve za zgodovinske spomenike (Ur. l. SRS, št. 7/87)
- Odlok o razglasitvi Cerkve sv. Petra in Pavla na Spodnji Slivnici za kulturni in zgodovinski spomenik (Ur. l. RS, št. 28/91)
- Odlok o razglasitvi podružnične cerkve sv. Martina v Velikem Mlačevem za kulturni in zgodovinski spomenik (Ur. l. RS, št. 28/91)
- Odlok o razglasitvi mlina pri graščini Brinje za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. l. RS, št. 61/06)
- Odlok o razglasitvi cerkve sv. Kancijana v Škocjanu pri Turjaku za kulturni spomenik lokalnega pomena (Ur. l. RS, št. 25/08)
- Odlok o razglasitvi arheološkega terena na Taboru nad Cerovim in podružnične cerkve sv. Nikolaja s tabornim obzidjem za kulturna in zgodovinska spomenika (Ur. l. RS, št. 28/91)
- Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa Magdalenske gore in podružnične cerkve sv. Magdalene za kulturna in zgodovinska spomenika (Ur. l. RS, št. 7/94)
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur. l. SFRJ, št. 56/74), Akt o notifikaciji nasledstva konvencij UNESCO, mednarodnih večstrankarskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstrankarskih pogodb (Ur. l. RS, Mednarodne pogodbe, št. 15/92, 54/92)
- Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravice v okoljskih zadevah (Aarhuška konvencija), (Ur. l. RS, Mednarodne pogodbe, št. 17/04)
- Evropska konvencija o varstvu stavbne dediščine Evrope, Granadska konvencija, Mednarodne pogodbe, (Ur. l. SFRJ, št. 4-11/91), Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Sveta Evrope, Ženevskih konvencij in dodatnih protokolov o zaščiti žrtev vojne in mednarodnih sporazumov s področja kontrole oborožitve, za katere so depozitariji tri glavne jedrske sile (Ur. l. RS, št. 14/92)
- Evropska konvencija o varstvu arheološke dediščine (spremenjena), Malteška konvencija, Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjena) (MEKVAD), (Ur. l. RS, št. 24/99)
- Evropska konvencija o krajini, Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK), (Ur. l. RS, št. 74/03)
 - Evropska konferenca ministrov pristojnih za stavbno kulturno dediščino (Granada, 1985)

- Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Valetta, 1992)
- Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Portorož, 2001)
- Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Helsinki, 1996)
- Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Bruselj, 1969)

9.2 Metodologija dela

Vplive planiranih posegov na kulturno dediščino smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo občinskega prostorskega načrta občine in njegovega osnutka, upoštevali smo tudi razmere ter ocene predvidenih pripravljanih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območjih širitve.

Osnovno izhodišče vrednotenja je, da vsako poseganje plana v območje ali objekt še ne pomeni tudi negativnega vpliva na kulturno dediščino, temveč je vpliv oz. stopnja vpliva odvisna od značilnosti posega in značilnosti območja oz. objekta kulturne dediščine oz. njenega varstvenega režima.

Vpliv na kulturno dediščino je odvisen od:

- obsega in značilnosti predvidenega posega
- značilnosti objekta ali območja kulturne dediščine (zvrst, umeščenost v prostor, valorizacija, varstvena usmeritev in režim, ocena stanja in ogroženosti)

Tabela 39: Razredi vplivov plana na kulturno dediščino

<i>OCENA</i>	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	• ureditev v sklopu izvedbe plana so izven območja ali vplivnega območja kulturne dediščine – negativnih posledic izvedbe plana nebo • plan bo na kulturno dediščino vplival pozitivno – zmanjšal stopnjo ogroženosti dediščine, izboljšal dostopnost, prezentiranost, omogočal bo obnovo kulturne dediščine
B - nebitven vpliv	• ureditev v sklopu izvedbe plana so v bližini območja ali vplivnega območja kulturne dediščine, območje posega je v vidnem polju kulturne dediščine, toda poseg ne vpliva na kulturno dediščino • ureditev v sklopu plana se nahaja v območju kulturne dediščine, toda zaradi narave teh ureditev in lastnosti dediščine niso prizadete značilnosti, na katerih temelji varstvo območja ali objekta
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	• ureditev v sklopu izvedbe plana posegajo v območja, objekte in vplivna območja ali se nahajajo ob teh območjih, degradirajo celovitost dediščine, lahko tudi samo v času gradnje, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi
D - bistven vpliv	• ureditve v sklopu izvedbe plana posegajo v območja, objekte in vplivna območja, degradirajo celovitost dediščine, zaradi ureditve bi lahko prišlo do poškodbe posameznih prvin dediščine ali sprememb v kakovosti posameznih značilnosti • omejena bi bila dostopnost in/ali zmožnost prezentacije dediščine • prišlo bi do opustitve rabe. oz. neustrezne rabe
E - uničujoč vpliv	• ureditve v sklopu plana posegajo v območja in objekte kulturne dediščine na način, da je pričakovati njihovo uničenje
X - ugotavljanje vpliva ni možno	/

Vplivi plana so znotraj zgoraj opisanih ocen razdeljeni še na neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski vpliv. Te vplivi plana na kulturno dediščino so prikazani v tabeli 40.

Tabela 40: Možni vplivi na kulturno dediščino

vrste vplivov na okolje	
neposredni vpliv	s planom so načrtovani posegi v okolje, ki na območju plana neposredno vplivajo na izbrana merila vrednotenja. Ugotovljeno območje neposrednega vpliva izhaja iz ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v okolje in iz drugih dejanskih okoliščin
daljinski vpliv	s planom načrtovani posegi v okolje so sicer oddaljeni od kulturne dediščine, a imajo kot posledico vpliv, ki se zgodi oddaljeno od posega v okolje in vpliva na dediščino
kumulativni vpliv	s planom načrtovan poseg sicer nima pomembnejšega vpliva na okolje, vendar ima skupaj z obstoječimi posegi, ki so načrtovani ali pa se izvajajo na podlagi drugih planov, velik vpliv na okolje
sinergijski vpliv	s planom načrtovani posegi v okolje imajo večji vpliv od vsote posameznih vplivov

9.3 Okoljski in varstveni cilji

9.3.1 Splošni cilji

Splošni cilji za pripravo prostorskega načrta so pripravljene na osnovi opredelitev navedenih v zakonskih in drugih pravno formalnih osnovah za pripravo smernic in njihovo vsebino.

Temeljni cilji (izhajajo iz Zakona o varstvu kulturne dediščine Ur. l. RS, št. 16/08, 2. člen)

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo, preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine;
- vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti;
- zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine, ne glede na njeno namembnost;
- zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja in raziskovanja;
- skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine;
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, ohranjanje in varovanje dediščine je skrb vseh in vsakogar;
- dediščino je treba ohranjati in varovati v vseh okoliščinah spodbujanje ohranjanja in razvoja kulturne raznovrstnosti kot osnove za kakovostno nacionalno prostorsko prepoznavnost, kvalitetno bivalno okolje in socialno vključenost, celostno ohranjanje dediščine ter sodelovanje javnosti v zadevah varstva
- zagotavljanje dostopnosti do dediščine in s tem povečanje identifikacijskih, vzgojnih in gospodarskih potencialov ter njena trajnostna raba.

9.3.2 Cilji, ki izhajajo iz usmeritev nacionalne kulturne politike

- zagotovitev splošno dostopnost dediščine za uporabo, preučevanje in popularizacijo,
- omogočanje aktivnega sodelovanja občanov v varstvu dediščine

- razvoj in spodbujanje tradicionalnih in sodobnih znanj, ki prebivalstvu omogoči aktiven odnos do dediščine,
- smiselno razporejanje dolžnosti varstva dediščine na vsa področja delovanja občine
- omogočanje boljšega sodelovanja med službami, organizacijami in posamezniki, ki se ukvarjajo z varovanjem dediščine,
- uveljavljanje strateških presoj vplivov na okolje, ki upoštevajo tudi vplive na dediščino,
- podpiranje civilne družbe, da postane zagovornik in izvajalec politike vzdržnega razvoja in v okviru ohranjanja dediščine
- vzpostavitev sistema krajine in vrtnoarhitekturne dediščine ter naselbinske dediščine s kvalitetno prenovo in vključevanjem v program vzdržnega razvoja podeželja (kulturni turizem, samozaposlitev itd.)

9.3.3 Cilji, ki izhajajo iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije

- dejavnosti v prostoru se usmerjajo na način, da ustvarjajo največje pozitivne učinke na kakovost bivalnega okolja (ohranjanje in varstvo dediščine)
- prostorski razvoj mora omogočati, kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij (kvaliteta bivalnega okolja se zagotavlja z vključevanjem dediščine v urejanje, prenovo in oživljanje mest in drugih naselij)
- skozi prostorski razvoj zagotoviti varstvo dediščine pred naravnimi in drugimi nesrečami ter zagotavlja učinkovito varstvo kulturnih dob in v primeru oboroženega spopada
- skozi prostorski razvoj zagotoviti ohranjanje kulturne raznovrstnosti kot temelja na nacionalne in lokalne prepoznavnosti

9.3.4 Podrobnejši cilji

Podrobnejši cilji varstva dediščine, relevantni za prostor, izhajajo iz konkretnih prostorskih in družbenih razmer območja.

Cilji pomembni pri oblikovanju kulturne politike občine:

- povezovanje dejavnosti znotraj kulturne politike v lokalnem programu za kulturo
- spodbujanje kulturnih projektov (npr. obnova kulturnih spomenikov, ki jih financira lokalna skupnost, kulturne poti itd.)

Cilji, ki izhajajo iz analize stanja in trendov v občini:

- izoblikovati prostorske mehanizme zaustavljanja negativnih trendov upadanja števila enot dediščine (nelegalne rušitve, nelegalni posegi v prostor, propadanje enot zaradi različnih razlogov, nekonzervatorska prenova...).
- izoblikovati prostorske mehanizme zaustavljanja trendov neakovostne urbanizacije podeželja in s tem degradacije naselbinske dediščine, kulturnih krajin in vplivnih območij enot kulturne dediščine,

9.3.5 Cilji, ki izhajajo iz prostorskih značilnosti občine

Ohranjati in vzdržno razvijati krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi kulturnega in simbolnega pomena, ki so pomembna na nacionalni ravni.

Ohranjati in vzdržno razvijati krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na regionalni ravni z upoštevanjem varstvenih pogojev in smernic v urejanju prostora, ki so pomembna na regionalni ravni z upoštevanjem varstvenih pogojev in smernic v urejanju prostora (načrtovanje, izvedba, nadzor) v povezavi z drugimi prostorskimi sistemi (poselitev, infrastruktura, razvoj, podeželja).

9.3.6 Splošne usmeritve za varstvo dediščine

Rabam prostora in dejavnostim, ki bi lahko imeli negativen vpliv na varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kulturne dediščine se je potrebno izogibati. Občinski prostorski načrt (OPN) mora kot ukrep za varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kulturne dediščine predvideti tudi določilo, da v območjih in v vplivnih območjih dediščine ni dovoljeno postavljanje enostavnih objektov, ki bi imeli negativen vpliv na kulturno dediščino. OPN mora določati tudi, da je za vsak poseg na enotah, območjih in vplivnih območjih dediščine pri pristojni službi za varstvo kulturne dediščine pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje.

Tabela 41: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za kulturno dediščino

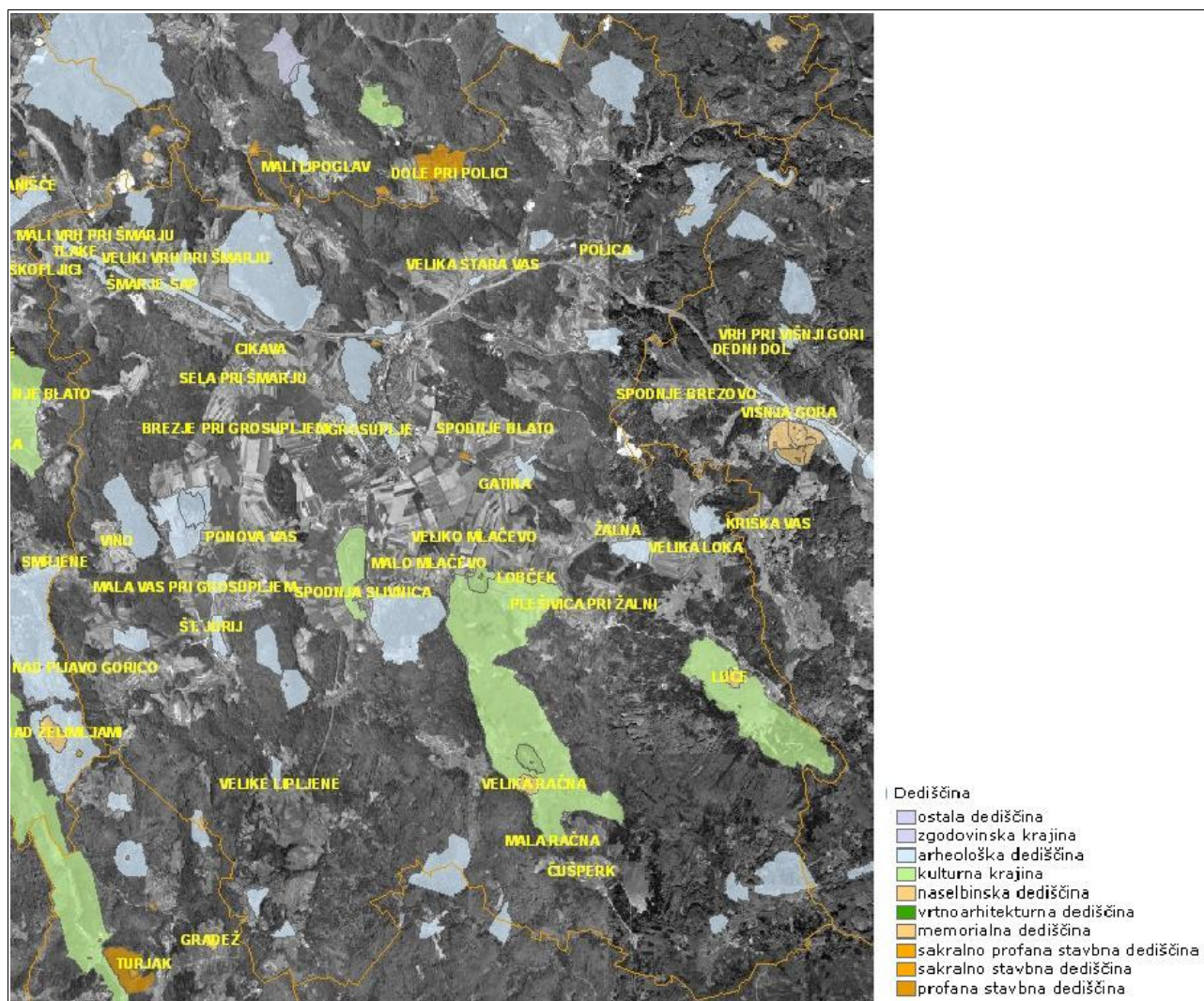
CILJI	STANJE	UKREPI	kazalci
• ohranitev kulturne dediščine • ohranitev velikosti območij kulturne dediščine • ohranitev lastnosti objektov in območij kulturne dediščine • ohranjanje celovitosti, povezav, enovitosti vplivnih območij • preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine • zagotavljanje kvalitete bivalnega okolja z vključevanjem kulturne dediščine v urejanje, prenovo in oživljanje mest in drugih naselij	kulturne dediščine v občini Grosuplje: • sakralne stavbne dediščine (93 enot) • arheološka dediščina (44 enot), • profana stavbna dediščina (46 enot) • memorialna dediščina (53 enot) • kulturna krajina (4 enote)	načrtovanje umestitve dejavnosti v prostoru, ki ne bo ogrožala objektov in območij kulturne dediščine	• poročila o stanju kulturne dediščine v občini • območja in objekti kulturne dediščine, umeščenost v prostor ter ogroženost območij in objektov
• ohranjanje simbolnih in kulturnih vrednot območja nacionalne (krajinske) prepoznavnosti • celostno ohranjanje in razvijanje kulturne dediščine • varstvo, upravljanje in načrtovanje krajine • upoštevanje arheoloških območij in njihovega položaja v prostoru		preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost kulturne dediščine	

9.3.7 Dejansko stanje okolja na območju občinskega prostorskega načrta

V občini Grosuplje je evidentiranih 243 enot kulturne dediščine (prikazane na spodnji sliki), od tega je 239 enot nepremične dediščine in 4 enote integralne dediščine (kulturna krajina), od tega ni enot s statusom kulturnega spomenika državnega pomena. V strokovnem smislu obravnavamo kot kulturne spomenike tudi tiste enote dediščine, za katere se je postopek za razglasitev že začel na osnovi vrednotenja in strokovne opredelitve kakovosti. Med enotami kulturne dediščine ima vodilno mesto sakralna stavbna dediščina (93 enot), sledita ji memorialna dediščina (53 enot) in profana stavbna dediščina (46 enot), arheološka dediščina (44 enot). V občini Grosuplje se nahaja eno območje nacionalne prepoznavnosti, in sicer Radensko polje.

Najbolj je ogrožena dediščina, ki ni več v neposredni rabi, to je predvsem profana stavbna dediščina (stare kmečke hiše, domačije ter posamične kašče in zidanice). Stavbna sakralna dediščina (cerkve, kapele, znamenja) je tista vrst kulturne dediščine, ki je v občini Grosuplje najbolj redno vzdrževana, zato je tudi njeno materialno stanje relativno dobro. Ogrožena je tudi vloga

dediščine v prostoru, kjer se s posegi v okolici enotam dediščine, ki predstavljajo prostorsko dominantno, jemlje njihov prostorski pomen.

Slika 15: Območja in objekti kulturne dediščine na območju občine Grosuplje

vir: <http://giskd.situla.org/>, marec 2008

Mnoge enote dediščine imajo kot del prostora vplivno območje, v katerem se je potrebno izogibati posegom, ki razvrednotijo njihov prostorski pomen. Vplivna območja predstavljajo vse površine, ki v okolici enote dediščine tvorijo skupaj z njo razpoznavno krajinsko sliko. V teh območjih je potrebno zagotoviti vzdržen razvoj, ki bo ohranjal razmerja med naravnimi in grajenimi elementi prostora.

Ohranjenost kulturne dediščine v občini je različna glede na samo vrsto dediščine. Severni del občine se pospešeno urbanizira, kar vodi v spreminjanje kulturne krajine in tradicionalnih naselij v sodobno urbanizirano krajino. Kulturna dediščina je zato pod stalnim pritiskom razvrednotenja. Pritisk pa se zadnjih deset let, s stalnim priseljevanjem novih ljudi, še stopnjuje. Zavod za kulturno dediščino Slovenije ugotavlja, da se je od decembra 1999, ko so bile izdelane strokovne podlage varstva kulturne dediščine Občine Grosuplje, poslabšalo gradbeno tehnično stanje evidentiranih enot dediščine. V zaledju vplivajo na ogroženost kulturne dediščine predvsem individualne

stanovanjske gradnje, ki nastajajo brez reda v prostoru in zanikajo lokalne zakonitosti stavbnega oblikovanja. Prav zaradi slednjega ima degradirano podobo že marsikatera vas in posledično tudi podoba kulturne krajine. vir: Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007

V nadaljevanju so opredeljeni posamezni tipi kulturne dediščine, navedene enote posameznega tipa na območju Občine Grosuplje, ključne točke varovanja posamezne dediščine ter varstveni režimi za posamezno dediščino. Režimi so povzeti iz splošno veljavnih usmeritev za varovanje dediščine, razen za župnijsko cerkev Marijinega rojstva in obrambnega stolpa nekdanjega protiturškega tabora v Šmarju Sap, spomenike delavskega gibanja, narodnoosvobodilne vojne in socialistične graditve, podružnično cerkev sv. Martina v Velikem Mlačevem, mlin pri graščini Brinje, cerkev sv. Kancijana v Škocjanu pri Turjaku, arheološki teren na Taboru nad Cerovim in podružnične cerkve sv. Nikolaja s tabornim obzidjem, ki so razglašeni z Odloki, ki opredeljujejo tudi natančnejše varstvene režime.

Navedene enote kulturne dediščine (objekti oz. območja kulturne dediščine) so sestavni del Registra nepremične kulturne dediščine in so vrisane v podlage.

9.4 Podatki o varovanih območjih

9.4.1 Arheološka dediščina

Arheološka dediščina so vsakršni objekti, zgradbe, skupine stavb, prostorsko urejena območja, premični predmeti prezentirani in situ, drugi spomeniki in njihov položaj ne glede na to ali so na kopnem ali vodi. Pri varovanju arheološke dediščine zasledujemo naslednje:

- varovanje najpomembnejših najdišč v obliki arheoloških rezervatov
- ohranitev kulturnega in znanstvenega pomena dediščine z arheološkimi raziskavami, pri čemer je treba dati prednost nedestruktivnim metodam,
- integralno varstvo s sistematičnim vključevanjem v prostorsko načrtovanje na vseh ravneh

Varuje se:

- zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, itd.)
- prostorski in vsebinski kontekst najdišča

Novi posegi v prostor se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti arheološke raziskave na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

Varstveni režimi so za vso državo enotni in v kratkem narekujejo naslednje:

Na arheoloških najdiščih je prepovedano:

- odkopavati in zasipavati ali kako drugače posegati v teren;
- graditi vse vrste stavb;
- izvajati gradnjo cest in drugih infrastrukturnih naprav;
- postavljati in polagati energetske in druge vode na ožjem območju varovanja;
- izvajati takšno rabo tal, ki najdišču škoduje (npr. globoko oranje, rigolanje ...);
- gospodarsko izkoriščanje rudnin oziroma kamnin;
- postavljati reklamne in druge table oziroma napise na ožjem območju varovanja.

Po predhodni pridobitvi strokovnih podlag in mnenju pristojnega Zavoda je možno:

- na robnih delih najdišča locirati infrastrukture objekte in vode, vendar le na osnovi rezultatov predhodno zagotovljenih arheoloških raziskav s predvsem neagresivnimi metodami, ki gredo v breme investitorja;
- predvideti poseganje v zemljišča znotraj urbanih območij, vendar le na osnovi rezultatov predhodno zagotovljenih arheoloških raziskav, ki lahko pomenijo tudi spremembo projekta; urediti arheološko lokaliteto za obisk javnosti (postavljanje pojasnjevalnih tabel); posegati v vegetacijo zaradi boljše prezentacije. Pri gradnji večjih infrastrukturnih objektov (nove ceste, razni vkopani vodi) ter pri ostalih večjih posegih v prostor (nove industrijsko – obrtne cone) je potrebno zagotoviti arheološke raziskave po celotni trasi oziroma na celotnem območju predvidenega posega.

9.4.1.1 Območja in objekti arheološke dediščine v občini Grosuplje

- EŠD 11864 Blečji Vrh - Arheološko najdišče Kucelj
- EŠD 9344 Blečji vrh - Arheološko območje
- EŠD 6023 Cerovo - Arheološko območje Tabor
- EŠD 11862 Čušperk - Arheološko najdišče Stari grad
- EŠD 11863 Gatina - Arheološko območje
- EŠD 11880 Gradišče - Arheološko območje Gradišče
- EŠD 11866 Grosuplje - Arheološko najdišče ob cerkvi sv. Mihaela
- EŠD 11865 Grosuplje - Arheološko območje Brinjski hrib
- EŠD 11867 Grosuplje - Arheološko območje ob železnici
- EŠD 11868 Kopanj - Arheološko območje
- EŠD 11869 Mala Ilova Gora - Arheološko območje
- EŠD 11870 Mala vas pri Grosupljem - Arheološko območje
- EŠD 11871 Male Lipljene - Arheološko najdišče
- EŠD 11872 Mali Konec - Arheološko območje Križatec
- EŠD 11873 Mali Vrh pri Šmarju - Arheološko območje Vrhovka
- EŠD 11874 Paradišče - Arheološko najdišče
- EŠD 11883 Peč - Arheološko najdišče Za cesto
- EŠD 11875 Pece - Arheološko območje
- EŠD 11876 Pece - Arheološko območje Gorica
- EŠD 11877 Perovo - Arheološko območje
- EŠD 11879 Polica - Arheološko območje
- EŠD 11891 Ponova vas - Arheološko območje Gradišnica
- EŠD 11881 Sela pri Šmarju - Arheološko območje
- EŠD 11884 Škocjan pri Turjaku - Arheološko območje Košenice
- EŠD 11878 Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Farovški hrib
- EŠD 11900 Šmarje-Sap - Arheološko najdišče Razdrto
- EŠD 11885 Šmarje-Sap - Arheološko območje
- EŠD 11882 Spodnja Slivnica - Arheološko območje Zavrh
- EŠD 11890 Št. Jurij - Arheološko območje
- EŠD 11886 Tlake - Arheološko območje
- EŠD 11887 Udje - Arheološko najdišče
- EŠD 11889 Velika Ilova Gora - Arheološko območje Gradišče
- EŠD 11888 Velika Ilova Gora - Arheološko območje Široke njive in Podcestnice
- EŠD 11892 Velika Loka pri Višnji Gori - Arheološko območje
- EŠD 11893 Velika Stara vas - Nekropola
- EŠD 11894 Velike Lipljene – Nekropola
- EŠD 11895 Veliko Mlačevo - Arheološko najdišče Boštanj
- EŠD 11896 Vino - Arheološko najdišče Vinji vrh
- EŠD 11899 Žalna - Nekropola v Veliki Žalni
- EŠD 880 Zgornja Slivnica - Arheološko najdišče Magdalenska gora

poleg tega so še: EŠD 16125 Sloka Gora – Gradišče
EŠD 16741 Pance – Arheološko najdišče pri Koritu
RKD 591763 Luče – Lučka Jama
EŠD 11897 Vodice pri Dobropolju – Višinska naselbina Limberk, katere osrednje območje leži v občini Dobropolje, sega pa tudi na območje občine Grosuplje

9.4.2 Stavbna dediščina

Stavbno dediščino sestavljajo sakralni (cerkve, kapelice, znamenja), sakralno-profani (npr. samostani, župnišča) in profani objekti (tudi etnološka dediščina). Usmeritve in varovanje se nanaša tudi na tehniško dediščino (območja stavb, skupine stavb, orodja, naprave in stroji ter drugi predmeti, ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji).

Varuje se:

- tlorisna in višinska zasnova
- konstrukcijska zasnova in gradivo
- oblikovanost zunanjsčine (arhitekturno členitev, strešine, kritino, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.)
- funkcionalno zasnovo
- in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava, ožja okolica (pripadajoč odprt prostor) z niveleto površin ter leg, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb.

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarsvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa.

Varstveni režim

- varovanje objekta v celoti, neokrnjenosti in izvornosti,
- dovoljena dejavnost mora služiti potrebam varstva in po potrebi konserviranju in restavriranju objekta,
- varovanje neposredne okolice in vplivnega območja objekta,
- kakršnikoli posegi so dovoljeni le ob upoštevanju strokovnega mnenja in pogojev, ki jih predpiše pristojna služba za varstvo kulturne dediščine.

9.4.2.1 Območja in objekti sakralne stavbne dediščine v občini Grosuplje

- EŠD 2137 Blečji vrh - Cerkev sv. Benedikta
- EŠD 590370 Blečji vrh – Kapelica v vasi
- EŠD 26226 Brvace – Kapelica
- EŠD 590417 Cerovo – Kapelica Lurške Matere Božje pod Taborom
- EŠD 1907 Čušperk - Kapela Žalostne Matere božje
- EŠD 26219 Čušperk - Kapelica v severnem delu vasi
- EŠD 2138 Dole pri Polici - Cerkev sv. Lucije
- EŠD 590321 Dole pri Polici – Kapelica sv. Lucije
- EŠD 26218 Dole pri Polici - Kapelica v vasi
- EŠD 26217 Dolenja vas pri Polici - Kapelica južno od vasi
- EŠD 1832 Gatina - Cerkev sv. Janeza Krstnika
- EŠD 26225 Gatina - Kapelica Srca Jezusovega
- EŠD 26223 Gatina - Kapelica sv. Antona
- EŠD 26224 Gatina - Kapelica v severovzhodnem delu vasi

- EŠD 590322 Gorenja vas pri Polici – Marijina kapelica
- EŠD 2461 Gornji Rogatec - Cerkev sv. Martina
- EŠD 9860 Grosuplje - Cerkev sv. Mihaela
- EŠD 1831 Grosuplje - Cerkev sv. Mihaela II.
- EŠD 26221 Grosuplje - Kapelica Matere božje
- EŠD 17315 Grosuplje - Kapelica Srca Jezusovega
- EŠD 1905 Kopanj - Cerkev Marijinega vnebovzvetja
- EŠD 590327 Kožljevec – Marijina kapelica
- EŠD 2715 Luče - Cerkev sv. Ožbolta
- EŠD 9823 Mala Ilova Gora - Cerkev sv. Križa
- EŠD 26214 Mala Ilova Gora - Kapelica v vasi
- EŠD 590433 Male Lipljene – Kapelica na polju
- EŠD 590432 Male Lipljene – Kapelica v vasi
- EŠD 590401 Mala Loka pri Višnji Gori – Kapelica Žalostne Matere Božje
- EŠD 590442 Mala Račna – Kapelica v vasi
- EŠD 1833 Mala Stara vas - Cerkev sv. Katarine
- EŠD 26203 Mala Stara vas - Pil v vasi
- EŠD 590357 Mala Stara vas – Kapelica na polju
- EŠD 590413 Mala vas pri Grosupljem – Kapelica ob cesti v Mala vas – Št. Jurij
- EŠD 590412 Mala vas pri Grosupljem – Kapelica v križišču
- EŠD 590328 Mali vrh pri Šmarju – Kapelica Srca Jezusovega
- EŠD 590391 Malo Mlačevo – Kapelica
- EŠD 17992 Paradišče - Kapelica Matere božje
- EŠD 590368 Peč – Kapelica v središču naselja
- EŠD 590378 Pece – Kapelica v vasi
- EŠD 590424 Plešivica pri Žalcu – Pil
- EŠD 590408 Podgorica pri Podtaboru – Kapelica na južnem koncu vasi
- EŠD 590342 Podgorica pri Šmarju – Kapelica pri Zgonču
- EŠD 2136 Polica - Cerkev sv. Jakoba starejšega
- EŠD 26165 Polica - Kapelica Srca Marijinega
- EŠD 590364 Polica – Kapelica nad avtocesto
- EŠD 590360 Polica – Kapelica nad gasilskim domom
- EŠD 590371 Polica – Kapelica ob cesti Polica – Blečji vrh
- EŠD 590380 Ponova vas – Kapelica na severnem delu vasi
- EŠD 590381 Ponova vas – Kapelica sredi vasi
- EŠD 590430 Rožnik – Kapelica v vasi
- EŠD 2533 Sela pri Šmarju - Cerkev sv. Mohorja in Fortunata
- EŠD 590351 Sela pri Šmarju – Kapelica Matere božje
- EŠD 590392 Spodnje Blato – Kapelica
- EŠD 2514 Škocjan pri Turjaku - Cerkev sv. Kancijana
- EŠD 22528 Škocjan pri Turjaku - Kapelica ob cesti v Grosuplje
- EŠD 2462 Smrjene - Cerkev sv. Štefana
- EŠD 1834 Spodnja Slivnica - Cerkev sv. Petra in Pavla
- EŠD 2460 Št. Jurij - Cerkev sv. Jurija
- EŠD 26184 Št. Jurij - Kapelica pri hiši Št. Jurij 116
- EŠD 590415 Št. Jurij – Kapelica Matere božje
- EŠD 590345 Šmarje-Sap – Kapelica Matere božje
- EŠD 2534 Tlake - Cerkev sv. Križa
- EŠD 17991 Tlake - Kapelica s tremi križi
- EŠD 2139 Troščine - Cerkev Device Marije
- EŠD 590409 Udje – Kapelica na vzhodu vasi
- EŠD 1906 Velika Ilova Gora - Cerkev sv. Trojice
- EŠD 590426 Velika Loka – Marijina kapelica v zaselku Na šoli

- EŠD 590406 Velika Loka pri Višnji Gori – Kapelica na vzhodnem koncu vasi
- EŠD 2665 Velika Loka pri Višnji Gori - Cerkev sv. Antona Padovanskega
- EŠD 590429 Velike Lipljene – Kapelica Matere božje
- EŠD 590441 Velika Račna – Kapelica Matere božje
- EŠD 590425 Velika Račna – Kapelica v vznožju Kopanja
- EŠD 2830 Velika Račna - Kapela sv. Marjete
- EŠD 2714 Veliko Mlačevo - Cerkev sv. Martina
- EŠD 590397 Veliko Mlačevo – Kapelica
- EŠD 590363 Velika Stara vas – Kapelica v vasi
- EŠD 590362 Velika Stara vas – Kapelica vzhodno od vasi
- EŠD 590373 Vino – Kapelica
- EŠD 590423 Zagradec pri Grosupljem – Kapelica na vzhodnem koncu vasi
- EŠD 590422 Zagradec pri Grosupljem – Kapelica na zahodnem koncu vasi
- EŠD 11898 Žalna - Cerkev sv. Lovrenca
- EŠD 26172 Žalna - Kapelica na polju med Malo in Veliko Žalno
- EŠD 26055 Žalna - Kapelica v Veliki Žalni
- EŠD 590400 Žalna – Kapelica Matere Božje v Mali Žalni
- EŠD 2516 Železnica - Cerkev Marijinega vnebovzetja
- EŠD 590367 Zgornje Duplice – Kapelica na južnem koncu vasi
- EŠD 590365 Zgornje Duplice – Kapelica na severnem koncu vasi
- EŠD 590366 Zgornje Duplice – Kapelica sredi vasi
- EŠD 2530 Zgornja Slivnica - Cerkev sv. Marije Magdalene na Magdalenski gori
- EŠD 26194 Zgornja Slivnica - Znamenje

9.4.2.2 Območja in objekti profane stavbna dediščine v občini Grosuplje

- EŠD 11293 Blečji Vrh - Hiša Blečji Vrh 13
- EŠD 11291 Blečji Vrh - Hiša Blečji Vrh 7
- EŠD 24423 Brvace - Hiša Brvace 1
- EŠD 11294 Brvace - Hiša Brvace 7
- EŠD 68 Cerovo - Tabor s cerkvijo sv. Nikolaja
- EŠD 26220 Čušperk - Vaška tehtnica
- EŠD 11296 Gatina - Hiša Gatina 9
- EŠD 11297 Gorenja vas pri Polici - Hiša Gorenja vas 3
- EŠD 18556 Grosuplje - Graščina Brinje
- EŠD 17938 Grosuplje - Hiša Adamičeva 15
- EŠD 17939 Grosuplje - Hiša Adamičeva 30
- EŠD 11298 Grosuplje - Kašča pri hiši Cesta na Krko 15
- EŠD 11299 Grosuplje - Mlin pri graščini Brinje
- EŠD 26417 Grosuplje - Motel
- EŠD 11300 Kopanj - Kašča pri hiši Velika Račna 44
- EŠD 590438 Kopanj – Župnišče
- EŠD 11302 Mala Ilova Gora - Kašča na domačiji Mala Ilova Gora 12
- EŠD 8096 Mala Stara vas - Kašča pri hiši Mala Stara vas b.št.
- EŠD 11303 Medvedica - Hiša Medvedica 10
- EŠD 11304 Paradišče - Kašča pri hiši Paradišče 6
- EŠD 11305 Polica - Hiša Polica 27
- EŠD 17993 Polica - Župnišče
- EŠD 682 Praproče pri Grosupljem - Graščina Praproče
- EŠD 11308 Rožnik - Hiša Rožnik 9
- EŠD 11309 Šmarje-Sap - Gospodarsko poslopje pri hiši Ljubljanska 76
- EŠD 11310 Šmarje-Sap - Hiša Ljubljanska 15
- EŠD 11312 Šmarje-Sap - Hiša Ljubljanska 99
- EŠD 11313 Šmarje-Sap - Hiša Šuligojeva 4

- EŠD 11546 Šmarje-Sap - Kraševčeva hiša
 - EŠD 749 Šmarje-Sap - Cerkev Device Marije
 - EŠD 17994 Spodnja Slivnica - Gradič Zavrh
 - EŠD 11314 Tlake - Hiša Tlake 21
 - EŠD 11315 Velika Račna - Domačija Velika Račna 14
 - EŠD 11316 Velika Račna - Kovačija
 - EŠD 11318 Velika Račna - Vodnjak
 - EŠD 11319 Velika Stara vas - Kašča na domačiji pri Drobniču
 - EŠD 11320 Velike Lipljene - Hiša Velike Lipljene 12
 - EŠD 11322 Veliki Vrh pri Šmarju - Svinjak
 - EŠD 11323 Veliko Mlačevo - Hiša Veliko Mlačevo 7
 - EŠD 1275 Veliko Mlačevo - Razvaline gradu Boštanj
 - EŠD 11324 Vrbičje - Kašča na domačiji Vrbičje 10
 - EŠD 11327 Vrbičje - Pod na domačiji Vrbičje 9
 - EŠD 11326 Vrbičje - Pod pri hiši Vrbičje 12
 - EŠD 11328 Vrbičje - Toplar na domačiji Vrbičje 6
 - EŠD 11329 Vrbičje - Toplar na domačiji Vrbičje 9
 - EŠD 11330 Žalna - Hiša Žalna 17
 - EŠD 17693 Žalna - Hiša Žalna 18
 - EŠD 11331 Žalna - Hiša Žalna 36
- poleg tega sta na območju še enoti: 590387 Grosuplje – Fontana pred železniško postajo
590384 Grosuplje – Halštatski vodnjak

9.4.3 Memorialna dediščina

Varuje se:

- avtentičnost lokacije
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico (vedute).

V memorialno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše predstavitve ter v skladu s kulturno varstvenimi pogoji in soglasjem.

Varstveni režim

Prepovedano je:

- objekt dediščine poškodovati ali odstraniti;
- spreminjati avtentičnosti lokacije;
- spreminjati materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- spreminjati območje in lokacijo (vedute).

Ob predhodnem soglasju je možno:

- objekt dediščine obnoviti ali dopolniti;
- zaradi boljše predstavitve objekta posegati v njegovo okolico (odstranitev vegetacije);
- v primeru spominskih plošč, lokacijo spominske plošče tudi spremeniti, vendar le po navodilih in v dogovoru z Zavodom.

9.4.3.1 Območja in objekti memorialne dediščine v občini Grosuplje

- EŠD 17293 Bičje - Spomenik Stojanu Šuligoju
- EŠD 17254 Cikava - Spominska plošča Jožetu Kaduncu
- EŠD 17255 Gatina - Grob žrtev fašističnega nasilja
- EŠD 17256 Gatina - Spominska plošča v NOB padlim gasilcem
- EŠD 17257 Grosuplje - Doprni kip Adolfa Jakhla
- EŠD 17258 Grosuplje - Doprni kip Louisa Adamiča

- EŠD 17259 Grosuplje - Doprni kip Stojana Šuligoja
- EŠD 17260 Grosuplje - Grobovi zamolčanih žrtev na Koščakovem hribu
- EŠD 17261 Grosuplje - Partizansko grobišče na Mrzlih njivah
- EŠD 17262 Grosuplje - Spomenik v NOB padlim delavcem
- EŠD 17263 Grosuplje - Spominska plošča ustanovitvi grosupeljske čete
- EŠD 17267 Kopanj - Spomenik zamolčanim žrtvam 1941-1945
- EŠD 17268 Kopanj - Spominska plošča Francetu Prešernu
- EŠD 17313 Kopanj - Spominska plošča padlim v prvi svetovni vojni
- EŠD 17269 Medvedica - Spominska plošča trem partizanom
- EŠD 17270 Pece - Spomenik v NOB padlim aktivistom OF
- EŠD 17271 Perovo - Spominsko znamenje padlemu partizanu
- EŠD 17272 Plešivica pri Žalni - Spomenik bojem na Ilovi Gori
- EŠD 17678 Plešivica pri Žalni - Spomenik ustanovitvi dveh čet narodne zaščite
- EŠD 17273 Plešivica pri Žalni - Spomenik ustanovitvi grosupeljske čete
- EŠD 17275 Polica - Spomenik Ladu Potokarju
- EŠD 17274 Polica - Spomenik NOB v Bukovju pri Bliski vasi
- EŠD 17670 Polica - Spomenik zamolčanim žrtvam na pokopališču
- EŠD 17276 Polica - Spominska plošča padlim v NOB
- EŠD 17667 Polica - Spominsko znamenje zamolčanim žrtvam v Bliski vasi
- EŠD 17277 Ponova vas - Spominska plošča Josipu Permetu
- EŠD 17676 Predole - Spominsko znamenje padlim aktivistom OF na Jelovcu
- EŠD 17280 Škocjan pri Turjaku - Grobnica s spomenikom padlih v NOB
- EŠD 17672 Škocjan pri Turjaku - Spomenik zamolčanim žrtvam
- EŠD 17281 Škocjan pri Turjaku - Spominska plošča padlim v prvi svetovni vojni
- EŠD 17282 Šmarje-Sap - Grobišče padlih v NOB
- EŠD 17283 Šmarje-Sap - Spomenik padlim v NOB
- EŠD 17673 Šmarje-Sap - Spomenik zamolčanim žrtvam
- EŠD 17284 Šmarje-Sap - Spominsko znamenje padlim vojakom v prvi svetovni vojni
- EŠD 17278 Spodnja Slivnica - Spomenik padlim v NOB
- EŠD 17279 Spodnja Slivnica - Spominska plošča padlim v prvi svetovni vojni
- EŠD 590531 Spodnja Slivnica – Spominska plošča zamolčanim žrtvam
- EŠD 17265 Spodnje Blato - Spominsko znamenje zamolčanim žrtvam v Stehanu
- EŠD 17679 Št. Jurij - Grobnica padlih v NOB
- EŠD 17681 Št. Jurij - Spomenik padlim v prvi svetovni vojni
- EŠD 17680 Št. Jurij - Spomenik zamolčanim žrtvam
- EŠD 5765 Velika Ilova Gora - Spomenik bojem Cankarjeve in Ljubljanske brigade
- EŠD 17668 Velika Loka pri Višnji Gori - Spominska plošča zamolčanim žrtvam
- EŠD 17285 Velika Račna - Spominska plošča ustanovitvi okrožnega odbora OF
- EŠD 17286 Velike Lipljene - Spomenik padlima aktivistoma OF
- EŠD 17287 Veliko Mlačevo - Grob bratov Miklič
- EŠD 17288 Veliko Mlačevo - Grob Jožeta Polajnarja
- EŠD 17674 Veliko Mlačevo - Spomenik zamolčanim žrtvam
- EŠD 17291 Veliko Mlačevo - Spominska plošča v NOB padlim članom družine Rode
- EŠD 17292 Veliko Mlačevo - Spominsko znamenje trem kurirjem
- EŠD 17294 Zagradec pri Grosupljem - Spominsko znamenje trem kurirjem
- EŠD 17295 Žalna - Spomenik padlim v NOB v Veliki Žalni
- EŠD 590521 Žalna – Spomenik zamolčanim žrtvam

9.4.4 Naselbinska dediščina

Naselbinske spomenike in dediščino opredeljuje Zakon o varstvu kulturne dediščine in Granadska konvencija (3.člen). Opredeljena je kot stavbna celota (skupina stavb urbanih ali podeželskih območjih, ki morajo biti homogena in istočasno ustrezati kvalitativnim merilom), ki imajo izrazit

zgodovinski, arheološki, umetniški, znanstveni, družbeni ali tehniški pomen in so medsebojno dovolj povezane, da sestavljajo topografsko določljive enote.

Varuje se:

- zgodovinski značaj naselja,
- naselbinska zasnova (parcelacij, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov),
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom,
- prostorsko pomembnejše naraven prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki),
- prepoznavna lega v prostoru oz. krajini (glede na potek poti, reliefne značilnosti itd.),
- naravne in druge meje rasti ter robove naselja
- podobo naselja v prostoru (gabarit, oblike, strešin, kritina),
- odnose med naseljem in okolico (vedute na naselja in pogledi iz njega)
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbi tip, javna oprema itd.)

Za naselbinsko dediščino potrebno programiranje revitalizacije in rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja.

Varstveni režim

- varujejo se značilne vedute na silhueto in dominantno naselja, s čemer je povezana določena nezazidljivost prostora,
- varuje se florisna zasnova naselja, historične gradbena linije v naselju in posamezni ambianti,
- varujejo se značilne stavbne gmote, višinski gabariti, arhitekturni detajli, strukture fasad, nakloni strešin, usmeritev slemen in struktura fasad posameznih sestavnih delov naselja,
- varuje se tudi neposredna in širša okolica naselja,
- vsi posegi v prostor morajo biti skrbno pretehtani, za njih je potrebno pridobiti strokovno mnenje pristojne organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

9.4.4.1 Območja in objekti naselbinske dediščine v občini Grosuplje

- EŠD 11292 Blečji Vrh - Vas
- EŠD 11301 Luče - Vas
- EŠD 11317 Velika Račna - Vaško jedro

9.4.5 Vrtnoarhitekturna dediščina

Na območju občine Grosuplje ni v register vpisane vrtnoarhitekturne dediščine, je pa na območju enota 590552 Dole pri Polici – Drevored orehov.

Varstveni režim

Prepovedano je:

- spreminjati kompozicijo zasnove;
- spreminjati strukturne poteze;
- poškodovati ali spreminjati kulturne sestavine (grajeni objekti, skulpture);
- posegati v naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo (voda, vegetacija, relief);
- spreminjati ekološke (npr. talne in mikroklimatske) pogoje;
- graditi na oblikovani zeleni površini stavbe, poti ali naprave, ki niso v skladu z njenimi značilnostmi;
- spreminjati okolico oziroma posegati v varovano območje oblikovane naravne dediščine tako, da bi bila ta prizadeta (npr. zapiranje pogledov, obzidava, postavljanje energetskih vodov, reklamnih ter drugih tabel itd.);

- napeljevati žične in druge energetske vode čez oblikovano zeleno površino;
- onesnaževati tla in zrak ter odlagati odpadke;
- spremembe in posegi, ki ne krnijo spomeniške vrednosti območja so dopustni s kulturnovarstvenim soglasjem pristojnega zavoda.

9.4.6 Kulturna krajina

Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljujejo kulturno krajino kot spomeniško območje, katerega struktura, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnosti v prostoru.

Varuje se:

- krajinska zgradba (naravne kot kulturne prvine),
- ekološke procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini,
- tipologija krajinskih prvin,
- povezavo s stavbno in naselbinsko dediščino.

Varstvo kulturne krajine je lahko uspešno le v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanja in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura. Pri območjih nacionalne prepoznavnosti je potrebno smiselno upoštevati varstveni režim za kulturno krajino.

Prepovedano je:

- spreminjati krajinsko zgradbo (naravne in kulturne prvine),
- spreminjati ekološke procese sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini,
- spreminjati tipologijo krajinskih prvin,
- način povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Pomembnejša **kulturna krajina** se obravnava tudi **kot kulturni spomenik** (dosledno upoštevanje varstvenega režima). Varstveni režim za kulturno krajino je potrebno smiselno upoštevati tudi pri vseh večjih varovanih območjih naravne in kulturne dediščine.

9.4.6.1 Območja in objekti kulturne krajine v občini Grosuplje

- EŠD 21012 Grosuplje - Dvostrani drevored ob Kolodvorski cesti
- EŠD 24420 Luče - Kulturna krajina Lučki dol
- EŠD 24422 Spodnja Slivnica - Kulturna krajina
- EŠD 24421 Zagradec pri Grosupljem - Kulturna krajina Radensko polje

poleg teh je še enota 590547 Gorenja vas pri Polici - Krajinsko območje, ki ni vpisana v register.

9.4.7 Vplivna območja in območja nacionalne prepoznavnosti

Vplivna območja omogočajo usmerjanje razvoja na način, ki omogoča ohranjanje že prepoznanih kvalitet in razmerij ter sanacijo degradiranih površin. Določanje namenske rabe in posegi v prostor morajo biti ustrezno utemeljeni in morajo predstavljati dopolnitev oz. nadgradnjo obstoječih kvalitet. Nova poselitev naj bo prostorsko in strukturno podrejena obstoječemu poselitvenemu vzorcu. Prostorsko se varujejo tudi vsa kapelice in znamenja ter kozolci v krajini, čeprav ni to posebej označeno. Objektom kulturne dediščine, ki se nahajajo na območjih nacionalne prepoznavnosti nismo posebej določili vplivnih območij, kjer je njihovo prostorsko varstvo že zagotovljeno v okviru nacionalne (krajinske) prepoznavnosti.

Kot območja nacionalne prepoznavnosti se varuje območja, ki imajo posebne lastnosti prisotne kulturne dediščine. Prav tako se vsem stavbam zgrajenim po tradicionalnih načelih in urejeni kulturni krajini, kjer se varuje njeno krajinsko zgradbo, ekološke procese na podlagi sonaravnega gospodarjenja, tipologijo krajinskih prvin ter povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

Območja nacionalne prepoznavnosti predstavljajo posebno razvojno kategorijo, ki je blizu sodobnim konceptom urejanja prostora, ki poudarjajo sonaravno gospodarjenje, varstvo virov s ciljem zagotavljanja trajne vitalnosti prostora v vseh njegovih pomenih. Pomembno je zagotavljanje varstva na celotnem teritoriju. Smisel varovanja je vpetost varstvenih izhodišč v razvojne programe za zagotavljanje stopnje ohranjenosti kulturne dediščine in ustrezen razvoj kontinuirane kulturne krajine. Za vsa območja nacionalne (krajinske) prepoznavnosti se morajo izdelati krajinske zasnove.

Varstvene usmeritve na vplivnih območjih in območjih nacionalne prepoznavnosti:

- ohranjanje kvalitetnih pogledov na prostorske dominante,
- ohranjanje značilne naselbinske, krajinske in arhitekturne tipologije in morfologije
- ohranjanje kozolcev v njihovem razmerju do prostora in naselij,
- ohranjanje travniških sadovnjakov na robu naselja,
- ohranjanje večjih in pomembnejših dreves v naselju, ob znamenjih in sredi kmetijskih površin,
- ohranjanje živic,
- poleg kulturne dediščine upoštevati tudi druge kakovosti starejše grajene ali kako drugače ustvarjene prostorske prvine,
- usmerjanje izvajanja dejavnosti tako, da ustvarjajo ali ohranjajo kvalitetna razmerja in strukture v krajini ter predpostavljajo prostorsko in časovno kontinuiteto,
- pospeševanje dejavnosti, ki pripomorejo k ohranitvi vrednot kulturne krajine ter omejujejo in preprečujejo tiste, ki ohranitev slabšajo,
- usmerjanje dejavnosti v vplivnem območju tako, da ne povzročajo degradacije ali uničenja površinskih vodotokov,
- preprečevanje sprememb vodnega režima na pretežno naravno ohranjenih vodotokih,
- upoštevanje izjemne, tipične in kompleksne naravne in kulturno pomembne pojavne oblike površinskih in podtalnih vod, vodnatost in čistost vode in vodni rob,
- ohranjanje naravnih prvin v čim večji meri, predvsem na urbaniziranih površinah.

Na vplivnih območjih in območjih nacionalne prepoznavnosti je potrebno ovrednotiti, ugotoviti že degradirane površine znotraj območij in predvideti ukrepe za izboljšanje stanja.

9.4.7.1 Nacionalno pomembna območja krajinske prepoznavnosti v občini Grosuplje

- Radensko polje

9.5 Opis dejanskega stanja in ocena pričakovanih vplivov na okolje

9.5.1 Vpliv občinskega prostorskega načrta Občine Grosuplje na zasnovo varstva kulturne dediščine

Za območje občine Grosuplje so bili v postopku priprave občinskega prostorskega načrta pridobljene Smernice varstva kulturne dediščine za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje (po novem OPN), ki jih je pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Ljubljana (v nadaljevanju ZVKDS OE Ljubljana) pripravljene v avgustu 2006 ter Smernice varstva kulturne dediščine za OPN občine Grosuplje (februar 2009).

Občinski prostorski načrt (OPN) je temeljni prostorski razvojni dokument občine, s katerim se določajo osnovne usmeritve za urejanje prostora in varstvo okolja in nadomešča obstoječi, do sedaj veljavni Dolgoročni plan občine Grosuplje za obdobje 1986-2000 (Ur. l. SRS št.23/86, 16/90). V tem dokumentu je zagotovljeno ohranjanje in vzpostavljanje kulturne in simbolne prepoznavnosti jeder naselij, kjer je to še možno in s tem vzpostavljanje večje privlačnosti območij, specifične

razvojne možnosti, preplet kulture in kvalitetnega bivalnega okolja in večje možnosti za identifikacijo lokalnega prebivalstva z zgodovinsko dediščino območja, v kateri bivajo in ustvarjajo.

Na podlagi strokovnih podlag Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, so v kartografskem delu prikazane prikazane lokacije objektov in območij registriranih enot kulturne dediščine (glej prilogo G).

Na osnovi poznavanja kulturne dediščine v občini Grosuplje ter na podlagi Smernic za varstvo kulturne dediščine lahko opišemo vpliv temeljnih vsebin OPN na zasnovo varstva kulturne dediščine po naslednjih posameznih sestavinah:

- izhodišča in cilji prostorskega razvoja občine

OPN predvideva kot enega izmed ciljev prostorskega načrta zagotovitev ohranjanja kulturne dediščine ter njene trajnostne rabe.

Pri določanju ciljev prostorskega razvoja občine je upoštevano stanje, problemi in težnje prostorskega razvoja v občini v povezavi z gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi razmerami ter vloga občine v regiji, načela vzdržnega prostorskega razvoja, ki izhajajo iz evropskih in mednarodnih dokumentov in priporočil, strategije prostorskega razvoja Slovenije in prostorskega reda Slovenije, razvojnih dokumentov posameznih nosilcev urejanja prostora. Med drugim so bile upoštevane tudi smernice, varstvene usmeritve ter zahteve iz predpisov, programov in načrtov s področij varstva kulturne dediščine.

Na področju varstva kulturne dediščine se v okviru prostorske strategije zagotavlja ohranjanje in vzpostavljanje kulturne in simbolne prepoznavnosti jeder naselij, kjer je to še možno, s tem pa vzpostavljanje večje privlačnosti območij, specifične razvojne možnosti, preplet kulture in kvalitetnega bivalnega okolja in večje možnosti za identifikacijo lokalnega prebivalstva z zgodovinsko dediščino, v kateri bivajo in ustvarjajo. Med ta območja spadajo naselja Velika Račna, Blejčki Vrh in Luče.

V okviru vzdržnega ravnanja v prostoru občina zagotavlja ohranjanje območij kulturne dediščine ter skrbi za informiranje in ozaveščanje javnosti ter sodelovanje s sosednjimi občinami in družbenimi institucijami za celostno ohranjanje kulturne dediščine.

Na podlagi strokovnih podlag ZVKDS, OE Ljubljana, so v kartografskem delu prikazane lokacije objektov in območij registriranih enot kulturne dediščine. (glej prilogo G).

- zasnova razmestitve dejavnosti v prostoru

Razmestitev dejavnosti v prostoru občine Grosuplje sledi smiselnemu umeščanju dejavnosti v prostor, smiselnem zaokroževanju poselitvenega vzorca naselij, ohranjanju naselij v obstoječem obsegu predvsem na območju razloženih naselij na gričevnatih in višje ležečih območij, kjer je še vedno prisotna tradicionalna raba prostora (npr. Luče, Spodnja Slivnica in Zagradec pri Grosupljem)

Za področja ureditvenih območij naselij občine Grosuplje so dejavnosti razporejene na osnovi potreb in analiz prevladujočih obstoječih dejavnosti, ki upoštevajo tudi varstvo kulturne dediščine.

Med pripravo OPN so bile upoštevani tudi podatki o vseh zvrsteh kulturne dediščine na območju omenjene občine.

Občinski prostorski načrt občine Grosuplje predvideva nove dejavnosti na robnem območju naselij in to predvsem za dejavnosti, ki zaradi svojih prostorskih zahtev, njihovo umeščanje v obstoječo grajeno strukturo mestnega jedra naselij, ni mogoče (dejavnosti, ki za obratovanje potrebujejo večje sklenjene površine objektov). Znotraj naselij OPN predvideva le manjša območja namenjena stanovanjski gradnji, kjer pa bodo upoštevane gabaritne značilnosti okoliških objektov. Pri razmestitvi dejavnosti v prostoru so upoštevana varstvena območja ter vplivna območja kulturne dediščine.

V vplivnih območjih cerkva Cerkev sv. Lucije v Dolah pri Polici, Cerkev Device Marije v Troščinah, Cerkev sv. Križa v Tlakah, Cerkev sv. Mohorja in Fortunata v Selih, Cerkev sv. Benedikta v Blejčjem vrhu, Cerkev sv. Janeza Krstnika v Gatini, Cerkev sv. Lovrenca v Žalni ni načrtovanih večjih stanovanjskih površin, ampak gre le za manjše površine v bližnji okolici, namenjene manjšim stanovanjskim objektom. Prav tako niso območja namenjena drugim dejavnostim (bencinski servisi, avtosaloni...).

Na območja nacionalne prepoznavnosti Radensko polje OPN predvideva ohranjanje lastnosti zaradi katerih je območje opredeljeno. Znotraj območja je potrebno poselitev v prostoru usmerjati na način, da se vedutnih pogledov ne uničuje, da se ohranja tipologija naselij ter preprečuje razpršenost poselitve. V tem primeru se vse nove poselitvene površine navezujejo na obstoječo poselitev.

- zasnova poselitve, komunalne infrastrukture in krajine

Zasnova poselitve je načrtovana v skladu s prostorskimi možnostmi in omejitvami in tako, da se preprečuje prostorske konflikte in navzkrižja med različnimi rabami, zagotavlja kvalitetnejše in privlačnejše bivalno in naravno okolje, ustvarja možnosti za gospodarski razvoj in družbeno pravičnost, zagotavlja racionalno širjenje naselja, poudarja notranji razvoj, pri katerem je pomembno ustvarjanje nove kvalitetnejše strukture in rabe urbanega prostora ter ohranjanje kulturne, predvsem stavbne in naselbinske dediščine ter ostale kulturne dediščine v občini. Zasnova poselitve vključuje tudi prenovo kulturne dediščine in druge stavbne dediščine v jedrih naselij, saj kulturna dediščina in druga kvalitetna stavbna dediščina oblikujeta značilno podobo posameznih naselij ali širših območij.

Zasnova komunalne infrastrukture vsebuje novo opremljanje ali preurejanje ter celovito ureditev prometne, energetske, komunalne infrastrukture in zvez. Obnova infrastrukturne opreme je načrtovala po načelu celovitosti opreme posameznih območij, sočasno urejanju ali obnova prometnic ali druge infrastrukture ter vseh obstoječih infrastruktur. Pri tem se načrtovana infrastruktura izogiba območjem dediščine, če to ni mogoče, se pri tem upošteva vse omilitvene ukrepe, ki na območju arhitekturne dediščine izhajajo iz predhodnega nedestruktivnega arheološkega pregleda za njeno varstvo (vizualno in prostorsko integriteto varovane dediščine).

V zasnovi krajine so opredeljene preurejanje, obnavljanje ali ohranjanje prostorskih razmerij v krajini zaradi umeščanja novih ali posodabljanja obstoječih dejavnosti z upoštevanjem zatečenih naravnih in kulturnih značilnosti v krajini.

Zasnova krajine upošteva razvoj naravne krajine, kot kulturne krajine ter kot urbane in kmetijske intenzivne krajine in upošteva naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo na območju občine Grosuplje. V sklopu zasnove krajine OPN občine Grosuplje upošteva tudi različne kulturno pomembne pojavne oblike voda ter ostale celinske vode, ki so potencialno območje kulturne dediščine.

- ukrepi za izvajanje strategije prostorskega razvoja

Po sprejetju OPN občine Grosuplje bodo določeni posamezni prostorski ukrepi in stalno spremljanje stanja kulturne dediščine na območju občine.

Na podlagi zgoraj opisanih točk ocenjujemo, da je bilo med pripravo OPN za občino Grosuplje v vseh naštetih elementih upoštevana zasnova varstva kulturne dediščine na območju občine, kot pomembnega nosilca oblikovanja in urejanja prostora.

V nadaljevanju poročila so opredeljeni vplivi posamičnih predvidenih posegov na kulturno dediščino in morebitni potrebni omilitveni ukrepi za zmanjšanje vplivov.

9.5.2 Grosupeljsko polje

9.5.2.1 Opis dejanskega stanja

Na območju Grosupeljskega polja so arheološka območja Tlake, Razdrto, Šmarje-Sap, Vrhovka, Farovski hrib, Paradišče, Magdalenska gora, Sela pri Šmarju, Brinjski hrib, ob železnici v Grosuplju, ob cerkvi sv. Mihaela v Grosuplju, Gatina. Objekti profane stavbne dediščine Graščina Praproče z vplivnim območjem in motel Grosuplje ter sakralna stavbna dediščina Cerkev Device Marije v Šmarju-Sap in Cerkev sv. Mihaela II. V naselju Grosuplje je tudi objekt kulturne krajine dvostrani drevored ob Kolodvorski cesti v Grosuplju,

Na obravnavanem območju je še nekaj manjših posameznih objektov dediščine (hiše). Seznam vseh objektov in območij kulturne dediščine je podan v predhodnih razdelitvah tipov kulturne dediščine.

9.5.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Novi posegi in spremembe rabe se arheološkim posegom načeloma izogibajo, vendar v nadaljevanju naštetih posegi deloma vseeno posegajo na območja arheološke dediščine. V večini primerov gre za širitev stavbnih zemljišč na arheološka območja. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov arheoloških raziskav.

V naselju Mali vrh je predlagana širitev 1_6_SK_1 ter v naselju širitev 1_4_SK_11 na območju arheološkega najdišča Tlake EŠD 11886, kjer gre le za spremembo podrobne rabe že pozidanih površin. Širjenje stanovanjske rabe vzhodno od naselja Šmarje-Sap (1_2_SSe_6) je na območju arheološke dediščine arheološko najdišče Farovski hrib EŠD 11878. Območje predvidene gospodarske cone Šmarje Sap (1_4_IG_1) je na območjih arheološke dediščine Šmarje Sap EŠD 11885, v naselju Paradišče 1_5_SK_3 je na območju arheološkega najdišča Magdalenska gora EŠD 880, Sela pri Šmarju so predvidene širitve zelenih površin na območje arheološke dediščine EŠD 11881. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti arheološke raziskave na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine. V naselju Gatina 3_2_SK_2 se umešča nove stanovanjske površine v vplivno območje Sv. Janeza Krstnika EŠD 1832 ter na arheološko območje EŠD 11863 Gatina. Glede na v predlogu oblikovane gabaritne pogoje menimo, da bo vpliv na omenjeno cerkev nebitven. Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine (Ministrstvo za kulturo, september 2008) navaja, da je gradnja znotraj evidentiranih arheoloških najdišč dovoljena, če gre za stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč, če ni možno najti drugih rešitev, in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo. Predhodne arheološke raziskave podajo informacije, potreben za določitev natančnih ukrepov varstva. Dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Glede na stopnjo ohranjenosti dediščine pa se lahko zahteva prezentacija arheoloških ostalin na mestu odkritja (in-situ). Ob neustreznem ravnanju pri morebitnem odkritju arheoloških ostankov je lahko vpliv izvedbe posega na kulturno dediščino neposreden, sicer je le začasen. Na omenjenih območjih predlog odloka predpisuje izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, kar je ustrezno opredeljeno.

Ostale predvidene spremembe namenske rabe so znotraj že opredeljenih stavbnih zemljišč, znotraj katerih pa se dovoljena raba bistveno ne spreminja, prav tako se ne spreminjajo gabaritne značilnosti določene z natančnejšimi merili ter določili glede gradnje objektov. Zato predvidevamo, da predlagane spremembe natančnejše rabe stavbnih zemljišč ne bodo bistveno vplivale na registrirana območja kulturne dediščine znotraj že stavbnih zemljišč.

Ob upoštevanju smernic Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in izvedbi omilitvenih ukrepov ocenjujemo, da bo vpliv posegov na kulturno dediščino kratkotrajen.

Vpliv na kulturno dediščino na tem območju ocenjujemo kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)(C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine na str. 176.

9.5.3 Severno obrobje Grosupeljskega polja

9.5.3.1 Opis dejanskega stanja

Na obravnavanem območju so zavarovane različne enote kulturne dediščine. Zavarovani so cerkveni objekti (cerkve sv. Lucije, cerkev Device Marije...) in kapelice (Dolenja vas, Kožljevec, Zg. Duplice, Dole pri Polici...) , 8 območij arheoloških najdišč (Blejčji Vrh, Gradišče, Križatec, Polica, Magdalenska gora...), različne enote profane stavbne dediščine (kašče, hiše,...) in memorialne (spomeniki NOB) dediščine. Seznam vseh objektov in območij kulturne dediščine je podan v predhodnih razdelitvah tipov kulturne dediščine.

9.5.3.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Predlagane spremembe rabe v naselju Dole opredeljujejo že zgrajene objekte in ne bodo imele vpliva na Cerkev sv. Lucije EŠD 2138 in Arheološko območje Pri Koritu EŠD 16741. V naselju Troščine je 5_10_SK_1 opredeljeno na območju Cerkev Device Marije EŠD 2139, za katero je opredeljeno obvezno pridobivanje kulturnovarstvenih pogojev in soglasja kar je ustrezno opredeljeno v predlogu odloka.

Širitve stanovanjskih površin ob naselju Perovo 2_6_SKvr_1 ležijo delno na območju rimskodobne arheološke kulturne dediščine Perovo EŠD 11877, ob zaselku Gradišče 5_14_SK_1 pa na arheološkem območju Gradišče EŠD 11880. V zaselku Peč je prav tako območje 5_5_SK_3 opredeljeno na arheološkem območju Za Cesto EŠD 11883. Območje 5_8_SKvr_2 in 5_8_SK_1 sta opredeljeni na območju naselbinske dediščine Blejčji vrh vas EŠD 11292 in arheološko območje Blejčji vrh EŠD 9344, kjer je potrebna izvedba predhodnih arheoloških raziskav in upoštevanje gabaritnih značilnosti naselja Blejčji vrh. Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine (Ministrstvo za kulturo, september 2008) navaja, da je gradnja znotraj evidentiranih arheoloških najdišč dovoljena, če gre za stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč, če ni možno najti drugih rešitev, in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo. Predhodne arheološke raziskave podajo informacije, potreben za določitev natančnih ukrepov varstva. Dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Glede na stopnjo ohranjenosti dediščine pa se lahko zahteva prezentacija arheoloških ostalin na mestu odkritja (in-situ). Ob neustreznem ravnanju pri morebitnem odkritju arheoloških ostankov je lahko vpliv izvedbe posega na kulturno dediščino neposreden, sicer je le začasen. Na omenjenih območjih predlog odloka predpisuje izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, kar je ustrezno opredeljeno.

V naselju Mala Stara vas je sprememba podrobne rabe je opredeljena iz že opredeljenih stavbnih zemljišč v primarno rabo, kar ne bo imelo vpliva na bližnjo enoto Cerkev sv. Katarine EŠD 1833.

Na območju so tudi objekti kulturne dediščine (predvsem kapelice oz. starejši objekti profane dediščine-kašče), ki so locirani predvsem v osrednjih delih vasi in naselij in jih nove spremembe

rabe, ki so predvidene na obrobni delih naselij, na njih ne bodo vplivale. Prav tako spremembe rabe ne bodo vplivala ne ostale enote in območja kulturne dediščine.

Vpliv na kulturno dediščino na tem območju ocenjujemo kot **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine na str. 176.

9.5.4 Škocjansko hribovje

9.5.4.1 Opis dejanskega stanja

Na obravnavanem območju so zavarovane različne enote kulturne dediščine. Zavarovani so cerkveni objekti (cerkve sv. Martina, sv. Kancijana, Marijinega vnebovzeta...) in kapelice (Rožnik, Udje, Male Lipnje, Podgorica...), 14 območij arheološke dediščine (Vinji vrh, Pece, Mala vas pri Grosupljem, Cerovo-Tabor, Čušperk...) enote profane (kašče, hiše...) in memorialne (spomeniki NOB) dediščine. Seznam vseh objektov in območij kulturne dediščine je podan v predhodnih razdelitvah tipov kulturne dediščine.

9.5.4.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe znotraj naselja Št. Jurij 4_10_SK_1 so na območju rimskodobnega arheološkega območja Št. Jurij EŠD 11890, je pa le manjše območje sprememb namenjeno novih stavbnim površina in novemu vstopnemu delu zelenih površin ob obstoječem pokopališču. Del območja 4_9_SSe_4 v naselju Mala Vas leži na območju arheološke dediščine Mala vas EŠD 11870. V zaselku Bičje območja 4_2_SKvr_2 in 4_2_SK_1 ter v zaselku Pece območje 4_3_SK_3 ležijo na območju arheološke dediščine Pece EŠD 11875. Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine (Ministrstvo za kulturo, september 2008) navaja, da je gradnja znotraj evidentiranih arheoloških najdišč dovoljena, če gre za stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč, če ni možno najti drugih rešitev, in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo. Predhodne arheološke raziskave podajo informacije, potreben za določitev natančnih ukrepov varstva. Dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Glede na stopnjo ohranjenosti dediščine pa se lahko zahteva prezentacija arheoloških ostalin na mestu odkritja (in-situ). Ob neustreznem ravnanju pri morebitnem odkritju arheoloških ostankov je lahko vpliv izvedbe posega na kulturno dediščino neposreden, sicer je le začasen. Na omenjenih območjih predlog odloka predpisuje izvedbo predhodnih arheoloških raziskav, kar je ustrezno opredeljeno.

Na območju Gradišnice je vrisano območje namenjeno potrebam obrambe v naselju, ki je že prisotno v dejanski rabi prostora in do sedaj ni bilo vrisano v občinski krovni prostorski plan, leži pa v celoti na območju železnodobne in rimskodobne arheološke kulturne dediščine Male Lipljene. Na tem območju tako ne bo prišlo do novih oz. spremenjenih vplivov.

Vpliv na kulturno dediščino na tem območju ocenjujemo kot **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine na str. 176.

9.5.5 Radensko polje

9.5.5.1 Opis dejanskega stanja

Na Radenskem polju je veliko število enot kulturne dediščine, ki se tu pojavljajo v različnih kategorijah. Celotno območje obravnave je opredeljeno kot območje nacionalne (krajinske) prepoznavnosti, deloma pa tudi kot območje pomembnejše kulturne dediščine. Na obravnavanem območju gre za enakovredno delovanje naravnih vrednot in elementov kulturne dediščine. Grajene strukture so prilagojene naravni krajinski zgradbi. vir: Socioekonomska analiza območja Radenskega polja – prvo delno poročilo, Center Grajski vrt Boštanj d.o.o.

Radensko polje spada med kraške krajine notranje Slovenije, in sicer kot samostojna podenota Grosupeljske kotline, katere krajinsko zgradbo določajo predvsem relief z izmenjavo gričevja in ravnin ter velika vodnatost. Opredeljeno je kot krajinsko območje s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na nacionalni ravni. Radensko polje ima vse značilnosti kraškega polja: višji kraški obod iz apnenca in dolomita, uravnano dno, pokrito s kvartarnimi naplavinami, kraške izvire na eni strani, ponikalnico, ki teče prek polja, ter požiralnike in jame na drugi strani.

Poleg naravnih oblik so pomembne nekatere prvine kulturne krajine, npr. drobno členjena parcelna struktura njiv na odcednejših legah. Predvsem pa so pomembni nekateri arhitekturni členi v tej krajini, npr. grad Boštanj na vzpetini in cerkev na vrhu griča Kopanj, s katero je ta vidno izjemno izpostavljen grič sredi polja še bolj poudarjen in ima hkrati tudi simbolni pomen.

Naravne prvine prepoznavnosti Radenskega polja so predvsem:

- značilna naravna zgradba polja,
- gozdna pobočja na obrobju polja,
- gozdna pobočja reliefnih osamelcev na ravnini - Kopanj in Boštanj,
- meandri potokov na polju,
- estavele,
- občasne večje ali manjše poplave,
- obrežna zarast ob vodotokih Šici, Zelenki in Dobravki, ki tečejo po polju.

Ustvarjene prvine prepoznavnosti krajine Radenskega polja so predvsem:

- parcelna struktura: grudaste oblike na mokriščih, trakaste parcele na gozdnih pobočjih iz zelo drobno členjena trakasta struktura njiv na odcednih legah,
- arhitekturni členi kot prostorske dominante in nosilci simbolnih pomenov: objekti arhitekture na vrhovih osamelih vzpetin, ki imajo zaradi svoje namembnosti (grad, cerkev) tudi velik simbolni pomen),
- arheološka območja/najdišča,
- osamela vzpetina Kopanj s cerkvijo in župniščem
- strnjena naselja na obrobju polja,
- njivske kulture na odcednih tleh na robu polja in
- ekstenzivni travniki na delih polja, ki je pod vplivom visokih voda.

Izjemno naravno zgradbo Radenskega polja še nadgrajujejo nekatere prvine kulturne krajine, npr. drobno členjena parcelna struktura njiv na odcednejših legah.

vir. CRP: Konkurenčnost Slovenije 2001 – 2006: Podrobnejša pravila za urejanje prostora - ohranjanje prepoznavnosti slovenskih krajin, zaključno poročilo. Acer Novo mesto, oktober 2005

Kulturna krajina Radenskega polja predstavlja vplivno območje posameznim izgledno izpostavljenim enotam (razvaline gradu Boštanj, Kopanj s cerkvijo Marijinega vnebovzvetja in župniščem, cerkev sv. Martina pri Velikem Mlačevem), kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske slike ter ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav. vir:

Socioekonomska analiza območja Radenskega polja – prvo delno poročilo, Center Grajski vrt Boštanj d.o.o.

9.5.5.2 Ocena predvidenih vplivov na okolje

Na obravnavanem delu občine Grosuplje ni predvidenih večjih sprememb rabe prostora, spremembe so v manjših obsegih in predvsem vezane na širitev stanovanjskih površin naselij in sicer v navezavi na obstoječa naselja. Nekatera območja sprememb rabe v naselju Sp. Slivnica 4_12_SSe_7 in 4_10_SK_10 ležijo na arheološkem območju Zavrh EŠD 11882.

V naselju Boštanj 3_4_ZK_2, v naselju Zagradec območja 7_5_SKvr_1,2,4 in 7_5_Skvr_1so na območju kulturne krajine Radensko polje EŠD 24421.

Omenjene spremembe so predvidene znotraj območja kulturne krajine in območja nacionalne (krajinske) prepoznavnosti. Gre za posege, ki bodo potencialno lahko bistveno vplivali na element kulturne krajine. Izgradnja stanovanjskih hiš je sprejemljiva v okviru obstoječe poselitve, pa še to v obliki, ki ne bo pomenila spreminjanja vidne podobe okolice (ne sme vplivati na prepoznavne vizure kraja oz. tipično podobo kulturnega elementa) predlog odloka natančno opredeljuje dovoljene gabarite in postavitev objektov zato menimo, da bodo omenjene spremembe ne bistveno vplivale na vidno podobo omenjenega območja. Zaradi bližine grajskega objekta predlog odloka opredeljuje pridobitev kulturnovarstvenih pogojev in soglasja, kar omogoča ustrezno sodelovanje pristojnih inštitucij ter predhodno seznanitev s predlagano zasnovo območja.

Neposreden vpliv bo predvsem na območjih, kjer bodo posegi neposredno na posameznem območju kulturne dediščine, nekatere spremembe pa so na lokacijah, ki so v neposredni bližini območij oz. objektov kulturne dediščine, zato pri teh posegih lahko pride do daljinskega vpliva na dediščino, predvsem v povezavi z vidnim vplivom na območje kulturne krajine Radensko polje. Dejavnosti, ki za izvajanje potrebujejo grajene objekte bodo imele na območje kulturne dediščine trajen vpliv.

Vpliv na kulturno dediščino na tem območju ocenjujemo kot **ne bistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine na str. 176.

9.5.6 **Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora**

9.5.6.1 Opis dejanskega stanja

Na območju Žalsko - Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore je 6 večjih območij varovanja arheološke dediščine (Nekropola v Veliki Žalni, Velika Loka pri Višnji Gori, arheološko območje Gradišče Velika Ilova Gora, arheološko območje Široke njive in Podcestnice Velika Ilova Gora, arheološko območje Mala Ilova Gora ter arheološko najdišče Za cesto Peč), eno območje varovanja kulturne krajine Lučki dol ter vplivno območje okoli cerkve sv. Lovrenca v Žalni. Na območju so še enote memorialne dediščine (spomeniki NOB in ostalim žrtvam), profane stavbne dediščine (hiše, kašče...), naselbinske dediščine (celotno naselje Luče) ter sakralne stavbne dediščine (cerkev sv. Antona Padovanskega, sv. Križa, več kapelic...).

Popolno ime in evidenčna številka vseh objektov in območij kulturne dediščine je podan v predhodnih razdelitvah tipov kulturne dediščine.

9.5.6.2 Ocena predvidenih vplivov na okolje

V naselju Mala Žalna so predvidene sprememb znotraj že obstoječe stavbne rabe zemljišč, V Veliki Žalni pa je prav tako sprememba na že opredeljenem območju stavbnih zemljišč, prav tako v naselju Velika Loka. Spremembe rabe 6_2_SK_9, 11, 14 in 6_2_SKvr_5 v naselju Luče so opredeljene na območju kulturne krajine Lučki dol EŠD 24420. Za to območje je predlagani odlok opredeljuje, da je pri oblikovanju objektov neglede na zahtevnost treba strogo upoštevati oblikovalske pogoje ter morfološke značilnosti obstoječe naselbinske dediščine ter pogoje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine. Gradnja dvojčkov ni dopustna. Menimo, da odlog ustrežno povzema varovalne režime povezane z novimi objekti v prostoru.

Spremembe rabe na zahodni strani naselja Velika Ilova Gora so na območju rimskodobnega arheološkega območja Široke njive in Podcestnice, vendar je predvidena sprememba v prostoru že prisotna, tako da se vpliv na območje dediščine ne bo spremenil oz. dodatnega vpliva ne bo.

Ostali elementi kulturne dediščine (kapelice, kašče, hiše...) so znotraj obstoječih meja naselij, najpogosteje v samih vaških jedrih, zato direktnega posega na te objekte s spremembo rab prostora ne bo. Vplivi na te objekte dediščine so lahko kratkotrajni ob gradnji objektov na predvidenih spremembah rabe, oz. trajni v primeru oblikovanja novih objektov na način, da bodo imeli vidni vpliv na objekte kulturne dediščine (sprememba prepoznavne vizure kraja oz. tipične podobe kulturnega elementa).

Vpliv na kulturno dediščino na tem območju ocenjujemo kot **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)(C)**.

Ukrepi so podani v poglavju 9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine na str. 176.

9.6 Omilitveni ukrepi za varstvo kulturne dediščine

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
UKREP 1	Nove dejavnosti posegajo na vplivna območja in območja nacionalne prepoznavnosti.	Upoštevanje varstvenih usmeritev opisanih v podpoglavju 9.4.7 Vplivna območja in območja nacionalne prepoznavnosti, na str. 167.	Ukrep omogoča ohranjanje območij v sklopu ostalih vplivnih območij in območij nacionalne prepoznavnosti.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 2	Izvajanje sprememb namenske rabe prostora na območjih in v bližini območij kulturne dediščine.	Za posege na območje kulturne dediščine in v bližino objektov kulturne dediščine je potrebno pridobiti kulturno varstvene pogoje gradnje oz. soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.	Ustrezen način umestitve novih dejavnosti v prostor bo zmanjšala oz. preprečila vplive na objekte kulturne dediščine.	Ukrep izvaja občina oz. investitor ter pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 3	V bližini obstoječe poselitve se bo vzpostavila nova stanovanjska dejavnost.	Nova stanovanjska dejavnost mora ohranjati obstoječo naselbinsko in krajinsko zasnovano (parcelacije, komunikacijske mreže, razporeditev odprtih prostorov) in ne sme posegati v oblikovne in prepoznavne značilnosti krajine.	Ukrep omogoča ohranjanje obstoječe naselbinske in krajinske zasnove ter oblikovnih in prepoznavnih značilnosti krajine.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 4	Novo postavljeni objekti imajo drugačne gabarite kot obstoječi.	Gabariti novih objektov se morajo oblikovno skladati s podobo naselja in okoliške krajine (oblike strešin, barve kritine, barve fasade).	Ukrep omogoča ohranjanje podobe naselja in okoliške krajine ter skladnost novih in obstoječih objektov.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
UKREP 5	Nove dejavnosti lahko spremenijo lastnosti, vsebino, obliko in s tem vrednost kulturne dediščine.	Preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost kulturne dediščine.	Ustrezna umestitev novih dejavnosti v prostor bo zmanjšala oz. preprečila vplive na objekte kulturne dediščine.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 6	Sprememba namenske rabe prostora lahko vpliva na krajinske danosti prostora.	Osnovna varstvena usmeritev za posege v prostor oz. na območje pomembne kulturne dediščine je po načelu varstva kulturne krajine, zato se morajo vsi posegi prilagajati krajinski danosti prostora.	Ukrep omogoča ohranjanje območij v sklopu ostalih krajinskih danosti prostora.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 7	Posegi v prostor omogočajo odkritje še neevidentiranih enot dediščine, kar vpliva na pogoje za njihovo varstvo.	Na območjih prostorskih aktov, ki so podlaga za izdajo dovoljenj za posege v prostor in za katere predhodne arheološke raziskave niso bile opravljene v postopku priprave prostorskega akta, se po uveljavitvi teh aktov po potrebi opravijo predhodne arheološke raziskave v skladu z načrtom zavoda.	Z izvedbo predhodnih arheoloških raziskav je omogočena evidenca, ohranjanje območij arhitekturne dediščine, varovanje, ustrezen način prezentacije ter nadaljnje postopke v izvedbenih prostorskih aktih.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 8	Odkritje dediščine in njen vpliv na nadaljnje postopke (izbira tehničnih rešitev o. spremembe prostorskih izvedbenih aktov).	Izvedba zaščitnih izkopavanj potencialno odkritih najdišč, vključno z vsemi postizkopalnimi postopki. Rezultati arheoloških raziskav lahko vplivajo na izbiro posebnih tehničnih rešitev oz. vplivajo na večje spremembe prostorsko izvedbenih načrtov.	Ukrep omogoča evidenco in ohranjanje območij arheološke dediščine.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.
UKREP 9	Varovanje in prezentacija izjemne arhitekturne dediščine na samem mestu najdbe (<i>in situ</i>).	V primeru odkritja najdb izjemnega pomena se na podlagi valorizacije strokovne komisije zahteva spremembo prostorskih aktov oz.	Ukrep omogoča evidenco in ohranjanje območij arheološke dediščine.	Ukrep izvaja občina in pristojne službe za varstvo kulturne dediščine, v sklopu nalog, ki jih opredeljuje 84. člen (ZVKD-1), predvsem v času priprave občinskih aktov.

9.7 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Za potrebe izdelave OPN Grosuplje so bile izdane smernice s strani Ministrstva za kulturo. Smernice se nanašajo na upoštevanje nematerialne kulturne dediščine, ki jih bo občina Grosuplje skozi občinski prostorski načrt upoštevala ter dejavno uresničevala. Prav tako so bile pri upoštevanju ocenjevanja vplivov izvedbe OPN upoštevani veljavni podatki iz registra kulturne dediščine (maj 2008). Pri tem so se obravnavali vsi vplivi na vplivna območja ter območja kulturne dediščine ter posameznih enot. Novi posegi v prostor se **arheološkim** najdiščem izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti arheološke raziskave na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

V **stavbno** dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarsvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa. Za **naselbinsko** dediščino je potrebno programiranje revitalizacije in

rehabilitacije v okviru urbanističnih, krajinskih ali programskih zasnov. Ukrepi morajo biti prilagojeni tudi posebnim lastnostim posameznega tipa kulturne dediščine (stavbne, memorialne, arheološke itd.) znotraj naselja.

Dejavnosti v prostoru se usmerjajo na način, da ustvarjajo največje pozitivne učinke na kakovost bivalnega okolja (ohranjanje in varstvo dediščine). Rabam prostora in dejavnostim, ki bi lahko imeli negativen vpliv na varstvo ohranjanja in vzdrževanja kulturne dediščine, se je potrebno izogibati. V območje in vplivna območja kulturne dediščine ni dovoljeno postavljanje enostavnih objektov, ki bi imeli negativen vpliv na kulturno dediščino. V območjih nacionalne prepoznavnosti Radensko polje je potrebno ohranjati kvalitetne poglede na prostorske dominante ter značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo. Ohranja se tudi vse ostale značilne lastnosti kulturne krajine (živice, sadovnjake, kozolce...).

9.8 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Občinski prostorski načrt sicer predvideva posamezne posege na območja in v bližino objektov kulturne dediščine (predvsem na območje arheološke dediščine in območje nacionalne prepoznavnosti), vendar z upoštevanjem lastnosti posamezne dediščine, upoštevanjem omilitvenih ukrepov so predvideni posegi v skladu z okoljskimi cilji. Na območju arheološke dediščine je potrebno ob morebitni najdbi arheoloških ostankov o tem obvestiti pristojni zavod (ZVKDS). Posegi znotraj območja nacionalne prepoznavnosti Radensko polje morajo upoštevati značilnosti ter krajinsko prepoznavnost območja, pri čemer se mora ohranjati tipologija naselij.

Tabela 42: Pregled okoljskih ciljev na področju ohranjanja kulturne dediščine

cilj	vpliv plana na cilj
• ohranitev kulturne dediščine • ohranitev velikosti območij kulturne dediščine • ohranitev lastnosti objektov in območij kulturne dediščine • ohranjanje celovitosti, povezav, enovitosti vplivnih območij • preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine • zagotavljanje kvalitete bivalnega okolja z vključevanjem kulturne dediščine v urejanje, prenovo in oživljanje mest in drugih naselij	C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
• ohranjanje simbolnih in kulturnih vrednot območja nacionalne (krajinske) prepoznavnosti • celostno ohranjanje in razvijanje kulturne dediščine • varstvo, upravljanje in načrtovanje krajine • upoštevanje arheoloških območij in njihovega položaja v prostoru	C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)

9.9 Monitoring

MONITORING OZ. KAZALCI	TRENTNO STANJE
◆ poročilo o stanju kulturne dediščine v občini Grosuplje z naslednjimi kazalniki stanja: • število enot po zvrsteh, • število enot po statusu, • ogroženost, • (upo)raba enot kulturne dediščine, • višina investicij za obnovo in ohranjanje kulturne dediščine ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: javna pristojna služba za varstvo kulturne dediščine oz. druge pooblašene organizacije za varstvo dediščine, ki so strokovno usposobljene za varovanje kulturne dediščine (npr. lokalne javne službe in druge organizacije).	ohranjenost posameznih enot kulturne dediščine je opredeljeno v poročilu, ki je del Smernic za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Ministrstvo za kulturo, št. 35002-15/2006/3, 05.09.2006

9.10 Viri

- CRP: Konkurenčnost Slovenije 2001 – 2006: Podrobnejša pravila za urejanje prostora - ohranjanje prepoznavnosti slovenskih krajin, zaključno poročilo. Acer Novo mesto, oktober 2005
- Register nepremične kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo, URL:<http://rkd.situla.org/>, maj 2008
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Smernice varstva kulturne dediščine za Strategijo prostorskega razvoja Občine Grosuplje, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana, avgust 2006
- Smernice za pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje in prostorskega reda občine Grosuplje, Ministrstvo za kulturo, št. 35002-15/2006/3, 05.09.2006
- Smernice varstva kulturne dediščine za OPN občine Grosuplje (februar 2009).
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007
- Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje Občine Grosuplje, februar 2008, ZVKDS OE Ljubljana

10. ZRAK

10.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05, 126/07);
- Energetski zakon (EZ-C) (Ur. l. RS, št. 70/08)
- Uredba o benzenu in ogljikovem monoksidu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02)
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07, 32/09)
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 34/07, 81/07)
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 31/07, 70/08)
- Uredba o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03)
- Uredba o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02)
- Uredba o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS št. 52/02, 18/03, 121/06)
- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 105/08)
- Sklep o določitvi območij in stopnji onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev svinca, benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 72/03)
- Pravilnik o monitoringu kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 36/07)

10.2 Metodologija dela

10.2.1 Izhodišča in okoljski cilji

Okoljski cilji plana izhajajo iz mednarodnih in državnih programskih dokumentov ter veljavnih predpisov s področja ohranjanja kakovosti zraka in izpustov snovi v zrak. Pri določitvi okoljskih ciljev je bilo upoštevano obstoječe stanje kakovosti zraka v občini Grosuplje.

Okoljski in varstveni cilji za zrak so:

- zmanjšanje emisij iz prometa
- zmanjšanje emisij iz poselitve
- zmanjšanje emisij iz industrijskih obratov
- s sistemom plinifikacije izboljšati stanje zraka

Tabela 43: Okoljski cilji, kazalci in stanje za zrak

cilji	kazalci	stanje
Ohranjanje oz. izboljšanje kakovosti zunanjega zraka. doseganje mejnih oz. ciljnih imisijskih vrednosti za • SO₂, PM₁₀, CO • NO_x, NO₂, Pb, benzen in ozon • zmanjšanje emisij iz prometa. • povečanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije	• emisije SO₂ • emisije NO_x • emisije NH₃ • emisije HOS • delež prebivalcev, ki stanuje v bližini storitev in javnega prevoza • delež prebivalcev priključenih na daljinsko ogrevanje in plinovod. • število velikih industrijskih obratov.	Območje občine Grosuplje je skladno z Uredbo o ukrepih za izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Sklepom o določitvi območij in stopnji onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev, svinca, benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 72/03) razporejeno na območje z oznako SI3. Javno vročevodno omrežje je zagotovljeno na delu naselja Grosuplje, kjer trenutno delujeta še ločena sistema, po izgradnji protiležne (biomasa) kotlovnice v gospodarski coni jug združitev v novit energetski objekt. Na območju občine je 1 obrat, v katerem se izvaja emisijski monitoring snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96, 71/00, 99/01 in 17/03) in 1 obrat, zavezanec po Uredbi o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05, 37/07) in/ali Uredbi o mejnih vrednostih emisije halogeniranih hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05, 37/07), v katerem se uporabljajo organska topila – iz javne evidence ARSO.

10.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje

Ocenjevanje vplivov izvedbe plana na onesnaženost zraka zaradi predvidenih novih posegov smo ocenili s pomočjo javno dostopnih podatkov državnega monitoringa za zrak. Vplivi izvedbe plana na kakovost zraka se vrednotijo z uporabo meril, ki so predpisana v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Uradni list RS, št. 73/05). Vplive izvedbe plana se vrednoti glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na kakovost zraka je navedena v spodnji tabeli 44.

Tabela 44: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na kakovost zraka.

OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na kakovost zraka ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na kakovost zraka nebistven vpliv. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku ne bodo presežene, načrtovani posegi so tudi v skladu z drugimi okoljskimi cilji. Vpliv posegov na zrak bo s stališča ohranjanja kakovosti zraka sprejemljiv.
C - nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli, brez izvedbe omilitvenih ukrepov, vpliv na kakovost zraka. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku so lahko presežene, načrtovani posegi pa so lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji. Vplivi posegov na kakovost zraka bodo z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov sprejemljivi.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na kakovost zraka vplivali bistveno. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku zaradi izvedbe posegov so lahko presežene, načrtovani posegi pa v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji. Vplive posegov na kakovost zraka se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje kakovosti zraka.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi imajo lahko na kakovost zraka uničujoč vpliv. Stanje zraka se bo v kakovostnem smislu bistveno poslabšalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti onesnaževal bodo presežene, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v nasprotju z okoljskimi cilji.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na kakovost zraka ni možno.

Meritve kakovosti zunanjega zraka v državi potekajo po programu monitoringa, izvaja pa jih Agencija RS za okolje. Spremlja se koncentracije onesnaževal v zraku, za katere so določene mejne, ciljne, opozorilne in alarmne vrednosti.

Alarmna vrednost (AV) je predpisana raven onesnaženosti, pri kateri je treba zagotoviti takojšnje ukrepe za zavarovanje zdravja ljudi in okolja. Alarmna vrednost se določi pri kritični ravni onesnaženosti, nad katero že kratkotrajna izpostavljenost zaradi snovi v zraku pomeni tveganje za zdravje ljudi.

Pri ozonu sta definirani opozorilna urna vrednost (OV) in ciljna 8-urna vrednost, ki naj bi bila dosežena do leta 2010 (CV). Dopustna vrednost koncentracije določene snovi (DV) smo vpeljali zato, da je prehod za dosego mejne vrednosti (MV) postopen. Tako je dopustna vrednost enaka mejni vrednosti, povečani za sprejemljivo preseganje (SP). Sprejemljivo preseganje mora doseči vrednost 0 do določenega datuma (1.januar 2005 oz. za nekatera onesnaževala 1.januar 2010), do takrat pa se od leta 2000 linearno zmanjšuje.

Pri nekaterih onesnaževalih sta definirana še spodnji in zgornji ocenjevalni prag koncentracije (SOP in ZOP). Če so bile izmerjene koncentracije v določenem časovnem obdobju pod SOP, se lahko za nadaljnjo oceno stanja uporabijo le modelni izračuni oziroma strokovne ocene, če pa so med SOP in ZOP, se lahko uporabi kombinacija meritev in modelnih izračunov.

10.3 Opis dejanskega stanja

10.3.1 Klimatski podatki

Večina Dolenskega podolja ima zmernocelinsko vlažno podnebje. Proti vzhodu se krepijo panonski podnebni vplivi, kar kaže razširjenost vinske trte. Vinogradi so nekoč segali do Ljubljane, danes pa iz ljubljanske smeri prve vinograde opazimo šele v porečju Temenice. Pomembne so tudi podnebne razlike med višjeležečimi prevetrenimi kraji ter tistimi v kotanjah in dnu dolin, kjer se pojavlja toplotni obrat in z njim pogostejša slana in megla. Povprečna letna temperatura v Sevnem na Dolenskem (539 m) znaša 8,9°C, januarska -1,1°C in julijska 18,2°C. Kraji v kotanjah imajo okrog stopinjo nižje povprečje.

Vegetacijska doba v Sevnem traja 241, poljedeljska sezona pa 171 dni. Obdobje s temperaturami pod 0°C traja povprečno 47 dni, v krajih s toplotnim obratom pa več kot 3 tedne dlje. Povprečne minimalne temperature so tu več kot 3 stopinje nižje, zato je vegetacijska doba krajša skoraj za mesec dni, poljedeljska sezona pa za več kot 10 dni.

Količina padavin se manjša z oddaljevanjem od glavnih reliefnih ovir za vodonosne zračne tokove z jugozahoda. Povprečna količina padavin v občini je 1200-1300 mm in proti vzhodu pada in 40-60 dni snežne odeje. Prvi višek padavin nastopi poleti, drugi pa je jeseni. Prevladujejo poletne

konvekcijske, priti zahodu pa vse bolj jesenske frontalne padavine. (Slovenija - pokrajine in ljudje, MK, 1998).

Na območju občine Grosuplje klimatološke postaje ni, prav tako ni postaje za merjenje padavin.

10.3.2 Klimatske spremembe

Na območju občine Grosuplje ni meteorološke postaje, zato ni podatkov na podlagi katerih bi lahko določili odklone od dolgoletnih povprečij. Najbližji podatki tako obstajajo za Ljubljano.

Meritve temperature v Sloveniji kažejo podobne spremembe, kot jih zasledimo v svetu in Evropi. Meritve na meteoroloških postajah v Sloveniji z dolgoletnim nizom podatkov (med njimi je tudi postaja v Ljubljani) kažejo na naraščanje temperature, ponekod tudi na spremembe padavinskega režima in vse krajše trajanje snežne odeje. Opažanja potrjujejo tudi pričakovanja, da postajajo ekstremni vremenski in podnebni dogodki vse pogostejši. Meritve in izračuni povprečne temperature zemeljskega površja kažejo, da se ozračje segreva. Najbolj nazorno nam spreminjanje podnebja dokazuje krčenje ledenikov, najbolj boleče pa nas na to opozarjajo vremenske ujme.

Na Agenciji RS za okolje sproti ocenjujejo ogroženost posameznih regij Slovenije z ekstremnimi dogodki in predvidenimi spremembami podnebja na osnovi meteorološke merilne mreže. Območje občine Grosuplje je vključeno v osrednji del Slovenije.

Že dosednji ekstremni vremenski in podnebni dogodki so pokazali, da lahko hude suše bistveno ogrozijo proizvodnjo hrane, močni nalivi lahko povzročijo hudourniške poplave in plazove zaradi razmočenosti površja. Močna neurja z rušilnim vetrom, intenzivnimi padavinami in točo ogrožajo imetje in posevke, v skrajnih primerih lahko ogrozijo tudi človeška življenja. Vse te pojave je mogoče zaslediti tudi na območju občine Grosuplje. Posameznega ekstremnega dogodka ne moremo pripisati podnebnim spremembam, so pa z njimi nedvomno povezane spremembe v pogostosti in intenziteti ekstremnih dogodkov.

Podnebne značilnosti za leto 2006 in 2007, ki jih pripravlja Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo, kažejo na to, da je bila povprečna temperatura v obeh letih povsod po državi nad dolgoletnim povprečjem, kar velja tudi za povprečno najnižjo temperaturo zraka. K opisu temperaturnih razmer spada tudi število dni, ko je temperatura presegla izbrani prag. Po številu vročih dni sta leti 2006 in 2007 presegla dolgoletno povprečje. Vsa najtoplejša leta so v Ljubljani zabeležili v zadnjih sedemnajstih letih. V letih 2006 in 2007 je bilo največ padavin v zahodni Sloveniji (Julijske Alpe, Posočje, Kredarica), najmanj padavin, pa je padlo v severovzhodni in delu vzhodne Slovenije, v Slovenski Istri, na Krasu in Goriškem. V večjem delu Slovenije je padlo med 80 in 100 % padavin.

Podnebje se spreminja tudi zaradi povsem naravnih vzrokov, najbolj na podnebne razmere dolgoročno vplivajo astronomske razmere, vendar so te spremembe zelo počasne in se odražajo v geološki časovni skali. K podnebnim spremembam največ prispevajo emisije iz prometa, industrije in emisij iz ogrevanja objektov, pri čemer se v ozračje izločajo toplogredni plini. Glavni vir toplogrednih plinov predstavlja izgorevanje fosilnih goriv za ogrevanje, pogon prevoznih sredstev, proizvodnja drugih oblik energije, industrijska proizvodnja. Druge človekove dejavnosti, kot je na primer krčenje gozdov za pridobivanje kmetijskih in urbanih površin ter deponije, prav tako prispevajo k naraščanju koncentracije toplogrednih plinov. Toplogredni plini, ki vplivajo na toplotno stanje ozračja, so ogljikov dioksid, metan, didušikov oksid, ozon in fluorokloroogljikovodiki. Zvišana koncentracija toplogrednih plinov v ozračju je povečala naravni

učinek tople grede in posledično se je zvišala povprečna temperatura zemeljskega ozračja. Učinkovita raba energije, kogeneracija, uporaba alternativnih virov energije, ustrezna kmetijsko-okoljska politika ter posebej ustrezna prometna politika so področja, ki lahko največ prispevajo k zmanjšanju emisij.

Ključni ukrep za zmanjševanje emisij iz prometa, industrije ter ogrevanja objektov na občinski ravni predstavlja ustrezna energetska zasnova občin, ki predstavlja strokovno podlago za pripravo razvojnega programa občine na področju oskrbe in rabe energije, kar je obveznost občine skladno z Energetskim zakonom (Ur. l. RS, št. 26/05). Izdelana energetska zasnova je po energetskem zakonu predpogoj, da lahko občina pridobi državne spodbude na področju učinkovite rabe in izrabe obnovljivih virov energije.

10.3.3 Kakovost zraka na območju občine Grosuplje

Ugotovitve v naslednjih podpoglavjih so povzete iz poročila Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2006, ARSO, 2007.

10.3.3.1 Splošna kakovost zraka na območju občine Grosuplje

Mrežo meritev onesnaženosti zraka v Sloveniji sestavljajo avtomatska merilna mreža ekološko-meteoroloških postaj državne mreže za spremljanje kakovosti zraka (DMKZ), ki jo vodi Agencija RS za okolje (ARSO), ter dopolnilne avtomatske merilne mreže, v katerih izvajajo meritve drugi izvajalci (TE Šoštanj, TE Trbovlje, mestne občine Ljubljana, Maribor, Celje, Krško). Mreža je gostejša na območjih v bližini večjih virov onesnaženosti zraka. V krajih, ki niso zajeti v okviru stalnih mrež in kamor spadajo tudi naselja na območju mestne občine Grosuplje potekajo občasne meritve onesnaženosti zraka z avtomatsko mobilno ekološko-meteorološko postajo ARSO.

Območje občine Grosuplje je skladno z Uredbo o ukrepih za izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Sklepom o določitvi območij in stopnji onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev, svinca, benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 72/03) razporejeno na območje z oznako SI3 (Območje Gorenjske, osrednje Slovenije in jugovzhodne Slovenije brez območja Mestne občine Ljubljana). Stanje zraka na določenem območju se določa po kriterijih Uredbe o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02, 18/03) in Uredbe o benzenu in ogljikovem monoksidu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02).

Tabela 45: Raven onesnaženosti zraka za posamezna onesnaževala na območju SI 3 v letu 2006

Oznaka območja	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	CO	O ₃	Benzen	Pb
SI 3	5	5	4	5	1	N	5

Opomba:

- oznaka 1 za preseženo mejno vrednost ali vsoto mejne vrednosti in dopustnega odstopanja oziroma ciljno vrednost, če gre za ozon,
- oznaka 2 za koncentracijo med mejno vrednostjo in dopustnim odstopanjem,
- oznaka 3 za koncentracijo med zgornjim pragom za ocenjevanje in mejno vrednostjo,
- oznaka 4 med spodnjim in zgornjim pragom ocenjevanja in
- oznaka 5 pod spodnjim pragom ocenjevanja.

V letu 2006 je bila presežena mejna vrednost koncentracij ozona in delcev v večjem delu Slovenije. Koncentracije žveplovega dioksida so presegle mejne vrednosti le še okrog termoelektrarne Šoštanj

in na merilnem mestu v Krškem. V Krškem so se koncentracije po zaustavitvi proizvodnje celuloze v tovarni VIPAP avgusta 2006 močno znižale, tako da so bile od tedaj dalje med najnižjimi v Sloveniji. Koncentracije dušikovega dioksida v letu 2006 niso nikjer presegle mejnih vrednosti. Višje so bile na mestnih merilnih mestih (v Mariboru sta bili zabeleženi najvišja urna in povprečna letna koncentracija). Pri svincu in ogljikovem monoksidu so bile koncentracije nizke. Podobno je z benzenom, ki so ga merili le v Ljubljani in Mariboru.

Na kakovost zunanjega zraka v Sloveniji največ vplivajo emisije snovi v zrak v sami državi, delno pa je onesnaženost tudi posledica transporta onesnaženja čez meje. Za pojavljanje povišanih koncentracij snovi v zunanjem zraku so pomembni še drugi dejavniki, kot so klimatske značilnosti, meteorološki pojavi, fizikalno-kemijski procesi pretvorbe snovi v zraku in topografija. V zimskem času so v Sloveniji zaradi razgibanega reliefa značilne temperaturne inverzije. Ob takšni situaciji je onemogočena vertikalna cirkulacija zraka, zato se emitirane snovi ne razpršijo in ne razredčijo, temveč se zadržijo in koncentrirajo v kotlinah, dolinah in nižinah, kjer je tudi poseljenost največja.

Za obravnavano območje, ki ni v državni mreži spremljanja kakovosti zraka, ni natančnih podatkov o stanju zraka. Vsekakor je stanje zraka posledica emisij zaradi cestnega prometa, industrijskih dejavnosti, ogrevanja stanovanjskih, obrtnih in industrijskih objektov na območju občine Grosuplje in širše.

10.3.3.2 Žveplov dioksid (SO₂)

Največja vira emisije žveplovega dioksida v Sloveniji v letu 2006 sta bila termoelektrarni Šoštanj (okrog 8000 ton) in Trbovlje (okrog 450 ton). Emisija SO₂ iz kotlovnice je majhna, saj za gorivo v glavnem ne uporabljajo več premoga ampak lahko kurilno olje, ki ima precej manjšo vsebnost žvepla kot premog in plin. Povprečne letne in zimske koncentracije SO₂ so bile v letu 2006 v vseh večjih mestih pod mejno vrednostjo 20 µg/m³. Razen eneurne koncentracije v Trbovljah, prekoračitev mejne urne in mejne dnevne vrednosti v letu 2006 v mestih ni bilo.

Občina Grosuplje spada na območje z letnimi emisijami od 100 do 500 ton SO₂, kar to območje uvršča med manj do srednje onesnažena območja s tem polutantom v Sloveniji. Na območju občine Grosuplje živi prebivalstvo zgoščeno predvsem v grosupeljski kotlini.

10.3.3.3 Dušikovi oksidi (NO_x)

Največji vir dušikovih oksidov je promet, pa tudi veliki termoenergetski objekti, ki uporabljajo za gorivo premog. Uredba o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS št. 52/02, 18/03) predpisuje za varovanje zdravja dovoljene vrednosti koncentracije za dušikov dioksid in za zaščito vegetacije NO_x.

V izpušnih plinih znaša delež NO med 80 % in 90 %, v zraku pa NO oksidira v NO₂. Stopnja oksidacije dušikovega monoksida, emitiranega iz prometa v višje okside, raste z oddaljenostjo od izvora (koncentracija pa zaradi razredčenja pada). Odvisna je tudi od meteoroloških razmer, predvsem sončnega sevanja in temperature, letnega obdobja in seveda lokacije. Koncentracije dušikovih oksidov na mestnih merilnih mestih, ki so bolj ali manj pod vplivom emisij iz prometa, so bile do desetkrat višje, kot na podeželskih merilnih mestih.

Najvišje urne koncentracije NO₂ so bile v mestih med 100 in 200 µg/m³. Povprečne letne koncentracije NO_x na merilnih mestih, ki so reprezentativna za zaščito vegetacije v ekosistemih, so bile pod spodnjim ocenjevalnim pragom.

Najvišje povprečne mesečne koncentracije so bile skoraj povsod dosežene v zimskih mesecih, ko so pogoji za disperzijo zlasti ob stabilnem vremenu s temperaturnimi inverzijami najslabši in ostane

onesnažen zrak na območju prometnih poti. Tako je letni hod koncentracij dušikovih oksidov večinoma dobro izražen.

Dnevni hod kaže na vpliv prometa, saj so bile koncentracije NO₂ na merilnih mestih v mestih zaradi prevladujočega vpliva emisij iz prometa najvišje v jutranjih in večernih urah, najnižje pa okrog 14. ure, ko je ozračje bolj prevetreno. Zaradi vpliva prometa so precej višje koncentracije izmerjene v delovnih dnevih. Tudi povprečne koncentracije pri različnih smereh vetra za posamezna merilna mesta kažejo višje koncentracije NO₂ pri tistem vetru, ki prinaša onesnažen zrak iz smeri prometnih cest.

Občina Grosuplje po podatkih spada med manj onesnažena območja zaradi emisij NO₂ (pod 500 ton/leto). Koncentracije dušikovih oksidov so zaradi gostega prometa največje v samem mestu Grosuplje in v bližini avtoceste. Glavne prometne povezave v občini so AC Ljubljana - Novo mesto, regionalne povezava Ljubljana - Grosuplje - Ivančna Gorica. Ostale cestne povezave so iz vidika prometne obremenitve manj pomembne. Bolj podrobno je prometna struktura na cestnih odsekih v občini Grosuplje v letu 2006 podana v poglavju 11.Hrup.

Prometne študije kažejo na porast prometa po vseh cestah v državi. V zadnjih desetih letih pa se je izboljšalo tudi izgorevanje v motorjih in kvaliteta pogonskih goriv ter olj. Emisijski faktorji za škodljive snovi iz motornih vozil so se v zadnjih desetih letih precej znižali, tako da povečanje prometa v zadnjih letih ne pomeni neposredno tudi večjega onesnaževanja zraka v primerjavi s preteklostjo.

10.3.3.4 Ogljikov monoksid

Glavni vir emisije ogljikovega monoksida je promet, zato so bile v letu 2006 najvišje koncentracije izmerjene na merilnih mestih, ki so blizu prometnih cest in parkirišč. Po uredbi o benzenu in ogljikovem monoksidu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02) sta za CO predpisana le 8 urna mejna vrednost (10 mg/m³) in 8 urna dopustna vrednost (12 mg/m³) koncentracije. Zrak je bil v letu 2006 z ogljikovim monoksidom malo onesnažen. 8 urna dopustna in mejna vrednost nista bili v letu 2006 preseženi na nobenem merilnem mestu. Najvišje maksimalne dnevne 8 urne koncentracije so dosegle 40 % mejne vrednosti 10 mg/m³. Letni potek je bil izrazit z nižjimi koncentracijami poleti in višjimi pozimi. Močnejše sončno obsevanje poleti ugodno vpliva na mešanje zraka, medtem, ko pozimi ob stabilnem vremenu s temperaturnimi inverzijami ostane onesnažen zrak na območju v bližini prometnih poti. Glavni vpliv prometa na emisije CO se kaže tudi v dnevnem poteku koncentracij, višjih koncentracijah med delavniki in v takih vremenskih pogojih, ko prinaša veter zrak iz smeri prometnih cest.

10.3.3.5 Ozon

Urna opozorilna koncentracija je bila v letu 2006, pogosto presežena (največkrat na Primorskem in v večjih mestih). Mejna vrednost parametra AOT40 in dovoljeno število prekoračitev ciljne 8-urne vrednosti sta bila sicer presežena na skoraj vseh merilnih mestih.

Zaradi emisij iz prometa na merilnih mestih blizu cestišč namreč potekajo reakcije med ozonom in dušikovim monoksidom. Letni hod je zaradi vpliva sončnega obsevanja in temperature zraka na kemijske reakcije, pri katerih se razvija ozon, precej izrazit z višjimi koncentracijami poleti in nižjimi pozimi. Dnevni hod koncentracij na merilnih mestih v nižinskih krajih kaže izrazit maksimum okrog 14. ure, ko ima prevladujoč vpliv sončno obsevanje in najvišje temperature zraka v tem času. Na višje ležečih odprtih legah je ta hod neizrazit. Časovni trend koncentracij ne kaže večjih tendenc v zadnjih letih. Predvsem v mestu Grosuplje in na AC Ljubljana - Novo mesto je promet gost, zato lahko zaključimo, da koncentracije ozona v zraku ne predstavljajo težave.

10.3.3.6 Delci PM₁₀

Uredba o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS št. 52/02, 18/03) predpisuje dovoljene vrednosti koncentracij za varovanje zdravja.

Letni hod koncentracij delcev PM₁₀ z minimumom poleti in maksimumom pozimi je opazen, čeprav poleti pozitiven efekt boljšega mešanja zraka zaradi močnejšega sončnega obsevanja zmanjšuje konvekcija toplega zraka pri tleh, zaradi katere pride poleti v zrak več delcev. Dnevni hod koncentracij kaže višje izmerjene vrednosti podnevi, jutranji in popoldanski maksimum zaradi prometnih konic pa nista izrazita. Večja hitrost vetra sredi dneva namreč povzroči na eni strani boljše mešanje zraka, na drugi strani pa dodaten prenos delcev s tal (resuspenzija) v zrak. Precej višje koncentracije se pojavljajo ob delovnih dnevih kot ob koncu tedna. Tudi koncentracije pri različnih smereh vetra za posamezna merilna mesta kažejo višje koncentracije delcev pri tistem vetru, ki prinaša onesnažen zrak iz smeri prometnih cest. Pri časovnem trendu koncentracij je opazen vpliv prevladujočih daljših vremenskih situacij. Tako so bile koncentracije delcev v letu 2005 nižje kot zelo sušnega leta 2003 in višje kot nadpovprečno »mokrega« leta 2004.

Oskrba s toplotno energijo iz javnega vročevodnega omrežja Grosuplje je zagotovljena na delu naselja Grosuplje, kjer trenutno delujeta še ločena sistema, ki pa se bosta po izgradnji protiležne (biomasa) kotlovnice v gospodarski coni jug združila v enovit energetske objekt. Na tem območju je po Odloku o oskrbi s toploto in splošni pogoji za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja na območju naselja Grosuplje (Ur. l. RS, št. 91/05), po katerem je obvezen priklop na oskrbo iz javnega vročevodnega omrežja.

10.3.4 Emisijski viri in emisije na območju občine Grosuplje

V skladu s Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96, 71/00, 99/01 in 17/03), morajo vsi zavezanci za izvedbo emisijskega monitoringa snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja pripraviti letno poročilo. V spodnji tabeli so navedeni obrati v občini Grosuplje, ki so oddali omenjeno letno poročilo.

Tabela 46: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov

obrat	onesnažilo / letna količina [kg]											
	baker in njegove spojine, izražene kot Cu	kadmij in njegove spojine, izražene kot Cd	kositer in njegove spojine, izražene kot Sn	skupni prah	vsota org. spojine II. nev. sk.	dušikovi oksidi (NO in NO ₂), izraženi kot NO ₂	klor (Cl ₂)	nikelj in njegove spojine, izražene kot Ni	ogljikov monoksid (CO)	žveplovi oksidi (SO ₂ in SO ₃), izraženi kot SO ₂	ogljikov dioksid (CO ₂)	organske spojine, izražene kot skupni organski ogljik (TOC)
Livarstvo Novak, proizvodnja, storitve, trgovina d.o.o.	1,2	0	0	52,9	-	-	-	-	-	-	-	-
Avtotransporti Kastelec Kastelec Lado s.p.	-	-	-	0,8	59,5 1601,3	-	-	-	-	-	-	-
Gabriel As proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o.	-	-	-	-	-	319	88	1,3	13	189,7	-	-
Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o.	-	-	-	-	-	3037	-	-	105,7	211	-	-
Jošt hotel interier d.o.o.	-	-	-	-	-	8226	-	-	1593	100	2371992	194

vir: Agencija RS za okolje, Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov za leto 2007

Iz seznama upravljalcev naprav, ki so zavezanci po Uredbi o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05,

37/07) in/ali Uredbi o mejnih vrednostih emisije halogeniranih hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05, 37/07) je na območju občine Grosuplje evidentiran en obrat, ki je naveden v spodnji tabeli.

Tabela 47: Upravljalci naprav, v katerih se uporabljajo organska topila

naziv zavezanca	naslov naprave	pošta	dejavnost	vrsta postopka	najmanjša letna poraba organskih topil (t)
Motvoz d.d. Grosuplje	Taborska cesta 34	1290 Grosuplje	1.3. - naprave za druge tiskarske dejavnosti	Odločba Nzhos: potrjen načrt zmanjševanja emisij hlapnih organskih spojin s strokovno oceno	15

vir: Agencija RS za okolje, Seznam zavezancev HOS/HHOS, zadnja sprememba 15.06.2009

10.4 Ocena pričakovanih vplivov izvedbe plana na okolje

10.4.1 Grosupeljsko polje

10.4.1.1 Opis dejanskega stanja

Na območju Grosupeljskega polja je koncentracija poselitve, glede na ostale dele občine, največji. Prav tako je na tem delu lociranih večino storitvenih in proizvodnih dejavnosti občine. Velik del stanovanjskih površin, predvsem v naselju Grosuplje, je v večstanovanjskih objektih, medtem ko je za ostala naselja na območju večji del stanovanjskih površin vezan na enodružinske hiše. Za Grosuplje, kot središče občine so značilni tudi poslovni objekti, ponekod vezani na večje obrtne in male proizvodne objekte.

Skozi območje potekajo ključne prometne povezave (AC Ljubljana-Novo mesto, državne ceste), ki območje povezujejo s sosednjimi občinami, regijami in državami, zato je tu največja zgoščenost prometa glede na celotno območje občine.

10.4.1.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

K onesnaževanju zraka bo med gradnjo prispevala predvsem gradbena mehanizacija, ki bo delovala na gradbiščih, transportna vozila, ki bodo odvažala in dovažala material, pri urejanju cestne infrastrukture in parkirišč pa lahko pride do povečanih emisij škodljivih snovi v zrak zaradi asfaltiranja cestnih površin. Prašne emisije z gradbišča bodo največje ob suhem in vetrovnem vremenu. Natančno oceniti, ali bodo mejne imisijske koncentracije za polutante, ki bodo onesnaževali zrak med gradnjo, presežene, je težko. Onesnaževanje zraka med gradnjo bo kratkotrajnega značaja in bo precej povezano z vremenskimi razmerami v času največjih zemeljskih del. Koncentracije prašne usedline so lahko povečane in občasno celo prekoračijo dovoljeno mejno vrednost, kar lahko moteče vpliva na okoliško prebivalstvo.

Novozgrajeni objekti na obravnavanih območjih bodo imeli vpliv na kakovost zraka predvsem zaradi ogrevanja v zimskem času (razen na območjih naselja Grosuplja, kjer je mogoč priklop na vročevodno omrežje), zaradi prometa, potencialno pa tudi zaradi proizvodnje. Ker gre za manjše objekte, ki bodo najverjetneje individualno ogrevani, na območju ne bo velikih kurilnih naprav (z močjo nad 50 MW po Uredbi o emisiji snovi v zrak iz velikih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 46/02) za katere bi bila obvezna presoja vplivov na okolje.

Za energetsko učinkovito obratovanje teh objektov je seveda potrebno slediti Pravilniku o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 42/02, 29/04). Novogradnje je potrebno orientirati na način, ki omogoča najboljšo izrabo sončne energije (naklon in orientacija strehe mora omogočati optimalno izrabo sončne energije glede na vpadni kot sončnih žarkov, predvsem v času ko je toplotna energija potrebna - zimski meseci). Za učinkovitejšo in okolju prijaznejšo rabo energije priporočamo zamenjavo fosilnih goriv z gorivi, ki vsebujejo manj ogljika (zemeljski plin) ali z biomaso (kurjenje biomase velja za CO₂ nevtralno). Povzročitelj obremenitve mora zagotoviti izpuščanje dimnih plinov v okolje samo skozi odvodnik kurilne naprave, pri načrtovanju novih in pri rekonstrukciji srednjih in velikih kurilnih naprav pa mora investitor, oziroma povzročitelj obremenitve, pri izračunu potrebne višine dimnika upoštevati možne vplive na okolje in zdravje ljudi v neposredni bližini kurilne naprave.

Pri morebitnem industrijskem onesnaževanju je potrebno dosledno izvajati monitoring industrijskega onesnaževanja pri tistih onesnaževalcih, ki jih Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS., št. 31/07, 70/08) zavezuje k monitoringu.

Če bodo naprave v novih objektih ustrezale tem zahtevam, ocenjujemo, da bo vpliv teh območij na zrak zanemarljiv.

Za območja gospodarskih con ni podatka o vrsti gospodarske dejavnosti. Zaradi tega ni mogoče ocenjevati vplivov na okolje in onesnaženje zraka. Če se v prihodnje izkaže, da dejavnost še posebej onesnažuje zrak, je potrebna presoja vplivov na okolje. Če ta presoja ni potrebna v skladu z Uredbo o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivom na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06), naj se izvede strokovno oceno vplivov na okolje, kjer se natančno ovrednoti vplive proizvodne dejavnosti na zrak.

Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

10.4.2 Ostala območja občine Grosuplje

Glede na značilnosti območij so v tem poglavju združena območja Škocjansko hribovje, Radensko polje in Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora.

10.4.2.1 Opis dejanskega stanja

Območje predstavlja za razliko od območja Grosupeljskega polja, manj urbanizirano območje, na katerem so pretežno enodružinske stanovanjske hiše, večstanovanjskih objektov je malo. Ogrevanje objektov je predvsem vezano na individualna kurišča. Večjih prometnih povezav na tem območju ni, saj je mreža državnih cest redka. Prevladujejo predvsem lokalne ceste občinskega značaja, po katerih poteka promet lokalnega prebivalstva.

10.4.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na obravnavanih območjih je večinoma predvidena širitev stavbnih zemljišč in gradnje zasebnih stanovanjskih objektov. Pri gradnji in kasneje pri obratovanju objektov zato ni pričakovati večjih vplivov na onesnaženje zraka. Seveda je potrebno upoštevati predpise za energetsko učinkovitejšo obratovanje objektov in uporabo okolju prijaznejših goriv.

K onesnaževanju zraka bo med gradnjo prispevala predvsem gradbena mehanizacija, ki bo delovala na gradbiščih (predvsem na območju gradnje prometnic) in transportna vozila, ki bodo odvažala in dovažala material. Prašne emisije z gradbišča bodo največje ob suhem in vetrovnem vremenu.

Onesnaževanje zraka med gradnjo bo kratkotrajnega značaja in bo precej povezano z vremenskimi razmerami v času največjih zemeljskih del. Koncentracije prašne usedline bodo lahko povečane, kar pa ne bo moteče vplivalo na prebivalstvo. Posegi ne bodo imeli bistvenega neposrednega vpliva na kakovost zraka.

Za energetsko učinkovito obratovanje stanovanjskih objektov je potrebno slediti Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08). Novogradnje je potrebno orientirati na način, ki omogoča najboljšo izrabo sončne energije (naklon in orientacija strehe mora omogočati optimalno izrabo sončne energije glede na vpadni kot sončnih žarkov, predvsem v času ko je toplotna energija potrebna - zimski meseci). Za učinkovitejšo in okolju prijaznejšo rabo energije priporočamo zamenjavo fosilnih goriv z gorivi, ki vsebujejo manj ogljika (zemeljski plin) ali z biomaso (kurjenje biomase velja za CO₂ nevtralno). Če bodo naprave v novih objektih ustrezale tem zahtevam, ocenjujemo, da bo vpliv teh območij na zrak zanemarljiv.

Ocenjujemo, da bo vpliv gradnje, obratovanja in povečanega prometa, povezanega z novimi objekti, na povečanje koncentracij škodljivih snovi v zraku **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

10.5 Omilitveni ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti zraka

V t.i. Energetski zasnovi občine se opredeli obstoječe stanje potreb po energiji, kataster energetskih objektov in naprav ter na podlagi tega opredeljene potrebe po energiji, območja posameznih energetskih oskrb, možnosti izkoriščanja različnih energentov, preverjene možnosti uporabe obnovljivih virov energije in priporočena gradnja energetsko varčnih objektov (t.i.).

Tabela 48: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo zraka

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Gradnja novih objektov lahko poveča neučinkovito porabo energije v stavbah.	Gradnja energetsko učinkovitejših objektov skladno s Pravilnikom o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08).	Z izvajanjem ukrepa se bo zmanjšala poraba energije oz. bo le ta energetsko učinkovita.	Ukrep izvaja občina in lastnik objektov v času priprave projektne dokumentacije za gradnjo. Izvajalec monitoringa je lastnik objektov.
Neustrezna postavitev objektov ter neustrezen naklon strehe onemogočata izrabo sončne energije oz. drugih alternativnih možnosti.	Orientacija novogradenj na način, ki omogoča najboljšo izrabo sončne energije (naklon in orientacija strehe mora omogočati optimalno izrabo sončne energije glede na vpadni kot sončnih žarkov, predvsem v času ko je toplotna energija potrebna - zimski meseci).	Z izvajanjem ukrepa se zmanjša uporaba fosilnih goriv za ogrevanje stavb in sanitarne vode.	Ukrep izvaja občina v času priprave občinskih aktov. Izvajalec monitoringa je občina.

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Prašenje v okolico gradbišča v času intenzivnih gradbenih del.	Močenje zidanih delov objektov ob suhem vremenu. Prašenje bi lahko povečala tudi tovorna vozila ob neprimerni vožnji po neutrjenih poteh gradbišča, zato naj se vozila po gradbišču premikajo počasi in skladno z določili ureditve gradbišča. Vozilom naj se na prehodu z gradbišča na asfaltno podlago z vodo očisti pnevmatike, da ne bo prihajalo do raznosa zemljin na cesto, kjer se po osušitvi praši. V času gradnje je območja večjih posegov potrebno sprotno kultivirati in s tem preprečevati tudi prašenje.	V primeru suhega vremena bo tako preprečen raznos snovi v okolico. Preprečilo se bo tudi raznašanje materialov na ceste in okoliška naselja.	Ukrep je dolžan izvajati izvajalec del med gradnjo.
Obremenjevanje naselij z izpušnimi plini iz povečanega, predvsem tovornega prometa.	Med izgradnjo objektov na območju sprememb rabe prostora je potrebno čim večji del tovornega prometa preusmeriti tako, da ne bo obremenjeval bližnjih naselij v okolici.	Promet mimo naselja bo močno zmanjšal škodljive vplive onesnaževal na prebivalce. Z razdaljo od ceste škodljiv vpliv snovi v izpušnih plinih iz prometa hitro pada.	Ukrep je dolžan izvajati izvajalec del med gradnjo.
Emisije snovi v zrak zaradi ogrevanja objektov v zimskem času.	Učinkovita raba energije in zamenjava fosilnih goriv z gorivi, ki vsebujejo manj ogljika (zemeljski plin ali biomasa, katere kurjenje velja za CO₂ nevtraln). Dosledno izvajanje monitoringa industrijskega onesnaževanja pri tistih onesnaževalcih, ki jih Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 73/94, 68/96, 109/01) zavezuje k monitoringu. Pri napravah, ki brez čistilnih naprav odpadnih plinov čezmerno onesnažujejo zrak, mora povzročitelj obremenitve zagotoviti njihovo vgradnjo in obratovanje, če čezmernega onesnaževanja ni mogoče preprečiti z drugimi ukrepi. Povzročitelj obremenitve mora zagotoviti izpuščanje dimnih plinov v okolje samo skozi odvodnik kurilne naprave. Pri načrtovanju in obratovanju naprav mora investitor oziroma povzročitelj obremenitve izvajati naslednje ukrepe za zmanjševanje emisije: • tesnjenje delov naprav, zajemanje odpadnih plinov na izvoru, zapiranje krožnih tokov, reciklažo snovi in rekuperacijo toplote, recirkulacijo odpadnega zraka in druge ukrepe za zmanjšanje količine odpadnih plinov, • popolnejšo izrabo surovin in energije in druge ukrepe za optimiranje proizvodnih procesov, • optimiranje obratovalnih stanj zagona, spremembe zmogljivosti in zaustavljanja ter drugih izjemnih pogonskih stanj, • preprečevanje povečanja emisije zaradi kopičenja izpuščenih snovi v krožnem procesu, če gre za nevarne anorganske prašnate snovi ali rakotvorne snovi, ki vsebuje svinec	Ukrepi prispevajo k zmanjšanju emisij v zrak ne samo na lokalnem nivoju, temveč tudi širše.	Za izvedbo ukrepov so neposredno zadolženi investitorji oz. povzročitelji obremenitve. Nekatere ukrepe je potrebno izvesti, še prej pa načrtovati, med samo gradnjo. Ukrepe, ki so povezani z onesnaževanjem zraka po vzpostavitvi dejavnosti pa je potrebno upoštevati med obratovanjem ali pa že ob načrtovanjem tehnološke izvedbe in samega tehnološkega procesa.

10.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Smernice, ki bi se neposredno nanašale na okoljski element zrak, niso bile izdane. Pri obravnavi problematike onesnaženosti zraka so bili v okoljskem poročilu upoštevani vsi razpoložljivi dokumenti, iz katerih izhajajo tudi ocene sprejemljivosti izvedbe plana na okoljsko sestavino zrak. Pri tem okoljsko poročilo v največ primerih upošteva strokovne podlage ter dokumente Ministrstva za okolje in prostor oziroma njegovega organa v sestavi, to je Agencija RS za okolje. Pri podajanju ocena so bili prav tako upoštevani vsi veljavni predpisi, ki se neposredno ali posredno nanašajo na

okoljsko sestavino zrak. Smernice Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. navajajo, da je na območju občine Grosuplje predviden plinovod iz Ljubljane mimo Šmarja do Grosuplja ter vročevod na območju naselja Grosuplje. Predvsem je potrebno na ravni občine opredeliti potrebe po energiji, možnosti izkoriščanja različnih energentov, preveriti možnosti uporabe obnovljivih virov energije in zavzemati se za gradnjo energetske varčnih objektov ter opredeliti posamezna območja energetske oskrbe.

Ukrepev za zmanjšanje emisij v zrak zaradi prometa osnutek odloka ne predvideva, pač pa načrtuje spodbujanje sistemskega vira ogrevanja (zgrajeno toplovodno omrežje, zgrajeno plinovodno omrežje) in postopni prehod na način ogrevanja obstoječih stavb z ekološko sprejemljivimi gorivi s čimer bi plan bistveno pripomogel k zmanjšanju emisij v ozračje zaradi ogrevanja.

10.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenega območja omogoča ureditev daljinskega ogrevalnega sistema in s tem manjše onesnaževanje, kot bi bilo sicer z individualnimi kurišči. Sama lokacija širitve stanovanjske dejavnosti bi morala biti umeščena v prostor tako, da bi omogočala čim boljšo izrabo sončne energije (ravnina oz. južne ekspozicije), kot alternativnega vira energije.

Prav tako z OPN ni predvidenih večjih novih industrijskih območij, ki bi lahko odločilno prispevale k poslabšanju kakovosti zraka v občini. Iz tega razloga zaključimo, da je predlog plana za okoljsko sestavino zrak skladen z okoljskimi cilji.

V občini je prisotna velika gozdnatost, kar nudi dobre pogoje za uporabo lesne biomase pri ogrevanju posameznih javnih objektov, delov naselij ali skupine posameznih individualnih objektov z biomaso.

10.8 Monitoring

<i>MONITORING OZ. KAZALCI</i>	<i>TRENTNO STANJE</i>
Poročilo o PLDP* na javnih cestah ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsakoletno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: Direkcija RS za ceste	sedanje stanje je navedeno v tabeli 50.
Poročilo o spremljanju kakovosti zraka na širšem območju oz. poročilo po postavitvi začasne merilne postaje za spremljanje kakovosti zraka ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsako leto ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: Agencija RS za okolje (ARSO) oz. v primeru dopolnilne avtomatske merilne mreže pooblaščen organizacije, ki so strokovno usposobljene	podatki o kakovosti zraka ne obstajajo
Poročilo o uporabi obnovljivih virov ogrevanja in uporabi daljinskega ogrevanja z naslednjimi kazalniki stanja: delež prebivalcev priključenih na daljinsko ogrevanje število objektov, ki uporabljajo obnovljive vire ogrevanja uporabljeni viri ogrevanja ◆ časovni interval spremljanja stanja: 1 x letno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. na podlagi pooblastila druge pooblaščen organizacije, ki so strokovno usposobljene	plinovodna infrastruktura je v izgradnji ni podatka o obnovljivih virih (predlog)

*PLDP – povprečni letni dnevni promet

10.9 Viri

- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Kakovosti zraka v Sloveniji v letu 2007, ARSO, 2008.
- Predhodna ocena onesnaženost zraka z SO₂, NO₂, delci, svincem, CO in benzenom v Sloveniji,

ARSO 2003

- Poročilo o stanju okolja 2002, MOP-ARSO, 2002
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005 – 2012 (ReNPVO), Ur. l. RS št. 2/06
- Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2006, ARSO junij 2007

11. HRUP

11.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja - uradno prečiščeno besedilo /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08)
- Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju ((Ur. l. RS, št. 121/04)
- Pravilnik o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 105/08)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Ur. l. RS, št. 106/02, 50/05, 49/06)
- Pravilnik o zvočni zaščiti stavb (Ur. l. RS, št. 14/99)

11.2 Metodologija dela

11.2.1 Izhodišča in okoljski cilji

Okoljski cilji izhajajo iz mednarodnih in državnih programskih dokumentov s področja varovanja območij in objektov pred hrupom ter veljavnih predpisov. Splošni okoljski cilji za hrup so:

- varstvo naravnega in življenjskega okolja pred hrupom,
- zmanjševanje onesnaževanja okolja s hrupom,
- smiselno umeščanje dejavnosti v prostor glede na obstoječo raven hrupa v okolju in glede na območja stopnje varstva pred hrupom

Pri določitvi okoljskih ciljev plana je bila upoštevana obstoječa raven hrupa v občini Grosuplje. V tabeli 49 so navedeni okoljski cilji plana, ki so neposredno povezani z obstoječim stanjem v občini Grosuplje in predvidenimi posegi.

Tabela 49: Okoljski cilji, stanje in kazalci plana za hrup

CILJI	KAZALCI	STANJE
Ohranjanje ali zmanjšanje ravni hrupa pod mejnimi oziroma kritičnimi vrednostmi predpisanimi za posamezna območja varstva pred hrupom.	Vrednosti kazalcev hrupa v okolju.	Hrup je predvsem posledica cestnega prometa. Na raven hrupa vplivajo tudi železniški promet, proizvodno-obrtne dejavnosti, gostinsko - zabaviščna dejavnost, kmetijska mehanizacija, v času gradbenih del pa tudi gradbena mehanizacija.
Smiselno umeščanje dejavnosti v prostor glede na območja stopnje varstva pred hrupom.		

11.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje

Raven hrupa na območju občine je v začetku ocenjena za obstoječe stanje, v nadaljevanju pa je ocenjena dodatna raven hrupa, ki ga bodo povzročili predvideni posegi. Pri tem je bil poudarek na posegih v prostor, ki predstavljajo nov vir hrupa in lahko bistveno vplivajo na obstoječo raven hrupa v okolju. Za posamezne posege v sklopu OPN občine Grosuplje še niso znane vse značilnosti, pomembne za določitev ravni hrupa v okolju, zato smo pri določitvi vplivov upoštevali trenutno dosegljive podatke in značilnosti načrtovanih posegov v času gradnje in predvsem obratovanja.

Oceno obstoječe ravni hrupa v okolju in predvidene ravni hrupa zaradi načrtovanih posegov smo naredili skladno z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08) po začasnih metodah ocenjevanja kazalcev hrupa NMPB-Routes-96 in standardu XP S31-133 (hrup zaradi obratovanja cest), nizozemski metodi RMR (hrup zaradi obratovanja železniških prog) ter standardu SIST ISO 9613-2 (hrup zaradi obratovanja naprav in obratov). Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na raven hrupa je podan v spodnji tabeli 50.

Tabela 50: Ocenjevalna lestvica vplivov na raven hrupa v okolju

OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Ocenjena raven hrupa na posameznih območjih varstva pred hrupom bo pod mejnimi oz. kritičnimi vrednostmi. Načrtovan poseg na raven hrupa v okolju ne bo imel pomembnega vpliva ali pa se bo raven hrupa v okolja zmanjšala in s tem stanje okolja izboljšalo.
B - nebitven vpliv	Ocenjena raven hrupa na posameznih območjih varstva pred hrupom bo pod mejnimi oz. kritičnimi vrednostmi. Načrtovan poseg bo raven hrupa v okolju sicer povečal, vendar nebitveno.
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Ocenjena raven hrupa na posameznih območjih varstva pred hrupom bi bila v osnovi lahko nad mejnimi oz. kritičnimi vrednostmi. Z izvedbo protihrupnih ukrepov bo mogoče raven hrupa učinkovito znižati pod zakonsko določene mejne oz. kritične vrednosti. Načrtovan poseg je ob izvedbi učinkovitih omilitvenih ukrepov sprejemljiv.
D - bistven vpliv	Ocenjena raven hrupa na posameznih območjih varstva pred hrupom bo predvideno nad mejnimi oz. kritičnimi vrednostmi. Ravni hrupa ne bo možno učinkovito znižati pod zakonsko določene mejne oz. kritične vrednosti tudi z izvedbo protihrupnih ukrepov. Načrtovan poseg bo bistveno vplival na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju in zato ni sprejemljiv.
E - uničujoč vpliv	Ocenjena raven hrupa na posameznih območjih varstva pred hrupom bo močno presegala mejne oz. kritične vrednosti. Preseganja ravni hrupa je pričakovati tudi pri objektih z varovanimi prostori (stanovanjski objekti, šole, vrtci, bolnišnice, itd.). Vpliv na raven hrupa in posledice načrtovanega posega so v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z varstvom naravnega in življenjskega okolja pred hrupom. Poseg je popolnoma nesprejemljiv.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Z razpoložljivimi podatki ni možno oceniti vpliva posega na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju.

11.3 Opredelitev območij varstva pred hrupom in kriterijev za vrednotenje

Mejne vrednosti kazalcev hrupa v naravnem in življenjskem okolju za posamezna območja varstva pred hrupom določa Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08). Stopnje zmanjševanja onesnaževanja okolja s hrupom, ki so določene za posamezne površine glede na občutljivost za škodljive učinke hrupa, so naslednje:

- *I. stopnja varstva pred hrupom* (vse površine, razen nekaterih v Uredbi izvzetih, na mirnem območju na prostem, ki potrebujejo povečano varstvo pred hrupom)
- *II. stopnja varstva pred hrupom* (površine podrobnejše namenske rabe prostora, na katerem ni dopusten noben poseg v okolje, ki je moteč zaradi povzročanja hrupa)
- *III. stopnja varstva pred hrupom* (površine podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi povzročanja hrupa)
- *IV. stopnja varstva pred hrupom* (na površinah podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih ni stavb z varovanimi prostori in na katerih je dopusten poseg v okolje, ki je lahko bolj moteč zaradi povzročanja hrupa)

Viri onesnaževanja okolja s hrupom (viri hrupa), **ki so prisotni tudi na območju občine Grosuplje**, so po navedeni Uredbi med drugimi tudi:

- avtocesta, hitra cesta, glavna cesta I. in II. reda, regionalna cesta I., II. in III. reda in cesta, na kateri letni pretok presega milijon vozil,
- železniška proga
- naprava, katere obratovanje zaradi izvajanja industrijske, obrtne, proizvodne, storitvene in podobnih dejavnosti ali proizvodne dejavnosti v kmetijstvu ali gozdarstvu povzroča v okolju stalen ali občasen hrup (tudi objekt za izkoriščanje ali predelavo mineralnih surovin, objekt za športne ali druge javne prireditve, gostinski ali zabaviščni lokal v nezagrajenem ali neprekritem prostoru, če uporablja zvočne naprave ali je potrebno zanj pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, ne glede na to, da se dejavnost izvaja v zagrajenem in prekritem prostoru stavbe, gradbišče izven zaprtih in prekritih prostorov stavb in zabaviščni objekt),
- obrat, če je na njegovem območju ena ali več naprav, ki so vir hrupa.

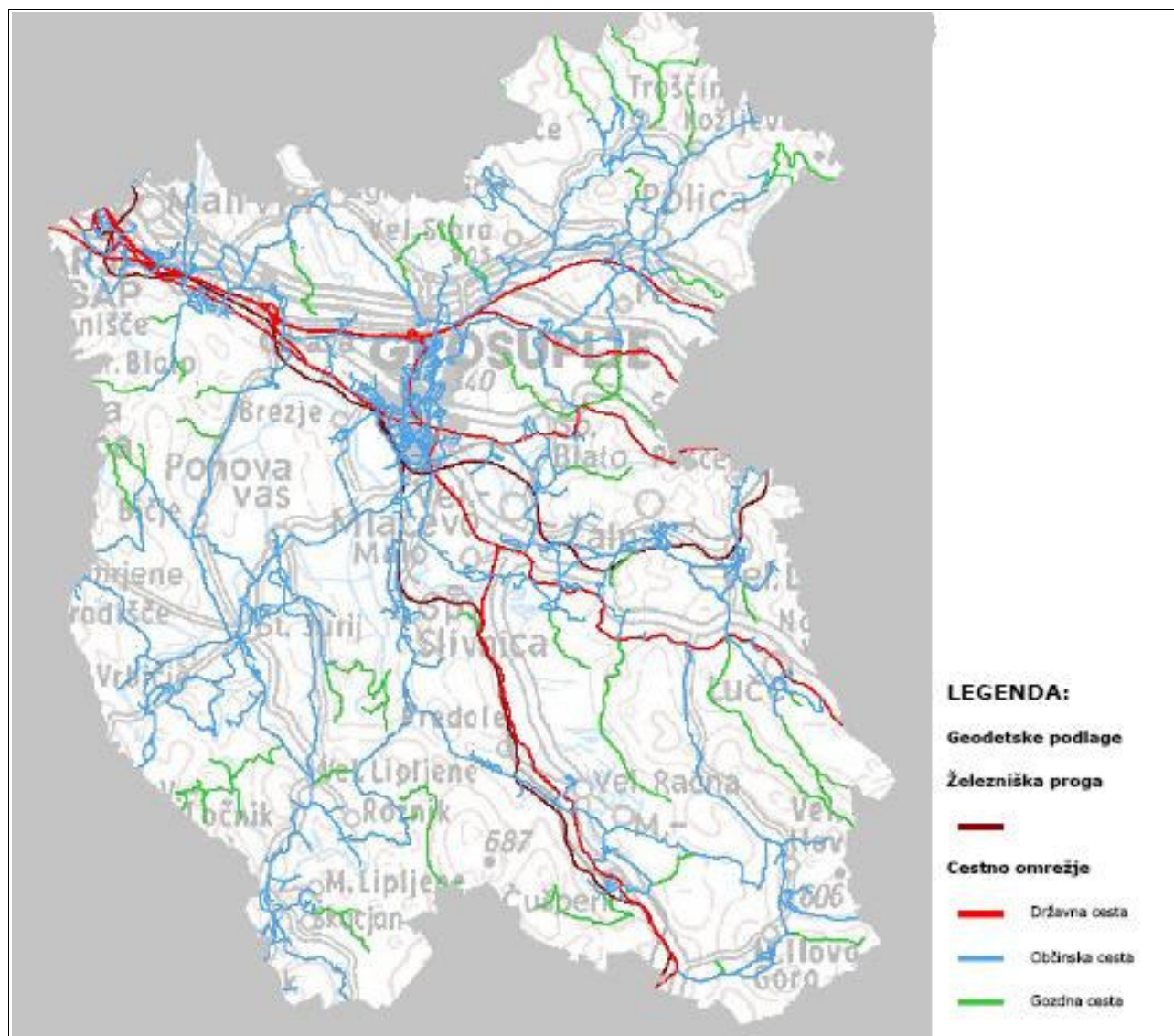
Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08) za posamezna območja varstva pred hrupom določa mejne oziroma kritične vrednosti nočnega $L_{NOČ}$ in kombiniranega L_{DVN} kazalca celotne obremenitve okolja zaradi hrupa, mejne vrednosti dnevnega L_{DAN} , nočnega $L_{NOČ}$, večernega $L_{VEČ}$ in kombiniranega L_{DVN} kazalca hrupa, ki ga povzroča uporaba ceste ali železniške proge in obratovanje večjega letališča, naprava, obrat, letališče, ki ni večje letališče, helikoptersko vzletišče, objekt za pretovor blaga in odprto parkirišče ter mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 , ki ga povzroča obratovanje letališča, helikopterskega vzletišča, objekta za pretovor blaga, naprave in obrata.

11.4 Opis dejanskega stanja

11.4.1 Raven hrupa na območju občine Grosuplje

Na raven hrupa na območju občine Grosuplje vpliva predvsem cestni promet po avtocesti, regionalnih in lokalnih cestah. Vir hrupa predstavlja tudi železniška proga skozi občino. Trasa proge se v občini Grosuplje neposredno približa naselju Šmarje-Sap in na skrajni zahodni in južni strani mestu Grosuplje. Glede na raven poselitve je na teh območjih hrupu železniškega prometa izpostavljenih največ stanovanjskih objektov in ljudi.

Na posameznih območjih na raven hrupa vplivajo tudi proizvodno - obrtne dejavnosti, kmetijska mehanizacija in promet po odsekih cest za posamezna manjša naselja, ki niso ob glavnih prometnicah. Na vrednost kazalcev hrupa na nekaterih območjih v času posameznih gradenj, prenov in drugih gradbenih posegov vpliva tudi uporabljena gradbena mehanizacija. Glavne vire hrupa na območju občine Grosuplje predstavljajo državne in občinske ceste, ki so prikazane na spodnji sliki 16.

Slika 16: Prikaz prometne infrastrukture na območju občine Grosuplje

vir: <http://www.geoprostor.net/piso/ewmap.asp?obcina=GROSUPLJE>

Povprečni letni dnevni promet, struktura in rast prometa na najbolj prometno obremenjenih cestnih odsekih v občini Grosuplje je podana v tabeli 51.

Tabela 51: Povprečni letni dnevni promet PLDP, struktura in rast prometa na najbolj prometno obremenjenih cestnih odsekih v občini Grosuplje

Prometni odsek	Vsa vozila (PLDP)	M	OV	A	LT	ST	TT	TP	V	Rast skupaj 07 - 08	Rast tovorna 07 - 08
AC A2 - Malence - Šmarje Sap	47.654	95	40.714	258	3.222	544	606	915	1.300	3,33%	10,38%
AC A2 - Šmarje Sap - Cikava	49.856	92	42.159	279	3.801	554	715	926	1.330	3,16%	-
R3 646 - Cikava - Grosuplje	11.852	42	10.376	69	849	131	185	119	81	-	-
R3 647 - Grosuplje - Mlačevo	6.659	51	5.914	37	401	196	22	19	19	3,78%	-

Vir: Promet 2008, DRSC d.d.

Legenda: PLDP - povprečni letni dnevni promet, M – motorji, OV – osebna vozila, A – avtobusi, LT – lahka tovorna vozila <3 ton, ST – srednja tovorna vozila 3-7 ton, TT – težka tovorna vozila >7 ton, TP – tovorna vozila s priklopniki, V - vlačilci

V strnjem naselju v mestu Grosuplje živi največ ljudi, ki so zaradi zgoščenega prometa v mestu hrupu najbolj izpostavljeni. Promet in z njim povezan hrup predstavlja težavo predvsem v dnevnem času, saj je ta promet predvsem posledica vseh obrtnih, proizvodnih, storitvenih in drugih dejavnosti v gospodarsko razvitem mestu ter posledica dnevnih migracij številnih prebivalcev na delo (predvsem v Ljubljano).

Oceno ravni hrupa zaradi cestnega prometa smo naredili za odsek regionalne ceste R3/646 Cikava-Grosuplje, ki vodi v center mesta Grosuplje in je prometno zelo obremenjen. Ocena ravni hrupa je bila narejena s pomočjo računalniškega modela (programsko orodje IMMI 6.3, proizvajalec Woelfel) za izračun ravni hrupa, ki skladno z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08), pri izračunu uporablja metodo francoskega standarda XP S31-133 in francosko metodo ocenjevanja "NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTU-CSTB)", navedena v "Arrzte du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routieres, Journal Officiel du 10 mai 1995, 6. člen".

Iz razpoložljivih podatkov je znašal povprečni letni dnevni promet PLDP na odseku regionalne ceste R3/646 Cikava-Grosuplje v letu 2008 (Promet 2008, DRSC d.d.) 11.852 vozil. Natančna porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na odseku po časovnih obdobjih dneva (6h-18h), večera (18h-22h) in noči (22h-6h) je podana v spodnji tabeli 52.

Tabela 52: Porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na cestnem odseku R3/646 Cikava-Grosuplje v letu 2008 po časovnih obdobjih dneva, večera in noči

PLDP - tov. vozila	516			PLDP - os. vozila	11.336		
	6h-18h	18h-22h	22h-6h		6h-18h	18h-22h	22h-6h
delež	0,844	0,058	0,098	delež	0,764	0,166	0,070
št. vozil	435	30	51	št. vozil	8.665	1.880	791
št. vozil/h	36,27	7,49	6,35	št. vozil/h	722,09	469,92	98,90

Vir: Promet 2008, DRSC d.d.

Z modelskim izračunom je bilo ocenjeno v kakšnem pasu od sredine oz. roba cestišča prihaja do preseganja mejnih vrednosti dnevnega L_{DAN} , nočnega $L_{NOČ}$, večernega $L_{VEČ}$ in kombiniranega L_{DVN} kazalca hrupa zaradi prometa po obravnavanem odseku in sicer za območje III. stopnje varstva pred hrupom. Rezultati so podani v tabeli 53.

Tabela 53: Preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa po cestnem odseku R3/646 Cikava-Grosuplje v letu 2008 za območje III. stopnje varstva pred hrupom

	L_{DAN}	$L_{VEČ}$	$L_{NOČ}$	L_{DVN}
Mejna vrednost (III. stopnja varstva pred hrupom) - [dB(A)]	65	60	55	65
Preseganje mejne ravni (od sredine cestišča) - [m]	20	27	28	24
Preseganje mejne ravni (od roba 4m cestišča s pločnikom) - [m]	16	23	24	20

Opomba: pri izračunu je upoštevana hitrost vseh vozil 50 km/h, tekoč stalni prometni tok, horizontalno vozišče, hrupno nevtralna površina vozišča (gladki asfalt)

Ocena ravni hrupa pokaže, da je mejna vrednost kombiniranega kazalca hrupa L_{DVN} za III. območje varstva pred hrupom (65 dB(A)) na obravnavanem cestnem odseku presežena približno v 20 m pasu od roba pločnikov. Mejna vrednost nočnega kazalca hrupa $L_{NOČ}$ za III. območje varstva pred hrupom (55 dB(A)) je presežena v pasu približno 24 metrov od roba pločnikov.

V izračunu ravni hrupa prometa ni upoštevan padec ravni hrupa zaradi ovir (objektov), saj je izračun narejen za prosto širjenje. V kolikor so v tem pasu kakšni objekti oziroma druge večje ovire je mejna vrednost presežena le v pasu do objektov, na območju za objekti pa se raven hrupa bistveno zmanjša.

Stanovanjski objekti ob obravnavanem cestnem odseku proti centru Grosuplja se nahajajo tudi bližje kot 24 metrov od roba ceste, zato lahko trdimo, da je ob najbolj izpostavljenih stanovanjskih objektih raven hrupa zaradi uporabe ceste presežena, za njimi pa raven hrupa hitro pade in je pod dovoljenimi mejnimi vrednostmi. Obstoječ promet v mestu Grosuplje predstavlja težavo in s hrupom prekomerno obremenjuje najbolj izpostavljene objekte, kar je značilno tudi za ostala, bolj prometna mesta v državi. V mestu Grosuplje je predvidena izgradnja obvoznice (opredeljena le na strateškem delu OPN) okoli mesta, ki bo bistveno razbremenila prometne tokove v samem centru in večino tranzitnega prometa umaknila izven samega centra mesta. S tem se bo v centru zmanjšala tudi raven hrupa zaradi prometa, ob izgradnji obvoznice (nov vir hrupa) pa bo izdelana natančnejša hrupna študija, v kateri bodo predvideni aktivni in pasivni protihrupni ukrepi za zaščito izpostavljenih območij in stanovanjskih objektov.

Enak izračun je bil v nadaljevanju narejen tudi za cestni odsek **R3/647-Grosuplje-Mlačevo (PLDP 6.659 vozil)**. Porazdelitev prometa in preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa po cestnem odseku v letu 2008 za območje III. stopnje varstva pred hrupom so podani v tabelah 54 in 55.

Tabela 54: Porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na cestnem odseku R3/647-Grosuplje-Mlačevo v letu 2008 po časovnih obdobjih dneva, večera in noči

PLDP - tov. vozila	257			PLDP - os. vozila	6.402		
	6h-18h	18h-22h	22h-6h		6h-18h	18h-22h	22h-6h
delež	0,875	0,068	0,057	delež	0,746	0,177	0,078
št. vozil	225	17	15	št. vozil	4.774	1.130	498
št. vozil/h	18,75	4,34	1,83	št. vozil/h	397,85	282,51	62,21

Tabela 55: Preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa po cestnem odseku R3/647-Grosuplje-Mlačevo v letu 2008 za območje III. stopnje varstva pred hrupom

	L_{DAN}	$L_{VEČ}$	$L_{NOČ}$	L_{DVN}
Mejna vrednost (III. stopnja varstva pred hrupom) - [dB(A)]	65	60	55	65
Preseganje mejne ravni (od sredine cestišča) - [m]	11	17	15	14
Preseganje mejne ravni (od roba 3m cestišča) - [m]	8	14	12	11

Opomba: pri izračunu je upoštevana hitrost vseh vozil na odseku v naselju 50 km/h, tekoč stalni prometni tok, horizontalno vozišče, hrupno nevtralna površina vozišča (gladki asfalt)

Ocena ravni hrupa pokaže, da je mejna vrednost kombiniranega kazalca hrupa $L_{D\text{VN}}$ za III. območje varstva pred hrupom (65 dB(A)) na obravnavanem cestnem odseku presežena približno v 11 m pasu od roba cestišča. Mejna vrednost nočnega kazalca hrupa $L_{\text{NOČ}}$ za III. območje varstva pred hrupom (55 dB(A)) je presežena v pasu približno 12 metrskem pasu od roba cestišča.

Za ceste, ki imajo še manjši povprečni letni dnevni promet (npr. PLDP manjši od 3.000) je mejna vrednost kazalcev hrupa zaradi uporabe ceste za običajno porazdelitev prometa presežena le še v pasu ob cesti, v katerem se stanovanjski objekti ne nahajajo. Ob teh cestah hrup ne predstavlja težave in je pod dovoljenimi mejnimi vrednostmi.

Prometna obremenitev avtocestnih odsekov je bistveno večja (PLDP 47.654 - 49.856), vendar je avtocesta na odsekih ob izpostavljenih stanovanjskih objektih ustrezno protihrupno zaščiten. Protihrupna zaščita je bila ob izvedbi projektirana na predviden promet čez 20 let zato sklepamo, da je raven hrupa zaradi prometa ob izpostavljenih stanovanjskih objektih pod predpisanimi mejnimi vrednostmi.

Zaključimo lahko, da so mejne ravni hrupa zaradi prometa presežene predvsem v mestu Grosuplje. Težavo predstavlja gost promet v centru mesta.

Vir hrupa predstavljajo tudi industrijski, obrtni in drugi proizvodni objekti ter naprave v kmetijstvu in gozdarstvu, storitvene dejavnosti (gostilne, hoteli, itd.). V občini je organiziranih sedem obrtno - podjetniških in industrijskih con: v Brezju, Rožni dolini, pri Gasilskem centru, pri čistilni napravi, gospodarska cona, obrtna cona Evrotrans in Turistično oskrbovalni center.

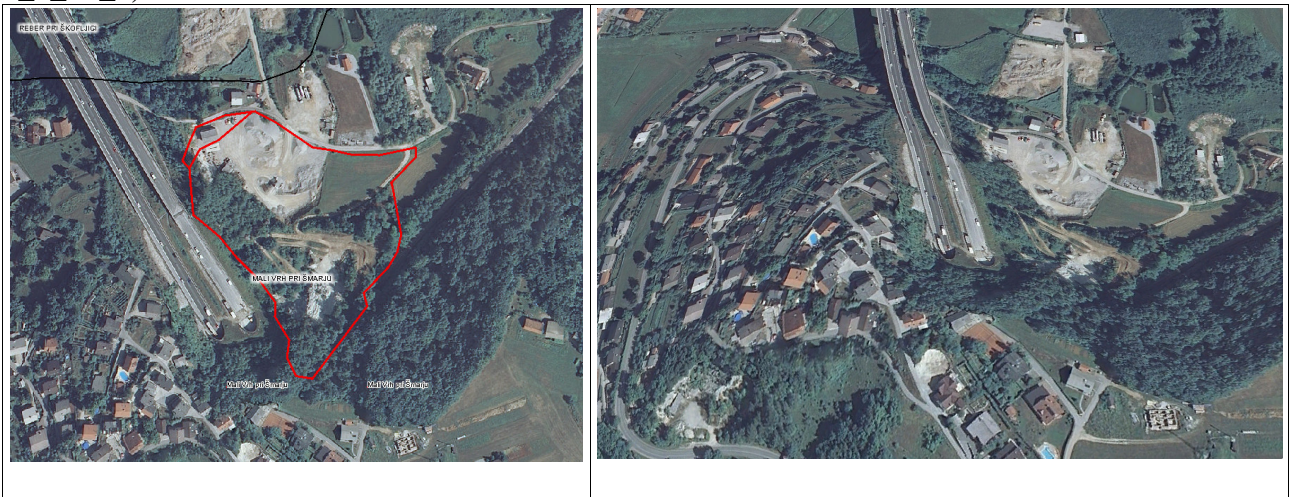
11.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Širitev poselitvenih območij ne bo predstavljala novega vira hrupa. Na obravnavanih območjih bo povečana raven hrupa prisotna le v času urejanja območja in gradnje objektov (uporaba gradbene mehanizacije). Po ureditvi območij bodo hrup povzročala le osebna vozila stanujočih na teh območjih, kar pa ne predstavlja pomembnega vira hrupa. S širitvijo poselitvenih območij v občini se raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ne bo bistveno spremenila.

V mestu Grosuplje se predvideva popolnitev praznih prostorov s stanovanjsko gradnjo in obnova mestnega jedra. Na vzhodnem robu mesta so predvidene stanovanjske površine na trenutnih kmetijskih zemljiščih. Ostalih sprememb rabe na območju naselja Grosuplje ni predvidenih, v primeru novih površin za centralne dejavnosti pa gre predvsem za prekvalifikacijo iz dosedanjih mešanih območij na katerih so že vzpostavljene nekatere proizvodne in storitvene dejavnosti in zato ne gre za novo poseganje v prostor. Enako velja za novo območje proizvodnih dejavnosti na severu mesta Grosuplje tik ob avtocesti. Gre za obstoječo območje turistično-oskrbovalnega centra v katerem so že vzpostavljene servisne, prodajne, vzdrževalne, poslovne, storitvene, skladiščne, proizvodne in nekatere druge dejavnosti. Z občinskim prostorskim načrtom se to območje obstoječim dejavnostim ustrezno prekvalificira iz območja mešanih dejavnosti v območje industrijske dejavnosti in zato posledično ne gre za umeščanje novih virov hrupa. Za obravnavano območje je bila izvedena tudi celovita presoja vplivov na okolje (Okoljsko poročilo za spremembe in dopolnitve zazidalnega načrta turistično-oskrbovalni center (TOC III) Grosuplje, OIKOS d.o.o., oktober 2006).

V naselju Mali Vrh pri Šmarju (poseg 1_1_IG_1) je predvidena ureditev območja obstoječega nelegalnega peskokopa. Območje se bo podrobneje urejalo z OPPN Šmarje Sap_Pod AC. Območje se nahaja na V strani avtoceste iz Ljubljane proti Novemu Mestu na strmem pobočju. Tik ob kamnolomu prebija avtocesta in železnica hrib s predoroma. Območje je od stanovanjskih objektov v naselju Mali Vrh pri Šmarju fizično ločeno (hrib, avtocesta s protihrupno zaščito). OPN za območje predvideva ureditev vznožja hriba devastiranega ob gradnji AC, sanira se brežine in odvodnjavanje. Po sanaciji peskokopa se dopušča ureditev parkirišča za tovorna vozila in deponije okolju nenevarnih gradbenih materialov. Dopustna je gradnja objektov namenjeni gospodarski dejavnosti z ureditvijo parkirnih in zelenih površin. Sam teren preprečuje širjenje zvoka v smeri najbolj izpostavljenih objektov. Nova dejavnost s stališča ravni hrupa v okolici, v primerjavi z obratovanjem kamnoloma, ne bo poslabšala ali pa bo stanje izboljšala. Upravljalci virov hrupa na območju so zavezanci za obratovalni monitoring hrupa. V primeru, da bo raven hrupa zaradi novih dejavnosti ali skupna raven hrupa na območju (zaradi neposredne bližine avtoceste) pri izpostavljenih stanovanjskih objektih presegala mejne oz. kritične vrednosti, obratovanje dejavnosti ne bo možno brez upoštevanja nekaterih omilitvenih ukrepov. Te ukrepe se natančneje določi v postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za vir hrupa (če bo izdaja okoljevarstvenega dovoljenja sploh potrebna!). Situacija je prikazana na spodnjih dveh slikah.

Slika 17: Območje obstoječega nelegalnega peskokopa v naselju Mali Vrh pri Šmarju (poseg 1_1_IG_1)

Slika 18: Širitev proizvodnega območja v naselju Šmarje Sap (poseg 1_3_IG_1)

V naselju Šmarje Sap je predvidena širitev že obstoječega območja proizvodnje (poseg 1_3_IG_1). Območje se nahaja S od avtoceste in je obdano s kmetijskimi površinami. Najbližji stanovanjski objekti so od obstoječega območja oddaljeni 50 m proti J. Predvidena je manjša širitev območja v neposeljeni smeri proti SZ. Glede na obstoječe stanje (proizvodnja poteka v zaprtih proizvodnih prostorih) in odmaknjenosti območja od strnjene poselitve ocenjujemo, da je poseg sprejemljiv. Podatki o morebitnem monitoringu hrupa niso dostopni.

Slika 19: Širitev proizvodnega območja obstoječe gospodarske cone Brvace (poseg 2_2_IG_1)

Širitev obstoječe gospodarske cone Brvace v naselju Brvace (poseg 2_2_IG_1) je predvidena proti zahodu. Najbližji stanovanjski objekti v naselju Cikava so proti zahodu oddaljeni več kot 250 metrov. Cona je sicer primerno umeščena in življenjskega okolja s hrupom ne obremenjuje bistveno. SZ od območja je v planu predvidena tudi prekvalifikacija namenske rabe obstoječega proizvodnega območja. V tem primeru ne gre niti za nov poseg v prostor niti niso na območju predvidene nove dejavnosti.

Slika 20: Širitev območja Mizarstva Grosuplje (poseg 2_3_IG_14)

Južno od strnjene naselja Grosuplje je predvidena manjša širitev obstoječih površin za industrijsko dejavnost (območje Mizarstva Grosuplje ob pokopališču, poseg 2_3_IG_14), območje se širi proti jugu, najbližji stanovanjski objekti v tej smeri pa so oddaljeni približno 300 metrov.

Slika 21: Širitev območja obrtne cone Pod Slivniškim hribom ob čistilni napravi (poseg 2_3_IG_13)

Območje obrtne cone Pod Slivniškim hribom ob čistilni napravi se širi v manjši meri (poseg 2_3_IG_13). Na območju so trenutno skladiščne površine, najbližji stanovanjski objekti na Z strani so oddaljeni 150 metrov. Iz slike je razvidno, da gre dejansko za že izveden poseg. Neposredno ob tem območju je s planom predvidena tudi manjša širitev površin čistilne naprave. Glede na velikost površin in relativno odmaknjenost od stanovanjskih objektov ocenjujemo, da posegi ne bodo zaznavno spremenili

ravni hrupa v okolju.

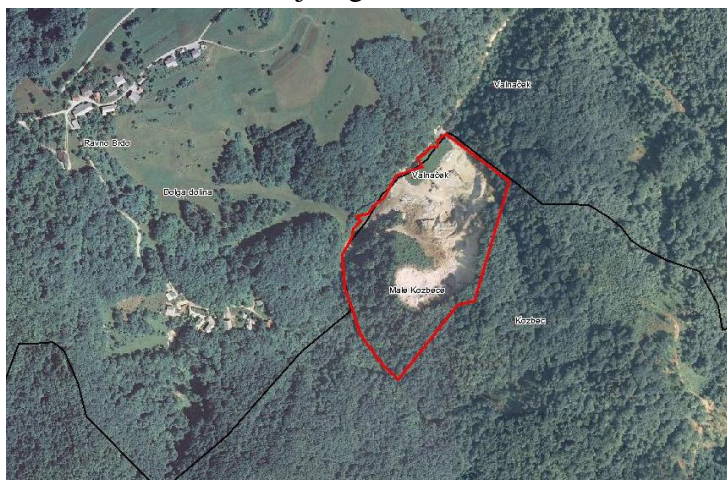
Slika 22: Območje rastlinjakov v montažni izvedbi, naselje V. Mlačevo (poseg 3_4_IK_1)

V enoti 3_4_IK_1 v naselju Veliko Mlačevo se dopušča le gradnja rastlinjakov v montažni izvedbi, enega lesenega kozolca, namakalnega sistema ter prometne, komunalne in energetske infrastrukture. Gradnja drugih objektov je izrecno prepovedana. Iz slike je razvidno, da gre za že izvedene objekte in prekvalifikacijo namenske rabe območja v novem OPN. S stališča varstva pred hrupom poseg ni sporen.

Slika 23: Širitev obstoječega kamnoloma Zg. Duplice

V naselju Zg. Duplice se nahaja obstoječ kamnolom. Z OPN se raba območja ustrezno določi kot območje za pridobivanje mineralnih surovin. V postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje kamnoloma se bo natančneje določilo kako obratovanje kamnoloma s hrupom obremenjuje najbližje stanovanjske objekte. Pred izdajo okoljevarstvenega dovoljenja bo zagotovo potrebno izvesti meritve hrupa. Izdelovalcem okoljskega poročila niso dostopni podatki o morebitnih že izvedenih

meritvah hrupa kamnoloma. V neposredni bližini kamnoloma (sosednje parcele) se nahajajo stanovanjski objekti. V okoljevarstvenem dovoljenju bo natančneje določen režim obratovanja kamnoloma in omilitveni ukrepi za zaščito življenjskega okolja pred hrupom. V širši okolici kamnoloma razen omenjenih ni drugih stanovanjskih objektov, območje je obdano z gozdom in kmetijskimi površinami.

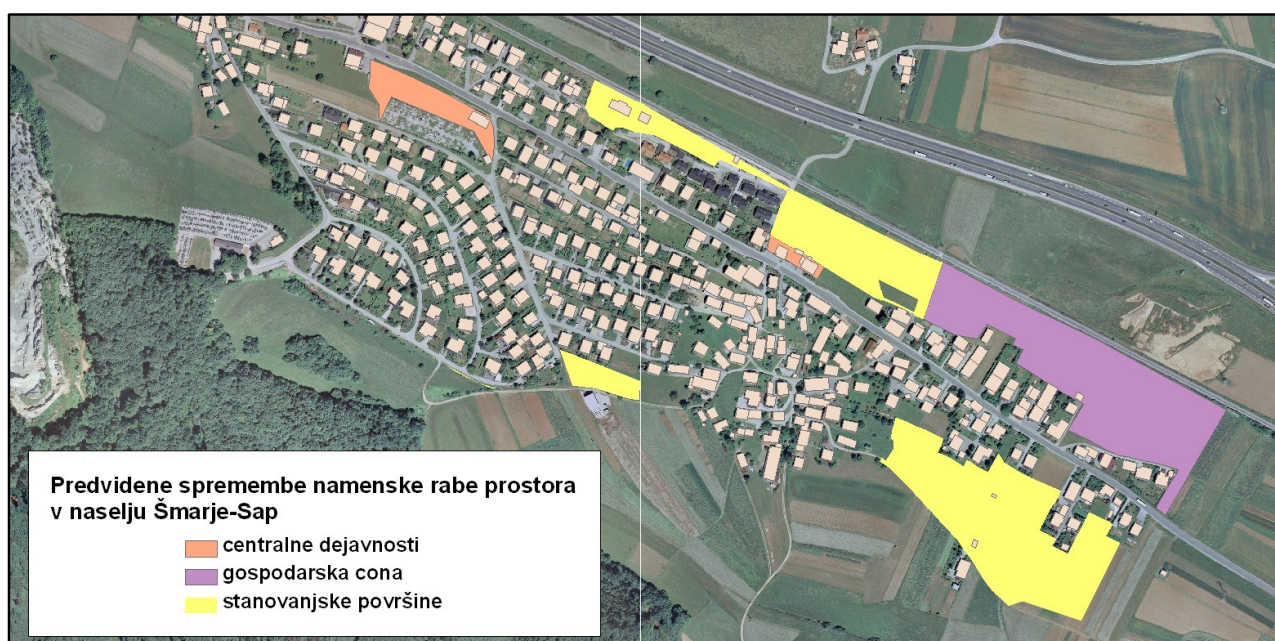
Slika 24: Širitev obstoječega kamnoloma Valnaček v naselju Mali Konec

V naselju Mali Konec na skrajnem severnem delu občine je za kamnolom Valnaček predvidena uskladitev namenske rabe z dejansko obstoječo rabo prostora. Kamnolom je od najbližjih stanovanjskih objektov oddaljen več kot 250 metrov, vmesni prostor pa je poraščen z gozdom. S stališča varstva življenjskega okolja pred hrupom obratovanje tega kamnoloma ni

izrazito problematično, seveda pa bo upravljavec kamnoloma pred izdajo okoljevarstvenega dovoljenja moral izvesti tudi meritve hrupa.

V Špaji Dolini je obstoječe odlagališče odpadkov. Trenutno potekajo postopki za predvideno širitev območja odlagališča, ki bo v prihodnosti morebiti postalo regijsko odlagališče za širše območje dolenjskih občin. Širitev odlagališča in nadaljevanje dejavnosti je povezano z izdajo okoljevarstvenega soglasja in dovoljenja s strani Agencije RS za okolje in Ministrstva za okolje in prostor. Odlagališče je sicer od najbližjih stanovanjskih objektov oddaljeno več kot 650 metrov in z vseh strani obdano z gozdom. Obratovanje odlagališča s hrupom neposredno ne obremenjuje življenjskega okolja in je s tega stališča primerno postavljeno v prostor.

Potencialen konflikt bi lahko pomenilo umeščanje novih stanovanjskih območij v neposredno bližino železniške proge v naselju Šmarje-Sap. V neposredno bližino železniške proge se umešča tudi območje proizvodnih dejavnosti. Predvidene spremembe namenske rabe prostora v naselju Šmarje-Sap so prikazane na spodnji sliki 24.

Slika 25: Predvidene spremembe namenske rabe prostora v naselju Šmarje-Sap

Predvidene spremembe so načrtovane na robovih strnjeneja naselja in predstavljajo smiselno zaključitev naselja in izrabo prostora. S stališča varstva življenjskega okolja pred hrupom posegi na J in Z strani naselja ne predstavljajo težave. Gre namreč za umeščanje stanovanjskih območij na skrajnem JV robu naselja, ki se ne nahajajo neposredno ob regionalni cesti skozi naselje (vir hrupa) in umestitev območja centralnih dejavnosti na Z delu naselja. Območje proizvodnih dejavnosti na SV robu naselja zaključuje naselje in izpolnjuje prostor med stanovanjskim območjem in železnico. Po eni strani predstavlja območje za stanovanjske objekte na J strani bariero za hrup železniškega prometa, po drugi strani pa lahko dejavnosti na samem območju v prostoru predstavljajo nov vir hrupa. Natančneje dejavnosti na območju cone v tem trenutku ni poznana, vendar bo pri umeščanju potrebno upoštevati neposredno bližino stanovanjskih objektov na južni strani območja in po potrebi predvideti ustrezna aktivne in pasivne protihrupne ukrepe. S tem je mišljena predvsem izvedba protihrupnega nasipa na J delu območja (v primeru, da bodo na območju potekale bolj hrupne dejavnosti), ustrezna umestitev parkirnih in manipulacijskih površin

na območju, ustreznost namestitve hladilnih in prezračevalnih naprav (stran od smeri stanovanjskih objektov), uporaba protihrupnih materialov (fasade, okna) na objektih v coni v neposredni bližini stanovanjskega območja. Za navedeno gospodarsko cono (poseg 1_4_IG_1, OPPN Šmarje Sap_gospodarska cona) je s planom predvideno, da se podrobneje ureja z OPPN. V okviru OPPN je potrebno določiti, katere dejavnosti so primerne za to območje. Vsekakor pa je popolnoma neprimerno, da bi na tako območje spustili bistvene vire hrupa. Upravljavec bistvenega vira hrupa na tem območju ne bi mogel zagotavljati ravni hrupa pod mejnimi vrednostmi za III. območje varstva pred hrupom (sosednja stanovanjska območja).

Za območje v neposredni bližini železnice, kjer je predvidena širitev stanovanjskih površin je bil narejen modelski izračun ravni hrupa, ki je predvsem posledica prometa po avtocesti in regionalni cesti skozi naselje ter železniškega prometa. Modelski izračun je bil narejen s programsko opremo IMMI 6.3 proizvajalca Woelfel, ki pri izračunu podpira z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08) predpisane standarde za izračun hrupa cestnega in železniškega prometa.

Podatki o železniškem prometu na obravnavanem odseku železniške proge so bili posredovani s strani Občine Grosuplje in železniške postaje v Grosuplju. Med delavniki znaša dnevno število potniških vlakov na obravnavanem odseku proge 30 in tovornih vlakov 10. Za potniške vlake je bilo upoštevano, da imajo v povprečju 8 vagonov in kolutne zavore ter zavore, ki dosežejo zavorni učinek z zavornjakom, tovorni vlaki pa v povprečju 20 vagonov in zavore, ki dosežejo zavorni učinek z zavornjakom. Število potniških in tovornih vlakov je bilo glede na dobljene podatke podrobneje razdeljeno na obdobje dneva, večera in noči. V sobotah in nedeljah pade potniški in tovorni promet na polovično vrednost, vendar je bila v modelskem izračunu upoštevana večja frekvenca prometa v delovnih dneh od ponedeljka do petka.

Za določitev emisij hrupa iz cestnega prometa po avtocestnem odseku in regionalni cesti skozi naselje Šmarje-Sap so bili upoštevani zadnji podatki o povprečnem dnevnem prometu (PLDP) in natančnejša porazdelitev prometa osebnih in tovornih vozil na odseku po časovnih obdobjih dneva, večera in noči (Promet 2008, DRSC d.d.). V izračunu ravni hrupa je bil upoštevan relief, objekti, že izvedena protihrupna zaščita na avtocestnem odseku, povprečne meteorološke razmere in vegetacija na ožjem območju modelskega izračuna.

Obstoječe stanovanjsko območje spada glede na namensko rabo prostora v III. stopnjo varstva pred hrupom. Mejna vrednost kombiniranega kazalca hrupa L_{DVN} , ki ga povzroča uporaba ceste ali železniške proge za območja III. stopnje varstva pred hrupom znaša 65 dB(A), mejna vrednost nočnega kazalca hrupa $L_{NOČ}$ pa 55 dB(A). Kritična vrednost kombiniranega kazalca hrupa L_{DVN} za **skupno raven hrupa** za območja III. stopnje varstva pred hrupom znaša 69 dB(A), kritična vrednost nočnega kazalca hrupa $L_{NOČ}$ za **skupno raven hrupa** pa 59 dB(A).

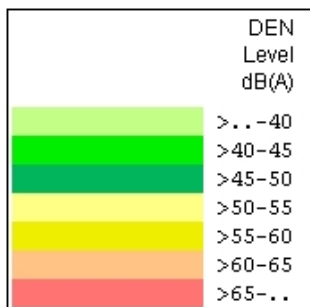
Iz grafik je razvidno, da je skupna raven hrupa cestnega in železniškega prometa (obe cesti in železnica) ob najbolj izpostavljenih obstoječih stanovanjskih objektih (tik ob železniški progi, levi zgornji kot grafike) tik pod ali celo nad mejnimi vrednostmi za ceste in železnice kot vir hrupa. Ob tem je potrebno upoštevati tudi omejeno natančnost modelskega izračuna, vendar vseeno lahko zaključimo, da so ti objekti s hrupom prometa obremenjeni. Kritične vrednosti skupnega hrupa ob teh izpostavljenih stanovanjskih objektih niso presežene. To je predvsem posledica dejstva, da v ožji okolici ni drugih bistvenih virov hrupa, izvedene protihrupne zaščite avtocestnega odseka, poleg tega pa se obstoječi stanovanjski objekti ob železnici ne nahajajo na istem nivoju kot trasa

železnice. Vsi stanovanjski objekti so namreč približno 3 metre pod nivojem železnice, najbolj izpostavljeni stanovanjski objekti pa se nahajajo tik ob vkopu, ki jih dodatno ščiti pred hrupom železniškega prometa. Za temi objekti zaradi odboja in absorpcije raven hrupa hitro pade.

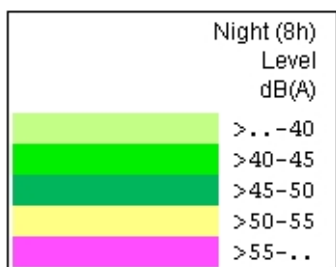
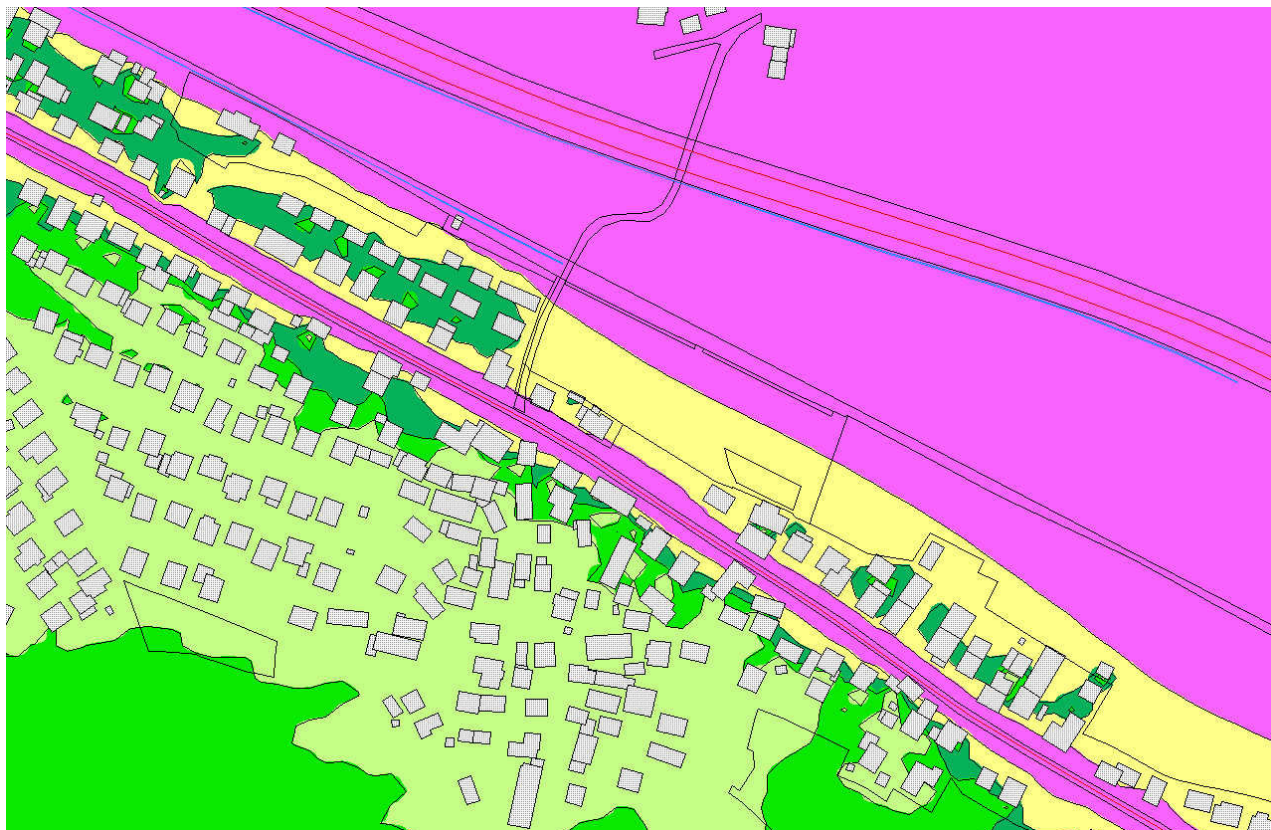
Tudi na območju predvidene širitve stanovanjskih površin so mejne ravni hrupa zaradi prometa presežene približno v 15 – 25 metrskem pasu območja neposredno ob železniški progi. Stanovanjske objekte bi bilo mogoče izvesti le izven tega pasu, še bolj primerna pa bila v tem pasu tudi izvedba primernih aktivnih protihrupnih ukrepov. Možno je, da se stanovanjske objekte izvede v vkopu, nižje od trase železnice, ki bo najbolj izpostavljene objekte ščitil pred prekomernim hrupom. Še bolj primerna bi bila izvedba protihrupnega nasipa v pasu med železnico in parcelami objektov. Na predvidenih stanovanjskih objektih je potrebno izvesti tudi pasivne protihrupne ukrepe, t.j. vgradnja protihrupnih oken na izpostavljeni, severni strani stanovanjskih objektov. V tem primeru bi bila izvedba sprejemljiva. Ta zahteva mora biti izrecno podana v občinskem prostorskem načrtu, pred izdajo gradbenega dovoljenja za posege na tem območju pa je potrebna izdelava natančnejše karte hrupa in določitev potrebnih protihrupnih ukrepov.

Kombinirani in nočni kazalec hrupa zaradi prometa po obeh cestah in železnici sta prikazana na slikah 24 in 25, najbolj izpostavljeni stanovanjski objekti tik ob železnici in območje predvidene širitve stanovanjskih površin pa na slikah 26 in 27.

Slika 26: Kombiniran kazalec hrupa $L_{D\text{VN}}$ zaradi cestnega in železniškega prometa na območju naselja Šmarje-Sap

Slika 27: Nočni kazalec hrupa $L_{Noč}$ zaradi cestnega in železniškega prometa na območju naselja Šmarje-Sap

Slika 28: Obstoječe naselje v neposredni bližini železniške proge (stanovanjski objekti v vkopu)

Slika 29: Območje predvidene širitve stanovanjskih površin

Občina Grosuplje pripravlja vzporedno z novim občinskim prostorskim načrtom tudi karto območij varstva pred hrupom za celotno občino. Posamezna območja varstva pred hrupom bodo določena po parcelnih mejah katastrskega načrta. Posamezna območja varstva pred hrupom bodo v osnovi določena skladno s predvideno podrobnejšo namensko rabo prostora. Območja strožje, II. stopnje varstva pred hrupom bodo določena glede na obstoječo raven hrupa ter obstoječih in predvidenih dejavnosti v posameznih naseljih. Šlo bo za manjša naselja na območju občine, ki so predvsem oddaljena od prometno obremenjenih cest in železnic, v njih pa ni izrazitih virov hrupa. V teh naseljih je obstoječa in predvidena predvsem čista stanovanjska ali počitniška dejavnost, podrobni prostorski akti pa tudi ne dovoljujejo dejavnosti, ki bi okolico lahko hrupno obremenile preko dovoljenih mej. Območja poselitve, določena za II. stopnjo varstva pred hrupom, bodo v potrditev s spremljajočo dokumentacijo poslana na Ministrstvo za okolje in prostor.

Preostale dejavnosti in predvideni posegi ne predstavljajo umestitve novih virov hrupa v prostor. Rekreativna dejavnost je posredno povezana tudi s hrupom zaradi prometa osebnih vozil in izvajanjem športnih aktivnosti. Raven hrupa je seveda nizka, v prid umestitvi rekreacijskih površin v prostor pa govorijo številni drugi pozitivni družbeni dejavniki.

S stališča varstva okolja pred hrupom lahko gradnjo nove obvoznice ocenimo kot pozitivne. Zaradi razbremenitve obstoječega cestnega omrežja in zmanjšanja prometa v naselju Grosuplje bo škodljivim posledicam hrupa v vsakem primeru izpostavljeno bistveno manj ljudi. Na delih, kjer se bo cesta približala stanovanjskim objektom bo potrebna izvedba ustrezne protihrupne zaščite. Natančnejša analiza in projekti bodo šele narejeni glede na predvideno prometno obremenitev obvoznice, bližino stanovanjskih objektov in konfiguracijo terena.

Vpliv predvidenih posegov na raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ocenjujemo z opisno oceno **nebistven pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

11.6 Omilitveni ukrepi in predpisi

- *Pri umeščanju proizvodnih dejavnosti v bližino stanovanjskih območij bo potrebno po potrebi predvideti izvedbo ustreznih aktivnih in pasivnih protihrupnih ukrepov. S tem je mišljena predvsem izvedba protihrupnih nasipov (v primeru, da bodo na območju potekale bolj hrupne*

dejavnosti), ustreznost umestitev parkirnih in manipulacijskih površin na območjih, ustreznost namestitve hladilnih in prezračevalnih naprav (stran od smeri stanovanjskih objektov), uporaba protihrupnih materialov (fasade, okna) na objektih v coni in po potrebi tudi na izpostavljenih stanovanjskih objektih. Za posamezne primere je zato potrebno izdelati študijo hrupne obremenjenosti.

- Glede na neposredno bližino železniške proge in povečanje železniškega prometa je potrebno pri širitvi stanovanjskih površin v naselju Šmarje-Sap poskrbeti za protihrupno zaščito najbolj izpostavljenih stanovanjskih objektov. Možno je, da se stanovanjske objekte izvede v vkopu, nižje od trase železnice, ki bo najbolj izpostavljene objekte ščitil pred prekomernim hrupom ali pa se izvede protihrupni nasip. Sam teren to omogoča enako kot pri že obstoječih stanovanjskih objektih v neposredni bližini obravnavanega območja. Na predvidenih stanovanjskih objektih je potrebno izvesti tudi pasivne protihrupne ukrepe, t.j. vgradnja protihrupnih oken na izpostavljeni, severni strani stanovanjskih objektov.
- Meritve hrupa v okolici obstoječega, nelgalnega kamnoloma v naselju Zg. Duplice. V neposredni bližini kamnoloma (sosednje parcele) se nahajajo stanovanjski objekti. V okoljevarstvenem dovoljenju bo natančneje določen režim obratovanja kamnoloma in omilitveni ukrepi za zaščito življenjskega okolja pred hrupom.
- Za gospodarsko cono (poseg 1_4_IG_1, OPPN Šmarje Sap_gospodarska cona) je s planom predvideno, da se podrobneje ureja z OPPN. V okviru OPPN je potrebno določiti, katere dejavnosti so primerne za to območje. Vsekakor pa je popolnoma neprimerno, da bi na tako območje spustili bistvene vire hrupa. Upravljalavec bistvenega vira hrupa na tem območju ne bi mogel zagotavljati ravni hrupa pod mejnimi vrednostmi za III. območje varstva pred hrupom (sosednja stanovanjska območja).

Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS št. 105/05, 34/08)

- Upravljalavec vira hrupa je dolžan v skladu s predpisom, ki ureja obratovalni monitoring hrupa za vire hrupa, zagotoviti ta monitoring zaradi obremenitve območja s hrupom iz vira hrupa.
- Upravljalavec vira hrupa mora za obratovanje vira hrupa pridobiti okoljevarstveno dovoljenje.
- Okoljevarstvenega dovoljenja ni treba pridobiti za obratovanje naprave, ki zaradi izvajanja industrijske, obrtne, proizvodne, storitvene in podobnih dejavnosti ali proizvodne dejavnosti v kmetijstvu ali gozdarstvu poteka v prekritih in zagrajenih prostorih stavbe, če ne gre za napravo, za katero je treba pridobiti okoljevarstveno dovoljenje v skladu s predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, ali obrat v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, ali napravo, za katero je treba pridobiti okoljevarstveno soglasje v skladu s predpisom, ki ureja vrste posegov v okolje, za katere je potrebna presoja vplivov na okolje, in če pri največji zmožljivosti obratovanja naprave na zunanji meji gradbenih parcel objektov naprave hrup, ki ga naprava povzroča, ne presega mejnih vrednosti, določenih za III. območje varstva okolja pred hrupom.

Občina naj spodbuja vse oblike javnega potniškega prometa in ostale oblike nemotoriziranega prometa (kolesarjenje, hoja).

11.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Občinski prostorski načrt v večini primerov ne predvideva posegov, ki bi lahko povzročili bistveno povečanje ravni hrupa na obravnavanih območjih. V nekaterih primerih (obvoznica okrog mesta Grosuplje, ki se načrtuje na strateškem delu OPN)) se bo skupna raven hrupa v okolju tudi zmanjšala, zato lahko zaključimo, da so predvideni posegi z vidika varovanja okolja pred hrupom

skladni z okoljskimi cilji. Umestitev predvidenih novih obvoznih cest (Grosuplje in Št. Jurij) je z vidika varovanja okolja pred hrupom pravilna, saj bo zaradi tega s hrupom obremenjenih manj ljudi.

Tabela 56: Pregled okoljskih ciljev na področju ohranjanja ravni hrupa

cilj	vpliv plana na cilj
Ohranjanje ali zmanjšanje ravni hrupa pod mejnimi oziroma kritičnimi vrednostmi predpisanimi za posamezna območja varstva pred hrupom.	C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)
• Smiselno umeščanje dejavnosti v prostor glede na območja stopnje varstva pred hrupom.	C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)

11.8 Monitoring

MONITORING	OPOMBA
Meritve vrednosti kazalcev hrupa.	Poročila o hrupu povzročiteljev hrupa, ki se izvajajo po Pravilniku o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 105/08).

11.9 Viri

- Promet 2008, DRSC d.d., 2009
- Standardi:
 - ISO 9613-2; Acoustics – Attenuation of sound during propagation outdoors – Part 2: General method of calculation, 1996.
 - ISO 9613-1; Calculation of absorption of sound by the atmosphere;
 - XP S31-133; Acoustique, Bruit des infrastructures de transports terrestres, Normalisation Francaise, 2001
 - NMPB Routes 96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB), Arrzte du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routrires, Journal Officiel du 10 mai 1995

12. ELEKTROMAGNETNO SEVANJE

12.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja (uradno prečiščeno besedilo) /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05 – popr.)
- Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, 70/96)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, 70/96)

12.2 Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana

12.2.1 Izhodišča in okoljski cilji

Pri določitvi okoljskih ciljev je bilo upoštevano obstoječe stanje okolja v občini Grosuplje. V tabeli 57 navajamo tiste okoljske cilje, ki se nanašajo na občinski prostorski načrt. Okoljski cilji izhajajo iz veljavnih pravnih predpisov (zakoni, uredbe in pravilniki).

Splošni okoljski in varstveni cilji za obremenjevanje okolja z elektromagnetnim sevanjem so:

- smiselno umeščanje dejavnosti v prostor glede na prisotnost virov elektromagnetnega sevanja,
- smiselno umeščanje poselitvenih območij glede na obstoječe vire elektromagnetnega sevanja,
- posamezen vir sevanja ne sme povzročiti čezmerne celotne obremenitve območja s sevanjem,
- pri načrtovanju, gradnji ali rekonstrukciji virov sevanja je potrebno izbrati tehnične rešitve in upoštevati dognanja in rešitve, ki zagotavljajo, da mejne vrednosti niso presežene, in hkrati omogočajo najnižjo tehnično dosegljivo obremenitev okolja zaradi sevanja.

Tabela 57: Okoljski cilji, kazalci in stanjem plana za elektromagnetno sevanje

cilji	kazalci	stanje
Smiselno umeščanje dejavnosti in poselitvenih območij v prostor glede na navzočnost virov elektromagnetnega sevanja	Meritve in vrednotenje fizikalnih količin elektromagnetnega polja	Daljnovodi visokih napetosti na območju občine: • DV 2x110 kV Beričevo-Grosuplje • DV 110 kV Grosuplje-Ribnica

12.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje

Ocenjevanje vplivov izvedbe plana na raven elektromagnetnega sevanja v naravnem in življenjskem okolju za obstoječe stanje in za vplive planiranih posegov smo naredili skladno z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96). Vplivi izvedbe plana se vrednotijo glede na pričakovane posledice in v odnosu do izpolnjevanja zastavljenih okoljskih ciljev. Uporabljena so merila vrednotenja, predpisana z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Skladno z omenjeno Uredbo se vrednotenje vplivov plana v odnosu do okoljskih ciljev plana

ugotavlja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na raven elektromagnetnega sevanja v okolju je navedena v spodnji tabeli 58.

Tabela 58: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na raven EM sevanja.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na raven EM sevanja ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na raven EM sevanja nebitven vpliv. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja ne bodo presežene. Vsi vplivi posegov bodo sprejemljivi.
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli vpliv na raven EM sevanja. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja bi bile zaradi izvedbe posegov lahko presežene. Vse vplive posegov na raven EM sevanja se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na raven EM sevanja vplivali bistveno. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja bodo zaradi izvedbe posegov presežene. Vse vplive posegov na raven EM sevanja se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo prekomerno obremenjevanje okolice z EM sevanjem.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli z EM sevanjem uničujoč vpliv. EM sevanje se bo izjemno povečalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na raven EM sevanja v okolici ni možno.

12.3 Opredelitev območij s kriteriji za vrednotenje

Stopnji varstva pred sevanjem, določeni glede na občutljivost posameznega območja naravnega ali življenjskega okolja za učinke elektromagnetnega polja, ki jih povzročajo viri sevanja, sta I. in II. stopnja:

- I. stopnja varstva pred sevanjem velja za I. območje, ki potrebuje povečano varstvo pred sevanjem. I. območje predstavlja območje bolnišnic, zdravilišč, okrevališč ter turističnih objektov, namenjenih bivanju in rekreaciji, čisto stanovanjsko območje, območje objektov vzgojno varstvenega in izobraževalnega programa ter programa osnovnega zdravstvenega varstva, območje igrišč ter javnih parkov, javnih zelenih in rekreacijskih površin, trgovsko-poslovno-stanovanjsko območje, ki je hkrati namenjeno bivanju in obrtnim ter podobnim proizvodnim dejavnostim, javno središče, kjer se opravljajo upravne, trgovske, storitvene ali gostinske dejavnosti, ter tisti predeli območja, namenjenega kmetijski dejavnosti, ki so hkrati namenjeni bivanju (v nadaljnjem besedilu: I. območje).
- II. stopnja varstva pred sevanjem velja za II. območje, kjer je dopusten poseg v okolje, ki je zaradi sevanja bolj moteč. II. območje je zlasti območje brez stanovanj, namenjeno industrijski ali obrtni ali drugi podobni proizvodni dejavnosti, transportni, skladiščni ali servisni dejavnosti ter vsa druga območja, ki niso v prejšnjem odstavku določena kot I. območje (v nadaljnjem besedilu: II. območje). II. stopnja varstva pred sevanjem velja tudi na površinah, ki so v I. območju namenjene javnemu cestnemu ali železniškemu prometu.

Mejna vrednost veličine elektromagnetnega polja je vrednost veličine, določena za posamezno območje naravnega ali življenjskega okolja, na podlagi katere se določa čezmerna obremenitev okolja zaradi sevanja in se izraža kot:

- mejna efektivna vrednost električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka ter mejna temenska vrednost električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka za elektromagnetno polje, ki je posledica emisije nizkofrekvenčnih virov sevanja,
- mejna efektivna vrednost električne in magnetne poljske jakosti ter mejna vrednost povprečne vrednosti gostote pretoka moči za elektromagnetno polje, ki je posledica emisije visokofrekvenčnih virov sevanja,
- mejna temenska vrednost električne in magnetne poljske jakosti ter mejna temenska vrednost gostote pretoka moči za primere impulznega elektromagnetnega polja, ki je posledica emisije visokofrekvenčnih virov sevanja.

Celotna obremenitev območja s sevanjem kot posledice obratovanja ali uporabe vseh virov sevanja se ugotavlja tako, da se na kraju meritev izmerijo in vrednotijo veličine elektromagnetnega polja, za katere so določene mejne vrednosti.

Obremenitev območja s sevanjem kot posledice obratovanja ali uporabe posameznega vira sevanja se ugotavlja tako, da se na kraju meritev izmerijo in vrednotijo veličine elektromagnetnega polja, za katere so določene mejne vrednosti, pri čemer se za frekvenčno območje, v katerem obravnavani vir seva, ne upoštevajo deleži elektromagnetnega polja, ki so na kraju meritev posledica emisije vseh drugih pomembnih virov sevanja.

Nizkofrekvenčni vir sevanja je pomemben vir sevanja, če njegovo obratovanje ali uporaba na kraju meritev pomeni, da je:

- efektivna vrednost električne poljske jakosti ali gostote magnetnega pretoka oziroma,
- temenska vrednost električne poljske jakosti ali gostote magnetnega pretoka, če gre za frekvenčno območje od 0 do 0,1 Hz,
- najmanj v enem frekvenčnem območju večja od 20 % vrednosti, ki je kot mejna vrednost za nove nizkofrekvenčne vire sevanja, določena z zgoraj citirano Uredbo.

Visokofrekvenčni vir sevanja je pomemben vir sevanja, če njegovo obratovanje ali uporaba na kraju meritev pomeni, da je:

- efektivna vrednost električne ali magnetne poljske jakosti oziroma
- temenska vrednost, če gre za impulzno sevanje, najmanj za eno frekvenčno območje večja od 20 % vrednosti, ki je določena kot mejna vrednost za nove visokofrekvenčne vire sevanja.

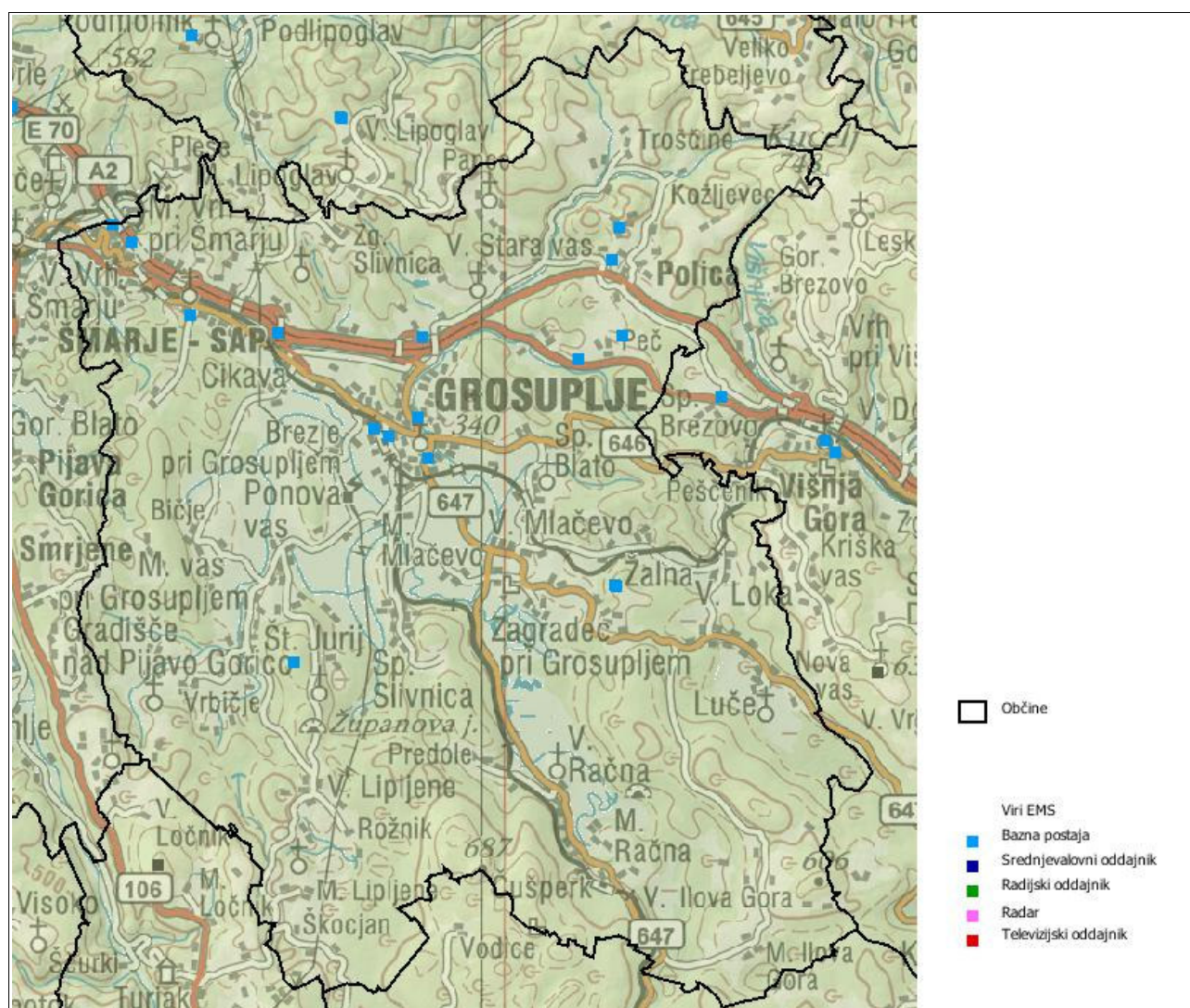
12.4 Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN

Na območju občine Grosuplje ni bilo izvedenih obširnejših posebnih meritev v okviru sodelovanja s Projektnim forumom EMS, v okviru katerega potekajo meritve elektromagnetnega sevanja. Edina dostopna meritev na območju občine je bila v letu 2005 na stanovanjski hiši, kjer pa ni bila izmerjena prekomerna obremenitev.

Rezultati meritev sevanja baznih postaj mobilne telefonije v državi kažejo, da sevalne obremenitve nimajo neposredne povezave z oddaljenostjo merilnega mesta od bazne postaje. Glavno vlogo pri jakosti električnega polja na posamezni lokaciji ima višina antene ter njena usmerjenost (sevalni diagram) v prostoru. Iz rezultatov je razvidno periodično večje vrednosti v dnevnem času, ko je promet uporabnikov bazne postaje živahnejši kot v nočnem času, ko pretežno delujejo le zmeraj

prisotni pilotni kanali. Izmerjene vrednosti v občinah kažejo, da so sevalne obremenitve v najbolj obremenjeni uri precej pod zakonsko dovoljenimi mejnimi vrednostmi in tako ne dosega niti enega odstotka dovoljene mejne vrednosti glede na Uredbo o elektromagnetnem sevanju (Ur. l. RS, št. 70/96).

Elektromagnetno sevanje je na splošno visoko predvsem v okolici visokonapetostnih vodov. Tako je, na primer, raven elektromagnetnega sevanja v 10 m pasu pod 400 kV daljnovodom blizu mejne vrednosti, ki je še sprejemljiva za zdravje ljudi. Električna poljska jakost v primeru takšnih daljnovodov pade pod mejno vrednost za I. stopnjo varstva pred sevanjem (v primeru novega vira) približno na razdalji 40 m od pravokotne projekcije središča daljnovoda na nivo tal. Gostota magnetnega polja pa pade pod mejno vrednost za I. stopnjo varstva pred sevanjem (v primeru novega vira) na razdalji približno 50 m od pravokotne projekcije središča daljnovoda na nivo tal.

Slika 30: Viri elektromagnetnih sevanj na območju občine Grosuplje
(vir: <http://www.arso.gov.si/>, 2009)

Na območju občine Grosuplje so naslednji objekti za razdeljevanje in prenos električne energije:

- DV 2x110 kV Beričevo-Grosuplje
- DV 110 kV Grosuplje-Ribnica

Drugi viri elektromagnetnega sevanja na območju občine Grosuplje so še daljnovodi manjših napetosti (lokalne povezave do 110 kV), ki so ali vkopani ali prosti, transformatorske postaje in centrale za mobilno telefonijo (slika 30). Po sredini Radenskega polja poteka po vsej dolžini 20kV daljnovod, vendar vizualno ni izpostavljen, saj so drogovi leseni, zakriti med visoko vegetacijo. Ti viri predstavljajo nepomembne izvore elektromagnetnega sevanja.

12.5 Ocena pričakovanih vplivov izvedbe plana na okolje

Glede na to, da v občinskem prostorskem načrtu niso predvideni novi pomembni viri elektromagnetnega sevanja smo vse predvidene posege v prostor obravnavali v skupnem poglavju.

V splošnem kažejo rezultati meritev sevanj baznih postaj na izbranih mestih v slovenskih občinah, da so sevalne obremenitve bližnjega vplivnega območja okrog obstoječih baznih postaj na človeku dostopnih lokacijah v naravnem in življenjskem okolju precej pod dopustnimi mejnimi vrednostmi I. območja varstva pred elektromagnetnimi sevanji. Rezultati dosedaj izvedenih meritev kažejo, da obremenitve naravnega in življenjskega okolja z elektromagnetnimi sevanji ne presega zelo strogih mejnih vrednosti, ki jih določa uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju. Povprečna izpostavljenost ljudi sevanjem baznih postaj je pri nas več kot stokrat manjša od predpisanih mejnih vrednosti. Povprečne sevalne obremenitve ne presegajo 0,3 % dovoljene mejne vrednosti. V letu 2007 je največja trenutna izmerjena sevalna obremenitev zaradi baznih postaj mobilne telefonije bila zabeležena v Beltincih. Sevalna obremenitev je znašala 0,4 % mejne vrednosti za I. območje. Največja povprečna izmerjena sevalna obremenitev je bila zabeležena v Ravnah na Koroškem, in sicer je znašala 0,05 % mejne vrednosti za I. območje.

Za bazne postaje mobilne telefonije je treba pred postavitvijo v prostor pridobiti strokovno mnenje glede sevalnih obremenitev, natančno preučiti njihov vpliv in predvideti morebitne omilitvene ukrepe. Brez strokovnega mnenja, da so EMS baznih postaj pod dovoljenimi mejnimi vrednostmi, ni mogoče pridobiti potrebnih dovoljenj za postavitev. Za vsako bazno postajo, ki je vir elektromagnetnega sevanja, mora investitor zagotoviti prve meritve.

V sklopu priprave Poročila o stanju okolja v letu 2002, Elektromagnetna sevanja, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2002 so bile določene razdalje oz. širine koridorjev pod daljnovodi. Ugotovljeno je bilo, da je za kablovode 400kV in 110kV potreben odmik, kot je navedeno v spodnji tabeli. Za daljnovode do 110 kV odmik ni potreben.

Tabela 59: Električno polje–okvirne oddaljenosti od osi daljnovoda, na katerih nemoteno polje pri obravnavanih daljnovodih lahko dosega preventivne mejne vrednosti 0,5 kV/m

<i>nazivna napetost [kV]</i>	<i>potreben odmik na nivoju tal [m]</i>
400	42 - 46
110	11 - 14
20	ni potreben
10	ni potreben

Vir: Poročilo o stanju okolja 2002, Agencija RS za okolje

Opomba: Potreben odmik je odvisen od vrste vodnika in geometrije glave stebra

Tabela 60: Magnetno polje–okvirne oddaljenosti od osi daljnovoda, na katerih nemoteno polje pri obravnavanih daljnovodih lahko dosega preventivne mejne vrednosti 10^{-5} T

<i>nazivna napetost [kV]</i>	<i>potreben odmik na nivoju tal [m]</i>
400	25 - 28
110	4 - 7
20	ni potreben
10	ni potreben

Vir: Poročilo o stanju okolja 2002, Agencija RS za okolje

Opomba: Potreben odmik je odvisen od vrste vodnika in geometrije glave stebra

Jakost električnega polja neposredno v okolici posamezne manjše transformatorske postaje predvidoma ne presega 20% mejne efektivne vrednosti, zato po 10. členu Uredbe o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96) transformatorska postaja ni pomemben vir sevanja. To mora biti potrjeno s prvimi meritvami elektromagnetnega polja (jakosti električnega polja in magnetnega pretoka), ki jih mora po rekonstrukciji opraviti investitor v skladu s 17. členom Uredbe. Meritve naj se opravi ob posamezni novi transformatorski postaji.

Skozi občino potekata dva 110 kV daljnovoda za katera velja 14 metrsko vplivno območje, znotraj katerega se ne nahaja noben obstoječ objekt, je pa predvideno območje gospodarske cone 1_4_IG_1. Ostalih območij predvidenih novih stanovanjskih objektov ni. Izjema je tudi območje golf igrišča (2_4_ZS_1), kjer skozi poteka trasa 110kV daljnovoda.

Za bazne postaje mobilne telefonije, katerih nazivna inštalirana moč presega 100 W, je treba pred postavitvijo v prostor pridobiti strokovno mnenje glede sevalnih obremenitev, natančno preučiti njihov vpliv in predvideti morebitne omilitvene ukrepe. Brez strokovnega mnenja, da so EMS baznih postaj pod dovoljenimi mejnimi vrednostmi, ni mogoče pridobiti potrebnih dovoljenj za postavitve. Za vsako bazno postajo, ki je vir elektromagnetnega sevanja, mora investitor zagotoviti prve meritve. Rezultati meritev, ki so jih v okolici baznih postaj izvedle pooblaščenice organizacije Agencije RS za okolje, kažejo, da obremenitev bivalnega in naravnega okolja z EMS nikjer ne presega mejnih vrednosti, ki jih določa predpis. Običajna izpostavljenost ljudi sevanjem baznih postaj v Sloveniji je več kot 100-krat manjša od mejnih vrednosti.

V Sloveniji lahko občine izvedejo meritve elektromagnetnega sevanja iz baznih postaj mobilne telefonije. V letu 2007 se je za takšne meritve odločilo 18 občin, leta 2008 pa 11. Rezultati kažejo, da so izmerjene vrednosti sevalnih obremenitev zaradi baznih postaj mobilne telefonije v najbolj obremenjeni uri precej pod zakonsko dovoljenimi mejnimi vrednostmi, ki jih določa Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96). Povprečne sevalne obremenitve niso presegale 0,3 % dovoljene mejne vrednosti (vir. Trajne meritve elektromagnetnih sevanj v Slovenskih občinah, Projekt forum EMS, 2008).

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da predvideni posegi v prostor sicer ne bodo bistveno vplivali na povečanje jakosti elektromagnetnega sevanja, vendar za območje golfa in gospodarske cone opredeljujemo omilitvene ukrepe, zato ocenjujemo vpliv izvedbe občinskega prostorskega načrta kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

12.6 Omilitveni ukrepi za varstvo pred elektromagnetnim sevanjem

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Izvedljivost ukrepa	Izvedba ukrepa
<i>UKREP 1</i>	Širjenje območja gospodarske cone (1_4_IG_1) in zelenih površin (golf igrišče - 2_4_ZS_1).	Umestitev gospodarske cone in zelenih površin (golf igrišče) v skladu s pogoji iz Pravilnika o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov (Ur. l. RS, št. 101/05) in Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96).	Z izvajanjem ukrepa bo omogočeno varovanje ljudi pred elektromagnetnim sevanjem ter ustrezna zaščita pred poškodbami daljnovodov.	Izvede občina v času priprave občinskih aktov.

12.7 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Smernice s področja umeščanja novega elektroenergetskega omrežja je podal Elektro-Slovenija. Okoljsko poročilo in osnutek OPN je pri obravnavi elektromagnetnega sevanja upoštevalo predvidene nove investicije v elektroenergetsko omrežje, podrobnejši podatki pa niso poznani. Pri tem so bili upoštevani tudi vsi zakonski predpisi z omenjenega področja.

12.8 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Občinski prostorski načrt ne predvideva posegov, ki bi povzročali prekomerno elektromagnetno sevanje oziroma ne predvideva umestitve pomembnih novih virov sevanja v prostor. Iz tega lahko zaključimo, da je OPN v skladu z okoljskimi cilji.

12.9 Monitoring

<i>MONITORING OZ. kazalci</i>	<i>OPOMBA</i>
Poročilo o merjenju učinkovite vrednosti električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka: • nivo sevanja na najgostejše poseljenem območju občine • območja največjega nivoja sevanja v občini ◆ časovni interval spremljanja stanja: 5 let ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. po pooblaščen organizacija za varstvo dediščine, ki so strokovno usposobljene za izvajanje meritev EMS	Pri prvih meritvah mora zavezanec zagotoviti izvedbo meritev veličin elektromagnetnega polja, na podlagi katerih se skladno s predpisom o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju za kraj meritve ugotavlja obremenitev okolja kot posledica emisije vira sevanja.

12.10 Viri

- Smernice za Pripravo Strategije prostorskega razvoja občine Grosuplje, Eles, Elektro-Slovenija, avgust 2006
- Poročilo o stanju okolja 2002; Elektromagnetna sevanja, ARSO, 2003
- Priporočilo Sveta EU za omejitev izpostavljenosti prebivalstva elektromagnetnim sevanjem (0 Hz do 300 GHz) (1999/519/EC)
- Trajne meritve elektromagnetnih sevanj v Slovenskih občinah, Projekt forum EMS, 2007, <http://www.forum-ems.si/>
- Socioekonomska analiza območja Radenskega polja – prvo delno poročilo, Center Grajski vrt Boštanj d.o.o., november 2007

13. ODPADKI

13.1 Zakonski okvir

- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS, št. 84/06, 106/06, 110/07)
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06)
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadnimi olji in mastmi (Ur. l. RS, št. 70/08)
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07, 32/09)
- Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. l. RS, št. 21/2001)
- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Grosuplje (Ur. l. RS, št. 55/02)

13.2 Metoda izvedbe naloge

Vplive planiranih posegov na okolje z odpadki smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo občinskega prostorskega načrta občine in njegovega osnutka, upoštevali smo tudi razmere ter ocene predvidenih pripravljanih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območjih širitve.

Tabela 61: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na ravnanje z odpadki.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na ravnanje z odpadki ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na ravnanje z odpadki nebistven vpliv. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na ravnanje z odpadki bodo sprejemljivi.
C - nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli vpliv na ravnanje z odpadki. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na ravnanje z odpadki se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na ravnanje z odpadki vplivali bistveno. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na ravnanje z odpadki se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo nesprejemljive učinke.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na ravnanje z odpadki uničujoč vpliv. Vplivi (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bodo popolnoma nesprejemljivi, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z ravnanjem z odpadki.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na ravnanje z odpadki ni možno.

13.3 Okoljski in varstveni cilji

Okoljski in varstveni cilji za odpadke so:

- spodbujanje selektivnega zbiranja trajnih odpadkov;
- zagotoviti več lokacij zbirnih centrov ločenega zbiranja odpadkov;
- zagotoviti možnosti kompostiranja gospodinjskih in drugih razgradljivih odpadkov za skupne potrebe, istočasno pa bo občina spodbujala kompostiranje in dispozicijo razgradljivih odpadkov manjših količin na izvoru odpadkov (gospodinjstva individualno),
- zagotoviti deponiranje gradbenih odpadkov
- sprotno odstranjevala nelegalnih odlagališč odpadkov in izvajanje ukrepov za preprečevanje novih nelegalnih odlagališč.

Tabela 62: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za odpadke

CILJI	KAZALCI	STANJE
izboljšanje ravnanja z odpadki	delež vključenosti v organiziran odvoz odpadkov	dobra pokritost občine s sistemom javnega odvoza odpadkov
	število neurejenih odlagališč	neevidentirana in neurejena odlagališča
	število točk za ločeno zbiranje odpadkov	Od 1.2004 poteka ločeno zbiranje odpadkov na 74 točkah (ekoloških otokih)

13.4 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi

13.4.1 Dejansko stanje okolja za območje občinskega prostorskega načrta

V občini Grosuplje je izvajalec obvezne gospodarske javne službe odlaganja odpadkov Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o., ki zagotavlja prevzem komunalnih odpadkov in njihovo oddajo na odlagališče nenevarnih odpadkov Špaja dolina, ki ga upravljavec upravlja v skladu z veljavnimi predpisi.

13.4.1.1 Odvoz komunalnih odpadkov v občini Grosuplje

V začetnem obdobju je podjetje izvajalo odvoz mešanih komunalnih odpadkov le z zbirnih mest, kjer so postavljeni 770 l zabojniki namenjeni zbiranju mešanih komunalnih odpadkov za krajane posameznih naselij.

Tabela 63: Količine odpadkov v občini Grosuplje v preteklih letih

občina	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Grosuplje	5.751	5.869	7.627	7.550	6.721	7.633

vir: Statistični urad Republike Slovenije

Individualni odvoz mešanih komunalnih odpadkov so pričeli postopno uvajati po večjih urbanih naseljih in sedaj zajema že 58% vseh občanov v Občini Grosuplje. Stopnja mešanih komunalnih odpadkov v skupni masi odpadkov se zaradi uvajanja ločenega zbiranja in ločenega odvoza organskih odpadkov v zadnjih letih zmanjšuje, prav tako pa se zmanjšuje skupna masa zbranih mešanih komunalnih odpadkov.

Z ločenim zbiranjem organskih odpadkov so pričeli jeseni 2003 in ga postopoma uvajajo na strnjjenih oz. urbanih naseljih.

Odvoz kosovnih odpadkov se v občini vrši dvakrat letno. Spomladanski odvoz poteka predvidoma v mesecu aprilu, jesenski odvoz pa v mesecu oktobru. Vsi krajani lahko kadarkoli med letom pripeljejo odpadke na Deponijo Špaja Dolina.

Javno komunalno podjetje Grosuplje odvažava nevarne odpadke dvakrat letno v jeseni in spomladi in tako poskrbi za ustrezen način odvoza nevarnih odpadkov, vendar le za gospodinjstva. Vse pravne osebe in samostojni podjetniki pa morajo za odvoz nevarnih odpadkov poskrbeti individualno v skladu z ustrežno lokalno in republiško zakonodajo, zato morajo v primeru nastajanja nevarnih odpadkov iz dejavnosti skleniti ustrežno pogodbo z pooblaščenim odjemalcem nevarnih odpadkov. Čez celo leto je možna neposredna oddaja odpadkov na Deponiji Špaja Dolina. Tako mora vsako gospodinjstvo pripeljati svoje nevarne odpadke na najbližjo prevzemno postajo določeno po seznamu in odpadke predati odgovorni osebi, ki jih nato shrani v posebnem zabojniku namenjenem za začasno hranjenje nevarnih snovi.

Na območju celotne občine Grosuplje je 74 zbirnih mest za ločeno zbiranje odpadkov. Razporeditev (glej spodnjo tabelo) je enakomerno razpršena po celotni občini.

Tabela 64: Lokacije zbirnih mest ločenih frakcij na območju občine Grosuplje

kraj in lokacija	papir	plastika	steklo
Blato	x	x	x
Brezje Pri Grosuplju	x	x	x
Cikava	x	x	x
Čušperk Pri Igrišču	x	x	x
Dole V Križišču Pred Vasjo	x	x	x
Dolenja Vas V Križišču Dol.vas-troščine	x	x	x
Dvori-zelenica Pred Gara	x	x	x
Grosuplje- na območju je 38 zbirnih mest	x	x	x
Kobiljek Pri Obst. Zab. V Klancu Proti Tab Jami	x	x	x
Lobček Pri Avtobusni Postaji	x	x	x
Luče Ob Regionalni Cesti-v Presekanem Ovinku	x	x	x
Mala Ilova Gora Za Gasilnim Domom	x	x	x
Mala Račna Pred Vasjo	x	x	x
Mala Vas Pred Kulturnim Domom	x	x	x
Mala Žalna Nasproti Domačije Čebašek	x	x	x
Mali Vrh Ob Ljubljanski Cesti	x	x	x
Malo Mlačevo Pri Športnem Igrišču	x	x	x
Paradišče	x	x	x
Pece Pri Mlekarni Oz. Obst.zabojnikih	x	x	x
Plešivica-kote V Presekanem Ovinku	x	x	x
Polica Pri Družbenem Domu, V Centru Na Avtobusni Postaji	x	x	x
Ponova Vas Pri Gasilnem Domu	x	x	x
Sela	x	x	x
Spodnja Slivnica Pri Radeljnu, Pri Tp Postaji	x	x	x
Škocijan Nasproti Gasilskega Dom	x	x	x
Šmarje Sap-osnovna Šola	x	x	x
Št. Jurij Ob Žici Šolskega Igrišča, Ob Cesti Proti Škocjanu	x	x	x
Tlake V Kriišču	x	x	x

kraj in lokacija	papir	plastika	steklo
Velika Loka Pri Železniškem Mostu	x	x	x
Velika Račna Za Kulturnim Domom	x	x	x
Velike Lipljene-križišče	x	x	x
Veliki Vrh V Križišču	x	x	x
Veliko Mlačevo-avtobusna Postaja, Boštanj	x	x	x

vir: javno podjetje Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o., februar 2008

Poleg standardnih ekoloških otokov, ki so postavljeni na zbirnih lokacijah po občini Grosuplje lahko krajani ločeno zbrane odpadke samostojno oddajo na Deponiji Špaja dolina.

V prihodnosti predlagamo razširitev zbiranja ločenih odpadkov z dodatkom zbiranja bioloških odpadkov. Predhodno je seveda treba zagotoviti ustrezno odlagališče zanje. V prihodnosti se je potrebno prilagajati razvoju zbiranja ločenih odpadkov in zagotoviti kontejnerje za nove odpadke, ki se jih bo dalo predelati naprej (recimo ostanki sveč s pokopališč).

13.4.2 Celotno območje občine

Zaradi podobnih lastnosti in razporeditvi dejavnosti po območju občine so posamezni obravnavani deli občine združeni v eno poglavje.

13.4.2.1 Opis dejanskega stanja

Območje Grosupeljskega polja pokriva najbolj urbanizirano območje občine, s tem pa tudi največjo gostoto poselitve. Na ostalih delih občine je gostota poselitve nižja, prav tako stopnja urbaniziranosti. Namenska raba na območju občine pokriva obširen spekter dejavnosti, zato že sedaj na območju nastajajo različni odpadki. Med umeščenimi dejavnostmi so tudi take, pri katerih nastajajo odpadki, ki jih morajo zavezcanci zbirati in oddajati ustreznim pooblaščenim službam ter o ravnanju z njimi poročati pristojni ustanovi.

Na območju celotne občine je urejen reden odvoz komunalnih odpadkov, občasen odvoz nevarnih odpadkov (ostanki motornih olj, maziv, lakov, barv...) in kosovnih odpadkov iz gospodinjstev.

13.4.2.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

V okviru občinskega prostorskega načrta je predvidena širitev stanovanjskih površin, ureditev zelenih površin, ureditev objektov za storitvene dejavnosti ter kulturo in izobraževanje. V vseh naseljih, kjer se predvideva sprememba namenske rabe površin, je že vzpostavljen odvoz komunalnih odpadkov iz gospodinjstev. Prav tako je omogočeno ločeno zbiranje odpadkov iz gospodinjstev. S širitvijo različnih dejavnosti v naselju se bo povečala tudi količina nastalih komunalnih odpadkov, zato je potrebno poskrbeti za upravljanje z dodatno količino odpadkov. Z mešanimi komunalnimi odpadki obrtne dejavnosti se ravna na enak način kot z odpadki iz gospodinjstva.

V skladu z državnimi izhodišči regijskega koncepta ravnanje z odpadki bo Špaja dolina postala odlagališče 2. reda, na katerem se bodo poleg odpadkov iz občin Grosuplje, Dobropolje in Ivančna Gorica odlagali tudi odpadki iz občin Kočevje, Kostel, Loški Potok, Ribnica in Sodražica. Predlog OPN tako predvideva tudi širitev območja odlagališča Špaja dolina (3_1_O_2 in 3_1_O_3) za potrebe okoljske infrastrukture.

Pri širjenju posameznih dejavnosti, kot tudi rekonstrukciji in prenovi že obstoječih, bodo nastajali gradbeni odpadki. Pri izvajanju gradbenih del, je potrebno nastale količine gradbenih odpadkov

ločevati v največji možni meri že pri samem postopku nastajanja. Gradbene odpadke je potrebno predati zbiralcu gradbenih odpadkov.

Investitor mora zagotoviti, da izvajalci gradbenih del gradbene odpadke oddajo zbiralcu gradbenih odpadkov. Odpadki se hranijo ali začasno skladiščijo na gradbišču tako, da ne onesnažujejo okolja in je zbiralcu gradbenih odpadkov omogočen dostop za njihov prevzem. V kolikor začasno skladiščenje ni možno se morajo odpadki odlagati neposredno po nastanku v zabojnike, ki so nameščeni na gradbišču.

Material pri vseh zemeljskih izkopih se lahko uporablja pri rekultivaciji tal, nasipavanju zemljišč zaradi vzpostavitve novega stanja tal in pri zapolnjevanju izkopov zaradi vzpostavitve prvotnega stanja tal. Pri vzpostavitvi golf igrišča (2_4_ZS_1) lahko pričakujemo sezonsko povečevanje količine odpadkov, ki jih je prav tako potrebno vključiti v sistem odvoza in ravnanja z odpadki ter večje količine bioloških odpadkov (predvsem zelenega odreza in pokošene trave).

Na ostalih območjih zelenih in rekreacijskih površin oz. na območju, kjer bo prihajalo do večje zgoščitve ljudi bo ob dejavnostih nastajalo manjše količine odpadkov, zato naj bo zadostno število košev za odpadke nameščenih tudi ob kolesarskih, tematskih ter peš poteh. Zabojniki in koši za odpadke se morajo redno prazniti, za kar naj poskrbi izvajalec javne službe zbiranja in odvoza odpadkov. Prav tako je priporočljivo večkrat med zimsko ali poletno sezono ali v skladu s potrebami, zagotoviti čiščenje oziroma pobiranje odpadkov predvsem na območjih, kjer je gostota ljudi največja (parkirišča, vstopne točke do posameznih območij rekreacije, ipd...).

Pred pričetkom del na predvidenih območjih je potrebno urediti prostor za zbiranje in ločevanje nastalih gradbenih odpadkov. Na območjučasne deponije za zbiranje nastalega gradbenega materiala, naj bo urejen prostor za ločeno zbiranje nastalih gradbenih odpadkov. Posamezno vrsto nastalega gradbenega odpadka je potrebno oddati v predelavo pooblaščenim organizacijam za ravnanje s tovrstnimi odpadki, o čemer je potrebno pridobiti potrdilo (evidenčni list). Material od zemeljskih izkopov se lahko uporablja pri rekultivaciji tal, nasipavanju zemljišč zaradi vzpostavitve novega stanja tal za zapolnjevanje izkopov. Če se zemeljski izkop ali umetno pripravljena zemljina uporabljata kot polnilo pri graditvi objektov, je treba zagotoviti, da so glede onesnaženosti izpolnjene zahteve Uredbe o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08). Umetno zemljino lahko pripravi le pooblaščen organizacija. V zgornjo plast se lahko vgradi tudi humusni nanos, če ni onesnažen in se pridobi na kraju gradnje.

Novih območij poslovnih con ni predvidenih, so pa predvidene posamezne širitve teh območij. Širitev se tako navezuje na obstoječe obrtne in proizvodne cone znotraj katerih je odvoz odpadkov že urejen. Programsko se bodo ta območja navezovala na dejavnosti, ki so že prisotne. Gre za obrtne, poslovne ter storitvene dejavnosti. Vsekakor bodo zaradi dejavnosti nastajali nenevarni odpadki, s katerimi je potrebno ravnati v skladu z Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08). Pri proizvodnih procesih v predelovalnih dejavnostih lahko nastajajo tudi nevarni odpadki. Pri tem lahko nastajajo odpadna mazalna olja, odpadni akumulatorji, oljni mulj iz lovilcev olj in maščobni mulj lovilcev maščob. Pri delu v proizvodnih obratih in skladiščih se uporablja razna sredstva (viličarji, dvižni mostovi, itd.), ki uporabljajo električni pogon v sklopu s hidravličnim mehanizmom. Tu bodo nastajala odpadna hidravlična olja in odpadne akumulatorske baterije. Na vozni, manipulacijskih in parkirnih površinah bo nastajal tudi cestni "pomet" (odpadki od čiščenja cestnih površin), ki je tudi odpadni material. Uredba o vrstah posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07, 32/09) v Prilogi 1, ki je sestavni del te Uredbe, navaja, za katere posege v prostor je vedno potrebno izvesti presojo vplivov na okolje. Skladno s Prilogo 2 omenjene Uredbe pa je potrebno za proizvodne in industrijske dejavnosti, ki dosegajo določeni prag glede na vrsto posega, proizvedenih količin oziroma proizvodne zmogljivosti novih objektov ali glede na velikost posega izvesti presojo vplivov na okolje, če gre za

posege v območja ali enote kulturne dediščine, vodovarstvena območja ali naravovarstvena območja, ki so določena v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave. V sklopu izdelave presoje vplivov na okolje je potrebno natančneje opredeliti vrste odpadkov, ki bodo nastajali zaradi novih proizvodnih dejavnosti, ravnanje z njimi, predelavo ali njihovo odlaganje. Ob upoštevanju veljavnih zakonskih predpisov ter navedenih omilitvenih ukrepov ocenjujemo, da ne bo prišlo do bistvenih vplivov na okolje zaradi novih proizvodnih dejavnosti ter z njimi povezanimi novimi količinami odpadkov.

Glede na dobro pokritost celotne občine z organiziranim tedenskim odvozom nenevarnih kot redno letno zbiranje nevarnih odpadkov ocenjujemo, da predvidena nova območja stavbnih zemljišč glede na načrtovano dejavnost ne bodo poslabšal obstoječega stanja odvoza tovrstnih odpadkov v naseljih. Zagotovo se bo povečala količina zbranih odpadkov, vendar bistvenega vpliva na skupno količino zbranih in odloženih odpadkov ne bo. Nove objekte je potrebno vključiti v obstoječi organiziran odvoz komunalnih odpadkov v občini.

V prihodnosti se je potrebno prilagajati razvoju zbiranja ločenih odpadkov in zagotoviti kontejnerje za nove odpadke, ki se jih bo dalo predelati naprej (recimo ostanki sveč s pokopališč).

Vpliv razvoja tega območja na ravnanje z odpadki lahko ocenimo kot **nebitven (B)**.

13.5 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Pri obravnavi odpadkov kot okoljske sestavine smernice javne službe zbiranja in odvoza odpadkov javnega podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. sicer niso bile izdane, so bili pa upoštevani javno dostopni podatki, objavljene na spletni strani javne službe in podatki javne službe. Na območju občine Grosuplje je sistem zbiranja ter odlaganja odpadkov rešen v skladu z veljavnimi zakonskimi predpisi. Okoljsko poročilo je upoštevalo predvsem usmeritve v primeru širitve gradnje na posameznih območjih.

13.6 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenega območja omogoča učinkovitejši javni odvoz odpadkov, zato je v tem smislu v skladu z okoljskimi cilji. Bistvenega povečanja količine odpadkov zaradi izvedbe občinskega prostorskega načrta ne pričakujemo. Predlagamo, da se zbirna mesta za ločeno zbiranje odpadkov doda še smiselno v enega od zaselkov ob cesti Grosuplje-Polica in Veliko Mlačevo-Lučje, ki so oddaljene od obstoječih zbirnih mest in s čimer se prebivalce dodatno stimulira k ločenemu zbiranju odpadkov. Tudi širitev obstoječega območja odlagališča odpadkov Špaja dolina je v skladu z okoljskimi cilji.

13.7 Monitoring

<i>MONITORING OZ. KAZALCI</i>	<i>TREKUTNO STANJE</i>
Poročilo o številu neurejenih (črnih) odlagališč z naslednjimi kazalniki stanja: • število neurejenih odlagališč • površina odlagališč, • ogroženost prebivalstva, • višina investicij za sanacijo ◆ časovni interval spremljanja stanja: 2 leti ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. druge pooblašene organizacije za ravnanje z odpadki	• število neurejenih odlagališč ni znano
• Poročilo o organiziranosti odvoza odpadkov v občini z naslednjimi kazalniki stanja: • število naselij vključenih v zbiranje odpadkov • število ekoloških otokov, njihove lokacije ter število gravitiranih ljudi na posamezno mesto • ogroženost prebivalstva, • višina investicij za sanacijo ◆ časovni interval spremljanja stanja: 2 leti ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. druge pooblašene organizacije za ravnanje z odpadki	• dobra pokritost občine s sistemom javnega odvoza odpadkov • 74 ekoloških otokih

13.8 Viri

- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005 – 2012 (ReNPVO), Ur. l. RS št. 2/06
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998.
- Spletne strani podjetja Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o. (<http://www.jkpg.si/>)
- Strateške usmeritve Republike Slovenije za ravnanje z odpadki (1996).
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007
- Svetovni dan varstva okolja. Statistični urad Republike Slovenije. (http://www.stat.si/novice_poglej.asp?ID=581)

14. PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE

14.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08-ZVO-1B)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, uradno prečiščeno besedilo (Ur. l. RS, št. 83/03)
- Uredba o vrednostih meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi meril za določitev občin, ki izpolnjujejo ta merila (Ur. l. RS, št. 59/00)
- Uredba o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 19/99, 60/99)
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/06)
- Program razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 (Ur. l. RS, št. 116/04, 45/06)
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (Ur. l. RS, št. 2/06)

14.2 Metoda izvedbe naloge

Vplive planiranih posegov na družbeno okolje smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo občinskega prostorskega načrta občine in njegovega osnutka, upoštevali smo tudi strokovno literaturo s tega področja.

Tabela 65: Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na družbeno okolje.

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na prebivalstvo in zdravje ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na prebivalstvo in zdravje nebitven vpliv. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na družbeno okolje bodo sprejemljivi.
C - nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov)	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli vpliv na prebivalstvo in zdravje. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na družbeno okolje se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na prebivalstvo in zdravje vplivali bistveno. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na družbeno okolje se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo nesprejemljive učinke.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na prebivalstvo in zdravje uničujoč vpliv. Vplivi (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bodo popolnoma nesprejemljivi, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z družbenim okoljem.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na prebivalstvo in zdravje ni možno.

14.3 Okoljski in varstveni cilji

Okoljski in varstveni cilji za družbeno okolje so:

- težnja k zgoščevanju poselitve v nepozidanih območjih stavbnih zemljišč znotraj naselij (notranji razvoj območij);
- zaokroževanje površine znotraj urbanističnih zasnov tako, da bo načrtovana individualna gradnja v strnjenih kompleksih z enakomerno porazdelitvijo v okviru večine prostih površin, razvojno perspektivnih morfoloških celot, blokovno gradnjo pa zaokroževala na lokacijah, ki so že komunalno opremljene oziroma načrtovane z ustrezno opremo;
- usmerjanje poselitve v obstoječa naselja ter spodbujanje prenavljanja in dopolnitve stavb v okviru obstoječih poselitvenih površin;
- širitev drugih naselij z dopolnjevanjem in zaokroževanjem na njihovem robu;
- preprečevanje nadaljnje razpršene gradnje, razen v primerih, ko se več manjših skupin razpršene gradnje lahko zaokroži v večjo gručo;
- gradnja novih kmetij izven oziroma na robovih ureditvenih območij naselij, v skladu z usmeritvami za ohranjanje kvalitet kulturne krajine;
- preprečevanje zlivanja naselij in vzdolžne razpotegnjene gradnje ob komunikacijah;
- varovanje obvodnih prostorov vodotokov (Grosupeljščica, Bičje, Podlomsčica) in hkrati varovala krajinsko zaključena in s posegi še nenačeta območja pred novimi posegi;
- ohranjanje kvalitetnih kmetijskih zemljišč za primarno rabo;
- usmerjanje dejavnosti na primeren in nekonflikten način v prostor;
- dvig življenjske ravni, kvalitete življenja in kvalitete bivalnega okolja

Tabela 66: Okoljski cilji, stanje in kazalci za družbeno okolje

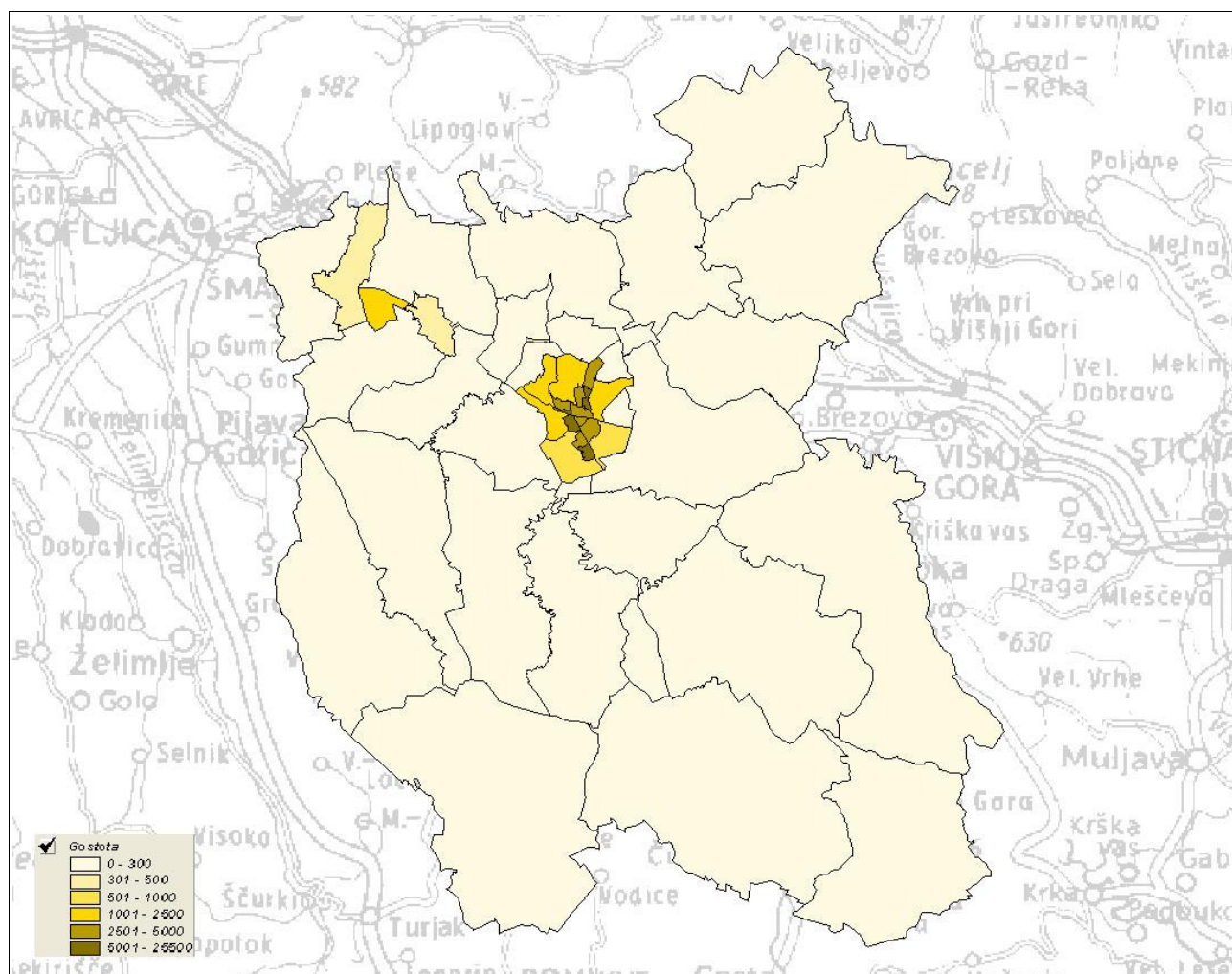
CILJI	KAZALCI	STANJE
ohranitev in dvig življenjske ravni, kvalitete življenja in bivalnega okolja	stopnja ogroženosti zaradi naravnih nesreč	• posamezna območja so poplavno ogrožena, prav tako je večje število sicer manjših erozijskih območij (predvsem povezanih z nesaniranimi odkopi mineralnih surovin) • zahodni del občine je na območju VIII stopnje potresne nevarnosti, ostal del občine je na VII stopnji, • večji del občine je v območju, kjer je tveganje za nastanek plazov zaradi potresov srednje razen zahodni del kjer je tveganje srednje • na območju ni tveganja za nastanek podorov po potresih
letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini, ne sme presegati ciljne vrednosti 44,5 kWh.	letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju občine Grosuplje vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin	• poraba Občine Grosuplje je v letu 2008 znašala 967.377 kWh • povprečna letna poraba na prebivalca je v letu 2008 znašala 51,91 kWh.
ureditev romskih naselij	delež komunalno urejenih romskih naselij	nekatera romska naselja so še brez osnovne komunalne infrastrukture (glej tabelo 67)
zelene in rekreacijske površine	število in površina zelenih površin na območju občine	prebivalci uporabljajo velik del gozdnih in kmetijskih površin v rekreativne namene
zmanjšanje možnosti naravnih nesreč in posledic vremenskih dogajanj	naravne nesreče na območju občine	naravne nesreče so povezane s poplavami in manjšimi erozijskimi območji

CILJI	KAZALCI	STANJE
cilji za vode, izpusti snovi v zrak, hrup, elektromagnetno sevanje ter odpadke, ki izhajajo iz ReNPVO	vrednosti merjenih parametrov za posamezno sestavino okolja (kemijski in biološki parametri voda, količina izpustov snovi v zrak, viri elektromagnetnega sevanja, količina odloženih odpadkov)	stanje voda in vodnih virov, zraka, hrupa, elektromagnetnega sevanja ter ravnanja z odpadki je navedeno v predhodnih poglavjih

14.4 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi

14.4.1 Naselja in prebivalstvo

Občina Grosuplje ima 17.547 (leto 2006) prebivalcev in je gospodarsko, trgovsko, prometno, izobraževalno, oskrbovalno in kulturno središče. Naselje Grosuplje je danes upravno, gospodarsko in prometno središče občine. Občina Grosuplje je srednje velika slovenska občina in ena od pomembnejših obljublanskih občin. Razprostira se na 134 km².

Slika 31: Gostota poselitve v občini Grosuplje

(vir: Prometna študija občine Grosuplje, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, december 2006)

Območje občine je bilo poseljeno že v bronasti dobi, gostota poselitve pa se je povečala v ilirski dobi, ko je skozi območje občine potekala trgovska pot. Na območju je bilo glavna dejavnost samooskrbno kmetijstvo, ki se je kasneje usmerilo tudi v proizvodnjo za trg.

Na razvoj, socialno-ekonomski položaj in prebivalstvene tokove je in še močno vpliva bližina Ljubljane. Največje naselje v grosupeljski občini je Grosuplje s 7.625 prebivalci. S 2.956 prebivalci mu sledi Šmarje-Sap. Tretji po velikosti je Št. Jurij, ki šteje 1701 prebivalcev. Več kot 1000 prebivalcev imajo še: Polica, Žalna in Mlačevo.

Občina Grosuplje je razdeljena na 10 krajevnih skupnosti: Grosuplje, Polica, Št. Jurij, Šmarje-Sap, Račna, Ilova Gora, Mlačevo, Žalna, Škocjan, Spodnja Slivnica.

Največji delež pozidanih površin v okviru poselitvenih območij naselij je v ravnem delu občine. Ostale pozidane površine so v posameznih naseljih v razporejenih po občini. Prav tako je največja gostota prebivalcev na območju naselja Grosuplje (glej sliko 31), medtem ko je na ostalih delih občine gostota podobna.

V kmetijstvu so z razvojem mehanizacije ter z uporabo umetnih gnojil nastale povsem nove razmere. Tako se je predvsem zelo povečala razlika med učinkovitostjo pridelovanja v ravninskem svetu, kjer je mogoča mehanizirana obdelava in tistimi predeli, kjer je le-ta otežkočena. Kmetijska dejavnost se je ohranila na območjih Grosupeljskega polja.

V občini Grosuplje obstaja več romskih naselij: Smrekec I, Smrekec II, Oaza, Niko in Banat, v katerih po skupih podatkih živi približno 183 prebivalcev, podatki občine Grosuplje iz leta 2004 je skupaj 142 Romov, po podatkih Strokovne skupine za reševanje prostorske problematike romskih naselij v Sloveniji zbranih od februarja-marca 2007 pa jih je v občini Grosuplje 190 (tabela 67).

Tabela 67: Romska naselja v občini Grosuplje

naselje	št. prebivalcev	komunalna opremljenost		delež črnih gradenj	lastništvo zemljišč	možnost širitve	možnost nakupa	planska urejenost, status
		voda	elektrika					
Smrekec I	53	JV	ne	vse	občina, zasebno	ne	ne	ne
Smrekec II	57	JV	ne	vse	občina, zasebno	ne	ne	ne
Oaza	31	JV	ne	vse	zasebno, občina	ne	ne	ne
Niko	29	JV	ne	vse	SKZ, zasebno	ne	ne	ne
Benat	20	potok	ne	vse	Romi	ne	ne	ne

oznake: JV - javni vodovod

SKZ - sklad kmetijskih zemljišč

vir: http://www.romsvet.si/romska_naselja.aspx?p=21, april 2008

Romska naselja spadajo večinoma v kategorijo razpršenih gradenj izven naselij. Ta območja se obravnavajo kot razvrednotena območja, ki jih je treba z ustreznim usmerjanjem prostorskega razvoja sanirati (urejanjem statusa zemljišč in njihovega komunalnega opremljanja...).

To velja predvsem za večja romska naselja, ki so stalna in v katerih so prebivalci pripravljeni sodelovati. V primeru preostalih, manjših romskih zaselkov in gradenj je treba preprečevati njihovo širjenje in poiskati možnost za preselitev na območja naselij, ki se bodo kompleksno in načrtno urejala kot romska naselja.

Tabela 68: Število prebivalcev v občini Grosuplje v obdobju od leta 1999 do 2006

leto	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
št. prebivalcev	16.009	16.403	16.656	17.102	17.547	18.085	18.634

vsi podatki so na dan 31.12.

vir: Statistični urad Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve.

Zadnji podatek za občino Grosuplje je 18.634 prebivalcev (vir: Statistični urad Republike Slovenije). V tabeli 68 je prikazano število prebivalcev v preteklih letih iz česar je razvidno da število občanov še vedno raste za približno 500 prebivalcev na leto. Tako kot v ostalih obljubljskih občinah tudi v občini Grosuplje število prebivalcev nenehno raste na račun izseljevanja iz mesta Ljubljane. Na račun tega se tudi skupina otrok in mladostnikov veča in v primerjavi s Slovenijo je starostna struktura dokaj ugodna. Priseljevanje pa ima posledico v velikem številu dnevnih migracij prebivalcev, predvsem na relaciji Grosuplje-Ljubljana.

Tabela 69: Naravno gibanje prebivalstva

	živorojeni			umrli			naravni prirast		
	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske	skupaj	moški	ženske
SLOVENIJA	17501	9025	8476	18701	9696	9005	-1200	-671	-529
Grosuplje	163	94	69	117	60	57	46	34	12

vir: Naravno gibanje prebivalstva po spolu, popis 2002 (Statistični urad RS)

V občini Grosuplje je naravni prirastek pozitiven.

V občini imajo en dom starejših občanov, čeprav imajo zaradi zasedenosti starostnike tudi v domovih v Dobropolje, Ljubljani, Trebnjem in drugod. Za starostnike in posameznike s posebnimi potrebami je poskrbljeno tudi tako, da občina financira pomoč družini na domu (razvoz hrane, osebna nega, pospravljanje, idr.), izvajalec programa pa je dom starejših občanov.

V prostorih OŠ Louis Adamič je za starejše s posebnimi potrebami organizirana delovna enota v okviru podjetja Želva d.o.o..

14.4.2 Prometna dostopnost

Osrednji ravninski del občine z največjim mestom Grosupljem, predstavlja osrednje kulturno in turistično središče občine ter središče regionalnega pomena in eno od geografskih središč primestnih občin. Glavne prometne poti v občini vodijo skozi mesto Grosuplje in se navezujejo na večje sosednje kraje Ljubljana, Lavrica, Škofljica in Ivančna Gorica. Skozi območje občine Grosuplje poteka tudi osrednja cestna povezava notranjosti Slovenije z mejnimi območji ter republiko Hrvaško, ki je speljana od državne meje skozi mesto Črnomelj, mimo Semiča in doline Krke vse do Ivančne Gorice in Grosuplja. Tako predstavlja občina pomembno tranzitno pot in vezni člen med osrednjo Slovenijo ter Hrvaško in preostalimi balkanskimi državami. Preostale cestne povezavo so izrazito lokalnega pomena in povezujejo manjša razložena naselja znotraj meja občine. Železniška povezava poteka iz smeri Ljubljane do Grosuplja, kjer se razcepi na dva kraka. En vodi naprej proti Kočevju, drugi pa proti Trebnjemu in naprej proti Hrvaški.

Z vedno večjem številom ljudi v občini (predvsem v kraju Grosuplje), narašča tudi vedno več prometa in s tem postajajo dosedanje ceste predmet problema, saj postajajo neustrezne. Ob prometnih konicah je na njih zelo gost promet, v določenih križiščih pa nastajajo dolge kolone vozil, ki se le s težavo in počasi vključujejo na glavne ceste. Ob vključitvi še kolesarskega prometa med obstoječ promet pa lahko postane zelo nevarno za udeležence v prometu, predvsem kolesarje. Mestno središče Grosuplje ni popolnoma nič urejeno glede kolesarskega prometa. V okolici so s kolesarskim prometom najbolj obremenjene ceste, ki vodijo do krajev, ki so cilj »kolesarskih vzponov«.

Razvitost prometnega omrežja in infrastrukture pripomore k boljšemu in učinkovitejšemu javnemu prevozu. Z možnostjo uporabe javnega prevoza se zmanjšajo emisije izpušnih plinov iz osebnih vozil, s tem pa pripomore k zmanjšanju onesnaževanja ozračja s toplogrednimi plini.

14.4.3 Svetlobno onesnaženje in poraba električne energije

Svetlobno onesnaževanje okolja povzroča za človekov vid motečo osvetljenost in občutek bleščanja pri ljudeh, ogroža varnost v prometu zaradi bleščanja, zaradi neposrednega in posrednega sevanja proti nebu moti življenje ali selitev ptic, netopirjev, žuželk in drugih živali, ogroža naravno ravnotežje na varovanih območjih, moti profesionalno ali amatersko astronomsko opazovanje, ali s sevanjem proti nebu po nepotrebnem porablja električno energijo.

Tabela 70: Porabljenost število kWh električne energije

	<i>skupna poraba</i>
poraba v letu 2008 (kWh)	967.377 kWh
število prebivalcev	18.634
poraba na prebivalca (kWh)	51,91 kWh

vir: občina Grosuplje, maj 2009

V občini Grosuplje je poraba električne energije za osvetljevanje cest in javnih površin na letni ravni v letu 2008 znašala 967.377 kWh. V občini je bilo lansko leto 18.634 prebivalcev. Tako znaša letna poraba na prebivalca 51,91 kWh. Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07) v 5. členu opredeljuje ciljne vrednosti, ki so opredeljene kot letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini in tako ne sme presegati ciljne vrednosti 44,5 kWh. V občini Grosuplje je ta vrednost 51,91 kWh, kar presega opredeljeno ciljno vrednost.

Na območju občine Grosuplje je skladnost nameščenih svetilk z prej omenjeno Uredbo različna. V KS Mlačevo, Slivnica in Polica nobena svetilka ni v skladu z uredbo, medtem ko je v KS Žalna 10 % skladnost, v KS Šentjurij 18 %, v KS Šmarje Sap 40 %, v KS Škocjan 60%, V KS Račna 70 %, v KS Grosuplje 90 % in v celoti so skladne svetilke v KS Ilova Gora. Skupaj je v občini Grosuplje zamenjanih oz. prilagojenih 38.8 % svetilk javne razsvetljave.

14.4.4 Regionalni in urbani razvoj

Območje Grosuplje je del Ljubljanske urbane regije (v nadaljevanju LUR), ki je osrednjeslovenska statistična regija in ena od dvanajstih slovenskih regij v katero je združenih 26 občin. Za Ljubljansko urbano regijo je značilen intenziven proces suburbanizacije, ki ga je izgradnja avtocestnega obroča okrog Ljubljane in avtocestnega križa v Sloveniji še dodatno pospešila.

Glede gostote poselitve znotraj regije nastajajo razlike. Najgosteje je naseljen osrednji del regije, in sicer občine Ljubljana, Mengeš, Trzin in Domžale, najredkeje pa južni del regije (občini Dobropolje in Velike Lašče). Selitveno gibanje za leto 2003 kaže, da občina Grosuplje, poleg občin Vrhnika, Ivančna Gorica, Ig, Kamnik, Škofljica, Brezovica, Domžale še vedno ostaja med najbolj zanimivimi za naselitev. Občina Grosuplje je ena izmed občin LUR-a, ki ima največ poslovnih subjektov.

Tabela 71: Prebivalci občine Grosuplje, stari 15 let ali več, po izobrazbi

Brez izobrazbe	Nepopolna osnovna izobrazba	Osnovna izobrazba	Srednja izobrazba - skupaj	Srednja izobrazba – nižja in srednja poklicna	Srednja izobrazba – strokovna in splošna	Višja izobrazba	Visoko diplomirana izobrazba	Visoka podiplomska izobrazba	Skupaj
76	699	2.911	7.541	3.699	3.842	661	830	98	12.816

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002.

Razvoja podeželja, ki je ena izmed prevladujočih značilnosti regije, ne moremo več povezovati le s kmetijstvom in gozdarstvom, kot osnovnima ali pretežnima gospodarskima dejavnostma. Podeželje ima daleč širšo in kvalitetnejšo vlogo pri razvoju regije. V regijskem kmetijstvu ostaja najpomembnejša živinoreja oz. prireja mleka in mesa. Glede na veliko posestno razdrobljenost so možnosti kmetijstva predvsem v ekološki pridelavi in v povezovanju z dopolnilnimi in dodatnimi dejavnostmi ter v razvoju podjetništva na podeželju. Gozdnatost regije je prav tako njena razvojna prednost. Ne le v gospodarskem pomenu, temveč tudi kot »zelena« regija, možnosti izkoriščanja lesne biomase, lova, gojenja divjadi in turizma, saj domujejo v regiji tudi nekatere redke velike zveri. Razvoj podeželja pa je pomemben tudi za ohranjanje kulture in prepoznavnosti krajine in kvalitete življenja v regiji.

Zaradi visoke stopnje ohranjenosti okolja in narave, kulturne krajine, geografske lege, bogate naravne in kulturne dediščine in podjetniških iniciativ je turizem realna razvojna možnost regije. Uresničitev te možnosti pa je povezana z razvojem prometne in turistične infrastrukture na podeželju in učinkovitejšo organiziranostjo javno zasebnega sektorja. Regija ima izredno bogato in ohranjeno naravno in ustvarjeno dediščino, kar je velik razvojni in premalo izkoriščen kapital.

14.4.5 Arhitekturne regije in krajine v občini Grosuplje

Na območju občine Grosuplje je arhitekturna regija Dolenjska z razvrstitvijo v arhitekturno krajino Višnja Gora in Suha krajina.

Tabela 72: Značilnosti arhitekturnih krajin v občini Grosuplje

	Višnja Gora	Suha krajina
oblikovanje naselij, dominante	zgrajena na valovitem terenu, v jedrih gručasta, ob komunikacijah raztegnjena. dominante so na izpostavljenih delih naselij ali izven njih	značilno situirana na valovitem terenu; razporejena so gručasto, deloma nepravilno obcestno ali ob komunikacijskih vozlih; dominante so vključene v naselja.
domačije, stavbe	domačije/kompleksi so sestavljeni ali v gručah; tlorisi so vzdolžni (1:1,5); stavbe so pritlične (lahko z mansardo) ali nadzidane; strehe so dvokapne, strme, s čopoma; značilna kritina je bobrovec, ki ga počasi zamenjuje zareznik; arhitekturni detajli niso posebej izraziti – razen ponekod kamniti ali leseni portali.	domačije/kompleksi so oblikovani v gručah (več manjših stavb); tlorisi so podolgovati (1:2,1); stavbe so zidane, starejše tudi deloma lesene, pritlične ali nadkletni v pobočju; strehe so dvokapne, strme, s čopoma; prvotna kritina je bila slama, danes so značilni zarezniki (redkeje cementni špičaki); posebnih detajlov ni, izjeme so leseni portali.

	Višnja Gora	Suha krajina
posebnosti, dominante	• arhitekturne posebnosti so postavljene ločeno od naselij; kozolci: enojni, dvojni in kozolci s plaščem; • male dominante so izven naselij, ob komunikacijah; slopna, nadstropna znamenja;	• arhitekturne posebnosti so postavljene izven naselij ali ob njihovih robovih; preprosti kozolci dvojniki • male arhitekturne posebnosti so grajene ob robu naselij ali vključene v naselja; pomožna lesena gospodarska poslopja • poudarjene dominante so vključene v naselja ali postavljene

vir: Arhitekturne krajine in regije Slovenije, MOP, Zavod RS za prostorsko politiko

Za območje, ki ga zajema občina Grosuplje je značilna velika raznolikost krajine. Pogojujejo jo predvsem geološka sestava, razgiban relief, vodnatost in nenazadnje vpliv zmerno celinskega podnebja, v katerem se čuti tudi vpliv mestne klime. Vsi ti dejavniki skupaj pogojujejo in oblikujejo raznovrstne podobe krajine. Raznolikost pogojujejo tudi nadmorske višine ter, predvsem v osrednjem in južnem delu občine, površinski kraški pojavi značilni za pravi dolenski kras.

Preko občine Grosuplje se razprostirata dve regiji:

- Kraške regije notranje Slovenije, ki pokriva glavino občine in se deli na 2 (širši) enoti: Pivško Cerkniška planota (obsega le skrajni JZ del občine - Turjak) ter Grosupeljska kotlina in Suha krajina (Grosupeljska kotlina, Suha krajina J od Krke in krajina S od Krke)
- Predalpske regije, natančneje Vzhodnoslovenske predalpske krajine (Dolenjsko hribovje ob Savi - Janče – Trebeljevo).

vir: Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, MOP, Urad za prostorsko politiko

Tabela 73: Značilnosti krajin in vzorci v občini Grosuplje

	Predalpske krajine	Kraške krajine notranje Slovenije	
	Dolenjsko hribovje - Janče-Trebeljevo	Grosupeljska kotlina in Suha krajina – Grosupeljsko, Radeljsko polje, Hočevsko Ambruška planota, Višnjegorska dolina	Pivško Cerkniška planota - Turjak
značilnosti	travnati kopasti vrhovi, gozdne grape z vodotoki	vodnat svet z značilno obvodno krajino	slemena, reliefna raznolikost, vodnatost
	zaselki na reliefnih izravninah, majhne njive	poselitve na obrobjih ravnin in na slemenih	odprta kmetijska krajina, vezana na vasi
	razgibano, težko pregledno hribovje	odprtost in preglednost območja	odmaknjenost, razgledanost, odprtost ravnin
	zaledje Ljubljane	zaledje Ljubljane	prvobitnost prostora
	rekreacijsko zaledje Ljubljane	jame, protiturški tabor, gradovi, kraško polje	soteske, grad, cerkve
	izletniške točke, številne cerkve	/	/

	Predalpske krajine	Kraške krajine notranje Slovenije	
	Dolenjsko hribovje - Janče-Trebeljevo	Grosupeljska kotlina in Suha krajina – Grosupeljsko, Radeljsko polje, Hočevsko Ambruška planota, Višnjegorska dolina	Pivško Cerkniška planota - Turjak
krajinski vzorci	strma gozdna pobočja s hudourniškiimi grapami	kmetijska krajina na ravnini	gozdne kraške krajine
	kmetijska krajina na pobočjih obdana z gozdom	členjena kmetijska krajina z naselji na valovitem reliefu	kmetijska krajina na uravnani planoti
	kmetijska krajina na slemenih	kmetijska krajina v dolini	kmetijska krajina na zamočvirjeni kraški planoti
	krajina ozkih dolin, obdana z gozdom	suho kraško polje	kmetijska krajina na slemenastem reliefu
	drobno členjena kmetijska krajina na gričevju	kraško polje z vodotokom	kraška polja
	/	/	vodnate doline
	/	/	kmetijska krajina v suhi dolini

vir: Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, MOP, Urad za prostorsko politiko

14.4.6 Območja potencialnih naravnih in drugih nesreč

Podatki o območjih potencialnih naravnih nesreč so pridobljeni iz državnih podatkovnih baz (MOP ARSO, 2006). Na območju občine se pojavljajo erozijska območja z običajnimi protierozijskimi ukrepi ter območja rednih poplav. Po podatkih Agencije RS, pa na prostoru občine ni plazljivih ali plazovitih ter vododeficitarnih območij.

1. Erozijska območja z običajnimi protierozijskimi ukrepi pokrivajo večji del zahodnega dela občine, predvsem večje območje v smeri Mali vrh - Grosupeljsko polje - Limberk in manjša območja na obrobju občine (območje Police, Panškega hriba, Blečjega vrha in Velike Loke); (podrobneje je obravnavano v poglavju 5. Tla).
2. Poplavna območja so na Grosupeljskem in Radenskem polju, ki sta opredeljeni tudi kot območja možnih katastrofalnih poplav katerih povratna doba je 50 let in več ter dolina Gajniče -Tlake in dolina Velikega potoka.. Podrobneje je obravnavano v sklopu poglavja 6. Površinske vode.
3. Po podatkih Agencije RS za okolje spada severno-zahodni del občine Grosuplje na območje s potresno nevarnostjo VIII. stopnje po MSC lestvici, jugozahodni del pa na območje s potresno nevarnostjo VII. stopnje po MSC lestvici.
4. V podatkih, pridobljeni iz državnih podatkovnih baz (MOP-ARSO, 2006) za obravnavano območje, vododeficitarna območja niso opredeljena, prav tako ni opredeljenih plazljivih ali plazovitih območij.
5. Ogroženih območij zaradi dejavnosti, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in skladiščenjem nevarnih snovi, na obravnavanem območju ni (ni podatkov kaj se dogaja v območjih namenjenih za obrambo (skladišča eksploziva, ipd.).

povzeto iz Strokovnih podlag za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007, LUZ, d.d.

Območja namenjena potrebam obrambe na območju občine Grosuplje so:

- Kamna gorica

- Helioport
- Gradišnica
- Tehnični zavod Grosuplje
- VPS Grosuplje

Območja so bila opredeljena v prejšnjih prostorskih aktih, vendar v njihovih kartografskih prilogah niso bila prikazana.

14.4.7 Razvrednotena območja v občini Grosuplje

Razvrednotena območja, ki najbolj izstopajo in bi jih bilo treba omejiti:

- gradnja večjih (proizvodnih ali večstanovanjskih) kompleksov izven oziroma na robu strnjjenih poselitvenih območij (npr. Cikava, Brvace, Grosuplje),
- izvedba obsežnih hidro- in agromelioracij (Grosupeljsko polje),
- izkoriščanje naravnih dobrin brez upoštevanja reliefnih danosti (aktivni kamnolomi s pridobljenimi dovoljenji izkoriščanja - Pleše, Šmarje Sap ter aktivni kamnolomi brez dovoljen za izkoriščanje - Grič, Dole, Udje, Vel. Lipljene, Vino, Kožljevec, Polica, Sp. Duplice, Mali Konec, Spodnje Blato, idr.). Podrobnejša obdelava je v poglavju 5. Tla.
- območja pridobivanja mineralnih surovin, ki so se že delno zarasla in jih je treba prepustiti procesu samosanacije - (neaktivni kamnolomi - Mala Loka Štula, Krličnik, Gatina, Brinjski hrib, Slivniški hrib, Žalna - Mrzla gora, idr.). Podrobnejša obdelava je v poglavju 5. Tla.
- vizualno onesnaževanje prostora s prepletanjem tras energetske in telekomunikacijske infrastrukture (npr. Grosupeljsko polje, dolina Žalne, Št. Jurija in Škocjana).

Največja koncentracija razvrednotenih območij je v regiji Kraške krajine notranje Slovenije, saj ta regija prekriva glavnino občine. Razvrednotena območja na tem območju pogojujejo predvsem neustrezno arhitekturno oblikovanje stavbnih kompleksov (kompleksi novih stanovanjskih naselji, počitniška naselja, vrtičkarstvo, stanovanjska območja ob vaških jedrih, proizvodni objekti, nelegalna naselja..), izkoriščanje naravnih dobrin brez upoštevanja reliefnih danosti (izkoriščanje kamnolomov brez dovoljen, ipd.), neupoštevanje vplivov na vidne kakovosti prostora ter opuščanje različnih dejavnosti brez ustreznih načrtov sanacije ali rekultivacije opuščenih območij in podobno.

Številčno najmanj razvrednoten najdemo na območju regije vzhodnoslovenske predalpske krajine, ki pokriva skrajni severni del občine. Gre za ploskovne degradacije v obliki velikih kamnolomov (Pleše in Ravno Brdo) in točkovne degradacije v obliki skupine manjših peskokopov. Razen v primeru kamnoloma Pleše vsi ostali kamnolomi delujejo brez ustreznih dovoljenj (za kamnolom Ravno Brdo ni podatkov). Povzeto iz Strokovnih podlag za prostorske akte občine Grosuplje, maj 2007, LUZ, d.d.

14.4.8 Kakovost življenja

Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06) pod kakovost življenja razume gospodarno ravnanje z vodami in vodnimi viri, omejevanje ter zmanjšanje emisij (onesnaževal) v zrak, smotrno umeščanje dejavnosti glede na območja stopnje varstva pred hrupom ter virov elektromagnetnega sevanja in ravnanje z odpadki. Vsa ta področja okoljsko poročilo obravnavana v predhodnih ločenih poglavjih. Vsi zgoraj omenjeni elementi okolja imajo vpliv na higiensko-zdravstvene dejavnike, ki so pomembni za zdravje ljudi.

Gospodarjenje z vodami obsega njihovo upravljanje, varstvo, rabo ter urejanje. Za zdravje ljudi so ključni viri pitne vode ter ustreznost kakovosti površinskih vodotokov. Pitna voda je voda v njenem prvotnem stanju ali po pripravi, namenjena pitju, kuhanju, pripravi hrane ali za druge gospodinjske

namene ter vsa voda, ki se uporablja za proizvodnjo in promet živil.

Kanalizacijsko omrežje je zgrajeno le delno in sicer v naseljih od Šmarja Sap do Grosuplja in Spodnje Slivnice. V mestu Grosuplje je zbiranje in odvajanje odpadnih vod urejeno v mešanem kanalizacijskem sistemu, fekalnem in meteornem kanalu. Občina Grosuplje načrtuje izboljšanje sistemov odvajanja in čiščenja odpadne vode tako, da bo v Grosuplju in Šmarju Sap dogradila kanalizacijsko omrežje, v drugih naseljih pa zagotovila izgradnjo centralnih kanalizacijskih sistemov z manjšimi čistilnimi napravami (npr. na območju Radenskega polja).

Na celotnem območju občine ni večjih virov onesnaževanja zraka, ki bi pripomogla k povečanju emisij nevarnih snovi v ozračje. Predvsem so obstoječi viri onesnaževanja prometni tokovi na glavni cesti v občini in sicer avtocesti A2 Karavanke – Obrežje, odsek Šmarje Sap – Višnja Gora. Glavni vir hrupa v naselju Grosuplje predstavljajo povezave s kraji v sosednjih občinah (Šmarje Sap, Turjak, Videm). Na raven hrupa vplivajo tudi proizvodno-obrtne dejavnosti, kmetijska mehanizacija, v času gradbenih del pa tudi gradbena mehanizacija.

V občini ni večjih virov elektromagnetnega sevanja, ki bi imeli negativni vpliv na zdravje ljudi. Odvoz komunalnih odpadkov po naseljih je urejen in se izvaja tedensko. K zmanjševanju količine odpadkov pripomore njihovo ločevanje na izvoru z odlaganjem na ekološke otoke in ponovno uporabo. Ravnanje z odpadki se trenutno ureja v okviru obstoječe deponije v Špaji dolini v občini Grosuplje. Občina Grosuplje bo skupaj z ostalimi občinami v okviru regije določila rešitev odlaganja odpadkov. Za zbiranje odpadnih surovin so/se zagotovljene prostorske ureditve in objekti na območju odlagališča Špaja dolina.

14.4.9 Rekreatijske in zelene površine

Na območju občine se rekreacija lahko izvaja v športnih dvoranah in na zunanjih športnih igriščih (večnamenska športna dvorana Grosuplje, športna igrišča v okviru šol, skakalnica v Čušperku, v Grosuplju še posamezna teniška igrišča). Glede na starostno, izobrazbeno strukturo prebivalcev občine (predvsem naselja Grosuplje) se kažejo vse večje potrebe po zunanjih zelenih površinah za preživljanje prostega časa in rekreacijo v odprtem prostoru (vir: Poročilo o javnomnenjski raziskavi, Fakulteta za družbene vede). Na območju občine sta dve letališči za ultralahka letala in motorne zmale ter šolo letenja z jadralnimi padali.

Na območju občine do sedaj ni bilo opredeljenih večjih zelenih površin namenjenih zunanjim oblikam rekreacije, čeprav se mnoga območja uporabljajo v te namene (Radensko polje, Koščakov hrib, Magdalenska gora), zato je v OPN opredeljenih več območij zelenih površin (predvsem znotraj naselja Grosuplje) z namenom medsebojne povezave rekreacijskega območja Motela in potoka Grosupeljščica ter pobuda za izgradnjo igrišča za golf.

14.4.10 Turizem

Občina je kljub bližini Ljubljane ohranila precej neokrnjeno naravo, zato ima zdaj ugodno priložnost za razvoj turizma, ki ima poudarek na doživljanju narave. Opaziti je postopen razvoj kmečkega turizma v povezavi z izletništvom, ki pa postopoma prehaja v stacionarni turizem z prenočitvenimi zmogljivostmi. V tradicionalno sezonskih poletnih turističnih krajih se kažejo želje, da bi se razvil turizem, ki vzpodbuja celoletno doživljanje tega območja (izletništvo, pohodništvo, kolesarjenje).

Naravni pogoji za razvoj pohodniškega, izletniškega, stacionarnega in kmečkega turizma so zelo dobri, dohodek iz te dejavnosti pa še vedno relativno majhen. Negativnih vplivov turizma doslej

niso spremljali, zato bi bilo priporočljivo ugotoviti nosilnost oz. zmogljivost okolja za turistične dejavnosti, da bi bilo turistično dejavnost lažje in bolj realno načrtovati.

Turizem je pomembna in razvijajoča se veja ekonomije. Je dejavnost, ki lahko bistveno prispeva k ohranjanju biotske pestrosti, ker jo pomaga ekonomsko ovrednotiti kot dobrino, ki sicer nima tržne vrednosti. Biotska pestrost daje visok simbolni pomen in višjo ceno proizvodom, ki jih turizem trži. Biotsko pomembna območja so relativno dostopna, premalo pa je razvita infrastruktura kot so informacijski centri, ekomuzeji, učne in doživljajske poti, ki turistom naravne vrednote ponuja in jih hkrati usmerja.

Turizem je močno odvisen od ohranjenega okolja, zato mora biti nujno trajnostna panoga. Principi turističnega razvoja morajo vključevati ohranjanje pestrosti, značilnosti in lepote narave in krajine, in razvoj ustreznih rekreacijskih območij skladno z naravovarstvenimi načeli. Največ obiskovalcev privablja izletniški turizem saj kulturna krajina in dobro ohranjena narava spodbujata rekreacijski turizem. Večji del obiskovalcev sestavljajo lokalni prebivalci ter prebivalci večjih naselij iz Slovenije, ki prihajajo v občino Grosuplje, predvsem na Grosupeljsko polje, kot posamezniki ali v organiziranih skupinah.

V Občini Grosuplje je že v letu 1992 pričel potekati program urejanja podeželja na območju vasi Cerovo. Zaradi želje po nadaljevanju programa urejanja podeželja, po oblikovanju skupne turistične promocije in ponudbe ter medsebojnem sodelovanju na področju kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti, so v letu 2003 na pobudo Mestne občine Ljubljana z občinama Ig in Škofljica pristopili k skupnemu razvojnemu projektu podeželja z nazivom Sožitje med mestom in podeželjem. V okviru projekta so večjo pozornost namenili področju kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti in turizma ter na teh področjih skušali zagotoviti uresničevanje smernic razvoja ter slediti evropskim trendom.

Turistične kmetije so pomembne za ohranjanje narave, lokalne arhitekture in tradicionalnih kmetijskih dejavnosti, ki so značilne za določeno pokrajino ter za ohranjanje domačih šeg in običajev. Kakovost storitev in ponudbe turističnih kmetij je odvisna od razvitosti kmetij in njihovega odnos do okolja, kar pa je tudi pogoj za uspešno gospodarjenje.

Na območju občine naj se razvijajo le mehke oblike turizma, seveda je predhodno treba izdelati načrt razvoja turizma, ki mora vsebovati naravovarstvene smernice (skladno z Zakonom o ohranjanju narave (uradno prečiščeno besedilo) /ZON-UPB2/, Ur. l. RS št. 56/99, 31/00, 119/02).

14.4.11 Grosupeljsko polje

14.4.11.1 Opis dejanskega stanja

Obravnavano območje obsega osrednjo ravnico Grosupeljskega polja s Koščakovim hribom in območje med naseljem Šmarje Sap in Tlakami, na katerem so različni vodni sistemi, ki so močno preoblikovani, zaradi kmetijstva (hidromelioracije in regulacije), urbanizacije ter industrije. Krajinske posebnosti območja so z gozdom pokriti osamelci in naravni pomol Koščakov hrib. Simbolne vrednosti naravnih in kulturnih prvin so lokalnega in državnega pomena.

Grosuplje je največje mesto v občini in na območju Grosupeljskega polja ter tudi pomembno lokalno središče z upravnimi in storitvenimi funkcijami ter razvito obrtno in industrijsko središče. Na zahodu ga omejujeta mokroten svet ob potoku Bičje in železniška proga iz Ljubljane, ki se tu razcepi, njena kraka vodita proti Kočevju in Novemu mestu. Severno od avtoceste Ljubljana - Višnja Gora sta mestu priključeni nekoč samostojni naselji Perovo in Potok, vzhodno od struge

Velikega potoka pa Jerova vas. Prvič se omenja leta 1136. Še v 18. stoletju je bil to majhen kraj, ki se je razvijal predvsem zaradi ugodne prometne lege. Po letu 1960, ko je Grosuplje postalo sedež občine, se je začela pospešena gradnja industrijskih obratov, zaradi močnega priseljevanja pa je naglo raslo tudi število prebivalcev. Na območju je poleg centra občinskega pomena tudi občinsko lokalno središče Šmarje-Sap. Na območju so prevladujoča urbana naselja. Vsa evidentirana romska naselja v občini so predvsem na južnem obrobju naselja Grosuplje.

14.4.11.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe prostora na območju mesta Grosuplje in naselja Šmarje-Sap smiselno zaokrožuje obstoječo poselitve. Zgoščevanje poselitve znotraj ali na robu obstoječe poselitve omogoča smotrnejši razvoj prometne infrastrukture, kar omogoča možnost razvoja javnega transporta. Le-ta pripomore k zmanjšanju emisij izpušnih plinov vozil v ozračje, s tem pa tudi k zmanjšanju izpusta toplogrednih plinov v ozračje. Zgoščena poselitve pripomore tudi k učinkovitejši izrabi energetskih virov. Prav tako je, ob predhodno izdelani študiji, ekonomsko sprejemljivejša izraba obnovljivih virov energije. Glede na gozdnatost občine in širšega območja velja razmišljati o možnosti izvedbe oz. spremembi energetskega vira daljinskega ogrevanja z biomaso. Kot primer dobre prakse bi lahko občina pristopila k spremenjenemu načinu ogrevanja posameznih občinskih in javnih objektov (občinske stavbe, dvorane, kulturni domovi...). Na območju se predvideva nove stanovanjske površine, površine namenjene družbeni infrastrukturi, zelene površine (površine za rekreacijo in šport) ter območja namenjena trgovskim, gostinskim, obrtnim, storitvenim, proizvodnim in poslovnim stavbam, kar je osnova za družbeni razvoj na območju. Smotrna izraba prostora in gostota poselitve omogoča vzpostavitev komunalne infrastrukture, družbenih dejavnosti in prometne povezanosti. Čeprav so območja na katerih se predlaga sprememba rabe sedaj kmetijske površine oz. gozd, z upoštevanjem značilnosti arhitekturne krajine in značilnih krajin oz. vzorcev, ne bo večjega vpliva na vidno podobo krajine saj gre v vseh primerih za smiselno zaokroževanje in nadaljevanje že obstoječe poselitve. Celotno obravnavano območje tega dela občine je že urbanizirano, zato dodatna umestitev predvidenih objektov ne bo bistveno vplivala na podobo krajine. Nova območja proizvodnih in storitvenih dejavnosti bodo omogočila odpiranje dodatnih delovnih mest, s tem pa izboljšanje možnosti zaposlitve in dvig socialnega položaja občanov. Razvoj gospodarstva na tem območju za enkrat ne predstavlja večje grožnje naravnemu okolju, saj se razvija v zaključenih sklopih (območjih centralnih dejavnosti-obrtniške dejavnosti in v območjih proizvodnih dejavnosti) v katerih so združene sorodne dejavnosti, ki imajo podobne lastnosti, zato se medsebojno ne ovirajo. Prav tako je v takšnih zaključenih prostorskih enotah s podobnimi dejavnostmi bolje poskrbljeno za varovanje okolja (oblikovanje prometnih poti, zaščita pred hrupom...).

Načrtovane širitve prav tako ne bodo imele bistvenega vpliva na kakovost tal in so v majhnem deležu načrtovane na najboljših kmetijskih površinah. Tako pridelovalna funkcija kmetijskih zemljišč ne bo zmanjšana, z omogočanjem novih površin za poselitve pa se omogoča ohranjanje naselij, s tem pa se nudi možnost za ohranitev tradicionalne rabe kmetijskih zemljišč v naseljih izven naselja Grosuplje.

Nobena izmed načrtovanih dejavnosti ne bo pripomogla k povečanju onesnaženja ozračja z dodatnimi emisijami snovi v zrak. Dodatne količine odpadkov zaradi novih dejavnosti v prostoru bo potrebno vključiti v obstoječi način zbiranja ter ravnanja z njimi, kar je na območju občine ustrezno urejeno, tako da na zdravje prebivalcev ter kakovost bivanja dodatne količine odpadkov ne bodo imele negativnih vplivov. Nova ureditvena območja so umeščena na način, da ne prihaja do konfliktne rabe v prostoru, prav tako pa ni načrtovanih novih virov hrupa. Ocenjujemo, da predlagane širitve v okviru OPN ne bodo poslabšale kakovosti bivanja ter negativno vplivale na zdravje prebivalcev.

Nekatera območja romskih naselij so že priključena na infrastrukturo, za ostala pa je to zelo pomembno izvesti v čim krajšem času. Prav tako je pomemben reden odvoz komunalnih in kosovnih odpadkov, saj je s tem omogočena ustrezna raven higiensko-zdravstvenih pogojev ter preprečuje možnosti za razvoj neugodnih življenjskih razmer.

Oblikovanje zelenih površin (npr. zelene površine ob Grosupeljščici in Bičju) znotraj naselij bo pripomoglo k ohranitvi okolja s tem pa večji kakovosti življenja. Prav tako bo k temu pripomogla tudi natančnejša oz. podrobnejša opredelitev območij znotraj obstoječih naselij, kot jo predvideva obravnavan občinski prostorski načrt. Območje predvidene rekreacije (igrišče za golf) bo pripomoglo k novim oblikam preživljanja prostega časa ter možnostjo rekreacije na za to namenjenem zunanjem prostoru, ki ni na območju gozdov oz. kmetijskih površin. S tem se zmanjša možnost konfliktnih situacij z interesi kmetijstva (npr. ogrožanje travnih in poljedeljskih površin s hojo) oz. gozdarstva (npr. uničevanje podrasti), saj se bi del rekreacije prenesel območje golf igrišča.

Glede na predlagana območja sprememb primarne rabe v stavbna zemljišča predvidevamo, da dodatna osvetlitev območij ne bo bistveno vplivala na svetlobno onesnaženje, je pa glede na podatek o skladnosti svetilk v KS Grosuplje in Šmarje Sap z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07,109/07) potrebno vse svetilke prilagoditi omenjeni uredbi ter z npr. uporabo varčnih sijalk zmanjšati porabo električne energije na prebivalca. Omilitveni ukrepi so tako oblikovani samo za zmanjšanje porabe električne energije na prebivalca pri osvetlitvi javnih površin in za prilagoditev svetilk prej omenjeni uredbi.

Tako njegov vpliv na območju novih zazidalnih površin, zelenih in rekreacijskih površin lahko ocenimo kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

14.4.12 Severno obrobje Grosupeljskega polja

14.4.12.1 Opis dejanskega stanja

Na območju so manjša lokalna središča (Velika in Mala Stara vas), ki so gručasto oblikovana in jih pogosto sestavlja vaško jedro in rob, na posameznih delih pa so na njih navezane tudi nove poselitvene oblike (enodružinske hiše). Ležijo na reliefno razgibanem terenu, pogosto predvsem na osojnih legah in so predvsem ruralnega značaja. V obeh naseljih, poleg kmetijskih, prevladujejo naslednji gospodarski subjekti: avtoprevoznništvo, proizvodnja športnih in drugih oblačil, proizvodnja izdelkov iz plastičnih mas, izposoja športne opreme. Ključne krajinske značilnosti območja so drobno členjena in mozaična kmetijska krajina, gozdne površine s podarjenim gozdnim robom in manjši gozdni ostanki, obmejki, živice in drevesni osamelci v kmetijski krajini, gručasta, zgoščena pozidava, avtocesta kot prostorski mejnik, ki območje deli od območja v poročilu opredeljenega kot Grosupeljsko polje. Ena od dominant v tem prostoru je Magdalenska gora (pomembna arheološka dediščina) ter vas Blečji vrh kot naselbinska dediščina. Simbolne vrednosti naravnih in kulturnih prvin enote so lokalnega oziroma državnega pomena.

14.4.12.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Spremembe rabe prostora ob naseljih in zaselkih na severnem delu občine Grosuplje smiselno zaokrožuje obstoječo poselitev. Zgoščevanje poselitve znotraj ali na robu obstoječe poselitve omogoča smotrnejši razvoj prometne infrastrukture, kar omogoča možnost razvoja javnega transporta. Le-ta pripomore k zmanjšanju emisij izpušnih plinov vozil v ozračje, s tem pa tudi k zmanjšanju izpusta toplogrednih plinov v ozračje. Zgoščena poselitev pripomore tudi k učinkovitejši izrabi energetskih virov. Nove zazidljive površine omogočajo razvoj krajev in preprečujejo odseljevanje domačinov v naselje Grosuplje in sosednje večje kraje.

Na območju so predvidene nove stanovanjske površine, predvsem v manjših sklopih oz. v velikostih primernih za posamezne enodružinske hiše. Celotno območje obravnavanega območja na katera se vežejo predvidene spremembe je že urbanizirano (vasi), zato dodatna umestitev predvidenih objektov ne bo bistveno vplivala na podobo krajine. Seveda ob predpostavki, da bodo novo načrtovani objekti v zaselkih upoštevali arhitekturne in krajinske značilnosti območja, na katerega bodo umeščeni. Na območju že sedaj ni večjih oz. pomembnejših gospodarskih objektov, so le manjši obrtni subjekti, ki se z novim prostorskim načrtom ne bodo širili, zato zaenkrat gospodarstvo ne predstavlja večje grožnje naravnemu in bivalnemu okolju na tem delu občine. Ocenjujemo, da predlagane širitve v okviru Severnega obrobja Grosupeljskega polja ne bodo poslabšale kakovosti bivanja ter negativno vplivale na zdravje prebivalcev z vplivom na raven hrupa, vodne vire, onesnaženje ozračja, ravnanje z odpadki ali povečanja možnosti naravnih nesreč.

Glede na predlagana območja sprememb primarne rabe v stavbna zemljišča predvidevamo, da dodatna osvetlitev območij ne bo bistveno vplivala na svetlobno onesnaženje, je pa glede na podatek o skladnosti svetilk v KS Polica, kjer nobena svetilka ni v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07,109/07) potrebno vse svetilke nemudoma prilagoditi omenjeni uredbi ter z npr. uporabo varčnih sijalk zmanjšati porabo električne energije na prebivalca.

Omilitveni ukrepi so tako oblikovani samo za zmanjšanje porabe električne energije na prebivalca pri osvetlitvi javnih površin in za prilagoditev svetilk prej omenjeni uredbi. Tako njegov vpliv na tem območju ocenimo kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

14.4.13 Škocjansko hribovje

14.4.13.1 Opis dejanskega stanja

Območje obsega z gozdom pokrito hribovito območje med Grosupeljskim poljem na severu, Radenskim poljem na vzhodu in Škocjanom. Na območju so mikrolokalna središča, predvsem ruralnega značaja. Sklenjen gozdni prostor z visoko stopnjo naravne ohranjenosti, ki z svojo pojavnostjo obvladuje prostor je glede na simbolne vrednosti naravnih in kulturnih prvin lokalnega pomena. Najbolj obiskani točki na tem delu občine sta Županova jama in Tabor nad Cerovi. Zaradi kraškega območja je tu še veliko jam in brezen, ki pa niso opremljena za turistični ogled.

14.4.13.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na tem območju se predvideva širitev posameznih stanovanjskih območij v navezavi na že obstoječe poselitve. S primernim širjenjem stanovanjske dejavnosti se bodo izboljšale stanovanjske in bivanjske razmere na območju ter omogočalo gradnjo novih stanovanjskih objektov s tem pa preprečilo izseljevanje prebivalcev v druga naselja v občini oz. v širši okolici. Širitve stanovanjskih površin bodo navezane na obstoječo infrastrukturo in prometne koridorje, zato ne bo potrebe po umeščanju novih prometnih osi v prostor. Ker gre večinoma za manjše objekte ne predvidevamo večje spremembe krajinske slike in vidne podobe naselij, seveda ob predpostavki, da so novi posegi arhitekturno in krajinsko prilagojeni obstoječi podobi naselij.

Na območju so predvidene nove stanovanjske površine, predvsem v manjših sklopih oz. v velikostih primernih za posamezne enodružinske hiše. Celotno območje obravnavanega območja na katera se vežejo predvidene spremembe je že urbanizirano (vasi), zato dodatna umestitev predvidenih objektov ne bo bistveno vplivala na podobo krajine.

Vzpostavitev nove cestne povezave v prostoru vpliva na migracijsko gibanje prebivalcev, obiskanost krajev, širjenje poselitve, nove storitvene in proizvodnje dejavnosti, kar vse vpliva na družbeni in gospodarski razvoj širšega območja.

Glede na predlagana območja sprememb primarne rabe v stavbna zemljišča predvidevamo, da dodatna osvetlitev območij ne bo bistveno vplivala na svetlobno onesnaženje, je pa glede na podatek o skladnosti svetilk v KS Šentjurij in KS Škocjan, kjer je le del svetilk v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07,109/07), v KS Slivnica pa nobena, potrebno vse svetilke nemudoma prilagoditi omenjeni uredbi ter z npr. uporabo varčnih sijalk zmanjšati porabo električne energije na prebivalca.

Ocenjujemo, da predlagane širitve v okviru Škocjanskega hribovja ne bodo poslabšale kakovosti bivanja ter negativno vplivale na zdravje prebivalcev z vplivom na raven hrupa, vodne vire, onesnaženje ozračja, ravnanje z odpadki ali povečanja možnosti naravnih nesreč. Omilitveni ukrepi so tako oblikovani samo za zmanjšanje porabe električne energije na prebivalca pri osvetlitvi javnih površin in za prilagoditev svetilk prej omenjeni uredbi.

Vpliv prostorskega načrta tega območja lahko ocenimo kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

14.4.14 Radensko polje

14.4.14.1 Opis dejanskega stanja

Na območju so naselja Spodnja Slivnica, Malo Mlačevo, Veliko Mlačevo, Zagradec pri Grosupljem, Lobček, Predole, Velika in Mala Račna, Čušperk. Število prebivalstva je v vseh treh naseljih v zadnjem stoletju zmerno naraščalo. Vsa naselja izkazujejo upad števila prebivalstva med leti 1961 in 1971, na kar se je zopet začela demografska rast, najprej v Spodnji Slivnici in Malem Mlačevem, po letu 1981 pa še v ostalih naseljih na obravnavanem območju. Čeprav je na območju zagotovljeno veliko delovnih mest se večina delovno aktivnega prebivalstva vozi na delo v druge kraje, predvsem v Ljubljano.

Veliko število naravnih (kraško polje z vsemi značilnostmi) in kulturnih (gradovi, kapele, cerkve ipd.) znamenitosti predstavlja velik potencial za razvoj turizma na tem območju. Najbolj obiskane točke na tem območju so Kopanj, Boštanj in seveda samo Radensko polje.

14.4.14.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Znotraj območja so predvidene širitve poselitvene dejavnosti (stanovanjske površine), ki se pretežno navezujejo na že obstoječo poselitve v oblikovanih naseljih. Predvidena je tudi širitev turistične dejavnosti na območjih gradu Boštanj. Predvidene so ureditve zelenih površin, prostorov za šotorišča, za rekreacijo in tudi za gostinski objekt. Poseg je načrtovan ob že obstoječem gradu zato bo omogočena smotrna izraba prostora in vzpostavitev komunalne infrastrukture in prometne povezanosti. Večina posegov je tudi povezana z razširitvijo oz. obogatitvijo turistične ponudbe zato ocenjujemo, da bodo ti posegi imeli pozitiven vpliv na razvoj turističnih dejavnosti.

Na območju so predvidene nove stanovanjske površine, predvsem v manjših sklopih oz. v velikostih primernih za posamezne enodružinske hiše. Celotno območje obravnavanega območja na katera se vežejo predvidene spremembe je že urbanizirano (vasi), zato dodatna umestitev predvidenih objektov, seveda ob predpostavki, da bodo ob oblikovanju in razporejanju objektov v prostoru upoštewane arhitekturne in krajinske značilnosti območja, ne bo bistveno vplivala na podobo krajine.

Razvoj gospodarstva na tem območju za enkrat ne predstavlja večje grožnje naravnemu okolju. Kakor kažejo razvojni trendi, se bo lokalno gospodarstvo razvijalo v smeri trajnostnega razvoja ob upoštevanju in ohranjanju naravnih danosti. Lokalna podjetja, obrtniki, kmetje in posamezniki vidijo v ohranjeni naravi veliko razvojno priložnost. Najbolj primerna oblika turizma na tem območju je izletniški in rekreacijski turizem v obliki kolesarstva, pohodništva, konjeništa, pozimi pa še teka na smučeh in drsanja na zamrznjenem ribniku.

Glede na predlagana območja sprememb primarne rabe v stavbna zemljišča predvidevamo, da dodatna osvetlitev območij ne bo bistveno vplivala na svetlobno onesnaženje, je pa glede na podatek o skladnosti svetilk v KS Račna, kjer je le del svetilk v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07,109/07), v KS Mlačevo pa nobena, potrebno vse svetilke nemudoma prilagoditi omenjeni uredbi ter z npr. uporabo varčnih sijalk zmanjšati porabo električne energije na prebivalca.

Ocenjujemo, da predlagane širitve v okviru Radenskega polja ne bodo poslabšale kakovosti bivanja ter negativno vplivale na zdravje prebivalcev z vplivom na raven hrupa, vodne vire, onesnaženje ozračja, ravnanje z odpadki ali povečanja možnosti naravnih nesreč. Omilitveni ukrepi so tako oblikovani samo za zmanjšanje porabe električne energije na prebivalca pri osvetlitvi javnih površin in za prilagoditev svetilk prej omenjeni uredbi.

Vpliv prostorskega načrta tega območja lahko ocenimo kot **nebitven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**

14.4.15 Žalsko - Loška uvala, Lučki dol in Ilova gora

14.4.15.1 Opis dejanskega stanja

Na območju je več mikrolokalnih središč (Mala in Velika Ilova gora, Luče, Velika Loka), ki so razporejene na hribovitem, z gozdom poraslem območju med Radenskim poljem na zahodu in Lučkim dolom na vzhodu. Naselja so v obliki zaplat sredi sicer sklenjenega gozdnega prostora. V prostoru so opazne tudi posamezni elementi, ki močno dominirajo (Lučki dol - cerkev s pokopališčem), ki leži na dnu doline. V vidnem zaznavanju izstopa kmetijska krajina v dolini Žalna - Loka, ki jo s treh strani obkroža gozd. Simbolne vrednosti naravnih in kulturnih prvin so lokalnega in državnega pomena. Območje je kraško, zato je polno brezen in jam, ki pa niso opremljene za turističen ogled.

14.4.15.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na tem območju se predvideva širitev posameznih stanovanjskih območij v navezavi na že obstoječe poselitvene površine. S primernim širjenjem stanovanjske dejavnosti se bodo izboljšale stanovanjske in bivanjske razmere na območju ter omogočalo gradnjo novih stanovanjskih objektov s tem pa preprečilo izseljevanje prebivalcev v druga naselja v občini oz. v širši okolici. Širitve stanovanjskih površin bodo navezane na obstoječo infrastrukturo in prometne koridorje, zato ne bo potrebe po umeščanju novih prometnih osi v prostor, prav tako pa predvidene spremembe rabe ne bodo vplivale na bistveno povečanje prometa. Ker gre večinoma za manjše objekte ne bo večje spremembe krajinske slike in vidne podobe naselij, seveda ob predpostavki, da so novi posegi arhitekturno in krajinsko prilagojeni obstoječi podobi naselij.

Na območju so predvidene nove stanovanjske površine, predvsem v manjših sklopih oz. v velikostih primernih za posamezne enodružinske hiše. Celotno območje obravnavanega območja na katera se vežejo predvidene spremembe je že urbanizirano (vasi), zato dodatna umestitev predvidenih objektov ne bo bistveno vplivala na podobo krajine. Glede na velikost in razporeditev predvidenih novih umestitev dejavnosti ne bo prišlo do poslabšanja stanja za naravne nesreče.

Glede na predlagana območja sprememb primarne rabe v stavbna zemljišča predvidevamo, da dodatna osvetlitev območij ne bo bistveno vplivala na svetlobno onesnaženje, je pa glede na podatek o skladnosti svetilk v KS Žalna, kjer je le del svetilk v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS št. 81/07,109/07), potrebno vse svetilke nemudoma prilagoditi omenjeni uredbi ter z npr. uporabo varčnih sijalk zmanjšati porabo električne energije na prebivalca. Na tem območju je v KS Ilova gora kot edinem v občini Grosuplje popolno pokritje s svetilkami, ki ustrezajo omenjeni uredbi za kar je zaslužna po vsej verjetnosti tudi prisotnost astronomov na območju.

Ocenjujemo, da predlagane širitve v okviru Žalsko - Loške uvala, Lučkega dola in Ilove gore ne bodo poslabšale kakovosti bivanja ter negativno vplivale na zdravje prebivalcev z vplivom na raven hrupa, vodne vire, onesnaženje ozračja, ravnanje z odpadki ali povečanja možnosti naravnih nesreč, prav tako ne predstavljajo bistvenih sprememb v rabi površin in ne bodo vplivale na kakovost tal. Omilitveni ukrepi so tako oblikovani samo za zmanjšanje porabe električne energije na prebivalca pri osvetlitvi javnih površin in za prilagoditev svetilk prej omenjeni uredbi.

Vpliv prostorskega načrta na območju Žalsko - Loške uvale, Lučkega dola in Ilove gore ocenjujemo kot **nebistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C)**.

14.5 Omilitveni ukrepi

Omilitveni ukrepi, ki so potrebni za izvedbo OPN Grosuplje in s katerimi se zmanjša potencialni vpliv na kakovost življenja ter higijensko-zdravstveno stanje občanov, so nekateri navedeni pri predhodnih poglavjih, kjer je obravnavana posamezna okoljska sestavina.

	Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
UKREP 1	Postavitev dodatne osvetlitve na območju občine Grosuplje bo povečala porabo električne energije.	Na celotnem območju občine Grosuplje je potrebno zmanjšati porabo električne energije za osvetlitev javnih površin ter zmanjšanju svetlobnega onesnaženja in sicer z: • dosledno zamenjavo vseh obstoječih svetilk razsvetljave, ki do 31. decembra 2008 še niso bile preurejene v obliko, da je delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, enak 0%. • uvedbo časovnih intervalov osvetlitve (npr. izklop posameznih svetilk (vsaka druga) na javno manj obremenjenih območjih javnih površin in sicer glede na obremenitev površin) • zamenjava obstoječih sijalk z varčnimi sijalkami	Z izvajanjem ukrepa bo omogočen takojšnje zmanjšanje porabe električne energije in s tem približanje oz. doseg ciljnih vrednosti iz zakonodaje.	V času priprave prostorskih načrtov, projektne dokumentacije in izvajanju gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren investitor in izvajalec del.
UKREP 2	Osvetlitev novih javnih površin v občini Grosuplje je ob neustreznem načrtovanju vir svetlobnega onesnaženja in prispeva k zmanjšanju ciljnih vrednosti za razsvetljavo cest in javnih površin.	Na območjih predlaganih sprememb namenske rabe je potrebno dosledno upoštevati načine osvetljevanja, ki jih predpisuje Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (81/07, 109/07) za posamezna območja osvetlitve (razsvetljava proizvodnega objekta, razsvetljava poslovne stavbe, razsvetljava objektov za oglaševanje...).	Z izvajanjem ukrepa bo omogočen zmanjšan prispevek nove osvetlitve k svetlobnemu onesnaženju.	V času priprave prostorskih načrtov, projektne dokumentacije in izvajanju gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren investitor in izvajalec del.

14.6 Upoštevanje smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in javnih pooblastil

Smernice Ministrstva za obrambo RS, Sektor za civilno obrambo navajajo, da je na območju naselja Grosuplje in njegove okolice več območij za potrebe obrambe, ki so v poročilu tudi navedena. Smernice Ministrstva za obrambo RS, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, opozarja na upoštevanje prostorskih, gradbenih in tehničnih ukrepov za varstvo pred požari. Pri tem je potrebno smiselno umeščanje posegov ter dejavnosti v prostor, predvsem na poplavnih območjih, vodovarstvenih območjih, območjih delovanja hudournikov, erozijskih ter plazovitih predelih. Prav tako opozarjajo na poseganje v območjih vododeficitarnosti ter požarne ogroženosti, ki pa jih v občini Grosuplje ni. Okoljsko poročilo je zgoraj omenjeno problematiko upoštevalo z vidika kakovosti življenja občanov, njihove varnosti pred naravnimi nesrečami ter upoštevani higijensko-zdravstvenih pogojev.

14.7 Skladnost načrta z okoljskimi cilji

Občinski prostorski načrt predvideva širjenje območij za industrijske, stanovanjske, obrtne, športno – rekreacijske, turistične, poslovno – storitvene dejavnosti in prometnih koridorjev, kar je nujno potrebno za družbeni napredek, dvig življenjske ravni in kvalitete življenja. Posredno bodo dejavnosti povzročile večjo funkcijsko moč posameznih krajev in krepitev Grosuplja kot centralnega naselja. Z vzpostavitvijo posameznih planiranih dejavnosti je pričakovati multiplikacijski učinek (nova delovna mest, razvoj vzporednih dejavnosti...), ki bo pripomogel k izboljšanju socialno ekonomskega stanja. Poselitev je usmerjena znotraj posameznih naselij in jih smiselno zaokrožuje. Naravovarstvena območja se v celoti ohranjajo v obstoječem stanju. V poplavna območja se bistveno ne posega. Vodovarstvenim območjem virov pitne vode je zagotovljeno ustrezno varstvo, tudi ob izvedbi posameznih omilitvenih ukrepov. Pestrost preživljanja prostega časa bodo povečala območja zelenih površin, ki so na novo opredeljena. Prav tako je z zagotovitvijo ustrezne osvetlitve javnih površin zagotovljena tendenca k zmanjšanju svetlobnega onesnaženja in

Občinski prostorski načrt tako z umeščanjem dejavnosti pozitivno vpliva na kvaliteto bivalnega okolja v občini, ne posega na območja povečane možnosti naravnih nesreč.

14.8 Monitoring

MONITORING	TRENUTNO STANJE (zadnji podatki)
Poročilo z porabljeni električni energiji za osvetljevanje cest in javnih površin na letni ravni • letna poraba električne energije • poraba na prebivalca, • ustreznost osvetlitve na območju občine glede na Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07) ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsakoletno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina oz. urad za komunalno - gospodarsko infrastrukturo	V občini Grosuplje znaša poraba na prebivalca 51,91 kWh, kar presega opredeljeno ciljno vrednost za osvetljevanje cest in javnih površin na letni ravni. Na posameznih območjih svetilke niso prilagojene Uredbi.

MONITORING	TRENUTNO STANJE (zadnji podatki)
Poročilo o številu zelenih površin na območju občine z naslednjimi kazalniki stanja: • površina urejenih športnih in rekreativnih površin, • število športnih društev in različnih športnih dejavnosti v občini, • število članov ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsakoletno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina	prebivalci uporabljajo velik del gozdnih in kmetijskih površin v rekreativne namene
Prometna študija oz. poročilo o trajnostni mobilnosti prebivalstva z naslednjimi kazalniki stanja: • dnevno število avtobusnih linij in vlakov na območju občine, • dolžine kolesarskih stez oz. kolesarskih povezav • število prebivalcev, ki uporabljajo javni potniški promet • obremenjenost cest ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsakoletno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina	rast prometa, zaradi večjega deleža uporabe osebnih vozil pa upada ponudba javnega prevoza in zmanjšanje varnosti na cestah zmanjšana mobilnost in s tem socialna izključenost udeležencev, ki nimajo lastnega avtomobila (mladi, upokojenci, brezposelni)
Poročilo o urejenosti romskih naselij z naslednjimi kazalniki stanja: • število in velikost romskih naselij • število prebivalcev v romskih naseljih • komunalna opremljenost naselij • število šolobveznih otrok in vključenost v šolski sistem • izobrazbena struktura prebivalstva in njihovo zdravstveno stanje • število brezposelnih oseb ◆ časovni interval spremljanja stanja: vsakoletno ◆ organ odgovoren za pripravo poročila: občina	za romska naselja Smrekec I in II, Oaza in Niko z okolico je v prihodnje predvidena ureditev osnovne komunalne infrastrukture
stanje naravovarstvenih območij, virov pitne vode, površinskih vodotokov ter erozijskih območij monitoring je natančneje opredeljen v predhodnih poglavjih	v občini je veliko število ohranjenih naravovarstvenih območij, večje število virov pitne vode ter vodotokov, ni potencialnih plazovitih območij

14.9 Viri

- Poročilo o javnomnenjski raziskavi, Fakulteta za družbene vede, Center za prostorsko sociologijo, maj 2006
- Priprava Strategije prostorskega razvoja in Prostorskega reda občine Grosuplje – Smernice, Ministrstvo za obrambo, Direktorat za civilno obrambo, št. 350-417/2006-10, 21.08.2006
- Regionalni razvojni program Ljubljanske urbane regije 2007-2013. Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, 2007.
- Si – Stat podatkovni portal
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Smernice, Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, št. 350-652/2006/2, 08.08./2006
- Socioekonomska analiza območja Radenskega polja – prvo delno poročilo, Center Grajski vrt Boštanj d.o.o., november 2007
- Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002
- Strokovne podlage za prostorske akte občine Grosuplje, LUZ, d.d., maj 2007

15. VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V PRIMERU NEIZVEDBE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

V primeru neizvedbe Občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje (OPN Grosuplje) bi prišlo do neskladnega, okoljsko nesprejemljivega in bivanjsko neustreznega umeščanja dejavnosti v prostor, kar bi se v prostoru kazalo kot:

- razpršeno širjenje poselitve izven obstoječih poselitvenih območij, kar otežuje in draži komunalno opremljanje naselij, hkrati pa spreminja krajinsko in arhitekturno podobo prostora (nerazpoznavnost posameznih naselij) ter vpliva na možnosti razvoja kmetijstva in gozdarstva
- umeščanje dejavnosti na območja, ki so na novo zavarovana oz. posebej zaščitena ali pa predlagana kot zavarovana in v do sedaj veljavnem planu še niso bila obravnavana kot zavarovana (območje predlaganega krajinskega parka, ekološko pomembna območja...)
- širjenje dejavnosti na erozijsko ranljivih in poplavnih območjih, kar bi povečalo nevarnost naravnih nesreč zaradi poplav, hudournikov, plazov in usadov (severni del občine Grosuplje in južno od naselja Grosuplje)
- poslovno – storitvene in obrtne dejavnosti bi se razvijale nepovezano, kar bi zmanjšalo efekt "ekonomije velikosti" (efektivnejši ekonomski razvoj) in poslabšalo sistemsko ureditev naselij in s tem tudi socialno in ekonomsko stanje občanov oz. možnosti za nova zaposlitvena mesta
- mešanje nekompatibilnih dejavnosti v prostoru brez vmesnih t.i. tamponskih con, kar povzroča negativne medsebojne vplive (posledica bi bile lahko prekoračene vrednosti emisije hrupa, s tem pa tudi manj kvalitetno bivalno okolje).
- nesmotrno umešanje posegov v prostor bi lahko privedlo do razvrednotenja posameznih naravovarstvenih območij, posledica tega pa bi bila zmanjšana kakovost življenja. Poseganje na območja vodnih virov bi lahko povzročilo onesnaženje virov pitne vode, kar bi imelo bistven vpliv na higiensko-zdravstveno stanje prebivalcev
- neopredelitve zelenih površin na območju občine bi zavirala razvoj prostočasnih dejavnosti v odprtem prostoru, hkrati pa bi bil določen spekter rekreacijskih dejavnosti še vedno vezan na opredeljene kmetijske in gozdne površine, kar povečuje možnost konfliktov v prostoru med različnimi dejavnostmi v prostoru

16. POTREBE PO NARAVNIH VIRIH

Na vseh območjih dejavnosti, kjer bodo stavbna zemljišča se bo zagotavljala oskrba s pitno vodo preko javnega vodovodnega sistema. Nova vodovodna omrežja bodo zgrajena v obstoječem ali predvidenem cestnem svetu. Poleg vodovodnega omrežja pitne vode bo zgrajeno hidrantno omrežje, ki bo zagotavljalo zadostno količino požarne vode.

V prihodnosti bodo nekateri deli občine Grosuplje priklopljeni na plinovodni sistem. Upoštevano bo stanje in zasnova plinovodnega omrežja, ki izhaja iz usmeritev dolgoročnega plana občine. Do izgradnje razvoda plinovodnega omrežja bo začasni alternativni vir oskrbe utekočinjen naftni plin. Za njegovo skladiščenje bodo začasno ali na nekaterih območjih stalno cisterne.

Na območju občine so območja za pridobivanje mineralnih surovin s podeljeno koncesijsko pravico. Mineralne surovine so med drugim potrebne za vzdrževanje občinskih makadamskih cest.

Na območju občine Grosuplje so za opravljanje kmetijske dejavnosti potrebne kmetijske površine, tako za pridelavo poljščin, kot za živinorejo ter ostala kmetijska področja.

17. ALTERNATIVE

Alternativne možnosti prostorskega razvoja so v tem poglavju okoljskega poročila predlagane glede na:

- lokacije obravnavanih sprememb namenske rabe prostora in smer, v katero se bodo širila obstoječa območja;
- obseg obravnavanih sprememb namenske rabe prostora;
- uresničevanja okoljskih ciljev;
- zmanjšanje obremenjevanja okolja (npr. s hrupom);
- predlogov časovne razporeditve in časovnega obsega (npr. sezonsko delo)
- podatkov o presoji možnih alternativ glede na njihov vpliv na okoljske cilje plana;

Alternative za golf igrišče v občini Grosuplje tekom priprave novih prostorskih aktov niso bile raziskane.

Alternativne možnosti prostorskega razvoja v predlogu občinskega prostorskega načrta za občino Grosuplje niso podane. Na območju občine je možnost širitve poselitve skoncentrirana na območju Grosupeljskega polja. Tu je poleg naravovarstvenih območij pri širitvi poselitve potrebno upoštevati tudi poplavna območja ter najboljša kmetijska zemljišča, ki jih je glede na delež v ostalih delih občine precej. V tem pogledu predlog OPN smiselno upošteva vse omejitve pri določanju novih zazidalnih površin, tako da alternativne rešitve niso potrebne. Prav tako je smiselno umeščena obvozna cesta okoli naselja Grosuplje kot tudi okoli naselja Št. Jurij.

Na ravni izdelave Občinskega prostorskega načrta občine Grosuplje ni dostopnih dovolj podatkov, ki bi bili potrebni za natančnejšo oceno, kaj dejansko pomenijo nameravane spremembe namembnosti rabe prostora na posameznih obravnavanih območjih. Z njimi bodo povezani posegi v prihodnosti, katerih vpliv na okolje je zaenkrat težko oceniti.

18. SKLEP

Na območju mesta Grosuplje in širše okolice Grosupeljskega polja se predvideni posegi smiselno navezujejo na obstoječo poselitev in nikjer ne prihaja do razprševanja poselitve. V spremembo namembnosti rabe so vključena tudi območja, ki so bila že v preteklosti v uporabi kot vojaški objekti (Kamna gorica, Helioport, Gradišnica, Tehnični zavod Grosuplje, VPS Grosuplje) in cestna infrastruktura. Ohranja se tradicionalna raba na južnem delu občine Grosuplje, kjer je razpršena poselitev posledica rabe tal. Občina Grosuplje ima tudi velik potencial turističnega razvoja, kar ji omogočajo številne naravne danosti (bližina večjih naselij, kraški teren - jame, kraško polje – Radensko polje). Območja ohranjene narave na območju Grosuplja nudijo zavetje številnim redkim in ogroženim vrstam, kar je lahko predstavlja razvojno prednost občine. Objekti namenjeni razvoju turistične dejavnosti so predvideni na obrobju Radenskega polja (šotorišča, apartmajsko naselje, posamezni turistični objekti v sklopu Boštanja). K razvoju turizma in možnosti za rekreacijo v odprtem prostoru bi pripomogla tudi izgradnja golf igrišča na območju zahodno od Bičja. Slednje je trenutno že v zmanjšanem obsegu v rabi kot rekreacijsko območje (vadbišče golfa), s spremembo rabe se mu dodaja nove vsebine (golf igrišče...).

Zaključimo lahko, da predlagani občinski prostorski načrt v celoti upošteva vzdržen razvoj in vključuje smernice trajnostnega ter sonaravnega razvoja občine. Slednje se kaže v načrtovanju čim večjega števila predvidenih sprememb namenske rabe izven območij vodnih virov, najboljših kmetijskih zemljišč, varovanih ter zavarovanih območij narave, izven vplivnih območij enot kulturne dediščine. Umeščanje novih dejavnosti ne bo pripomoglo k povečanju vrednosti kazalcev hrupa. V občini je vzpostavljen sistem odvoza ter ločevanja odpadkov, prav tako pa niso predvidene dejavnosti, ki bi pripomogle k povečanju emisij strupenih snovi v zrak. Prebivalstvu bo z izvedbo načrta omogočeno boljši življenjski standard, saj so predvidene dejavnosti, ki odpirajo nova delovna mesta, razbremenitev prometa skozi mesto Grosuplje ter poudarjen razvoj turizma in opredelitev zelenih površin.